

SISTEMUL JURIDIC AMERICAN

PRAVNOG SUSTAVA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA

URED ZA MEĐUNARODNE INFORMATIVNE PROGRAME
UNITED STATES DEPARTMENT OF STATE

<http://usinfo.state.gov>

2004

MULȚUMIRI

Sistemul juridic american este o publicație a United States Department of State. Capitolele 1 – 8 sunt adaptate cu aprobare după cartea *Judicial Process in America*, ediția a 5-a, de Robert A. Carp și Ronald Stidham, publicată de Congressional Quarterly, Inc.

PRAVNOG SUSTAVA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA

SADRŽAJ:

UVOD

Pravni sustav Sjedinjenih Američkih Država

POGLAVLJE 1

Povijest i organizacija Saveznog sudbenog sustava

POGLAVLJE 2

Povijest i organizacija Državnog sudbenog sustava

POGLAVLJE 3

Nadležnost i granice politike

POGLAVLJE 4

Odvjetnici, stranke u sporu i interesne skupine u sudbenom postupku

POGLAVLJE 5

Kazneni postupak

POGLAVLJE 6

Gradanski postupak

POGLAVLJE 7

Savezni suci

POGLAVLJE 8

Provedba i utjecaj sudske politike

Ustav Sjedinjenih Američkih Država

Amandmani Ustavu Sjedinjenih Američkih Država

Glosar

Bibliografija

UVOD

Pravni sustav Sjedinjenih Američkih Država

U ovoj sceni sa slike Juniusa Brutusa Searnsa, izrađene 1856., George Washington (stoji desno), obraća se Osnivačkoj ustavotvornoj skupštini, čiji su članovi sastavili i potpisali Ustav, 17. rujna 1787. Ustav je temeljni izvorik zakona u Sjedinjenim Državama.

Svakog radnog dana, sudovi diljem Sjedinjenih Država izdaju rješenja koja zajedno imaju utjecaj na mnogo tisuća ljudi. Neka utječu samo na stranke u određenim pravnim poslovima, a druga donose presude o pravima, povlasticama i pravnim načelima koja utječu na praktično sve američke građane. Nezbežno, mnogi američki građani s odobravanjem gledaju na takve odluke, no drugi ih opet – ponekad mnogi – ne odobravaju. Međutim, svi prihvaćaju legitimitet takvih odluka i ulogu suda kao krajnjeg tumača zakona. Ne postoji moćniji pokazatelj povjerenja koje Američki građani imaju prema slovu zakona i povjerenja u američki pravni sustav.

Stranice koje slijede daju sažetak tog sustava. Mnogo se raspravlja o tome kako su organizirani sudovi i objašnjava na koji način rade. Sudovi su najbitniji za pravni sustav, ali ne predstavljaju njegovu cjelinu. Svaki dan diljem Amerike, savezni, državni i lokalni sudovi provode zakon, presuđuju u raspravama po zakonu, i ponekad ruše zakone jer ugrožavaju osnovno pravo koje Ustav jamči svim američkim građanima. U isto vrijeme, milijuni Amerikanaca rješavaju svakodnevne poslove bez obraćanja sudu. Oni se također oslanjaju na pravni sustav. Mladi braćni par koji želi kupiti svoj prvi dom, dvoje poslovnih ljudi koji potpisuju ugovor, roditelji koji prepisuju nasljedstvo svojoj djeci – sve to zahtijeva predvidljiva i provediva opća pravila koja donosi zakon, a pravni sustav jamči.

Ovaj uvod teži upoznavanju čitatelja s osnovnim ustrojem i rječnikom američkog zakona. Slijedeća poglavlja

detaljno dopunjuju i pružaju objašnjenje kako se razvijao američki pravni sustav, da bi služio rastućoj naciji i njezinoj složenoj gospodarskoj i socijalnoj stvarnosti.

SAVEZNI PRAVNI SUSTAV Pregled

Američki pravni sustav ima nekoliko slojeva, vjerojatno više nego što ih ima ikoja druga nacija. Jedan od razloga je podjela između saveznog i državnog zakona. Da bi se to razumjelo, moramo se sjetiti da Sjedinjene Države nisu nastale kao jedna nacija, nego kao savez 13 kolonija, od kojih je svaka objavila neovisnost od britanske krune. Deklaracija o neovisnosti (1776.) tako govori o „dobrim ljudima ovih kolonija“ ali isto tako proglašava da „ove ujedinjene kolonije jesu, i temeljem prava imaju biti SLOBODNE I NEOVISNE DRŽAVE“. Napetost između jednog naroda i nekoliko država je trajna tema američke pravne povijesti. Kao što se dalje objašnjava, donošenjem Ustava Sjedinjenih Država (prihvaćenog 1787. a potvrđenog 1788.) započinje postepen i ponekad žustro osporavan prijenos vlasti i pravnih ovlasti s državne na saveznu razinu.

Još uvijek, čak i današnje države, zadržavaju osnovne ovlasti. Svaki student prava mora razumjeti kako je podijeljena nadležnost između savezne i državne vlasti.

Ustav je odredio mnoge granice između saveznog i državnog zakona. Isto je tako podijelio saveznu vlast na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu (stvarajući tako „podjelu vlasti“ između pojedinih ogranaka i utvrđujući sistem

„provjere i ravnoteže” kako bi se spriječilo da jedan ogranak vlasti prevlada nad ostalima), a svaka od njih na svoj način pridonosi cijelom pravnom sustavu. Unutar tog sustava, Ustav je skicirao vrste zakona koje može donijeti Kongres.

Kao da to nije bilo dovoljno složeno, zakon Sjedinjenih Država je mnogo više nego statuti koje prihvaća Kongres. U nekim područjima, Kongres ovlašćuje administrativne agencije da usvoje pravilnike i dodaju detalje zakonskim uvjetima. A cijeli sustav počiva na tradicionalnim načelima pronađenim u engleskom općem nepisanom pravu. Iako su i Ustav i zakonsko pravo iznad općeg prava, sudovi i dalje primjenjuju načela nepisanog općeg prava, da bi popunili praznine o kojima Ustav ne govori, a Kongres nije donio zakon.

IZVORI SAVEZNOG ZAKONA

Ustav

Vrhovna vlast saveznog zakona

U periodu između 1781. i 1788., sklopljen je ugovor, nazvan Članci o konfederaciji, koji je usmjeravao odnose između 13 država. To je stvorilo slabi nacionalni Kongres i ostavilo najveće ovlasti državama. Članci nisu predvidjeli savezni sudbeni sustav, osim pomorskog suda, iako je svakoj državi bilo naloženo da poštuje (pruži „puno povjerenje i poštovanje”) pravorijeke ostalih sudova.

Nacrt i potvrda Ustava pokazali su sve veću suglasnost u tome da se savezna vlast mora učvrstiti. Pravni je sustav bilo jedno od područja gdje se to i ostvarilo. Najznačajnija je „klauzula o prednosti”, navedena u Članku VI:

Ovaj ustav i zakoni Sjedinjenih Država koji budu doneseni u njegovoj provedbi; i svi zaključeni međunarodni ugovori ili oni koji budu zaključeni od Sjedinjenih Država bit će vrhovni zakon zemlje i vezat će suce u svakoj od država, bez obzira na bilo što suprotno u Ustavu ili zakonima koje države.

Ovaj je odlomak ustanovio prvo načelo američkog zakona: Gdje govori savezni Ustav, nijedna mu država ne može protusloviti.

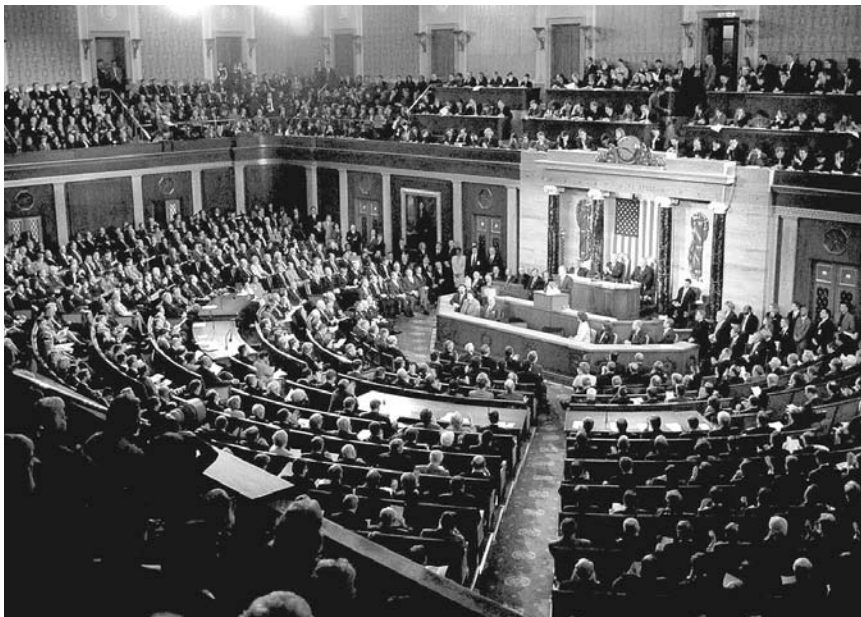
Ostalo je nejasno kako bi se ta zabrana mogla primijeniti na samu saveznu vladu, i ulogu pravnog sustava pojedine države, u područjima koja nisu izrijekom propisana novim Ustavom. Amandmani će dati djelomičan odgovor, povijest još i više, no i danas se američki građani još uvijek bore sa točnim razgraničenjem između savezne i državne domene.

Svaki ogranak ima ulogu u pravnom sustavu

Dok su tvorci Ustava nastojali ojačati saveznu vladu, u isto su se vrijeme bojali da ju ne ojačaju previše. Jedan od načina kako da to izvedu bila je podjela novog režima na ogranke. Kako je James Madison objasnio u *Federalistu* br. 51, „uzurpacija vlasti spriječena je njezinom podjelom na različite i odvojene ogranke.” Svakome od Madisonovih „ograna”, zakonodavnom, izvršnom i sudbenom, pripao je određeni utjecaj na pravni sustav.

Zakonodavna vlast

Ustav ovlašćuje Kongres da donosi zakone. Prijedlog kojeg Kongres razmatra naziva se prijedlog zakona. Ako

Constituția a învestit Congresul cu puterea de a adopta legislația. Aici, întrunit într-o sesiune comună în 2001, pentru discursul despre buget al președintelui George W. Bush. Puterea executivă, la rândul ei, este încredințată președintelui.

Legile adoptate de către legislativul unuia dintre cele 50 de state, cum ar fi Adunarea Statului New York, prezentată aici în timpul unui apel, se aplică doar cetățenilor statului respectiv sau altora care sunt rezidenți acolo sau fac afaceri acolo.

Instanțele federale și statale audiază două tipuri de litigii: civile și penale. Aici, un avocat reprezentând proprietarii într-un proces civil își prezintă argumentele în fața Curții Supreme din South Dakota.

Stânga, dreptul civil cuprinde legile privind căsătoria și divorțul. Acastă pereche se căsătorește într-o ceremonie civilă condusă de o judecătoare. În dreapta, o judecătoare din Texas. În ultimele câteva decenii, judiciarul din SUA s-a extins, cuprinzând mai multe femei și reprezentanți ai minorităților.

Cazul jafului de bancă este unul simplu. Dar pe măsură ce națiunea s-a modernizat și a crescut, relația dintre cele trei ramuri în cadrul sistemului juridic a evoluat pentru a face față problemelor tot mai complexe ale societății industriale și postindustriale. Rolul ramurii judiciare s-a schimbat cel mai mult. În exemplul cu jaful bancar, Congresul avea nevoie de prea puțină sau de nici o experiență specială pentru a elabora o lege care incrimina jaful bancar. Dar să presupunem că legislatorii ar fi dorit să excludă de pe piață drogurile „periculoase” sau să restricționeze cantitatea de poluanți „nesănătoși” din aer. Congresul ar fi putut, dacă dorea, să dea definiții precise pentru acești termeni. Uneori face acest lucru, însă Congresul delegă tot mai mult o parte a autorității sale agențiilor administrative din ramura executivă. Administrația pentru Alimente și Medicamente (Food and Drug Administration – FDA) supraveghează astfel puritatea alimentelor și produselor farmaceutice ale națiunii, iar Agenția pentru Protecția Mediului (Environmental Protection Agency – EPA) reglementează impactul industriilor asupra solului, apei și aerului.

Deși agențiile dețin numai puteri delegate prin lege de către Congres, acestea pot fi destul de importante. Ele pot să includă autoritatea de a promulga reguli ce definesc cu precizie termeni legali mai generali. O lege poate să interzică cantități „periculoase” de poluanți în atmosferă, în timp ce o regulă a EPA definește substanțele și cantitățile din fiecare ce pot fi considerate periculoase. Uneori o lege federală împutenicește o agenție să ancheteze încălcări ale

regulilor sale, să adjucece aceste încălcări și chiar să evalueze pedepse!

Instanțele vor invalida un statut care acordă prea multă putere unei agenții. Un statut important numit *Legea privind Procedura Administrativă (Codul Statelor Unite, Titlul 5, Secțiunea 551 ș.urm.)* explică procedurile pe care trebuie să le respecte agențiile atunci când promulgă regulamente, judecă încălcări ale legii și impun pedepse. El stabilește de asemenea cum poate o parte să solicite revizuirea judiciară a hotărârii unei agenții.

Alte surse ale dreptului

Cele mai evidente surse ale dreptului american sunt statutele adoptate de către Congres, completate de regulile administrative aferente. Uneori acestea delimitează clar hotarul dintre un comportament legal și unul ilegal – din nou exemplul cu jaful bancar – dar nici un guvern nu are cum să promulgeze destule legi pentru a acoperi toate situațiile. Din fericire, un alt corp de principii și norme legale ajută la umplerea golurilor, după cum se va vedea în continuare.

Dreptul cutumiar

Pentru situațiile pentru care nu există prevedere statutară sau constituțională, atât instanțele federale, cât și cele statale recurg de multe ori la dreptul cutumiar, o culegere de hotărâri judecătorești, obiceiuri și principii generale care a început cu secole în urmă în Anglia și continuă să crească și azi. În multe state, dreptul cutumiar continuă să dețină un rol important în litigiile privind contracte, căci legislativele sta-

telor nu au considerat necesar să adopte legi care să abordeze toate situațiile contractuale posibile.

Precedentul judiciar

Instanțele decid în presupuse încălcări ale legii și litigii care apar sub incidența legii. Acest lucru cere de multe ori ca ele să interpreteze legea. În astfel de situații, instanțele se consideră obligate să urmeze modul în care au interpretat anterior legea alte instanțe, de rang egal sau superior cu al lor. Acesta este cunoscut sub denumirea de principiu de „stare decisis”, sau pur și simplu de precedent. El contribuie la asigurarea consecvenței și predictibilității. Părțile litigante care se confruntă cu un precedent (o jurisprudență) nefavorabil, încearcă să distingă faptele cazului lor specific de cele care au condus la hotărârile anterioare.

Uneori instanțele interpretează legea în mod diferit. Amendamentul V al Constituției, de exemplu, conține o clauză care arată că „nici o persoană... nu poate fi silită să depună mărturie împotriva sa în nici un proces penal”. Din când în când, au apărut cazuri în care o persoană a refuzat să răspundă la o citație sau să depună mărturie pe motiv că mărturia sa ar putea să o supună urmăririi penale – nu în Statele Unite, ci într-o altă țară. În astfel de situații, oare se aplică clauza de auto-incriminare? Curtea de Apel a SUA pentru a Doua Circumscripție a susținut că nu se aplică.* Ceea ce însemna că o lege diferă în funcție de locul din țară unde apare cazul!

Instanțele de nivel înalt încearcă să rezolve aceste inconsecvențe. Curtea

Supremă a Statelor Unite, de exemplu, optează deseori pentru audierea unui caz atunci când hotărârea sa poate soluționa un diferend între tribunalele de Circumscripție. Precedentul Curții Supreme va avea autoritate asupra, sau se va aplica tuturor tribunalelor federale inferioare ei. În procesul *United States v. Balsys*, 524 U.S. 666 (1998), Curtea Supremă a hotărât că teama de persecuție străină nu face obiectul Clauzei de Auto-Incriminare.**

Această decizie a devenit lege pentru întreaga națiune, inclusiv a Doua Circumscripție. Oricare tribunal federal confruntat ulterior cu un astfel de caz a trebuit să respecte hotărârea înaltei curți în procesul *Balsys*. Tot astfel, deciziile tribunalelor de circumscripție sunt obligatorii pentru tribunalele districtuale din cadrul circumscripției respective. *Stare decisis* se aplică de asemenea în diferitele sisteme de instanțe statale. În acest mod, jurisprudența crește atât ca volum, cât și ca argumentație.

* Curtea de Apel a SUA pentru a Doua Circumscripție este o curte de apel care audiază apelurile de la tribunalele federale districtuale din statele New York, Connecticut și Vermont. A Patra Circumscripție cuprinde Maryland, North Carolina, South Carolina, Virginia și West Virginia, iar a Unsprezecea – Alabama, Georgia și Florida. Pentru mai multe informații privind organizarea tribunalelor federale, vezi Capitolul 1.

** Cifrele din această frază cuprind referirile la hotărârea *Balsys*. Ele arată că hotărârea a fost dată de Curte în anul 1998 și că ea apare în volumul 524 din seria intitulată *United States Reports*, începând de la pagina 666.

LEGI DIFERITE; SOLUȚII DIFERITE

Dat fiind acest corp de legi tot mai mare, este util să distingem între diferitele tipuri de legi și de acțiuni, sau procese, aduse în fața instanțelor și de soluții pe care le oferă legea în fiecare tip de caz.

Civil/Penal

Instanțele audiază două tipuri de litigii: civile și penale. O acțiune civilă implică două sau mai multe părți private, din care cel puțin una susține că a fost încălcată o lege sau o prevedere a dreptului cutumiar. Partea care inițiază procesul este reclamantul; adversarul său este pârâtul. Un pârât poate ridica pretenții împotriva reclamantului sau a unui alt pârât în cauză, atâta timp cât acestea au legătură cu plângerea inițială făcută de reclamant. Instanțele preferă să audieze într-un singur proces toate pretențiile legate de un litigiu. Litigiile de afaceri, ca de exemplu cele pentru încălcarea contractului, sau cazurile de prejudiciu, în care o parte susține că a fost păgubită datorită neglijenței sau greșelii voite a celeilalte, sunt cauze civile.

În timp ce majoritatea litigiilor civile sunt între părți private, într-o acțiune penală este întotdeauna parte guvernul federal sau guvernul unui stat. Acesta dă în judecată, în numele poporului, pârâți acuzați de încălcarea unor legi care interzic un anumit comportament ca fiind daunător bunăstării publice. Do-ua companii se pot judeca în acțiune civilă pentru încălcarea contractului, dar numai guvernul poate acuza pe cineva de crimă.

Standardele dovezilor și potențialelor pedepse diferă și ele. Un acuzat într-un proces penal poate fi condamnat doar după stabilirea vinii „dincolo de orice îndoială rezonabilă”. Într-o cauză civilă, reclamantul are nevoie să arate doar o „preponderență de dovezi”, formulă atenuată care vrea să însemne „foarte probabil”. Un infractor condamnat poate fi încarcerat, dar partea perdantă într-un proces civil este răspunzătoare doar cu reparații legale sau echitabile, după cum se explică mai jos.

Reparații legale și echitabile

Sistemul juridic din SUA acceptă o gamă largă, dar nu nelimitată, de reparații. Legile penale enumeră de regulă pentru o anumită infracțiune gama de amenzi sau durată de încarcerare pe care le poate impune instanța. Alte părți din codul penal pot în unele jurisdicții să permită pedepse mai dure pentru recidiviști. Pedepsa pentru delictele cele mai grave, sau infracțiuni, este mai severă decât pentru delict.

În acțiunile civile, majoritatea instanțelor americane sunt autorizate să aleagă între reparațiile legale și echitabile. Diferența între ele este mai puțin importantă astăzi decât în trecut, dar tot merită să o înțelegem. În Anglia secolului al XIII-lea, „judecătoriile” erau autorizate să decreteze numai reparații bănești. Dacă încălcarea contractului de către pârât îl costase pe reclamant 50 de lire, o astfel de instanță putea să-i poruncească pârâtului să-i plătească reclamantului suma respectivă. Aceste daune erau în multe cazuri suficiente, dar nu și în altele, cum ar fi un contract pentru vânzarea unei opere de artă rare

sau a unui anumit lot de teren. În secolele al XIII-lea și al XIV-lea au fost înființate „curțile de echitate”. Aceste tribunale concepeau reparații echitabile precum o anumită acțiune, care impunea părților să-și îndeplinească obligațiile, în loc să le forțeze pur și simplu să plătească daune pentru neajunsurile provocate de neîndeplinirea lor. În secolul al XIX-lea, majoritatea jurisdicțiilor americane eliminaseră deja distincția dintre lege și echitate. Astăzi, cu rare excepții, tribunalele SUA pot să dea reparații legale sau echitabile în funcție de cum este cazul.

Un exemplu faimos ilustrează diferențele dintre dreptul civil și cel penal,

și reparațiile pe care le poate oferi fiecare. Statul California l-a acuzat pe fostul star al fotbalului O.J. Simpson de crimă. Dacă Simpson ar fi fost condamnat, ar fi fost încarcerat. Însă nu a fost condamnat, căci juriul a decis că acuzarea nu a reușit să dovedească vina lui Simpson dincolo de o îndoială rezonabilă. Ulterior, familia Dnei Simpson l-a dat în judecată pe Simpson pentru omor din culpă, o acțiune civilă. Juriul a stabilit în acest caz că o preponderență a dovezilor demonstra responsabilitatea lui Simpson pentru moartea soției sale. I s-a ordonat lui Simpson să plătească daune bănești – o reparație legală – reclamanților.

Constituția SUA spune în mod explicit că mari părți din sistemul juridic rămân sub controlul statelor. Aici, judecătorul William H. Haddad de la tribunalul de circumscripție din Cook County, Illinois, și judecătorul Thomas R. Fitzgerald de la curtea supremă din Illinois.

ROLUL LEGISLAȚIEI STATALE ÎN SISTEMUL FEDERAL

Constituția a interzis în mod expres ca statele să adopte anumite tipuri de legi (să încheie tratate cu țări străine, să bată monedă). De asemenea, Clauza de Supremație din Articolul VI a interzis legile statale care contrazic Constituția sau legea federală. Chiar și în aceste condiții, mare parte din sistemul legislativ rămâne sub controlul statelor. Constituția a specificat cu atenție domeniile în care Con-

Dreptul familiei rămâne aproape în exclusivitate o chestiune statală. Aici, avocata Catherine Smith pledează într-un caz în care este vorba de drepturile unei îngrijitoare de copii în fața Curții Supreme de stat la Olympia, Washington. Președintele Gerry L. Alexander, dreapta, și judecătorul Charles Z. Smith o ascultă.

gresul poate adopta legislație. Amendamentul X la Constituție (1791) a spus în mod explicit că în celelalte domenii legile statale vor deține controlul: „Puterile care nu sunt delegate Statelor Unite de către Constituție, și nici nu sunt interzise de aceasta Statelor, sunt rezervate Statelor respective sau poporului.”

Au rămas însă tensiuni considerabile între guvernul federal și state – în privința sclaviei și până la urmă în privința dreptului unui stat de a părăsi uniunea federală. Conflictul civil din 1861–1865 a soluționat ambele dispute. El a dus și la noi restricționări ale rolului statului în cadrul sistemului legislativ. Conform Amendamentului XIV (1868), „Nici un Stat nu va... priva vreo persoană de viață, libertate sau proprietate în lipsa unei proceduri legale juste, sau refuza vreunei persoane aflate în jurisdicția lui ocrotirea egală din partea legilor.” Acest amendament a extins foarte mult capacitatea instanțelor federale de a invalida legi statale. *Brown v. Comitetul pentru Învățământ* (1954), care a interzis segregatia rasială în sistemul școlar din Arkansas s-a bazat pe această clauză de „ocrotire egală”.

Începând de la mijlocul secolului XX, unele dintre tendințele menționate mai sus – apariția statului administrativ, o interpretare judiciară mai eficace și mai largă a procedurii legale juste și a ocrotirii egale și o extindere a puterii Congresului de a reglementa comerțul – s-au combinat pentru a spori rolul federal în cadrul sistemului juridic. Chiar și așa, mare parte a acestui sistem rămâne în puterea statelor. În timp ce nici

un stat nu îi poate refuza unui cetățean vreunul din drepturile garantate prin Constituția federală, multe interpretează propriile lor constituții ca acordând drepturi și privilegii și mai generoase. Instanțele statale care aplică legea statului continuă să tranșeze majoritatea litigiilor contractuale. Același lucru este valabil pentru majoritatea cazurilor penale și a acțiunilor civile. Dreptul familiei, inclusiv chestiuni precum căsătoria și divorțul, este aproape exclusiv la latitudinea statelor. Pentru majoritatea americanilor, cel mai ades, sistemul juridic înseamnă ofițerii de poliție și instanțele din propriul lor stat sau din diferitele municipalități ori alte subdiviziuni administrative din statul respectiv.

Această introducere nu oferă decât o schiță foarte sumară a sistemului juridic. În restul volumului veți găsi mai multe detalii interesante. Capitolele 1 și 2 descriu organizarea sistemelor de instanțe federale și, respectiv, statale, iar Capitolul 3 explică amănunțit problema complexă a jurisdicției, evidențiind hotarele dintre instanțele federale și statale, dar explorând și chestiunea a cine poate intenta un proces și tipurile de spețe pe care le vor audia instanțele. Capitolul 4 transferă atenția de la instanțe la grupurile care pot să compare în fața lor. Este studiată practica dreptului în Statele Unite și sunt descrise părțile litigante tipice. Capitolul explică de asemenea rolul pe care îl joacă grupurile de interese care pun accentul pe anumite cazuri pentru a-și promova programele sociale și politice. Capitolul 5 dă detalii despre modul în care instanțele abordează cazurile penale, iar

Capitolul 6 se concentrează asupra acțiunilor civile. Capitolul 7 prezintă modul cum sunt selectați judecătorii federați. Ultimul capitol explorează modul în care unele hotărâri judecătorești – în special cele ale instanțelor înalte – pot să devină chiar ele o formă de orientare politică, implicând astfel și mai mult judeciarul în relația complexă cu ramura legislativă și cea executivă. ♣

— *De Michael Jay Friedman*

Michael Jay Friedman este Program Officer în U.S. Department of State, Bureau of International Information Programs. Deține un Doctorat în Istorie americană de la University of Pennsylvania și un titlu de Doctor în Drept de la Georgetown University Law Center.

CAPITOLUL

1

**ISTORICUL ȘI
ORGANIZAREA
SISTEMULUI
JURIDIC
FEDERAL**

Președintele John Marshall, care a condus Curtea Supremă a SUA din 1801 până în 1835, într-un portret de Alonzo Chappel. Dominația exercitată de el asupra Curții i-a permis să inițieze schimbări majore, inclusiv adoptarea practicii ca întreaga Curte să prezinte o singură opinie.

Una dintre cele mai importante, mai interesante și, poate, cele mai derutante trăsături ale judiciarului din Statele Unite este sistemul dublu de instanțe, adică fiecare nivel de guvernământ (de stat și național) are propriul său set de instanțe. Astfel, există un sistem separat de instanțe pentru fiecare stat, unul pentru Districtul Columbia, și unul pentru guvernul federal. Unele probleme juridice sunt rezolvate în totalitate de instanțe statale, în timp ce de altele se ocupă în întregime instanțele federale. Există și unele probleme cărora le acordă atenție ambele seturi de tribunale, ceea ce uneori provoacă fricțiuni. Instanțele federale sunt prezentate în acest capitol, iar cele statale în capitolul 2.

CONTEXTUL ISTORIC

Inainte de adoptarea Constituției, Statele Unite erau guvernate de Articolele Confederației. Conform acestora, aproape toate funcțiile guvernului național erau încredințate unui legislativ cu o singură cameră, numit Congres. Nu exista o separare între puterea executivă și cea legislativă.

Absența unei puteri judecătorești naționale a fost considerată o lipsă majoră a Articolelor Confederației. Drept urmare, delegații întruniți în Convenția Constituțională la Philadelphia în 1787 au fost în majoritate de acord că trebuie creat un sistem judecătoresc național. Dar părerile au fost foarte împărțite în ce privește forma exactă pe care trebuia să o ia ramura judiciară.

Convenția Constituțională și Articolul III

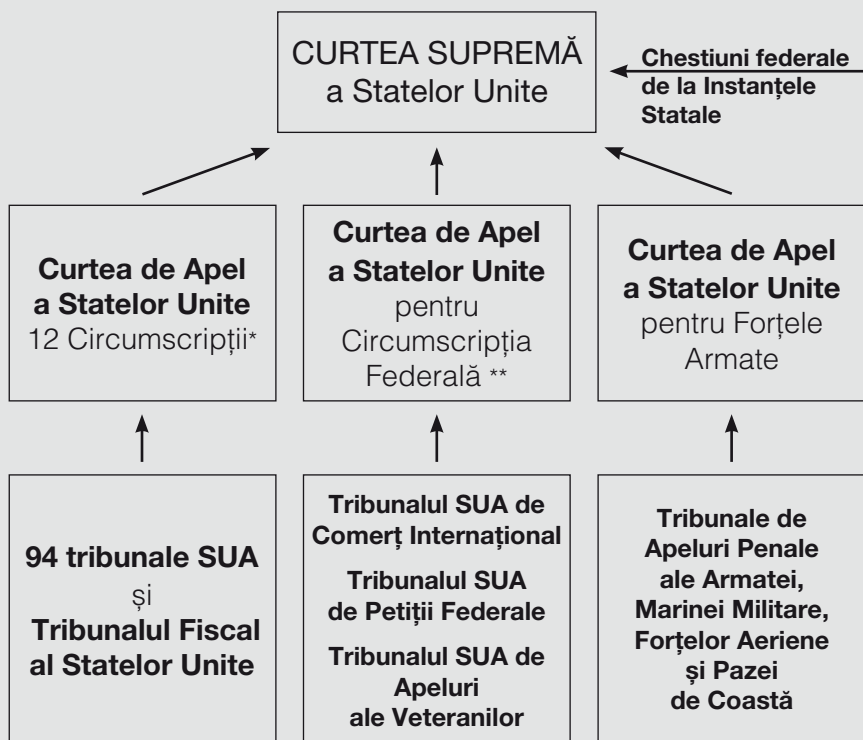
Prima propunere prezentată Convenției Constituționale a fost Planul Virginia care ar fi înființat atât o Curte Supremă, cât și instanțe federale inferioare. Oponenții Planului Virginia au răspuns cu Planul New Jersey, care prevedea crearea unui singur tribunal federal suprem. Susținătorii Planului New Jersey erau foarte deranjați de ideea unor instanțe federale inferioare. Ei argumentau că instanțele statale puteau audia toate cazurile în primă instanță și că dreptul de apel la Curtea Supremă ar fi suficient pentru a proteja drepturile naționale și a oferi decizii uniforme în toată țara.

Conflictul între susținătorii drepturilor statelor și naționaliști a fost soluționat prin unul din numeroasele compromisuri care au caracterizat Convenția Constituțională. Compromisul se regăsește în Articolul III din Constituție, care începe astfel: „Puterea judecătorească a Statelor Unite va fi exercitată de o Curte Supremă și de judecătorii care vor fi instituite și stabilite din când în când de către Congres.”

Legea Judiciarului din 1789

După ratificarea Constituției, acțiunea de instituire a judiciarului federal a urmat rapid. Când noul Congres s-a întrunit în 1789, principala sa preocupare a fost organizarea judiciară. În discutarea Proiectului 1 al Senatului au fost implicați mulți dintre participanții și argumentele care fuseseră implicați în dezbaterea din Convenția Constituțională privind judiciarul. Încă o dată, s-a pus problema dacă trebuie create in-

SISTEMUL DE INSTANȚE JUDECĂTOREȘTI ALE STATELOR UNITE

* Cele 12 Curți de Apel regionale primesc și cazuri de la un număr de agenții federale.

** Curtea de Apel pentru Circumscripția Judiciară Federală primește și cazuri de la International Trade Commission, Merit Systems Protection Board, Patent and Trademark Office și de la Board of Contract Appeals.

stanțe federale inferioare sau dacă petițiile federale nu ar trebui audiate mai întâi de instanțe statale. Încercările de a rezolva această controversă au împărțit Congresul în două grupuri distincte.

Un grup, care considera că legea federală trebuie adjudecată mai întâi în

instanțe statale și doar în caz de apel de către Curtea Supremă, și-a exprimat teama că noua guvernare va distruge drepturile statelor. Celălalt grup de legislatori, suspicios pe prejudecățile locale ale instanțelor statale, se temea că părțile litigante provenind din alte

state sau alte țări vor fi tratate nedrept. Firește că acest din urmă grup era în favoarea unui sistem juridic care să includă instanțe federale inferioare. Legea care a rezultat din această dezbatere, Legea Judiciarului din 1789, a înființat un sistem judiciar compus dintr-o Curte Supremă, constând dintr-un președinte și cinci judecători; trei tribunale de circumscripție, fiecare cuprinzând doi judecători din Curtea Supremă și un judecător districtual; și 13 tribunale districtuale, conduse fiecare de un judecător districtual. Așadar, puterea de a crea instanțe federale inferioare a fost exercitată imediat. Congresul a creat nu unul, ci două seturi de instanțe inferioare.

CURTEA SUPREMĂ A SUA

Judecătorul de la Curtea Supremă Charles Evans Hughes scria în *The Supreme Court of the United States* (1966) că această Curte „este incontestabil americană prin modul cum este concepută și cum funcționează și datorează foarte puțin unor instituții judiciare anterioare”. Pentru a înțelege ce au preconizat elaboratorii Constituției pentru această Curte, trebuie să ținem seama de un alt concept american: forma federală de guvernământ. Fondatorii au prevăzut atât un guvern național, cât și guverne statale; instanțele statale urmau să respecte legile federale. Însă interpretarea finală a legilor federale nu putea fi lăsată în seama unei instanțe statale, și în nici un caz a mai multor tribunale statale, ale căror hotărâri puteau fi în dezacord. Așadar, Curtea Supremă trebuie să interpreteze legislația

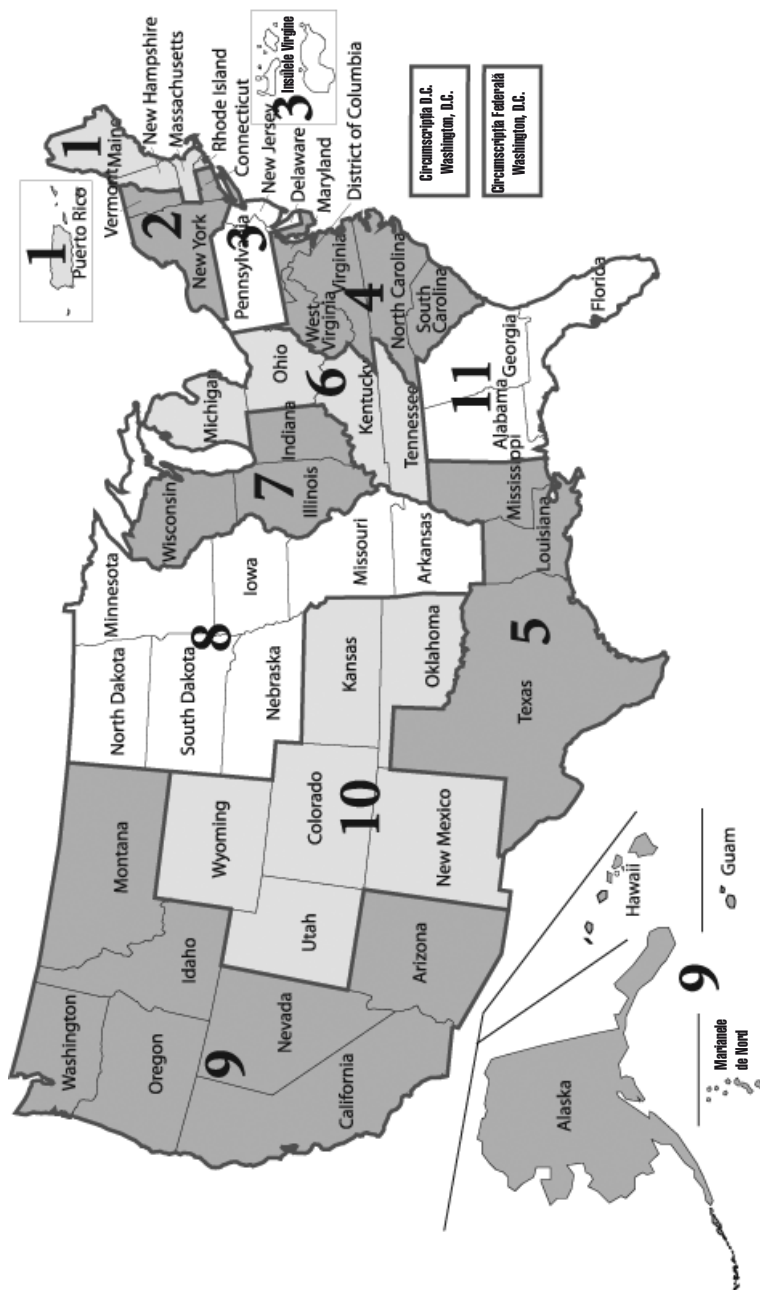
federală. O altă intenție a Fondatorilor a fost ca guvernul federal să acționeze direct asupra cetățenilor individuali, cât și asupra statelor.

Data fiind importanța Curții Supreme pentru sistemul de guvernământ din SUA, probabil că era inevitabil ca ea să stârnească mari controverse. Charles Warren, care a studiat mult Curtea Supremă, spunea în *The Supreme Court in the United States History*: „Nimic din istoria Curții nu este mai izbitor decât faptul că în timp ce locul său important și necesar în forma Federală de Guvernământ a fost întodeauna recunoscut de oamenii chibzuiți și patrioți, cu toate acestea, nici o ramură a Guvernării și nici o instituție stabilită prin Constituție nu a fost supusă unor atacuri mai dese sau nu și-a atins poziția actuală după o opoziție mai dâră.”

Primul deceniu al Curții

George Washington, primul președinte al Statelor Unite, a instituit două tradiții importante atunci când a numit primii judecători de la Curtea Supremă. Întâi și-ntâi, a inaugurat practica de a numi la Curte persoane cu care era compatibil din punct de vedere politic. Washington, singurul președinte care a avut vreodată ocazia să numească întreg judiciarul federal, a pus în posturi de judecători federali, fără excepție, membri fideli ai Partidului Federalist. În al doilea rând, cei numiți de Washington ofereau o reprezentare geografică destul de egală în instanțele federale. Primii șase numiți de el la Curtea Supremă proveneau trei din Nord și trei din Sud.

Limitele geografice ale Curților de Apel și Tribunalelor Districtuale ale SUA

Desemnarea președintelui Curții a fost cea mai importantă numire făcută de Washington. El considera că omul ce avea să conducă prima Curte Supremă trebuie să fie un eminent jurist, om de stat și lider. Lui Washington i-au fost prezentate multe nume și cel puțin o persoană și-a prezentat oficial candidatura pentru această funcție. În cele din urmă, Washington s-a decis să-l numească pe John Jay, din New York. Deși în vârstă de numai 44 de ani, Jay avea experiență ca avocat, judecător și diplomat. În plus, avusese un rol esențial în redactarea primei constituții a statului său.

Curtea Supremă s-a întrunit prima dată luni, 1 februarie 1790, la Royal Exchange, o clădire aflată în zona Wall Street din New York, iar prima ei sesiune a durat numai 10 zile. În acest răstimp, Curtea și-a ales un grefier, un sigiliu și a admis câțiva avocați care să pledeze în fața ei în viitor. Desigur, nu existau cazuri de dezbătut; Curtea nu a dat nici o hotărâre în primii trei ani. În ciuda acestor începuturi nesemnificative, Charles Warren scria: „Ziarele din New York și Philadelphia au descris lucrările primei sesiuni a Curții mai pe larg decât orice alt eveniment legat de noua guvernare; iar relatările lor au fost reproduse în principalele ziare din toate statele.”

În primul deceniu, Curtea a dat decizii numai în vreo 50 de cazuri. Dat fiind volumul redus de lucru al Curții la începuturile sale, contribuțiile președintelui Jay sunt legate mai ales de hotărârile date de el în curtea de apel regională și de atitudinea sa juridică.

Poate cea mai importantă dintre con-

tribuțiile lui Jay a fost însă insistența lui asupra faptului că Curtea Supremă nu putea da consultanță juridică ramurii executive sub forma unei opinii consultative. Jay a fost rugat de Secretarul Trezoreriei Alexander Hamilton să emită o opinie în privința constituționalității unei rezoluții adoptate de Camera Reprezentanților din Virginia, iar președintele Washington i-a cerut sfatul în privința unor chestiuni legate de Proclamația sa de Neutralitate. În ambele cazuri, răspunsul lui Jay a fost un „Nu” hotărât, căci Articolul III din Constituție prevede că Curtea emite hotărâri numai în cazuri privind controverse reale.

Influența președintelui Marshall

John Marshall a deținut funcția de președinte al Curții Supreme între 1801 și 1835 și a dominat Curtea într-o măsură neegalată de nici un alt judecător. Această dominație i-a permis să inițieze schimbări majore în modul de prezentare a opiniilor. Înainte de numirea lui, în spețele importante judecătorești scriau de regulă opinii separate (numite opinii „seriatim” – de la latinescul „unul după altul”). Sub conducerea lui Marshall, Curtea a adoptat practica de a emite o singură opinie. Scopul lui Marshall era de a menține disensiunile la un nivel minimal. Argumentând că disensiunile subminează autoritatea Curții, el a încercat să-i convingă pe judecători să-și reglementeze diferendele în particular și apoi să prezinte publicului un front unit. Marshall și-a folosit de asemenea puterea pentru a implica Curtea în procesul de adoptare a deciziilor politice. La începutul mandatului

său de președinte, de exemplu, Curtea și-a afirmat puterea de a declara un act al Congresului neconstituțional, în procesul *Marbury v. Madison* (1803).

Acest caz își avea originile în alegerile prezidențiale din 1800, când Thomas Jefferson l-a învins pe John Adams care încerca să fie reales. Dar înainte de a-și părăsi postul în martie 1801, Adams și Congresul său federalist care nu obținuse realegerea au creat câteva noi posturi de judecători federal. În aceste posturi, Adams a numit, iar Senatul a confirmat, federaliști loiali. În plus, Adams l-a numit pe secretarul său de stat, John Marshall, ca noul președinte al Curții Supreme.

Ca secretar de stat, Marshall avusese sarcina să le comunice noilor judecători numirile în funcție. Dar timpul a expirat și 17 dintre numiri nu au fost comunicate înainte de instalarea în funcție a lui Jefferson. Noul președinte i-a dat dispoziție secretarului său de stat, James Madison, să nu comunice restul de numiri în funcție. Unul dintre cei dezamăgiți că nu primise numirea era William Marbury. El, împreună cu trei colegi, confirmați toți ca judecători de pace pentru Districtul Columbia, s-au decis să ceară Curții Supreme să-l oblige pe Madison să le comunice numirile. Ei se bazau pe Secțiunea 13 din Legea Judiciarului din 1789, care îi acorda Curții Supreme autoritatea de a emite ordonanțe cerându-i unei oficialități publice să se achite de o îndatorire oficială în mod nediscreționar.

Cazul l-a pus pe Marshall într-o situație dificilă. Unii i-au sugerat să-și declină competența dată fiind implicarea sa anterioară ca secretar de stat. Dar mai

era și problema puterii Curții. Dacă Marshall emitea ordonanța, Madison (aflat sub ordinele lui Jefferson) avea aproape sigur să refuze să comunice numirile. Și atunci Curtea Supremă va fi neputincioasă să-și pună în aplicare ordinul. Iar dacă Marshall refuza să emită ordonanța, Jefferson avea să câștige oricum.

Hotărârea pe care a dat-o Marshall pentru a ieși din această situație dificilă a fost o dovadă de adevărată genialitate. El a declarat Secțiunea 13 din Legea Judiciarului din 1789 neconstituțională deoarece acorda jurisdicție de primă instanță Curții Supreme, pe lângă cea specificată în Articolul III din Constituție. Așa a fost instituită puterea Curții de a revizui și stabili constituționalitatea actelor Congresului. Hotărârea este considerată pe bună dreptate ca una dintre cele mai importante date vreodată de Curtea Supremă. Câțiva ani mai târziu, Curtea a revendicat și dreptul de revizuire judiciară a acțiunilor legislative-statale; în perioada mandatului lui Marshall ea a anulat din motive de constituționalitate peste o duzină de legi statale.

Schimbări pe rolul Curții Supreme

Până pe la 1865, relațiile juridice dintre guvernele statale și cel național, sau cazurile de federalism, au fost dominante pe rolul Curții. John Marshall credea într-un guvern național puternic și nu a ezitat să impună restricții politicilor statale care îi împiedicau activitatea. Un caz de referință este *Gibbons v. Ogden* (1824), în care Curtea a răsturnat un monopol statal asupra transportului

cu vaporul cu abur pe motiv că afecta controlul național asupra comerțului interstatat. Un alt exemplu elocvent al modului în care Marshall a folosit Curtea pentru a extinde puterile guvernului federal este cazul *McCulloch v. Maryland* (1819), în care președintele Curții Supreme a hotărât că prin Constituție i se permitea Congresului să înființeze o bancă națională. Insistența Curții în privința unui guvern național puternic nu a scăzut semnificativ după moartea lui Marshall. Roger Taney, care i-a urmat lui Marshall ca președinte, a deținut această funcție din 1836 până în 1864. Chiar dacă poziția Curții în această perioadă nu a fost la fel de uniform favorabilă guvernului federal, pe perioada mandatului lui Taney Curtea nu și-a schimbat orientarea din perioada Marshall.

Între 1865–1937, pe rolul Curții au dominat chestiunile legate de reglementări economice. Această trecere de la cazuri legate de federalism la reglementări economice a fost provocată de un număr crescând de legi naționale și statale menite să monitorizeze activitățile de afaceri. Cu cât se înmulțeau aceste legi, cu atât creștea numărul cazurilor în care li se contesta constituționalitatea. La începutul acestei perioade, poziția Curții în privința reglementărilor era neunitară, dar pe la 1920 judecătorii deveniseră destul de ostili față de politica de reglementare guvernamentală. Reglementările federale erau în general anulate pe motiv că nu erau susținute de puterile acordate prin Constituție Congresului, iar legile statale erau respinse mai ales ca fiind încălcări ale drepturilor economice protejate prin Amendamentul XIV.

Din 1937, preocupările Curții Supreme s-au axat asupra libertăților civile – în special garantările constituționale ale libertății de exprimare și celei religioase. În plus, un număr crescând de cazuri s-au ocupat de drepturile procedurale ale acuzaților în procese penale. În sfârșit, Curtea a dat hotărâri într-un mare număr de cazuri privind tratamentul egal de către guvernare al minorităților rasiale și al altor grupuri dezavantajate.

Curtea Supremă ca factor politic

Rolul Curții Supreme în definirea orientării politice derivă din faptul că ea interpretează legea. Chestiunile de politică publică ajung în fața Curții sub formă de litigii juridice care trebuie soluționate.

Un exemplu excelent îl reprezintă domeniul egalității rasiale. La sfârșitul anilor 1880, multe state au adoptat legi impunând separarea afroamericanilor de albi în locurile publice. În 1890, de exemplu, Louisiana a adoptat o lege care cerea condiții de călătorie cu trenul separate dar egale pentru afroamericani și albi. O contestație a apărut doi ani mai târziu. Homer Plessy, care era o optime negru, a protestat împotriva legii din Louisiana refuzând să se mute de pe locul dintr-un vagon pentru albi al unui tren care mergea de la New Orleans la Covington, Louisiana. Arestat și acuzat de încălcarea legii respective, Plessy a argumentat că legea era neconstituțională. Curtea Supremă a SUA, în procesul *Plessy v. Ferguson* (1896), a susținut legea din Louisiana. Așa a instituit Curtea politica „separați dar

egali” care avea să dănuie vreo 60 de ani. În cursul acestei perioade, numeroase state au impus ca rasele să stea în părți separate din autobuze, trenuri, gări și teatre; să folosească toalete diferite; și să bea apă de la fâșnitori diferite. Afroamericanii erau uneori excluși din restaurante și biblioteci publice. Și cel mai important, elevii afroamericani erau uneori siliți să meargă la școli inferioare.

Separarea raselor în școlile publice a fost contestată în cazul devenit faimos *Brown v. Comitetul pentru Învățământ* (1954). Părinții unor elevi afroamericani au susținut că legile statale care impuneau sau permiteau segregarea îi lipseau de protecția egală a legilor acordată prin Amendamentul XIV. Curtea Supremă a decis că școli separate erau în mod inerent inegale și, prin urmare, segregarea constituie un refuz al protecției egale. În hotărârea *Brown*, Curtea a renunțat la doctrina separați dar egali și a instituit politica școlilor publice desegregate.

Într-un an obișnuit, Curtea dă verdicte, cu opinii semnate, în aproximativ 80–90 de cazuri. Mii de alte cazuri sunt respinse fără a fi judecate până la final. Astfel Curtea se ocupă în detaliu de o gamă importantă de chestiuni politice care au variat de-a lungul istoriei Curții. Într-o democrație, chestiunile vaste de politică publică sunt presupuse a fi lăsate în seama reprezentanților aleși ai poporului – nu a unor magistrați numiți în funcție pe viață. Astfel, în principiu judecătorii din SUA nu ar trebui să ia măsuri politice. Dar, în practică judecătorii nu pot evita să facă politică într-o oarecare măsură.

Curtea Supremă diferă totuși de factorii politici din legislativ și executiv. Deosebit de important este faptul că Curtea nu este un mecanism care se pune singur în mișcare. Judecătorii trebuie să aștepte să fie sesizați de anumite probleme; nu pot exista măsuri politice judiciare dacă nu există un litigiu. Președintele și membrii Congresului nu au astfel de constrângeri. În plus, chiar și cea mai insistentă Curte Supremă este limitată în oarecare măsură de acțiunile altor factori politici, cum ar fi judecătorii de la instanțe inferioare, Congresul și președintele. Curtea depinde de alții pentru punerea în aplicare sau executarea hotărârilor sale.

Curtea Supremă ca arbitru final

Curtea Supremă are atât jurisdicție de primă instanță, cât și jurisdicție de apel. Jurisdicție de primă instanță înseamnă că o instanță are puterea de a audia un caz pentru prima dată. Jurisdicție de apel înseamnă că o instanță mai înaltă are autoritatea de a revizui cazuri în care a dat o hotărâre o instanță inferioară. Curtea Supremă este preponderent curte de apel, căci ea își consacră majoritatea timpului revizuirii hotărârilor unor instanțe inferioare. Ea este cel mai înalt tribunal de apel din țară. În această calitate, are ultimul cuvânt în interpretarea Constituției, a actelor corporilor legislative și a tratatelor – dacă nu cumva hotărârea Curții este modificată printr-un amendament constituțional sau, în unele situații, printr-un act al Congresului.

Din 1925, un mecanism cunoscut sub denumirea de „certiorari” i-a permis Curții Supreme să facă uz de pu-

teri discreționare în a decide ce cazuri să revizuiască. Prin această metodă, o persoană îi poate cere Curții Supreme să revizuiască hotărârea unei instanțe inferioare; apoi judecătorii stabilesc dacă să dea curs cererii. Dacă se acordă revizuirea, Curtea dă o ordonanță de „certiorari”, care este un ordin către instanța inferioară să-i trimită un dosar complet al cazului. Când „certiorari” este refuzat, rămâne în picioare hotărârea instanței inferioare.

Curtea Supremă la lucru

Sesiunea oficială a Curții Supreme ține din prima zi de luni din octombrie până la încheierea lucrărilor, de obicei la sfârșit de iunie sau în iulie. Din 1935, Curtea Supremă are propriul său edificiu, la Washington, D.C. Impunătoarea clădire din marmură albă, cu cinci etaje, are gravate deasupra intrării cuvintele „Dreptate egală în fața legii”. Ea se află vizavi de Capitoliul SUA. Ședințele oficiale ale curții se țin într-o sală mare, în care încap 300 de persoane. În partea din față se află masa la care șed judecătorii. Când Curtea este în ședință, președintele, urmat de opt judecători în ordinea vechimii, intră prin draperiile purpurii din spatele mesei și se așează. Scaunele sunt aranjate în funcție de vechime, cu președintele în mijloc, cel mai vechi judecător la dreapta președintelui, al doilea ca vechime la stânga, și așa mai departe, alternativ, în ordinea vechimii. Lângă sala de ședințe se găsește sala de deliberări unde judecătorii iau hotărârile și încăperi de birouri pentru judecători și personalul lor.

Sesiunea judecătorească a Curții este împărțită în ședințe de aproximativ do-

uă săptămâni fiecare, în timpul cărora se întrunește în sesiune deschisă și ține deliberări interne, și suspendări ale lucrărilor, în timpul cărora judecătorii lucrează în spatele ușilor închise la analizarea cazurilor și scriu opinii. Cele 80 până la 90 de cazuri pe care le tratează complet Curtea într-o sesiune judecătorească se derulează după un model destul de uniform.

Argumentarea verbală. Argumentările verbale sunt de regulă planificate de luni până miercuri în cursul ședințelor. Ele se țin între orele 10–12 și 13–15. Deoarece procedura nu este un proces sau audierea inițială a cazului, nu se întrunește un juriu și nu sunt chemați martori. Cei doi avocați adversi își prezintă argumentele în fața judecătorilor. Practica generală este de a acorda 30 de minute fiecărei părți, deși Curtea poate decide că este nevoie de un timp suplimentar. Curtea poate audia în mod normal patru cazuri într-o zi. Avocații care prezintă argumentarea verbală sunt deseori întrerupți de judecători cu întrebări. Argumentarea verbală este considerată foarte importantă atât de către avocați, cât și de către judecători căci este singura etapă din proces care permite astfel de schimburi personale.

Deliberarea. Vinerea de dinainte de ședințele de două săptămâni, Curtea ține deliberări; în timpul ședințelor ține deliberări miercuri după-amiază și toată ziua de vineri. La întâlnirea de miercuri, judecătorii discută cazurile argumentate luni. La cea de vineri, discută cazurile argumentate marți și miercuri, plus alte chestiuni ce necesită discuție.

Edificiul Curții Supreme a SUA, cu cuvintele „Dreptate egală în fața legii” gravate deasupra intrării.

Cele mai importante dintre aceste alte chestiuni sunt petițiile de „certionari”.

Înainte de întrunirea de vineri, fiecare judecător primește o listă a cazurilor ce vor fi discutate. Discuțiile încep la ora 9,30 sau 10 dimineața și continuă până la 15,30 sau 16. După ce intră în sala de deliberări, judecătorii dau mâna unii cu alții și se așează la o masă dreptunghiulară. Se întrunesc în spate-

le ușilor închise și nu se păstrează înregistrări oficiale ale discuțiilor. Deliberările sunt conduse de președinte și acesta oferă primul o opinie în fiecare caz. Ceilalți judecători urmează în ordinea descrescândă a vechimii.

Cvorumul pentru o hotărâre într-un caz este de șase membri; deseori e greu de obținut un cvorum. Hotărârile se iau uneori în prezența a mai puțin de nouă

Cei nouă judecători ai actualei Curți Supreme a SUA sunt înfățișați mai sus. Așezați, de la stânga la dreapta: judecătorii Antonin Scalia și John Paul Stevens; președintele William Renhquist; judecătorii Sandra Day O'Connor și Anthony Kennedy. În picioare, de la stânga la dreapta: judecătorii Ruth Bader Ginsburg, David Souter, Clarence Thomas și Stephen Breyer.

judecători din cauza posturilor neocupate, cazurilor de boală sau de neparticipare din cauză de posibile conflicte de interese. Hotărârile Curții Supreme se iau prin votul majorității. În caz de egalitate de voturi, rămâne valabilă hotărârea instanței inferioare.

Scrierea opiniei. După ce se ajunge la o posibilă hotărâre în cadrul deliberărilor, pasul următor este să i se atribuie unui judecător opinia Curții. Președintele, dacă votează cu majoritatea, fie scrie el opinia, fie o atribuie unui alt judecător care a votat cu majoritatea. Când președintele votează cu minorita-

tea, cel care atribuie însărcinarea este cel mai vechi în funcție din rândul majorității.

După deliberări, judecătorul care va scrie opinia Curții începe să lucreze la un proiect inițial. Alți judecători pot să lucreze la același caz scriind opinii alternative. Opinia scrisă este circulată la toți judecătorii, atât din grupul majoritar, cât și din cel minoritar. Redactorul încearcă să-i convingă pe cei care au fost inițial în minoritate să-și schimbe voturile și totodată să-și mențină propriul grup intact. Are loc un proces de negociere, iar frazarea opiniei poate fi modificată pentru a-i

satisfacă pe alți judecători și a obține sprijinul lor. O divizare accentuată a Curții îngreunează realizarea unei opinii clare, coerente și poate chiar conduce la o schimbare a voturilor sau la acceptarea opiniei unui alt judecător ca hotărâre oficială a Curții.

În majoritatea cazurilor, o opinie unică obține sprijinul majorității, deși puține hotărâri sunt unanime. Despre cei care nu sunt de acord cu opinia Curții se spune că diverg. O divergență nu e necesar să fie însoțită de o opinie; totuși, în ultimii ani, ea a fost de obicei. Când mai mulți judecători sunt în divergență, fiecare poate scrie o opinie, sau se pot ralia toți la o singură opinie.

Se întâmplă ca un judecător să fie de acord cu hotărârea Curții, dar să aibă motive diferite pentru a ajunge la acea concluzie. Un astfel de judecător poate scrie ceea ce se cheamă o opinie convergentă. O opinie numită „convergentă și divergentă” este parțial de acord cu hotărârea Curții, dar în dezacord cu alte părți. În fine, uneori Curtea emite o opinie per curiam – o opinie nesemnificativă care de obicei este destul de succintă. Astfel de opinii sunt folosite deseori când Curtea acceptă cazul spre revizuire, dar nu îl trece prin toate etapele. De exemplu, ea poate lua o hotărâre fără beneficiul argumentării verbale sau să dea o opinie per curiam pentru a explica modul în care a expedit cazul.

CURȚILE DE APEL ALE SUA

Curțile de apel sunt mai puțin mediatizate decât Curtea Supremă, dar ele sunt foarte importante în sistemul judiciar al SUA. Dat fiind faptul că Curtea Supremă dă hotărâri cu opinii complete în doar 80 sau 90 de cazuri pe an, este limpede că curțile de apel sunt curțile de ultim recurs pentru majoritatea apelurilor din sistemul de tribunale federale.

Curțile de circumscripție: 1789–1891

Legea Judiciarului din 1789 a creat trei curți de circumscripție (curți de apel regionale), fiecare compusă din doi judecători de la Curtea Supremă și un judecător districtual. Curtea de circumscripție urma să țină două sesiuni pe an în fiecare district din cadrul regiunii. Judecătorul districtual a devenit principalul responsabil pentru stabilirea volumului de lucru al curții. Cei doi judecători de la Curtea Supremă veneau apoi în zonă pentru a participa la dezbaterile cazurilor. Această practică tindea să dea o deschidere mai degrabă locală decât națională curților de circumscripție.

Sistemul curților regionale a fost considerat de la bun început ca nesatisfăcător, în special de către judecătorii de la Curtea Supremă, care aveau obiecții pentru faptul că trebuiau să se tot deplaseze. Procurorul general Edmund Randolph și președintele Washington au cerut să se ușureze situația judecătorilor de la Curtea Supremă. Congresul a făcut o mică schimbare în 1793 modificând organizarea curților de

circumscripție, care cuprindeau acum un singur judecător de la Curtea Supremă și un judecător districtual. Spre sfârșitul mandatului președintelui John Adams, în 1801, Congresul a eliminat perindarea judecătorilor de la Curtea Supremă pe la curțile regionale, a autorizat numirea a 16 noi judecători de circumscripție și a extins mult jurisdicția instanțelor inferioare.

Noua administrație a lui Thomas Jefferson s-a opus puternic acestei acțiuni și Congresul a revocat-o. Legea Curților de Circumscripție din 1802 a reintrodus prezența judecătorilor de la Curtea Supremă în circumscripții și a mărit numărul de circumscripții. Legislația permitea însă ca curtea de circumscripție să fie prezidată de un singur judecător districtual. O astfel de schimbare poate să pară nesemnificativă, dar ea s-a dovedit a fi de mare importanță. Judecătorii districtuali au început să-și asume tot mai mult responsabilitatea atât a instanțelor districtuale, cât și a curților de circumscripție. Așadar, în practică, jurisdicția de primă instanță și cea de apel se aflau amândouă în mâinile judecătorilor districtuali.

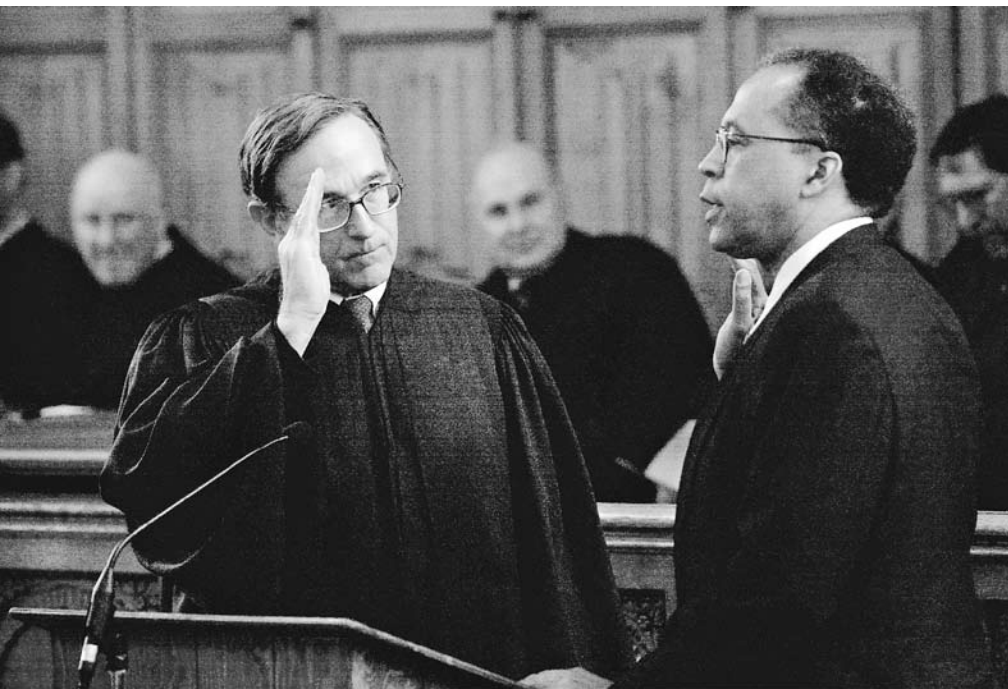
Următorul pas important în evoluția curților de apel a fost făcut abia în 1869, când Congresul a aprobat o măsură autorizând numirea a nouă noi judecători de circumscripție și a redus însărcinările judecătorilor de la Curtea Supremă față de curțile de circumscripție la un trimestru la fiecare doi ani. Cu toate acestea, Înalta Curte era invadată de cazuri, căci nu existau limite în privința dreptului de apel la Curtea Supremă.

Curțile de apel: 1891 până în prezent

La 3 martie 1891, a intrat în vigoare Legea Evarts, prin care se creau noi curți, cunoscute drept curți de apel de circumscripție. Aceste noi tribunale urmau să audieze majoritatea apelurilor de la tribunalele districtuale. Vechile curți de circumscripție, care existau din 1789, au rămas și ele. Noua curte de apel de circumscripție urma să fie formată dintr-un judecător de circumscripție, un judecător de curte de apel de circumscripție, un judecător districtual și un judecător de la Curtea Supremă. În noile curți, doi judecători constituiau un cvorum.

După adoptarea Legii Evarts, judiciarul federal avea două instanțe: tribunalele districtuale și curțile de circumscripție. Avea de asemenea două tribunale de apel: curțile de apel de circumscripție și Curtea Supremă. Majoritatea recursurilor la hotărârile primelor instanțe urmau să meargă la curțile de apel de circumscripție, deși legea permitea în unele situații și revizuire directă de către Curtea Supremă. Pe scurt, crearea curților de apel de circumscripție scutea Curtea Supremă de multe cazuri mărunte. Se puteau face în continuare apeluri, dar acum Înalta Curte avea un mult mai mare control asupra volumului ei de muncă. Astfel mare parte din cazurile ei au fost transferate către cele două niveluri inferioare ale judiciarului federal.

Următorul pas în evoluția curților de apel a fost făcut în 1911. În acel an, Congresul a adoptat legislația prin care se desființau vechile curți de circumscripție, care nu aveau jurisdicție

Curțile de apel revizuiesc cazuri de la tribunalele districtuale federale la care se face recurs. Judecătorul șef John M. Walker, Jr., Curtea de Apel a SUA pentru a Doua Circumscripție, stânga, îl pune să jure pentru numirea ca judecător la aceeași curte pe Barrington D. Parker, Jr., dreapta.

de apel și deseori dublau funcțiile tribunalelor districtuale.

Astăzi, tribunalele de apel intermediare sunt cunoscute drept curți de apel, dar ele continuă să fie numite familiar curți de circumscripție. Acum există 12 curți de apel regionale, în care activează 179 de judecători de curți de apel autorizate. Curțile de apel răspund de revizuirea cazurilor de la tribunalele federale districtuale la care se face recurs (și uneori de la agenții administrative) din cadrul circumscripției. În 1982 a fost înființată o curte de apel specializată, când Congresul a creat Circumscripția

Federală, o circumscripție mai degrabă jurisdicțională decât geografică.

Funcția de revizuire a curților de apel

Majoritatea cazurilor revizuite de curțile de apel provin de la tribunalele districtuale federale. Părțile în litigiu dezamăgite de hotărârea curții inferioare pot face recurs la curtea de apel a circumscripției în care se află tribunalul districtual federal. Curților de apel li s-a conferit de asemenea autoritatea de a revizui decizii ale unor agenții administrative.

Deoarece curțile de apel nu au un control asupra cazurilor aduse în fața lor, ele se ocupă atât de chestiuni de rutină, cât și de unele extrem de importante. La un capăt al spectrului sunt apeluri sau revendicări minore și cu șanse de succes reduse sau inexistente. La celălalt capăt al spectrului sunt cazuri care pun în discuție probleme majore de politică publică și stârnesc disensiuni puternice. Hotărârile date de curțile de apel în astfel de cazuri pot să stabilească orientări politice pentru societate în ansamblul ei, nu doar pentru părțile în litigiu. Cazurile privind libertățile civile, redistribuirea reprezentanților în corpurile legislative, religia și educația sunt exemple elocvente de tipuri de litigii care îi pot afecta pe toți cetățenii.

Revizuirea în curțile de apel are două scopuri. Primul este corectarea greșelilor. Judecătorii din diferitele circumscripții trebuie să monitorizeze activitatea tribunalelor districtuale federale și a agențiilor federale și să supravegheze modul cum aplică și interpretează acestea legile naționale și statale. Făcând acest lucru, curțile de apel nu caută noi dovezi factice, ci examinează datele primite de la instanța inferioară și caută eventuale greșeli. În procesul de corectare a erorilor, curțile de apel tranșează de asemenea litigii și pun în aplicare legile naționale.

A doua funcție este trierea și dezvoltarea puținelor cazuri care merită să fie revizuite de Curtea Supremă. Judecătorii de circumscripție se ocupă de chestiunile juridice înainte de Curtea Supremă și pot ajuta la conturarea acelor revendicări pe care ei le consideră ca meritând revizuire. Specialiștii în

științe juridice au constatat că de multe ori cazurile la care se face recurs diferă la a doua audiere de prima.

Curțile de apel ca factori politici

Rolul Curții Supreme ca factor politic decurge din faptul că ea interpretează legea și același lucru este valabil pentru curțile de apel. Anvergura rolului politic al curților de apel are o importanță chiar mai mare, dat fiind faptul că ele sunt tribunalele de ultimă instanță în marea majoritate a cazurilor.

Ca o ilustrare a marii influențe a judecătorilor curților de circumscripție, să vedem hotărârea într-un caz din a Cincea Circumscripție. Timp de mai mulți ani, Facultatea de Drept de la Universitatea din Texas (la fel ca multe alte facultăți de drept din țară) a acordat preferință candidaților afroamericani sau mexicanooamericani pentru a crește numărul studenților din rândul minorităților.

Această practică a fost contestată într-un tribunal districtual federal pe motiv că era o discriminare împotriva candidaților albi și din minoritățile nepreferate, încălcând Amendamentul XIV. La 18 martie 1996, un complet de judecători din a Cincea Circumscripție a decis în procesul *Hopwood v. Texas* că Amendamentul XIV nu permite școlii să facă astfel de discriminări și că facultatea de drept nu poate folosi rasa ca factor în admitere. Curtea Supremă a SUA a respins o petiție pentru o ordonanță de certiorari în acest caz, lăsând astfel legea pământului în Texas, Louisiana și Mississippi, statele care formează a Cincea Circumscripție. Chiar dacă tehnic se poate spune că

Instanțele SUA – atât la nivelul Curților de Apel, cât și al Curții Supreme, în unele cazuri – deseori decid în probleme contestate cu înfocare, cum ar fi acțiunea afirmativă în învățământul superior.

doar școlile din a Cincea Circumscripție sunt afectate de decizie, un editorial din *The New National Law Journal* arată că lucrurile stau altfel, remarcând că deși unii „ar putea susține că impactul deciziei *Hopwood* se limitează la trei state din sud..., adevărul este că în toată țara decanii facultăților de drept (și ale altora), temându-se de litigii similare, se străduiesc să găsească o alternativă pentru acțiunea afirmativă”.

Curțile de apel la lucru

Curțile de apel nu au același grad de discreție ca și Curtea Supremă în a decide dacă să accepte un caz. Însă judecătorii de circumscripție au găsit metode pentru a-și petrece timpul în mod cât mai eficace cu putință.

Trierea. În stadiul de triere, judecătorii stabilesc dacă să-i acorde unui apel revizuire completă sau să-l expedieze în alt mod. Rolul poate fi redus în oarecare măsură comasând revendicări similare într-un caz unic, proces care duce și la o hotărâre uniformă. În a

stabili care cazuri pot fi expediate fără argumentare verbală, curțile de apel se bazează tot mai mult pe asistenți staționari și pe avocați din personal. Acești membri ai personalului curților citesc petiții și dosare ale proceselor și supun apoi recomandări judecătorilor. Drept rezultat, multe cazuri sunt expediate fără a se ajunge la etapa de argumentare verbală.

Completurile de judecată din trei judecători. Cazurile care primesc un tratament complet sunt în mod normal analizate de completuri de judecată formate din trei judecători, nu din toți judecătorii circumscripției. Asta înseamnă că pot fi audiate în același timp mai multe cazuri, de completuri diferite din trei judecători, deseori în orașe diferite din cadrul circumscripției.

Lucrările en banc. Uneori, completuri diferite din trei judecători din aceeași circumscripție pot ajunge la decizii contradictorii în cazuri similare. Pentru rezolvarea unor astfel de conflicte și promovarea unanimității circumscripției, legile federale prevăd o procedură „en banc” (din franceză, însemnând *în bancă*) în care toți judecătorii circumscripției stau împreună într-un complet de judecată și iau hotărârea într-un caz. Excepția de la această regulă generală apare în a Noua Circumscripție, foarte mare, unde adunarea laolaltă a tuturor judecătorilor este mult prea dificilă. Acolo, completurile en banc constau în mod normal din 11 judecători. Procedura en banc poate fi folosită și atunci când cazul privește o chestiune de importanță deosebită.

Argumentarea verbală. Cazurile care trec de procesul de triere și nu au fost tranșate de către părțile în litigiu sunt programate pentru argumentare verbală. Avocaților părților li se acordă puțin timp (chiar și numai 10 minute) pentru a discuta punctele din expunerea scrisă și a răspunde la întrebările judecătorilor.

Hotărârea. După argumentarea verbală, judecătorii pot delibera scurt și, dacă sunt de acord, pot să anunțe hotărârea imediat. Altminteri, hotărârea nu va fi anunțată decât după ce judecătorii deliberază îndelung. După deliberări, unele hotărâri vor fi anunțate cu un scurt ordin sau opinie per curiam a curții. O mică parte din hotărâri vor fi însoțite de o opinie mai lungă, semnată, și poate chiar de opinii divergente sau convergente. În ultimii ani a scăzut numărul opiniilor publicate, deși circumscripțiile au practici diferite.

TRIBUNALELE DISTRICTUALE ALE SUA

Tribunalele districtuale ale SUA reprezintă principalul punct de input pentru sistemul judiciar federal. Deși dacă unele cazuri ajung mai târziu în fața unei curți de apel sau chiar a Curții Supreme, majoritatea cazurilor federale nu trec niciodată dincolo de tribunalele de primă instanță ale SUA. Din perspectiva numărului de cazuri judecate, tribunalele districtuale sunt caii de povară al judiciarului federal. Importanța lor nu constă însă doar în numărul mare de cazuri pe care le rezolvă.

Primele tribunale districtuale

Congresul a decis să creeze o rețea națională de tribunale federale de primă instanță atunci când a adoptat Legea Judiciarului din 1789. Secțiunea 2 din lege a înființat 13 tribunale districtuale, făcând fiecare dintre cele 11 state care formau atunci Uniunea un district, iar părțile din Massachusetts și Virginia care urmau să devină Maine și Kentucky districte separate. Schema organizatorică a instituit practica, care încă mai există, de a respecta liniile de hotar ale statelor în stabilirea districtelor.

Primii judecători districtuali

Fiecare tribunal districtual federal urma să fie condus de un singur judecător care avea domiciliul în district. De îndată ce s-a aflat acest lucru, președintele Washington a început să primească scrisori de la indivizi care doreau să fie numiți în diferitele posturi de judecător. Mulți le-au cerut unor membri

ai Congresului sau vicepreședintelui John Adams să-i recomande președintelui Washington. Candidaturile personale nu se bucurau neapărat de succes și nu erau singura modalitate prin care unele nume erau supuse atenției președintelui. Harry Innes, de exemplu, nu a candidat pentru postul de judecător din Kentucky, dat l-a primit după ce a fost recomandat de un membru al Congresului din statul său.

Pe măsură ce în Uniune au intrat noi state, au fost create noi tribunale districtuale. Adăugirile, plus demisiile, i-au dat prilejul lui Washington să ofere posturi de judecător la 33 de persoane. Toți judecătorii pe care i-a numit erau membri ai baroului, și toți, cu excepția a șapte, aveau experiență juridică la nivel de stat sau local ca judecători, procurori sau procurori generali. Președinții au continuat să numească în posturile de judecători federali avocați cu experiență în serviciul public.

Organizarea actuală a tribunalelor districtuale

Pe măsură ce țara a crescut, au fost create noi tribunale districtuale. Până la urmă, Congresul a început să împartă unele state în mai multe districte. California, New York și Texas au cele mai multe, câte patru fiecare. În afară de constanța cu care respectă liniile de hotar ale statelor, organizarea circumscripțiilor districtuale nu pare să urmeze un plan rațional. De-a lungul anilor, a fost adăugat un tribunal pentru Districtul Columbia, iar câteva teritorii au fost deservite de tribunale districtuale. Acum există tribunale districtuale SUA ce deservește cele 50

de state, Districtul Columbia, Guam, Puerto Rico, Insulele Virgine și Mariile de Nord.

Tribunalele districtuale inițiale aveau numit câte un singur judecător. O dată cu creșterea populației și a numărului de litigii, Congresul a trebuit periodic să adauge judecători în majoritatea districtelor. Legea privind Funcția de Judecător Federal din 1990 a creat 74 de noi posturi de judecător districtual, totalul actual fiind de 649. Astăzi toate districtele au mai mult de un judecător. Districtul de Sud din New York, care cuprinde Manhattan și Bronx, are acum 28 de judecători și este astfel cel mai mare. Deoarece fiecare tribunal districtual federal este condus în mod normal de un singur judecător, mai multe procese pot fi în ședință în cadrul districtului simultan.

Tribunalele districtuale ca tribunale de primă instanță

Congresul a înființat tribunalele districtuale ca tribunale de primă instanță ale sistemului judiciar federal și le-a conferit jurisdicție inițială în practic toate cazurile. Ele sunt singurele instanțe federale în care avocații interoghează și interoghează încrucișat martorii. Astfel dosarul faptelor este întocmit la acest nivel. Următoarele recursuri la hotărârea primei instanțe se concentrează asupra corectării greșelilor mai degrabă decât asupra reconstituirii faptelor.

Sarcina stabilirii faptelor într-un caz revine deseori unui juriu, un grup de cetățeni din comunitate care servesc ca arbitri imparțiali ai faptelor și aplică legea la fapte. Constituția garantează dreptul la un proces cu juri în ca-

zurile penale prin Amendamentul VI și același drept în cazurile civile prin Amendamentul VII. Se poate renunța însă la acest drept, în care situație judecătorul devine arbitru atât al faptelor, cât și al chestiunilor de drept. Astfel de procese sunt numite procese decise de judecător.

Două tipuri de jurii sunt asociate cu tribunalele districtuale federale. Marele juriu este un grup de bărbați și femei adunați pentru a stabili dacă există cauza probabilă pentru a crede că o persoană a comis o infracțiune federală de care a fost acuzată. Jurații dintr-un astfel de juriu se întrunesc periodic pentru a audia acuzații aduse de procurorul SUA. Jurații din juriile de primă instanță (petit jury) sunt aleși la întâmplare din rândul comunității pentru a audia dovezi și a stabili dacă pârâțul într-un proces civil este răspunzător sau dacă pârâțul într-un proces penal este vinovat sau nevinovat. Regulile federale impun 12 jurați în cazurile penale, dar permit mai puțini în cazurile civile. Tribunalele districtuale federale folosesc în general jurii din 6 persoane în cazurile civile.

Tribunalele de primă instanță sunt considerate ca având în primul rând rolul de punere în aplicare a legilor, pe când curțile de apel sunt considerate ca având mai multe prilejuri de a stabili orientări politice. Punerea în aplicare a legilor este strâns legată de administrarea justiției, căci toate națiunile au standarde considerate esențiale pentru o societate justă și bine rânduită. Normele sociale sunt cuprinse în legi, reglementări administrative, hotărâri judecătorești anterioare și tradiții ale co-

munității. Legile penale, de exemplu, încorporează în drept concepte de comportament acceptabil și inacceptabil. Judecătorul care dă o hotărâre într-un caz privind o presupusă încălcare a acelei legi practică punerea în aplicare a legii. Deoarece cazurile de acest tip rareori îi permit judecătorului să scape de constrângerile stricte ale exigențelor juridice și procedurale, el are puține șanse de a face o nouă lege sau a dezvoltă o nouă politică. Și în cazurile civile judecătorii trebuie să se limiteze deseori la aplicarea legii, căci un astfel de litigiu apare de regulă în urma unei dispute private al cărei rezultat privește doar părțile la proces.

Tribunalele districtuale au însă și un rol ca factor politic. Pe măsură ce americanii au devenit mai conștienți de existența litigiilor, dispute care cândva se rezolvau pe cale neoficială sunt acum tranșate într-un tribunal. Tribunalele sunt tot mai mult implicate acum în domenii considerate cândva private. Ce înseamnă acest lucru pentru tribunalele districtuale federale? Conform unui studiu, „Aceste noi domenii de implicare judiciară tind să fie lipsite de niște orientări clare și precise din partea curților de apel și legislative; drept urmare, prilejul pentru juriștii de tribunal de primă instanță de a descrie un drum, adică de a stabili o politică, este formidabil”.

CURȚILE CONSTITUȚIONALE ȘI CURȚILE LEGISLATIVE

Legea Judiciarului din 1789 a instituit cele trei niveluri ale sistemului de instanțe federale care există și azi. Periodic însă, Congresul și-a exercitat puterea de a crea alte instanțe federale, în baza Articolului III și a Articolului I din Constituție. Instanțele create conform Articolului III sunt cunoscute drept curți constituționale, iar cele înființate conform Articolului I sunt numite curți legislative. Curtea Supremă, curțile de apel și tribunalele districtuale federale sunt curți constituționale. Curțile legislative includ Curtea de Apel a Statelor Unite pentru Forțele Armate, Tribunalul Fiscal al Statelor Unite și Tribunalul SUA de Apărare ale Veteranilor.

Curțile legislative, spre deosebire de cele constituționale, au deseori îndatoriri administrative și cvasilegislative, pe lângă cele judiciare. O altă diferență este că instanțele legislative sunt de multe ori create cu scopul precis de a ajuta la administrarea unei anumite legi date de Congres. Curțile constituționale, pe de altă parte, sunt tribunale înființate pentru a se ocupa de litigii.

În fine, curțile constituționale și legislative diferă prin gradul lor de independență față de celelalte două ramuri ale guvernării. Judecătorii de la curțile constituționale create conform Articolului III rămân în funcție pe o perioadă de bună comportare, ceea ce echivalează cu un mandat pe viață. Din cauză că judecătorii curților legislative (înființate conform Articolului I) nu au garantat

prin Constituție un mandat pe perioada de bună comportare, Congresul poate stabili pentru ei termene de mandat specifice. Pe scurt, curțile constituționale au un grad mai mare de independență față de celelalte două ramuri ale guvernării decât curțile legislative.

SERVICII ADMINISTRATIVE ȘI AUXILIARE ÎN JUDICIARUL FEDERAL

Deși judecătorii sunt factorii cei mai vizibili din sistemul judecătoresc, alături de ei lucrează un întreg personal auxiliar. Eforturile acestuia sunt necesare pentru a îndeplini sarcinile la care judecătorii nu se pricep sau pentru care nu sunt potriviți, sau pentru care pur și simplu nu au timp. Unii membri ai echipei auxiliare, cum ar fi asistenții stagiaari, pot să lucreze pentru un anumit judecător. Alții – de exemplu judecătorii magistrați – sunt numiți pe lângă o anumită instanță. Iar alții pot să fie angajați ai unei agenții, cum ar fi Oficiul Administrativ al Tribunalelor Statelor Unite, care deservește întregul sistem judecătoresc.

Judecătorii magistrați ai SUA

În efortul de a-i ajuta pe judecătorii districtuali federali să facă față unui volum de muncă tot mai mare, Congresul a creat în 1968 un sistem de judecători magistrați care răspunde nevoilor specifice și împrejurărilor fiecărui tribunal districtual. Judecătorii magistrați sunt numiți de judecătorii tribunalului

districtual pentru mandate de opt ani, deși pot fi demisi din funcție înainte de expirarea mandatului „din motive întemeiate”. Pe baza unor directive adoptate de Congres, judecătorii din fiecare district stabilesc îndatoririle și responsabilitățile judecătorilor lor magistrați. Legislația îi permite unui judecător magistrat, cu consimțământul părților implicate, să conducă întreaga desfășurare a procedurilor într-o chestiune civilă cu sau fără juriu, să dea o hotărâre în speță și să conducă procesul unor persoane acuzate de delikte (fapte mai puțin grave decât infracțiunile) comise în cadrul districtului, cu condiția ca părțile să fie de acord. Din cauză că decizia de a delega responsabilități unui judecător magistrat este luată de către judecătorul districtual, participarea unui judecător magistrat la prelucrarea cazului este posibil să fie mai restrânsă decât permite legea.

Asistenții stagiaari

Prima utilizare a asistenților stagiaari de către un judecător american se pare că datează de pe vremea lui Horace Gray, din Massachusetts. În vara lui 1875, când era președinte al Curții Supreme din Massachusetts, el a angajat, pe banii lui, un absolvent meritoriu al Facultății de Drept de la Harvard University. În fiecare an, a angajat un nou asistent stagiar de la Harvard. În 1882, când Gray a fost numit la Curtea Supremă a SUA, a adus cu el un asistent stagiar la cea mai înaltă instanță judecătorească a țării.

Succesorul judecătorului Gray la Înalta Curte a fost Oliver Wendell Holmes, care a adoptat și el practica de a

angaja în fiecare an absolvenți emeriți ai Facultății de Drept de la Harvard ca asistenți stagieri. Când a devenit președinte al Curții Supreme, William Howard Taft, fost profesor de drept la Universitatea Yale, a obținut în fiecare an un asistent stagiar de la decanul Facultății de Drept de la Yale. Harlan Fiske Stone, fost decan al Facultății de Drept de la Universitatea Columbia, a ajuns la Curtea Supremă în 1925, și a instituit practica de a angaja în fiecare an un absolvent de la Universitatea Columbia.

După aceste începuturi, tot mai multe instanțe federale au început să folosească asistenți stagieri. Acum lucrează pentru judecătorii federali peste 2 000 de asistenți stagieri, iar peste 600 lucrează pentru judecătorii de la tribunale comerciale și judecătorii magistrați ai SUA. Pe lângă asistenții stagieri angajați personal de către judecători, toate curțile de apel și unele tribunale districtuale angajează asistenți stagieri care deserveșc întreaga instanță.

Îndatoririle unui asistent stagiar diferă în funcție de preferințele judecătorului pentru care lucrează. Diferă și în funcție de tipul de instanță. Asistenții stagieri ai judecătorilor districtuali federali sunt deseori profilați pe cercetare și își dedică bună parte a timpului studierii diferitelor moțiuni înaintate în spețe civile și penale. Ei revizuiesc fiecare moțiune, constatând problemele și pozițiile părților implicate, apoi studiază punctele importante abordate în moțiuni și pregătesc rapoarte pentru judecători. Dat fiind că munca lor are legătură cu primele etape ale procesului de litigiu, este posibil ca ei să aibă

multe contacte cu avocații și cu martorii. Asistenții stagieri de la acest nivel pot fi implicați în redactarea inițială a opiniilor.

La nivel de curte de apel, asistentul stagiar este implicat într-o speță analizând mai întâi chestiunile de drept și faprice prezentate de un recurs. Curțile de apel nu au aceeași latitudine de a accepta sau a respinge un caz precum Curtea Supremă, așa că ele folosesc unele metode de triere pentru a face diferența între cazurile care pot fi tratate rapid și cele care necesită mai mult timp și eforturi. Asistenții stagieri participă intens la acest proces de triere.

Unele cazuri sunt programate pentru argumentare verbală și e posibil ca asistentul să trebuiască să-l ajute pe judecător să se pregătească pentru aceasta. Judecătorii nu au întotdeauna suficient timp să analizeze dosarul înainte de argumentarea verbală. De obicei abia au timp să se uite peste părțile importante din dosar care le sunt semnalate de asistenții stagieri.

După ce o curte de apel a ajuns la o hotărâre, de multe ori asistentul stagiar participă la redactarea ordinului care însoțește hotărârea. Participarea lui constă în general în redactarea unei opinii preliminare sau a unui ordin sub îndrumarea judecătorului. Unui asistent stagiar i se poate cere de asemenea să redacteze sau să verifice citate (trimiteri la o lege, cazuri care au stabilit un precedent sau texte de drept, într-un dosar sau argumentare a instanței) într-o opinie scrisă de judecător.

Munca unui asistent stagiar al unui judecător de la Curtea Supremă seamănă mult cu cea a unui asistent de la

alte curți de apel. Asistenții joacă un rol esențial în a-i ajuta pe judecători să stabilească ce cazuri să audieze. În 1972, la sugestia judecătorului Lewis F. Powell, Jr., majoritatea membrilor Curții au început să participe la un „certgrup”; judecătorii îi pun laolaltă pe asistenții lor, le împart toate petițiile și circulă referatul de certiorari al unui singur asistent între toți cei care participă la grup. Referatul rezumă datele cazului, chestiunile de drept pe care le prezintă și acțiunea propusă – dacă speței trebuie să i se acorde o audiere completă, să fie respinsă sau expediată.

Dacă judecătorii au votat să audieze un caz, asistenții stagiați, la fel ca omoologii lor de la curțile de apel, pregătesc pentru complet rapoarte pe care judecătorii le pot folosi în timpul argumentării verbale. La sfârșit, asistenții stagiați de pe lângă judecătorii de la Curtea Supremă, la fel ca cei care lucrează pe lângă judecători de la curțile de apel, ajută la redactarea opiniilor.

Oficiul Administrativ al Tribunalului SUA

De administrația sistemului judiciar federal în ansamblu se ocupă Oficiul Administrativ al Tribunalului SUA. De la înființarea sa în 1939, acesta s-a ocupat de toate, de la distribuirea rechizitelor până la negocierea cu alte agenții a obținerii de sedii pentru tribunale în clădiri federale și ținerea dosarelor personalului judiciar și culegerea de date privind cazurile tribunalelor federale.

Oficiul Administrativ deservește și Asociația Judiciară a Statelor Unite, organizația centrală care stabilește politica sistemului judiciar federal. Pe lângă

furnizarea de date statistice numeroaselor comitete ale asociației, Oficiul Administrativ are și rolul de centru de recepție și prelucrare a informațiilor și propunerilor adresate Asociației Judiciare. Oficiul acționează de asemenea ca factor de legătură între sistemul judiciar federal și Asociația Judiciară, servind ca avocat al judiciarului în contactele sale cu Congresul, cu ramura executivă, grupurile profesionale și publicul general. Deosebit de important este rolul său reprezentativ în fața Congresului unde, împreună cu judecătorii care se ocupă de acest lucru, prezintă propunerea de buget pentru sistemului judiciar federal, cereri de noi posturi de judecători, sugestii de schimbări în regulamentele tribunalelor și alte măsuri esențiale.

Centrul Judiciar Federal

Centrul Judiciar Federal, înființat în 1967, este agenția pentru educație permanentă și cercetări a tribunalelor federale. Îndatoririle sale se încadrează în general în trei categorii: efectuarea de cercetări privind instanțele federale, darea de recomandări pentru ameliorarea administrației și managementului instanțelor federale și derularea de programe de învățământ și pregătire pentru personalul ramurii judiciare.

De la înființarea sa, judecătorii au beneficiat de sesiuni orientative și alte programe educaționale organizate de Centrul Judiciar Federal. În ultimii ani, judecătorii magistrați, judecătorii de la tribunalele comerciale și personalul administrativ au beneficiat și ei de programe educaționale. Centrul Judiciar Federal utilizează pe scară largă tehnologia

logia video și de comunicații prin satelit și astfel pot beneficia de serviciile sale un număr mare de persoane.

VOLUMUL DE MUNCĂ AL INSTANȚELOR FEDERALE

Volumul de muncă al instanțelor este mare la toate cele trei niveluri ale sistemului judiciar federal – tribunalele districtuale ale SUA, curțile de apel și Curtea Supremă.

În anul fiscal 2002 în tribunalele districtuale federale au fost deschise peste 340 000 de cazuri. Numai dosarele penale au crescut cu 43 la sută din 1993.

În 1995, au fost înaintate 50 072 de recursuri la una dintre curțile de cir-

cumscripție. Această cifră a crescut an de an, până la un maxim de 60 847 de apeluri în 2003. Dar și numărul de recursuri finalizate de curțile de apel a crescut constant, de la 49 805 în 1995, la 56 586 în 2002.

Numărul de cazuri de pe agenda Curții Supreme este mare, judecând din punct de vedere istoric; pe rolul curții au fost 8 255 de cazuri pentru sesiunea din 2002. Curtea Supremă are însă puterea de a decide ce cazuri merită atenția ei. Drept urmare, numărul de cazuri susținute în fața Curții a scăzut destul de drastic de-a lungul anilor. În sesiunea din 2002, au fost susținute doar 84 de cazuri, iar 79 au fost soluționate prin 71 de opinii semnate. ⚖️

CAPITOLUL

2

ISTORICUL ȘI ORGANIZAREA SISTEMELOR JURIDICE STATALE

Chiar dacă organizarea instanțelor statale poate părea derutantă, importanța lor este neîndoieabilă: ele se ocupă de mult mai multe cazuri decât cele în care dau hotărâri tribunalele federale. Aici, o pictură înfățișând clădirea Curții Supreme a Statului Florida, de la Tallahassee.

Chiar și înainte de Articolele Confederației și de redactarea Constituției SUA în 1787, coloniile, ca entități suverane, aveau deja constituții scrise. Astfel, evoluția sistemelor de instanțe statale poate fi urmărită din perioada coloniilor până în prezent.

DEZVOLTAREA ISTORICĂ A INSTANTELOR STATALE

Nu există două state care să aibă aceeași organizare a instanțelor. Fiecare stat este liber să adopte modelul organizațional pe care îl alege, să creeze atâtea instanțe câte dorește, să denumească acele instanțe cum vrea și să le stabilească jurisdicția cum consideră că e mai bine. Din aceste motive, organizarea instanțelor statale nu seamănă nepărat cu sistemul clar, cu trei niveluri, care se găsește la nivel federal. De exemplu, în sistemul federal tribunalele de primă instanță se numesc tribunale districtuale, iar tribunalele de apel se numesc curți de circumscripție. Totuși, în peste zece state curțile de circumscripție sunt tribunale de primă instanță. Alte câteva state folosesc termenul de curte superioară pentru principalele lor tribunale de primă instanță. Poate că cea mai neobișnuită situație se găsește în New York, unde principalele tribunale de primă instanță sunt cunoscute drept curți supreme.

Chiar dacă organizarea instanțelor statale e învăluită în confuzie, nu încape îndoială cu privire la importanța lor. Deoarece dreptul statutar este mai extins în state decât la nivel federal, cuprinzând totul, de la cele mai elementare relații personale până la cele mai

importante politici publice ale statului, instanțele statale se ocupă de o mare diversitate de cazuri, iar numărul cazurilor dezbătute în fiecare an în instanțele statale îl depășește cu mult pe cel al cazurilor decise de tribunale federale.

Perioada colonială

În perioada colonială, puterea politică era concentrată în mâinile guvernatorului numit de regele Angliei. Deoarece guvernatorii îndeplineau funcții executive, legislative și judecătorești, nu era nevoie de un sistem complicat de instanțe.

Cel mai de jos nivel al judiciarului colonial consta din judecatori locali numiți judecatori de pace sau magistrați. Ei erau numiți de guvernatorul coloniei. La următorul nivel al sistemului se aflau tribunalele de comitat, tribunalele de primă instanță ale coloniilor. Recursurile de la toate instanțele erau aduse la nivelul cel mai înalt – guvernatorul și consiliul său. Tot în această perioadă au fost introduse juriile mari și mici, care au rămas caracteristici importante ale sistemelor judiciare statale.

Pe la începutul secolului al XVIII-lea profesia juridică începuse să se schimbe. Avocații formați în Anglia la Inns of Court (cele patru școli de drept) au devenit mai numeroși iar ca urmare procedurile tribunalelor coloniale au fost înlocuite încet cu dreptul cutumiar englez, mult mai sofisticat.

Primele instanțe statale

După Revoluția Americană (1775–1783), puterile guvernării nu numai că au fost preluate de organe legislative, ci și mult reduce. Foștii coloniști

nu erau nerăbdători să vadă dezvoltându-se un sistem judecătoresc vast, independent, căci mulți dintre ei nu aveau încredere în avocați și în dreptul cutumiar. Legislativele statelor supravegheau atent tribunalele și în unele cazuri au demis judecători sau au desființat anumite tribunale din cauza unor hotărâri nepopulare.

Treptat, a crescut neîncrederea față de sistemul judiciar căci tribunalele au declarat neconstituționale unele acțiuni legislative. Conflictele dintre legislative și judecători, deseori pornite din interese contrarii, au devenit mai vizibile. Membrii legislativelor păreau mai indulgenți în privința măsurilor care îi favorizau pe datornici, pe când instanțele reflectau în general opiniile creditorilor. Aceste divergențe au fost importante căci „din acest conflict pen-

tru puterea legislativă și judiciară... tribunalele au reieșit treptat ca o instituție politică independentă”, spune David W. Neubauer în *America's Courts and the Criminal Justice System*.

THE FRAME of the
GOVERNMENT
 OF THE
Province of Pennsylvania
 IN
AMERICA
 Together with certain
L A W S
 Agreed upon in England
 BY THE
GOVERNOUR
 AND
 Divers FREE - MEN of the aforesaid
 PROVINCE.

To be further Explained and Confirmed there by the first
Provincial Council and General Assembly that shall
 be held, if they see meet.

Printed in the Year MDCLXXXII.

REDUCED FAC-SIMILE OF TITLE OF "THE FRAME
 OF GOVERNMENT."

HAMILTON'S DEFENSE OF ZENGER.

Perioada colonială a contribuit la stabilirea unor principii juridice importante. În stânga, renumitul avocat Andrew Hamilton l-a apărut în 1735 pe tipograful de ziare Peter Zenger, pledoaria lui constituind un jalon important pe calea spre apărarea libertății presei. Sus, o xilogravură din 1682 cu „Cadruul Guvernării Provinciei Pennsylvania” care cuprindea legi convenite între guvernator și „oamenii liberi ai provinciei menționate”.

Instanțele statale moderne

După Războiul Civil și până pe la începutul secolului XX, instanțele statale au fost copleșite de alte probleme. Industrializarea tot mai puternică și dezvoltarea rapidă a zonelor urbane au creat noi tipuri de dispute juridice, ducând la apariția unor procese mai lungi și mai complexe. Sistemele de instanțe statale, alcătuite în mare parte pentru a se ocupa de problemele unei societăți rurale, agrare, s-au văzut confruntate cu o criză de cazuri nesoluționate în timp ce făceau eforturi de adaptare.

O reacție a fost crearea de noi instanțe, pentru a se ocupa de volumul tot mai mare de cazuri. Deseori, instanțele erau îngrămădite unele peste altele. O altă strategie a fost adăugirea de noi instanțe cu jurisdicție peste o anumită zonă geografică. Iar o altă soluție a fost crearea unor instanțe specializate care să se ocupe de un anumit tip de cazuri. Au devenit tot mai cunoscute instanțele pentru revendicări minore, pentru delictе juvenile și pentru relații casnice.

Expansiunea în mare parte neplanificată a instanțelor locale și statale mеnе să facă față unor nevoi specifice a dus la o situație pe care mulți au numit-o fragmentare. Totuși, multitudinea de tribunale de primă instanță era doar un aspect al fragmentării. Multe instanțe aveau jurisdicție foarte îngustă. În plus, jurisdicțiile diferitelor instanțe se suprapuneau de multe ori.

Pe la începutul secolului XX s-au ridicat glasuri împotriva fragmentării din sistemele de instanțe statale. Programul de reforme la care a dus acest lucru este cunoscut în general drept mișcarea de unificare a instanțelor. Pri-

mul jurist cunoscut care s-a pronunțat în favoarea unificării instanțelor a fost Roscoe Pound, decanul Facultății de Drept de la Harvard. Pound și alții au cerut consolidarea tribunalelor de primă instanță într-un singur set de instanțe sau două seturi de instanțe, unul care să audieze cazurile majore iar celălalt cazurile minore.

Față de unificarea instanțelor a apărut o opoziție destul de puternică. Mulți avocați pledanți care sunt în tribunal aproape zilnic s-au obișnuit cu organizarea existentă a instanțelor și de aceea se opun schimbării. De asemenea, judecătorii și alți membri ai personalului instanțelor se opun uneori reformei. Opoziția lor provine de multe ori din teamă – de a fi transferați la noi instanțe, de a trebui să învețe noi proceduri sau de a trebui să decidă în cazuri din afara domeniului lor de specializare. Din aceste cauze, mișcarea de unificare a instanțelor nu a fost atât de izbutită cum ar fi dorit-o mulți. Pe de altă parte, susținătorii reformei instanțelor au obținut victorii în unele state.

ORGANIZAREA INSTANTELOR STATALE

Unele state au trecut la un sistem unificat de instanțe, în timp ce altele funcționează încă cu un complex năucitor de instanțe cu jurisdicție suprapusă. Instanțele statale pot fi împărțite în patru categorii generale sau niveluri: tribunale de primă instanță cu jurisdicție limitată, tribunale de primă instanță cu jurisdicție generală, curți de apel intermediare și curți de ultimă instanță.

Tribunalele de primă instanță cu jurisdicție limitată

Tribunalele de primă instanță cu jurisdicție limitată se ocupă în fiecare an de grosul litigiilor din Statele Unite și reprezintă cam 90 la sută din totalul instanțelor. Ele au diferite nume: tribunale ale judecătorului de pace, curți de magistrați, instanțe municipale, instanțe orășenești, tribunale de comitat, tribunale pentru delikte juvenile, tribunale pentru relații casnice și instanțe metropolitane, ca să dăm doar denumirile cele mai uzuale.

Jurisdicția acestor instanțe se limitează la cazurile minore. În chestiuni penale, de exemplu, instanțele statale se ocupă de trei niveluri de încălcări ale legii: contravenții (cele mai puțin grave), delikte (ceva mai grave), și infracțiuni (cele mai grave). Tribunalele de primă instanță cu jurisdicție limitată tratează contravențiile și deliktetele. Ele pot impune doar amenzi limitate (de regulă nu mai mult de 1000 de dolari) și condamnări la închisoare (în general nu mai mari de un an). În cazurile civile aceste tribunale sunt limitate de obicei la litigii până la un anumit cuantum, cum ar fi 500 de dolari. În plus, aceste instanțe sunt deseori limitate la anumite tipuri de spețe: încălcări ale regulilor de trafic rutier, relații casnice sau cazuri implicând adolescenți, de exemplu.

O altă deosebire față de tribunalele de primă instanță cu jurisdicție generală este că în multe situații aceste instanțe cu jurisdicție limitată nu sunt tribunale de dosar. Dat fiind că lucrările lor nu sunt înregistrate, recursurile la hotărârile lor merg la obicei la un tri-

bunal de primă instanță cu jurisdicție generală pentru ceea ce se numește un proces „de novo” (un nou proces). O altă trăsătură distinctivă a tribunalelor de primă instanță cu jurisdicție limitată este aceea că deseori judecătorii care conduc lucrările nu trebuie să aibă vreo formă de pregătire juridică oficială.

Multe din aceste tribunale suferă de o lipsă de resurse. De multe ori nu au săli de judecată permanente, întru-nindu-se în magazine, restaurante sau locuințe particulare. Deseori nu au funcționari pentru a ține registre adecvate. Rezultatul sunt lucrări neoficiale și prelucrarea cazurilor în masă. Procesele complete sunt rare și cazurile sunt expediate rapid.

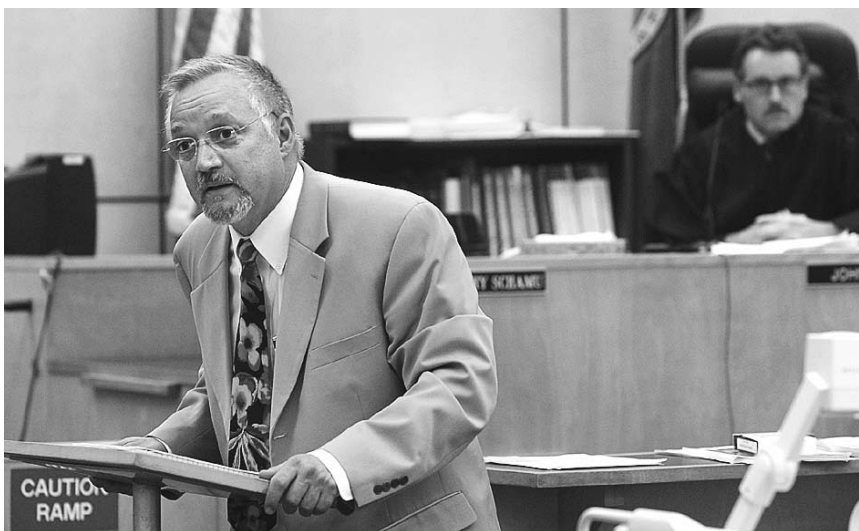
În fine, în unele state tribunalele de primă instanță sunt folosite pentru a se ocupa de chestiuni preliminare în cazuri de infracțiuni penale. Ele efectuează de multe ori puneri sub acuzare, stabilesc cauțiuni, numesc avocați pentru acuzați lipsiți de mijloace materiale și fac cercetări preliminare. Cazul este apoi transferat la un tribunal de primă instanță cu jurisdicție generală pentru chestiuni precum ascultarea pleidoariilor, ținerea procesului și darea sentinței.

Tribunalele de primă instanță cu jurisdicție generală

Majoritatea statelor au o garnitură de tribunale de primă instanță principale care se ocupă de cazurile penale și civile mai grave. În plus, în numeroase state anumite categorii – cum ar fi deliktetele penale juvenile, cazurile privind relațiile casnice și cazurile de autentificare a testamentelor – se află sub ju-

Avocatul Edward Clancy (stânga) își pledează cazul în fața „curții de ultimă instanță” din statul său, Curtea Supremă a Statului New Hampshire.

Curtea Supremă a Statului Washington, asemeni curților de ultimă instanță din alte state, urmează proceduri similare cu cele ale Curții Supreme a SUA. Aici, avocatul apărării Roger Hunko ține pledoaria finală înaintea pronunțării sentinței într-un proces de omor.

risdicția tribunalelor de primă instanță generale.

În majoritatea statelor aceste instanțe au și funcție de apel. Ele audiază apeluri în anumite tipuri de cazuri care provin de la tribunalele de primă instanță cu jurisdicție limitată. Aceste apeluri sunt audiate de multe ori într-un proces de novo și rejudecate într-un tribunal cu jurisdicție generală.

Tribunalele de primă instanță generale sunt de obicei împărțite în districte sau circumscripții judiciare. Deși practica diferă în funcție de stat, regula generală este de a folosi hotarele politice existente, cum ar fi un comitat sau un grup de comitate, pentru a stabili districtul sau circumscripția. În zonele rurale judecătorul poate să se deplaseze prin circumscripție și să țină procese în diferite părți ale teritoriului, conform unui program dinainte stabilit. În zonele urbane însă, judecătorii țin procesele pe toată durata anului într-un loc alocat în acest scop. În comitatele mai mari, grupul de judecători poate fi împărțit în funcție de specializări. Unii s-ar putea să audieze doar cazuri civile, iar alții în exclusivitate cazuri penale.

Tribunalele de la acest nivel au o diversitate de denumiri. Cele mai uzuale sunt de district, de circumscripție și superior. Judecătorii de la acest nivel trebuie, în toate statele, prin lege, să aibă diplome de Drept. De asemenea, aceste tribunale au funcționari angajați, deoarece ele păstrează registre.

Curțile de apel intermediare

Curțile de apel intermediare sunt relativ recente pe scena judiciarului statal. În 1911 existau doar 13 astfel de curți,

dar până în 1995 ele existau în 39 de state. Scopul lor principal este de a reduce volumul de muncă al celor mai înalte curți din stat.

În majoritatea situațiilor, aceste curți sunt numite curți de apel, chiar dacă uneori se folosesc și alte denumiri. Cele mai multe state au o curte de apel, cu jurisdicție pentru tot statul. Curtea de apel din Alaska, de exemplu, are numai trei judecători. La cealaltă extremitate, Texas are 80 de judecători de curte de apel. În unele state curțile de apel intermediare dau deciziile „en banc”, iar în altele ele au completuri permanente sau prin rotație.

Curțile de ultimă instanță

Fiecare stat are o curte de ultimă instanță. Statele Oklahoma și Texas au două înalte curți. Ambele state au o curte supremă cu jurisdicție limitată la recursurile în cazuri civile și o curte de apeluri penale pentru cazurile penale. În majoritate statelor instanța cea mai înaltă e numită curte supremă; alte denumiri sunt curte de apel (New York și Maryland), curte judecătorească supremă (Maine și Massachusetts) și curte supremă de apel (West Virginia). Curțile de ultimă instanță diferă ca mărime de la trei la nouă judecători. De regulă ele dau sentința „en banc” și de obicei, chiar dacă nu neapărat, se întrunesc în capitala statului.

Cele mai înalte instanțe au jurisdicție în chestiuni legate de legile statului și sunt, desigur, arbitri finali în astfel de chestiuni. În statele care posedă curți de apel intermediare, cazurile Curții Supreme provin în principal de la aceste curți de nivel mediu. În aceste cazuri

În New York și Maryland cele mai înalte instanțe sunt denumite „curți de apel”. Prezențați de la stânga la dreapta sunt la Curtea de Apel a Statului New York judecătorul George Bundy Smith, judecătorul șef Judith S. Kaye și judecătorul Howard A. Levine, în timp ce ascultă pledoariile într-un caz de pedeapsă cu moartea.

este la discreția înaltei curți să stabilească ce cazuri va revizui. Astfel, este posibil ca ea să-și dedice mai mult timp cazurilor care tratează despre chestiuni importante de politică statală. Când nu există o curte intermediară de apel, cazurile ajung la cea mai înaltă curte a statului pe bază de revizuire mandatară.

În cele mai multe situații, așadar, curțile statale de ultimă instanță seamănă cu Curtea Supremă a SUA prin aceea că au într-o bună măsură putere de discreție în a stabili de ce cazuri să se ocupe. Și procedurile lor sunt similare cu cele ale Curții Supreme a SUA. Adică, atunci când un caz este acceptat pentru revizuire, părțile adverse înaintează dosare scrise și mai târziu prezintă argumentări verbale. Apoi, după ce ajung la

o hotărâre, judecătorii emit opinii scrise explicând hotărârea respectivă.

Curțile pentru delikte juvenile

Americanii sunt tot mai preocupați de cazurile în care sunt implicați adolescenți și statele au răspuns la această problemă în diferite moduri. Unele au înființat o rețea statală de instanțe menite să se ocupe doar de chestiuni în care sunt implicați adolescenți. Două state – Rhode Island și South California – au instanțe pentru familie, care se ocupă de chestiuni legate de relațiile casnice precum și de cele implicând adolescenți.

Cea mai uzuală abordare este de a da unuia sau mai multora dintre tribunalele statale de primă instanță cu juris-

dicție limitată sau generală jurisdicție pentru a se ocupa de situațiile implicând adolescenți. În Alabama, de exemplu, tribunalele de circumscripție (tribunale de primă instanță cu jurisdicție generală) au jurisdicție în chestiuni juvenile. În Kentucky însă, jurisdicția juvenilă exclusivă este acordată tribunalelor de primă instanță cu jurisdicție limitată – tribunalele districtuale.

În fine, unele state împart jurisdicția juvenilă între mai multe tribunale. Statul Colorado are un tribunal juvenil pentru orașul Denver, iar în alte zone ale statului a acordat jurisdicție pentru adolescenți tribunalelor districtuale (tribunale de primă instanță generale).

De asemenea, există unele variații între state în privința situațiilor când jurisdicția aparține unui tribunal pentru adulți. Statele stabilesc o normă de vârstă la care acuzații sunt judecați de un tribunal pentru adulți. În plus, multe state cer ca delincvenții mai tineri să fie judecați într-un tribunal pentru adulți dacă sunt prezente circumstanțe speciale. În Illinois, de exemplu, norma de vârstă la care jurisdicția juvenilă este transferată la tribunale pentru adulți este de 17 ani. Limita de vârstă scade însă la 15 pentru crimă cu premeditare, agresiune sexuală cu circumstanțe agravante, jaf armat, jaf cu armă de foc și folosire ilegală a armelor pe teritoriul școlar.

SERVICII ADMINISTRATIVE ȘI AUXILIARE ÎN JUDICIARUL STATAL

Funcționarea de zi cu zi a instanțelor federale necesită eforturile a multe persoane și organizații. Același lucru e valabil și pentru sistemele de instanțe statale.

Magistrații

Magistrații statali, care pot fi cunoscuți în unele state drept comisari sau arbitri, sunt folosiți pentru a efectua unele operațiuni preliminare în prelucrarea cazurilor civile și penale. În această privință ei seamănă cu judecătorii magistrați ai SUA. În unele jurisdicții ei țin audieri de legătură și efectuează investigații preliminare în cazuri penale. În unele state ei sunt autorizați de asemenea să ia decizii în cazuri minore.

Asistenții stagieri

În instanțele statale, asistenții stagieri pot fi găsiți, dacă există, în curțile de apel intermediare și curțile de ultimă instanță. Majoritatea tribunalelor statale de primă instanță nu folosesc asistenți stagieri, iar în tribunalele locale de primă instanță cu jurisdicție limitată nici nu s-a auzit vreodată de ei. La fel ca la nivel național, unii asistenți stagieri deserveșc un anumit judecător, iar alții deserveșc un întreg tribunal ca avocat membru al personalului.

Oficiul Administrativ al Instanțelor

Toate statele au acum un oficiu administrativ al instanțelor sau un organism cu denumire asemănătoare care se ocu-

Instanțele statale se ocupă de milioane de cazuri pe an, uneori în locații precum Tribunalul Comitatului Berkeley de la Martinsburg, West Virginia, pe care unii îl numesc drept „istoric” sau „fermecător” iar alții îl descriu ca „neadecvat”.

pă cu o diversitate de sarcini administrative pentru sistemul de instanțe al statului respectiv. Printre sarcinile atribuite de obicei oficiilor administrative sunt pregătirea bugetului, prelucrarea de date, administrarea sediilor, învățământul juridic, informarea publicului, cercetarea și managementul personalului. În câteva state, punerea în libertate sub supraveghere a adolescenților și adulților ține tot de oficiile administrative, la fel ca tranzacțiile.

Funcționarii instanțelor și administratorii

Grefierul se ocupa în mod tradițional de treburile de zi cu zi ale instanțelor. Printre acestea se numără aranjarea

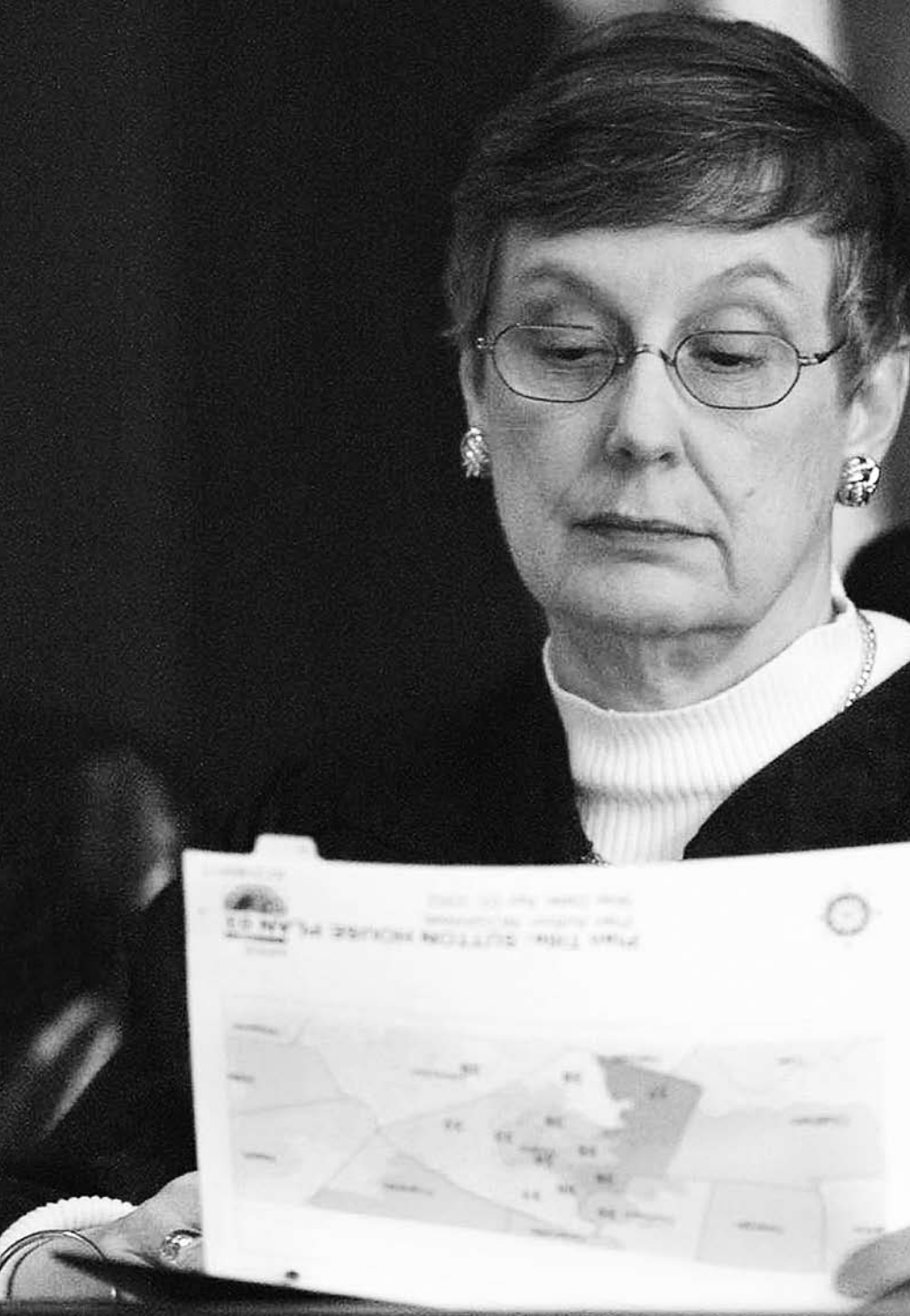
sălii de judecată, ținerea registrelor cu desfășurarea cazurilor, pregătirea ordinelor și sentințelor rezultând din acțiunile instanței, perceperea amenzilor și onorariilor dispuse de instanță și administrarea fondurilor judiciare. În majoritatea statelor, acești funcționari sunt aleși și pot fi cunoscuți sub alte denumiri.

Grefierii tradiționali au fost înlocuiți în multe domenii de administratori ai instanțelor. Spre deosebire de grefieri, care se ocupau în mod tradițional de desfășurarea activităților unui anumit tribunal, administratorii instanțelor moderne este posibil să-l ajute pe judecătorul președinte la managementul întregii instanțe.

Volumul de muncă al instanțelor statale

Părtea leului din afacerile judiciare ale națiunii se află la nivelul statelor, nu la cel național. Faptul că judecătorii federali adjudecă câteva sute de mii de cazuri pe an este impresionant; faptul că instanțele statale se ocupă de câteva milioane pe an este copleșitor, chiar dacă cele mai importante cazuri sunt tratate la nivel federal. Chiar dacă judecătorii de pace și curțile de magistrați de la nivel de stat se ocupă de chestiuni relativ minore, unele dintre cele mai importante decizii în cazuri civile sunt date de jurii din tribunale statale obișnuite, de primă instanță.

Centrul Național pentru Instanțele Statale a adunat date privind volumul de cazuri al curților statale de ultimă instanță și al curților de apel intermediare în 1998. Cu totul, la curțile de apel statale au fost înaintate vreo 261 159 de cazuri mandatorii și petiții discreționare. Mai greu de găsit sunt date fiabile despre cazurile înregistrate la tribunalele statale de primă instanță. Cu toate acestea, centrul are rezultate excelente în urmărirea cifrelor pentru tribunalele statale de primă instanță. În 1998, la tribunalele cu jurisdicție generală și cu jurisdicție limitată au fost înregistrate 17 252 940 de cazuri. Le fel ca în cazul instanțelor federale, marea majoritate a cazurilor sunt civile, chiar dacă cea mai mare publicitate se acordă cazurilor penale. ⚖️

CAPITOLUL

3

LIMITELE JURISDICȚIEI ȘI ALE PUTERII DE DECIZIE

Începând cu hotărârea Curții Supreme în procesul *Baker v. Carr* (1962), Curtea a susținut în mai multe cazuri că districtele legislative ar trebui să fie egale ca număr al populației iar instanțele trebuie să vegheze la respectarea acestui lucru. Aici, judecătorul Sarah Parker de la Curtea Supremă din North Carolina se uită pe o hartă în timpul unei ședințe a curții în care se discută reîmpărțirea, sau redistribuirea districtelor legislative.

În stabilirea jurisdicției instanțelor, Congresul și Constituția SUA – și omologii lor de la nivel statal – stabilesc tipurile de cazuri pe care le poate audia fiecare instanță. Acest capitol prezintă modul în care Congresul, în special, poate influența comportamentul juridic redefinind tipurile de cazuri pe care judecătorii le pot audia. El discută de asemenea autoconstrângerea judiciară, examinând 10 principii, derivate din tradiția juridică și dreptul constituțional și statutar, care guvernează hotărârea unui judecător de a revizui sau nu un caz.

INSTANȚELE FEDERALE

Sistemul de instanțe federale este împărțit în trei niveluri separate: tribunalele de primă instanță, curțile de apel și Curtea Supremă a SUA.

Tribunalele districtuale ale SUA

Congresul a stabilit jurisdicția tribunalelor districtuale federale. Aceste tribunale au jurisdicție inițială în cazuri federale penale și civile, ceea ce înseamnă că, prin lege, cazurile trebuie să fie audiate mai întâi în aceste instanțe, indiferent care sunt părțile și cât de importante sunt chestiunile.

Cazurile penale. Aceste cazuri debutează atunci când procurorii locali ai SUA au motive să creadă că a avut loc o încălcare a Codului Penal al SUA. După obținerea unei incriminări din partea unui mare juriu federal, procurorul SUA intenționează o acțiune împotriva acuzatului în tribunalul districtual în ca-

re lucrează. Activitatea penală așa cum este ea definită de Congres acoperă o gamă vastă de fapte, inclusiv furtul interstate al unui automobil, importul ilegal de narcotice, asasinarea unui președinte, conspirarea pentru a priva persoane de drepturile lor civile și chiar și uciderea unei păsări migratoare în afara sezonului de vânătoare.

După înaintarea acțiunii împotriva unui acuzat, dacă nu s-a făcut o înțelegere, procesul este condus de un judecător districtual al SUA. În tribunal, pârâțul se bucură de toate privilegiile și imunitățile garantate prin Declarația Drepturilor Omului (cum ar fi dreptul la o judecată grabnică și publică) sau prin legi date de Congres sau hotărâri ale Curții Supreme (de exemplu, un juriu din 12 persoane trebuie să dea un verdict unanim). Inculpații pot să renunțe la dreptul de a fi judecați de un juriu. Un inculpat care este găsit nevinovat de faptă este pus în libertate și nu mai poate fi niciodată judecat pentru aceeași faptă (protecția Amendamentului V împotriva dublei periclitări). Dacă acuzatul este găsit vinovat, judecătorul districtual stabilește sentința adecvată între niște limite stabilite de Congres. Nu se poate face recurs împotriva duratei unei condamnări atâta timp cât ea se înscrie în limitele prescrise. Împotriva unui verdict de nevinovăție guvernul nu poate face recurs, dar acuzații condamnați pot face recurs dacă ei consideră că judecătorul sau jurații au făcut o încadrare juridică nepotrivită.

Cazurile civile. Majoritatea cazurilor unui tribunal districtual sunt de natură civilă; adică procese între părți private

sau între guvernul SUA, care de această dată nu acționează în calitate de acuzator, și o parte privată. Cazurile civile judecate în primă instanță în tribunalele districtuale ale SUA pot fi încadrate în câteva categorii. Prima sunt litigiile privind interpretarea sau aplicarea Constituției, a actelor Congresului sau a tratatelor SUA. Exemple de cazuri din această categorie includ următoarele: un petiționar pretinde că unul dintre drepturile sale civile protejate la nivel federal a fost încălcat, o parte la un litigiu susține că i-au fost aduse daune printr-o lege adoptată de Congres și care este neconstituțională, iar un reclamant afirmă că are de suferit de pe urma unui tratat care îl afectează nejustificat. Esența este că trebuie să fie vorba de o chestiune federală pentru ca tribunalele de primă instanță ale SUA să posede jurisdicție.

În mod tradițional, în unele tipuri de cazuri trebuiau să fie în litigiu niște sume minime de dolari pentru ca acestea să fie audiate de tribunalele de primă instanță, dar s-a renunțat la aceste sume dacă respectivul caz se încadrează în una din cele câteva categorii generale. De exemplu, o presupusă încălcare a unei legi privind drepturi civile, cum ar fi Legea Drepturilor de Vot din 1965, trebuie să fie audiată de judeciul federal mai curând decât de cel statal. Alte tipuri de cazuri din această categorie sunt cele legate de patente și copyright, proceduri privind pașapoartele și naturalizarea, disputele privind amiralitatea și cele maritime și încălcarea legilor poștale ale SUA.

O altă categorie largă de cazuri în care tribunalele de primă instanță ale

SUA exercită jurisdicție inițială cuprinde așa-numitele dispute de cetățenie diversă. Acestea sunt litigii între părți din state diferite sau între un cetățean american și o țară sau un cetățean străin.

Tribunalele districtuale federale au de asemenea jurisdicție asupra petițiilor de la prizonieri condamnați care susțin că încarcerarea lor (sau refuzarea eliberării condiționate) este o încălcare a drepturilor protejate la nivel federal. În marea majoritate a acestor cazuri prizonierii solicită o ordonanță de „habeas corpus” (în latină „trebuie să ai corpul”), ordin emis de un judecător pentru a stabili dacă o persoană a fost încarcerată sau reținută în temei legal. Judecătorul va cere ca autoritățile închisorii fie să justifice detenția, fie să elibereze petentul. Prizonierii condamnați de o instanță statală trebuie să susțină că a fost încălcat un drept protejate la nivel federal – de exemplu, dreptul de a fi reprezentat la proces de un apărător. Altminteri, instanțele federale nu au jurisdicție. Deținuții federali au o gamă oarecum mai largă pentru recursuri căci toate drepturile și opțiunile lor intră în sfera de aplicare a Constituției SUA.

În sfârșit, tribunalele districtuale au autoritatea de a audia orice alte cazuri pe care Congresul le poate recomanda în mod valabil prin lege.

Curțile de apel ale SUA

Curțile de apel ale SUA nu au nici un fel de jurisdicție inițială; fiecare caz sau controversă care ajunge la unul dintre aceste completuri de nivel intermediar a fost argumentat mai întâi într-un alt forum. Aceste instanțe, la fel ca tri-

Judecătoria de la Divizia de Apeluri a Curții Supreme a Statului New York de la Rochester, New York, ascultă argumente pentru o moțiune. O dispută trebuie să fie reală și actuală pentru ca o curte să fie de acord să o accepte pentru adjudecare.

bunalele districtuale, sunt creații ale Congresului, iar structura și funcțiile lor au variat considerabil de-a lungul timpului.

În esență, Congresul a acordat tribunalelor de circumscripție jurisdicție de apel în două categorii generale de cazuri. Prima dintre acestea sunt recursuri civile și penale obișnuite de la tribunalele federale de primă instanță. În cazurile penale cel care face apel este acuzatul deoarece guvernul nu are latitudinea să facă recurs contra unei hotărâri de nevinovăție. În cazurile civile, partea care a pierdut procesul în primă instanță este cea care face de obicei recurs, dar și partea care câștigă poate face recurs dacă nu este satisfăcută de hotărârea instanței inferioare. A doua

categorie largă de jurisdicție de apel include apelurile făcute de anumite agenții și departamente administrative federale și de la comisii de reglementare independente, cum ar fi Comisia pentru Titluri de Valoare și Bursă și Comitetul Național pentru Relațiile de Muncă.

Curtea Supremă a SUA

Curtea Supremă a SUA este singura instanță federală nominalizată în Constituție, care stabilește și contururile generale ale jurisdicției Înaltei Curți. Chiar dacă de obicei se crede că Curtea Supremă este o curte de apel, ea are și ceva jurisdicție inițială generală. Probabil cel mai important obiect al acestui tip de jurisdicție sunt procesele între

două sau mai multe state.

Înalta Curte împarte (cu tribunalele districtuale ale SUA) jurisdicția inițială în anumite cazuri intentate de sau împotriva ambasadurilor străine, în cazurile dintre Statele Unite și un stat și în cazurile intentate de un stat împotriva cetățenilor unui alt stat sau al unei alte țări. În astfel de situații, în care jurisdicția este comună, se spune că instanțele au jurisdicție convergentă. Cazurile în care Curtea Supremă are jurisdicție inițială sunt deseori importante, dar ele nu reprezintă o proporție mare din totalul de cazuri. În ultimii ani, sub 1 la sută din cazurile de pe rolul Înaltei Curți au fost cazuri audiate în jurisdicție inițială.

Constituția SUA declară că Curtea Supremă „va judeca în apel... în baza acelor regulamente care vor fi prevăzute de Congres”. De-a lungul anilor, Congresul a adoptat multe legi prin care se instituie „regulamente” care stabilesc ce cazuri pot să compară în fața celui mai august organ judiciar al națiunii. Apelurile pot ajunge la Curtea Supremă din două surse principale. În primul rând, pot să fie apeluri de la toate curțile federale inferioare constituționale și teritoriale și de la majoritatea, dar nu toate, curțile federale legislative. În al doilea rând, Curtea Supremă poate audia apeluri de la cea mai înaltă curte dintr-un stat – atâta timp cât este vorba de o chestiune cu aspecte federale substanțiale.

Cea mai mare apartență a rolului Înaltei Curți constă din cazuri în care ea a acceptat să emită o ordonanță de certiorari – o acțiune discreționară. O astfel de ordonanță (care trebuie să fie susținută de cel puțin patru judecători) este

un ordin de la Curtea Supremă către o instanță inferioară cerându-i să trimită dosarul complet al unui caz pentru ca acesta să poată fi revizuit de Curtea Supremă. În istoria ei, Curtea Supremă a fost de acord să aprobe petiția pentru o ordonanță de certiorari doar într-o mică proporție dintre cazuri – de obicei în sub 10 la sută, iar în ultimii ani cifra a fost mai aproape de 1 la sută.

O altă metodă prin care Curtea Supremă își exercită jurisdicția de apel este certificarea. Această procedură este urmată atunci când una dintre curțile de apel solicită Curții Supreme instrucțiuni privind o chestiune de drept. Judecătorii Curții Supreme pot opta pentru a le da judecătorilor de la curtea de apel instrucțiuni obligatorii, sau pot cere ca întreg dosarul să fie transmis la Curtea Supremă pentru revizuire și hotărâre finală.

JURISDICȚIA ȘI PUTEREA DE DECIZIE A INSTANȚELOR STATALE

Jurisdicțiile celor 50 de sisteme separate de instanțe statale din Statele Unite sunt stabilite practic în același mod ca cele din cadrul sistemului de instanțe naționale. Fiecare stat are o constituție care stipulează autoritatea și puterile de decizie ale judecătorilor săi de la tribunalele de primă instanță și cele de apel. De asemenea, legislația fiecărui stat adoptă legi care detașiază puterile specifice și prerogativele judecătorilor și drepturile și obligațiile celor care intentează procese în instanțele statale. Din cauză că nu există două state care să aibă constituții sau

organe legislative identice, jurisdicțiile instanțelor statale individuale diferă de la un stat la altul.

Instanțele statale sunt extrem de importante în Statele Unite în privința orientărilor politice. Peste 99 la sută din volumul de muncă judecătorească constă din cazuri statale, nu federale, iar 95 la sută din toți judecătorii din Statele Unite lucrează la nivel de stat. În plus, deciziile juriștilor statali au deseori un impact major asupra politicii publice. De exemplu, în anii 1970 mai multe procese au fost intentate în instanța federală contestând constituționalitatea faptului că un stat cheltuiește sume foarte inegale pentru educația elevilor săi de școală. (Acest lucru s-a întâmplat deoarece districtele școlare mai sărace nu putea strânge aceleași sume de bani ca districtele școlare bogate.) Reclamanții susțineau că districtele mai sărace sunt victime ale unei discriminări ilegale, încălcându-li-se astfel drepturile la protecție egală conform Constituției SUA. Curtea Supremă a spus totuși că nu sunt, în procesul *Districtul Școlar Independent San Antonio v. Rodriguez* (1973), printr-o hotărâre luată cu cinci contra patru. Dar chestiunea nu s-a oprit aici. În multe state au fost înaintate acțiuni susținând că șansele școlare inegale încalcă diferite clauze din constituțiile statelor respective. După *Rodriguez* astfel de procese au fost intentate de 28 de ori în 24 de state. În 14 din aceste cazuri, curțile supreme de stat au invalidat metoda statului de finanțare a învățământului, impunând astfel realocarea a miliarde de dolari.

JURISDICȚIA ȘI POLITICA LEGISLATIVĂ

Unii judecători și specialiști în științe juridice susțin că Constituția SUA și respectivele documente de la nivelul statelor conferă o anumită jurisdicție inerentă judiciarului în unele domenii cheie, independent de voința legislativă. Cu toate acestea, limitele jurisdicționale ale instanțelor americane sunt și produsul raționamentelor legislative – hotărâri deseori influențate de politică.

Congresul poate promova o anumită cauză conferindu-le instanțelor autoritatea de a audia cazuri într-un domeniu al politicii publice care înainte fusese teritoriu interzis pentru judiciar. De exemplu, atunci când Congresul a adoptat Legea Drepturilor Civile din 1968, el le-a dat judecătorilor autoritatea de a penaliza indivizii care aduc prejudicii „vreunei persoane din cauza rasei, culorii, religiei sau originii sale naționale și pentru că el sau ea a... călătorit în... comerț interstatat”. Înainte de 1968 instanțele judecătorești nu aveau jurisdicție asupra incidentelor decurgând din prejudicierea de către o persoană a dreptului altei persoane de a călători. În același mod, Congresul poate descuraja o anumită mișcare socială adoptând legi care să facă practic imposibil pentru susținătorii ei să aibă sorți de izbândă în instanță.

Jurisdicțiile instanțelor statale, la fel ca ale omologilor lor federali – sunt în mare măsură guvernate de – și rezultatul politic al – voinței legislativele statelor.

AUTOCONSTRÂNGEREA JUDICIARĂ

Activitățile care le sunt interzise judecătorilor, sau cel puțin sunt descurajați să le facă, nu au de-a face atât cu jurisdicția, cât cu justițiabilitatea – problema dacă judecătorii din sistem ar trebui să audieze sau să se abțină de la a audia anumite tipuri de litigii. Zece principii ale autoconstrângerii judiciare, discutate în continuare, servesc la controlarea și limitarea puterii judecătorilor americani. Aceste maxime provin dintr-o diversitate de surse – Constituția SUA și constituțiile statelor, acte ale Congresului și ale legislativelor statelor și dreptul cutumiar. Unele se aplică mai mult curților de apel decât tribunalelor de primă instanță; majoritatea se aplică sistemelor judiciare federal și statale.

Trebuie să existe o controversă reală

Constituția SUA afirmă că „Puterea judecătorească va cuprinde toate cazurile, privind legea și echitatea, prevăzute sub incidența acestei Constituții, a legilor Statelor Unite și a tratatelor încheiate... sub autoritatea lor” (Articolul III, Paragraful 2). Cuvântul cheie aici este cazuri. Din 1789, instanțele federale au ales să interpreteze termenul în sensul său cel mai literal: Trebuie să existe o controversă reală între adversari legitimi care au îndeplinit toate standardele legale pentru a intenta un proces. Litigiul trebuie să privească protejarea unui drept semnificativ, nu lipsit de importanță sau prevenirea ori reparația unui neajuns care afectează direct păr-

țile la proces. Există trei consecințe ale acestui principiu general.

Prima este aceea că instanțele federale nu dau opinii consultative, decizii în privința unor situații care sunt ipotetice sau nu au provocat un conflict real între adversari. Un litigiu trebuie să fie real și actual pentru ca o instanță să fie de acord să îl accepte pentru adjudecare.

O a doua consecință este aceea că părțile la proces trebuie să aibă temeii adecvat. Această noțiune se referă la cine poate aduce un litigiu în fața instanței. Persoana care intențează proces trebuie să fi suferit (sau să fie pe cale de a suferi imediat) un prejudiciu direct și semnificativ. Ca regulă generală, o parte litigantă nu poate face o reclamație în numele altora (cu excepția părinților de copii minori sau în tipuri speciale de procese numite acțiuni de grup). În plus, presupusul prejudiciu trebuie să fie personalizat și imediat – nu parte dintr-o reclamație generală.

A treia consecință este că de obicei instanțele nu audiază un caz care a devenit ipotetic – când datele esențiale sau statutul părților s-au schimbat semnificativ în intervalul dintre intentarea acțiunii și momentul aducerii cazului în fața judecătorului. Decesul unei părți litigante sau faptul că părțile în litigiu au încetat să fie beligerante ar face un caz ipotetic în majoritatea tribunalelor. Uneori însă judecătorii pot decide că este necesar să audieze un caz, chiar dacă statutul datelor și al părților pare să se fi modificat radical. Exemplele includ cazuri în care cineva a contestat refuzul unui stat de a permite un avort sau de a permite ca sistemul de menținere în viață a unei persoane

suferind de o boală incurabilă să fie oprit. (În astfel de cazuri, până când ar ajunge procesul la o curte de apel, e posibil ca femeia să fi născut deja sau ca persoana muribundă să fi decedat.) În aceste cazuri judecătorii au considerat că este vorba de chestiuni mult prea importante și ele trebuie abordate de instanță. Declararea unor astfel de cazuri ca fiind ipotetice ar echivala, practic, cu a împiedica audierea lor în timp util de către o curte de apel.

Chiar dacă judecătorii federali nu dau hotărâri în chestiuni abstracte, ipotetice, multor instanțe statale li se permite, într-o formă sau alta, să facă acest lucru. Curțile legislative federale pot de asemenea să dea opinii consultative. În plus, judecătorii americani sunt împuterniciți să dea hotărâri declarative, care definesc drepturile diferitelor părți în conformitate cu o lege, un testament sau un contract. Aceste hotărâri nu au drept consecință nici un fel de reparație coercitivă. Instanțele federale au fost autorizate să acționeze în această calitate prin Legea Federală a Hotărârii Declarative din 1934, iar circa trei sferturi dintre state le acordă instanțelor lor această putere. Deși există o diferență între un litigiu abstract pe care instanțele federale trebuie să îl evite și situațiile în care o hotărâre declarativă este în regulă, în lumea reală juriștilor le este greu să traseze linia de demarcație între cele două.

O acțiune juridică trebuie să fie specifică

O altă constângere impusă judiciarului federal este aceea că judecătorii nu vor audia fondul chestiunii în nici un caz

decât dacă petentul este capabil să citeze o anumită parte a Constituției ca temei al acțiunii sale. De exemplu, Amendamentul I îi interzice guvernului să elaboreze vreo lege „care să stabilească o religie”. În 1989 statul New York a creat un district școlar doar în beneficiul satmar hasidiților, un grup de evrei hasidiți cu rădăcini est-europene care se opune puternic asimilării în societatea modernă. Majoritatea copiilor mergeau la școlile parohiale din Village of Kiryas Joel, dar aceste școli particulare nu aveau condiții pentru elevi retardați sau cu handicap, iar satmarii au susținut că astfel de copii din comunitatea lor ar fi traumatizați dacă ar fi siliți să meargă la școli publice. Ca reacție la această situație, legislativul statului a creat un district special cuprinzând o singură școală care deservea doar copiii handicapați din comunitatea hasidită evreiască. Acest aranjament a fost contestat de asociația care reprezenta comitetele școlilor din statul New York. În iunie 1994, Curtea Supremă a SUA a hotărât că crearea unui district cu o singură școală delega în mod efectiv puterea politică grupului evreiesc ortodox și prin urmare încălca interdicția din Amendamentul I ca guvernul să „stabilească o religie”. Chiar dacă nu toată lumea e de acord în privința constituționalității legii new-yorkeze, puțini pot pune la îndoială faptul că asociația comitetelor școlare îndeplinea criteriile specifice pentru a obține revizuirea judiciară: Constituția interzice clar guvernului să delege puterea politică unei anumite entități religioase. În acest caz guvernul a recunoscut că adoptase o lege numai în

Tribunalele de circumscripție au jurisdicție de apel în recursurile civile de la tribunalele federale de primă instanță, cum ar fi un caz din anul 2000 în care Curții de Apel a SUA pentru a 4-a Circumscripție i s-a cerut să răstoarne hotărârea unui judecător federal despre care industria minieră susținea că va pune capăt mineritului în Munții Apalași (înfățișați sus).

Aceste tribunale pot audia de asemenea apeluri de la anumite agenții administrative federale. Însă cele două bufnițe mexicane cu pete (stânga) nu par să știe că un proces intentat de un grup ecologist, Audubon Society, are ca obiect habitatul speciei lor.

Congresul a spus că tribunalele districtuale federale au jurisdicție în cazuri federale civile și penale. În această fotografie, eminentul avocat David Boies de la Departamentul de Justiție, stânga, și Richard Blumenthal, procurorul general al Connecticut-ului, dreapta, discută cu presa cazul Microsoft Windows 98.

beneficiul unei singure comunități religioase.

Totuși, dacă cineva s-ar prezenta în fața unei instanțe susținând că o anumită lege sau acțiune oficială „a încălcat spiritul Declarației Drepturilor Omului” sau „a jignit valorile Fondatorilor”, judecătorul cu siguranță ar refuza audierea. Căci dacă judecătorii ar fi liberi să dea o semnificație concretă, reală unor generalități vagi precum acestea, ar fi greu de controlat ceea ce ar putea face ei. În lumea reală acest principiu nu este atât de simplu și precis cum pare, deoarece Constituția cuprinde multe clauze deschise unei game largi de interpretări, lăsându-le judecătorilor federali suficient spațiu de manevră și de a face politică.

Beneficiarii nu pot da în judecată

Un al treilea aspect al autoconstrângerii judiciare este acela că un petent care a fost beneficiarul unei legi sau a unei acțiuni oficiale nu poate contesta ulterior acea lege. Să presupunem, de exemplu, că un fermier a fost mult timp membru al unui program în cadrul căruia a fost de acord să nu facă producție pe o parte din pământul său și i se plătea periodic o subvenție de la guvernul federal. După ani de participare, fermierul află că un vecin primește și el plăți regulate pentru a-și lăsa tot pământul necultivat. Ideea că vecinul primește ceva pe degeaba îl supără pe fermier, și el pune la îndoială constituționalitatea programului. Fermierul contestă legalitatea programului la tribunalul distric-tual federal local. Când judecătorului i se atrage atenția că fermierul a fost și

el membru al programului și a câștigat financiar de pe urma acestuia, acțiunea este respinsă: nimeni nu poate beneficia de pe urma unui anumit efort sau acțiuni oficiale a guvernului și apoi să o atace în instanță.

Curțile de apel judecă chestiuni juridice, nu faptice

Una din premisele practicii curților de apel statale și federale este că aceste instanțe nu vor audia de regulă cazuri dacă motivele recursului sunt că judecătorul de primă instanță sau juriul au greșit în strângerea și identificarea elementelor factice esențiale ale cazului. Nu pentru că judecătorii și juriile de primă instanță ar fi întotdeauna perfecți în stabilirea faptelor. Ci mai curând fiindcă se consideră că ei sunt mai aproape de părțile implicate și de dovezile materiale ale cazului și, prin urmare, vor fi mult mai buni la a face evaluări factice decât ar fi o curte de apel care citește o stenogramă a cazului la câteva luni sau la câțiva ani după proces. Chestiunile juridice însă – ce legi se aplică faptelor dintr-un caz sau cum trebuie evaluate faptele în lumina legii precumpănitoare – sunt potrivite pentru revizuire în apel.

Curtea Supremă nu este obligată (tehnic) să respecte precedentele

Faptul că Înalta Curte este liberă să răstoarne sau să ocolească precedente trecute și presupuse obligatorii atunci când dă o hotărâre într-un caz ar putea părea un argument pentru activism judiciar, nu pentru constrângere. Și totuși, această practică este unul dintre prin-

cipiile autoconstrângerii. Dacă Curtea Supremă ar fi încorsetată fără scăpare de dictatele hotărârilor ei anterioare, ea ar avea foarte puțină flexibilitate. Luându-și uneori libertatea să anuleze o hotărâre trecută sau să ignore un precedent care ar putea părea să aibă supremație, Curtea Supremă creează o zonă de siguranță în care se poate retrage la nevoie. Când înțelepciunea dictează că este cazul ca Curtea să schimbe direcția sau cel puțin să rămână deschisă, se folosește acest principiu de autoconstrângere.

Trebuie epuizate toate celelalte posibilități de soluționare

Un alt principiu al autoconstrângerii deseori frustrează partea litigantă nerăbdătoare, dar este esențial pentru administrarea corectă a justiției: instanțele din Statele Unite nu vor accepta un caz până ce nu au fost epuizate toate celelalte posibilități de soluționare, legale și administrative. În forma sa cea mai simplă această doctrină înseamnă că petițiile juridice trebuie să urmeze un curs ierarhic. Cazurile federale trebuie audiate mai întâi de tribunalele de primă instanță ale SUA, apoi revizuite de una dintre curțile de apel, și în final audiate de Curtea Supremă a SUA. Această succesiune ordonată a evenimentelor trebuie respectată indiferent de importanța cazului sau a petenților care au intentat acțiunea. Totuși, în unele situații, procedura de apel poate fi scurtată.

Epuierea soluțiilor se referă la posibilele rezolvări administrative precum și la respectarea principiului ierarhiei judiciare cu trei niveluri. O astfel de

rezolvare poate să fie sub forma unui apel la o oficialitate administrativă, o audiere în fața unei comisii sau a unui comitet, sau analizarea oficială a chestiunii de către un organ legislativ.

Instanțele nu dau hotărâri în „chestiuni politice”

Pentru judecătoria SUA, ramurile executivă și legislativă ale guvernării sunt politice prin aceea că ele sunt alese de popor pentru a stabili politica publică. Spre deosebire de ele, judiciarul nu a fost desemnat de Fondatori ca instrument de manifestare a voinței populare și prin urmare nu este politic. Deci, pornind de la acest raționament, o chestiune politică este una care în mod normal ar trebui rezolvată de către una dintre celelalte două ramuri ale guvernării.

De exemplu, pe la 1900, când statul Oregon le-a dat cetățenilor săi dreptul să voteze cu privire la referendumuri și inițiative populare la nivel de stat, Compania de Telefoane și Telegraf a Statelor de la Pacific a obiectat. (Compania se temea că votanții vor scurtcircuita legislativul mai orientat spre lumea afacerilor și vor adopta legi care să-i limiteze tarifele și profiturile.) Compania a susținut că Articolul IV, Paragraful 4 din Constituție garantează pentru fiecare stat „o formă republicană de guvernământ” – termen presupus a însemna că legile trebuie făcute doar de reprezentanții aleși ai poporului, nu direct de către cetățeni. Înalta Curte a refuzat să se pronunțe asupra temeiniciei cazului, declarând problema o chestiune politică. Curtea a argumentat că, dat fiind că Articolul IV stipulează în primul rând sarcinile Congresului,

rezultă că Fondatorii au vrut ca nu instanțele judecătorești, ci Congresul să supravegheze formele de guvernământ din cele câteva state.

În ultimele decenii, o importantă dispută politic versus nonpolitic a fost legată de reîmpărțirea districtelor legislative. Înainte de 1962, o majoritate a Curții Supreme a refuzat să dea o hotărâre privind constituționalitatea districtelor legislative cu populații inegale, spunând că astfel de chestiuni sunt „nejustificabile” și că Curtea nu îndrăznește să intre în ceea ce judecătorul Felix Frankfurter a numit „hățișul politic”. Conform raționamentului tradițional al Curții Supreme, Fondatorii au dorit ca legislativele să se redistribuie singure – poate cu avizul electoratului. Însă hotărârea Curții Supreme în procesul *Barker v. Carr* (1962) a răsturnat acest raționament. De atunci, Curtea a susținut în nenumărate cazuri că clauza protecției egale din Amendamentul XIV cere ca districtele legislative să fie egale ca număr de populație și, în plus, ca instanțele să vegheze la îndeplinirea acestui ordin.

Sarcina de a aduce dovezi îi revine reclamantului

Juriștii națiunii sunt de regulă de acord că un individ care vrea să conteste constituționalitatea unei legi are sarcina să aducă dovezi. Astfel, dacă cineva vrea să atace un anumit statut, el sau ea ar trebui nu doar să demonstreze că acesta este „discutabil sau de o constituționalitate îndoielnică”; reclamantul ar trebui să convingă instanța că dovezile împotriva legii sunt limpezi și copleșitoare.

Singura excepție de la acest principiu al sarcinii de a dovedi este în domeniul drepturilor și libertăților civile. Unii juriști care sunt puternici susținători ai libertăților civile au susținut de multă vreme că atunci când guvernul încearcă să restrângă libertăți umane fundamentale, sarcina de a aduce dovezi ar trebui să îi revină guvernului. Iar în câteva zone clar definite ale jurisprudenței privind drepturile civile această concepție este acum precumpănitoare. De exemplu, Curtea Supremă a SUA a hotărât în mai multe cazuri că legile care tratează persoanele în mod diferit în funcție de rasă sau sex fac automat obiectul unei „investigații speciale”, ceea ce înseamnă că sarcina de a aduce dovezi trece în seama guvernului, pentru a demonstra o necesitate stringentă sau precumpănitoare de a diferenția persoanele în funcție de originea lor etnică sau de sex. De exemplu, guvernul a susținut mult timp (cu succes) că femeilor din forțele armate le pot fi impuse unele restricții majore care le împiedică să fie trimise în misiuni de luptă.

Legile sunt abrogate numai din motive solide

Uneori în decursul unui proces un judecător vede limpede că unele din prevederile stricte ale Constituției nu au fost respectate de un act al legislativului sau al executivului. În primul rând, un judecător poate avea opțiunea de a invalida o acțiune oficială din motive numite statutare, în loc de constituționale. Invalidarea statutară înseamnă că un judecător răstoarnă acțiunea unui oficial din cauză că oficialul a depășit

autoritatea delegată lui prin lege. O astfel de hotărâre are rolul de a salva legea însăși, anulând totodată fapta rea a oficialului. În al doilea rând, judecătorii pot, dacă este posibil, să invalideze doar acea bucată din lege pe care o consideră deficitară din punct de vedere constituțional, în loc să abroge întregul statut.

Nu se dau hotărâri pe baza „înțelepciunii” legislației

Dacă este urmat cu strictețe, acest principiu înseamnă că singura bază pentru a declara o lege sau o acțiune oficială neconstituțională este că ea încalcă efectiv Constituția. Statutele nu nesocotesc Constituția doar fiindcă sunt incorecte, aduc risipă fiscală sau reprezintă o proastă politică publică. Prin urmare, judecătorii nu sunt liberi să invoce propriile lor noțiuni personale de bine și rău sau de politică publică bună sau proastă atunci când analizează constituționalitatea legislației.

O altă consecință a acestui principiu este că poate fi adoptată o lege despre care toți sunt de acord că e bună și înțeleaptă, dar care să fie totuși neconstituțională; tot așa cum un statut poate legaliza comiterea unei acțiuni oficiale despre care toți știu că este rea și primejdioasă dar care nu încalcă Constituția.

Principiul de a nu da hotărâri pe baza „înțelepciunii” unei legi este greu de urmat în lumea reală. Și asta deoarece Constituția, un document destul de succint, nu se pronunță în privința multor domenii ale vieții publice și cuprinde mai multe exprimări și puneri în gardă care pot fi interpretate într-o varietate de moduri. De exemplu, Constituția spune că Congresul poate reglementa comerțul între state. Dar ce anume este cu exactitate comerțul, și cât de extins trebuie să fie înainte de a avea un caracter „interstatal”? Ca oameni, judecătorii au răspuns în moduri diferite la această întrebare. Constituția îi garantează unei persoane acuzate de o infracțiune dreptul la un avocat în apărarea sa. Dar acest drept se păstrează dacă persoana face apel împotriva unui verdict de vinovăție și, dacă da, pentru câte apeluri? Partizanii unei interpretări stricte a Constituției au dat răspunsuri diferite la aceste întrebări.

Pe scurt, în pofida intruziunii inevitabile a valorilor personale ale judecătorilor în modul lor de interpretare a unor părți mari din Constituție, practic fiecare jurist subscris la principiul general că legile pot fi invalidate doar dacă nu respectă Constituția – nu preferințele personale ale judecătorilor. ⚖

CAPITOLUL

4

AVOCAȚI, PĂRȚI LITIGANTE ȘI GRUPURI DE INTERESE ÎN PROCESUL JURIDIC

Noi avocați depun jurământul la Topeka, Kansas, pentru a practica în tribunalul statului Kansas și în tribunalul federal din districtul Kansas-ului. Conform unor date recente, în Statele Unite există peste 950 000 de avocați.

Acest capitol se concentrează asupra a trei actori cheie din procesul juridic: avocați, părți litigante și grupuri de interese. Judecătorii din Statele Unite dau hotărâri numai în contextul cazurilor aduse în fața instanței de persoane sau de grupuri între care există o neînțelegere sau o dispută. Acești adversari, denumiți de regulă părți litigante, uneori își susțin cauza în forumuri minore, cum ar fi instanțe pentru revendicări mărunte, dar sunt aproape întotdeauna reprezentați de avocați în arenele judiciare mai importante. După o analiză a profesiei juridice, capitolul discută rolul părților litigante individuale și al grupurilor de interese în procesul juridic.

AVOCAȚII ȘI PROFESIUNEA JURIDICĂ

Pregătirea avocaților și practica-rea dreptului au evoluat de-a lungul timpului în Statele Unite. În ziua de azi avocații americani lucrează într-o diversitate de cadre și de împrejurări.

Evoluția profesiei juridice

În perioada colonială a Americii (1607–1776), nu existau școli de drept care să-i formeze pe cei interesați de profesiunea juridică. Unii tineri mergeau în Anglia să învețe la Inns of Courts. Acestea nu erau școli de drept oficiale, dar făceau parte din cultura juridică engleză și le permiteau studenților să se familiarizeze cu dreptul englez. Cei care aspirau la drept în această perioadă făceau asistență sau ucenicie pe lângă un avocat consacrat.

După Revoluția Americană (1775–1783), numărul juriștilor a crescut rapid, fiindcă nici învățământul juridic și nici admiterea în barou nu erau foarte stricte. Metoda uceniciei a continuat să fie calea cea mai populară de a primi o formație juridică, dar au început să se înființeze și școli de drept. Primele școli de drept au evoluat din birourile juridice specializate în formarea asistenților și stagiarilor. Prima astfel de școală a fost Litchfield School din Connecticut, fondată în 1784. Această, unde predarea se făcea prin metoda cursurilor, pune accentul în primul rând pe dreptul comercial. Până la urmă, câteva colegii au început să predea dreptul ca parte din planul lor general de studii, iar în 1817 a fost înființată o Facultate de Drept independentă la Harvard University.

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, numărul școlilor de drept a crescut spectaculos, de la 15 în 1850, la 102 în 1900. Există două deosebiri majore între școlile de drept din acea vreme și cele de astăzi. În primul rând, pe atunci școlile de drept nu cereau de regulă o pregătire anterioară la colegiu. În al doilea rând, în 1850 programul standard de studii al unei școli de drept putea fi parcurs într-un singur an. Mai târziu, în secolul al XIX-lea, multe școli de drept au instituit programe de doi ani.

În 1870 au început schimbări majore la Harvard, care aveau să aibă un efect durabil asupra învățământului juridic. Harvard a instituit criterii de admitere mai aspre; un student care nu absolvise colegiul trebuia să dea un test de admitere. Durata cursurilor Facultății de

Drept a fost prelungită în 1871 la doi ani, iar în 1876 la trei. De asemenea, studenții trebuiau, înainte să treacă în anul doi de studiu, să dea examene de încheiere a primului an.

Dar cea mai durabilă schimbare a fost metoda de predare pe bază de spețe. Cărțile cu spețe (culegeri de rapoarte ale unor spețe reale) erau menite să explice principiile dreptului, ce înseamnă acestea și cum au evoluat. Profesorii foloseau apoi metoda socratică pentru a-i ghida pe studenți spre descoperirea conceptelor juridice care se găseau în spețe. Până la urmă și alte facultăți au adoptat abordarea de la Harvard, iar metoda spețelor rămâne și astăzi metoda acceptată de predare în numeroase școli de drept.

Datorită creșterii cererii de avocați spre sfârșitul secolului al XIX-lea, s-a accelerat și crearea de noi facultăți de drept. Deschiderea unei școli de drept nu era costisitoare și au început să apară unele școli serale, care foloseau avocați și judecători ca profesori cu jumătate de normă. Standardele erau de multe ori flexibile și planul de studii tindea să pună accentul pe practica locală. Principala contribuție a acestor școli a fost că au făcut pregătirea juridică mai ușor accesibilă pentru studenți săraci, imigranți și din clasa muncitoare.

În secolul XX, numărul persoanelor dornice să studieze dreptul a crescut spectaculos. Până în anii '60 numărul candidaților la facultățile de drept ajunsese atât de mare încât aproape toate școlile au devenit mai selective. În același timp, ca reacție la presiunea și la litigiile sociale, multe facultăți au început să recruteze asiduu candidați de sex

feminin și din rândul minorităților.

Tot prin anii '60, planul de învățământ la facultățile de drept fusese extins pentru a cuprinde preocupări sociale precum dreptul drepturilor civile și chestiuni de drept-și-sărăcie. De asemenea au început să se predea cursuri de drept internațional.

O tendință mai recentă în școlile de drept este accentul pe folosirea computerelor pentru tot felul de operații, de la înscriere până la predarea în clasă, la accesarea actelor instanțelor și la servicii pentru studenți. De remarcat este și faptul că tot mai multe facultăți de drept oferă cursuri sau programe speciale de drept al proprietății intelectuale, domeniu de specializare care s-a dezvoltat considerabil în ultimii ani. În fine, folosirea tot mai intensă a publicității de către avocați a avut un impact puternic asupra profesiei juridice. La posturi de televiziune din toată țara pot fi văzuți acum avocați făcând apeluri pentru a atrage noi clienți. În plus, „clinicile” juridice, înființate pentru a se ocupa de chestiunile generate de folosirea tot mai intensă a publicității, s-au răspândit rapid.

Creșterea și stratificarea

Numărul de avocați din Statele Unite a crescut constant în ultima jumătate de secol și este estimat în prezent la peste 950 000. Unde găsesc de lucru toți avocații din Statele Unite?

Consiliul pentru Admiterile în Facultățile de Drept oferă unele răspunsuri în *The official Guide to U.S. Law Schools*, ediția 2001. Aproape trei sferturi (72,9 la sută) din avocații americani sunt în practică privată, unii în birouri mici, de

o persoană, și alții în firme de avocatură mult mai mari. Cam 8,2 la sută din membrii profesiei juridice lucrează pentru agenții guvernamentale, aproximativ 9,5 la sută lucrează pentru industrie și asociații private ca avocați sau manageri, circa 1,1 la sută lucrează pentru asociații de asistență juridică sau ca avocați din oficiu, reprezentându-i pe cei care nu-și pot permite să plătească un avocat, iar 1 la sută sunt în învățământul juridic. Vreo 5 la sută din juriștii națiunii sunt la pensie sau nu practică profesiunea.

Juriștii americani își folosesc pregătirea profesională într-o diversitate de condiții. Unele medii sunt mai profitabile și mai prestigioase decât altele. Această situație a dus la ceea ce se numește stratificare profesională.

Unul dintre principalii factori care influențează nivelul prestigiului este tipul de specialitate juridică și tipul de clientelă deservită. Juriștii cu specialități care deservește marile firme și instituții ocupă emisfera de sus; cei care reprezintă interese individuale sunt în emisfera de jos.

În vârful scărilor prestigiului se află marile firme naționale de avocatură. Avocații din aceste firme erau mai puțin cunoscuți pentru aparițiile lor în instanțe decât pentru consilierea pe care le-o furnizează clienților. Clienții trebuie să fie în stare să plătească pentru acest puternic aparat juridic, și de aceea ei tind să fie mari corporații, mai curând decât persoane particulare. Totuși, multe din aceste mari firme naționale furnizează deseori servicii juridice „pro bono” (în

Marile firme naționale de avocatură au angajați asociați, bibliotecari și asistenți care îi ajută pe parteneri cu o mulțime de treburi, cum ar fi activitatea de cercetare.

latină „pentru binele public”, sau gratuite) pentru a promova drepturile civile, libertățile civile, interesele consumatorilor și cauzele legate de mediu.

Marile firme naționale sunt formate din parteneri și asociați. Partenerii sunt proprietarii firmei de avocatură și încasează o parte din profiturile firmei. Asociaților li se plătesc salarii și în esență ei lucrează pentru parteneri. Aceste firme mari sunt în competiție pentru a atrage cei mai buni absolvenți ai facultăților de drept din țară. Cele mai prestigioase firme au 250 sau și mai mulți avocați și sute de alți angajați precum asistenți (ne-avocați cu pregătire specială pentru a se ocupa de multe dintre aspectele de rutină ale muncii juridice), administratori, bibliotecari și secretare.

După cei care lucrează în marile firme naționale urmează cei angajați ca avocați de către marile corporații. Multe corporații folosesc firmele naționale de avocatură pentru consiliere externă. Totuși, corporațiile tind tot mai mult să-și angajeze propriii juriști salariați. Personalul juridic al unor corporații rivalizează ca număr cu cel al firmelor private. În plus, aceste corporații sunt la concurență cu marile firme de avocatură pentru a-i angaja pe cei mai buni absolvenți ai facultăților de drept.

În loc să reprezinte corporația în instanță (sarcină îndeplinită de obicei de avocați din afară, când este nevoie), divizia juridică se ocupă de multitudinea de probleme juridice cu care se confruntă corporațiile moderne. De exemplu, divizia juridică monitorizează practicile de personal ale corporației pentru a asigura respectarea reglemen-

tărilor federale și de stat în ce privește procedurile de angajare și de concediere. Avocații corporației pot consilia comitetul director în chestiuni precum acorduri contractuale, fuziuni, vânzări de acțiuni și alte practici de afaceri. Avocații companiei pot de asemenea să-i învețe pe alți angajați ce legi se aplică la munca lor specifică și să aibă grijă să le respecte. Divizia juridică a unei companii mari asigură de asemenea legătura cu avocații externi.

Majoritatea avocaților din țară lucrează în emisfera de jos (în termeni de prestigiu) a profesiei juridice și nu dispun de salariile mari asociate cu marile firme naționale de avocatură și corporațiile importante. Totuși, ei efectuează o gamă mai largă de activități și este mult mai probabil să-i întâlnim zi de zi în tribunalele din Statele Unite. Aceștia sunt avocații care reprezintă clienți în procese de daune personale, care acuză și apără persoane acuzate de delikte, care reprezintă soți și soții în procese de divorț, care ajută oamenii să facă tranzacții imobiliare și care ajută oamenii să pregătească testamente – ca să menționăm doar câteva activități.

Juriștii care lucrează pentru guvern sunt incluși de regulă în emisfera de jos. Unii, precum procurorul general al SUA (ministrul Justiției) și șeful contenciosului ocupă poziții foarte prestigioase, dar mulți trudes în posturi destul de obscure și prost plătite. Unii juriști optează pentru cariere ca judecători la nivel federal sau de stat.

O altă deosebire în termeni de specializare în profesia juridică este cea dintre avocați ai reclamanților și avocați

ai apărării. Primul grup intenționează procese, pe când cel din urmă grup îi apără pe cei acuzați de delikte în cazuri civile și penale.

Procurorii guvernamentali în procesul judiciar

Procurorii guvernamentali lucrează la nivelul procesului judiciar, de la tribunalele de primă instanță până la cele mai înalte curți de apel statale și federale.

Procurorii federali. Fiecare district judiciar federal are un procuror SUA și unul sau mai mulți procurori adjuncți SUA. Aceștia au sarcina de a intenta acțiune împotriva acuzaților în cazuri penale în tribunalele districtuale federale și de a apăra Statele Unite când sunt date în judecată într-un tribunal federal de primă instanță.

Procurorii SUA sunt numiți de către președinte și confirmați de Senat. Candidații trebuie să aibă reședința în districtul în care sunt numiți și să fie juriști. Ei sunt numiți în funcție pentru un mandat oficial de patru ani, dar pot fi renumiți la infinit sau schimbați, după cum consideră președintele. Procurorii adjuncți SUA sunt numiți oficial de procurorul general al SUA, deși în practică ei sunt aleși de procurorul SUA al districtului, care transmite selecția spre ratificare procurorului general. Procurorii adjuncți SUA pot fi concediați de procurorul general.

În rolul lor de acuzaatori, procurorii SUA au o libertate considerabilă în alegerea cazurilor penale în care să intenționeze acțiune. Ei dispun de asemenea de autoritatea de a stabili în ce cazuri

civile să încerce să obțină o înțelegere fără a ajunge în instanță și pentru care să intenționeze proces. Așadar, procurorii SUA sunt în situația de a influența cantitatea de procese de pe rolul tribunalului districtual federal. De asemenea, deoarece ei aduc mai multe litigii în fața tribunalelor districtuale decât oricine altcineva, procurorii SUA și personalul care lucrează cu ei sunt participanți cruciali în politica tribunalelor federale de primă instanță.

Procurorii la nivel de stat. Cei care dau în judecată persoane acuzate de încălcarea legilor penale statale sunt cunoscuți sub denumirea de procurori districtuali. În majoritatea statelor ei sunt oficiali aleși ai comitatului; dar, în câteva state, ei sunt numiți. Biroul procurorului districtual are de obicei angajați mai mulți asistenți care fac cea mai mare parte a muncii legate de proces. Majoritatea acestor procurori districtuali adjuncți sunt proaspeți absolvenți ai facultății de drept, care acumulează o experiență voaloroasă în aceste posturi. Mulți trec mai târziu la practică privată, deseori ca avocați ai apărării în procese penale. Iar alții vor încerca după câțiva ani să devină procurori districtuali sau judecători.

Biroul procurorului districtual are multă libertate în abordarea cazurilor. Date fiind constrângerile bugetare și de personal, nu li se pot acorda la fel de mult timp și atenție tuturor cazurilor. De aceea, unele cazuri sunt refuzate, în altele nu se intenționează acțiune, iar altele sunt susținute cu convingere în instanță. Însă în majoritatea cazurilor se încearcă să se obțină o înțelegere,

ceea ce înseamnă că biroul procurorului districtual este de acord să accepte pledoaria de vinovăție a pârâtului pentru o acuzație mai puțin gravă sau să renunțe la unele acuzații împotriva pârâtului în schimbul pledării ca vinovat pentru altele.

Avocații din oficiu. Deseori persoana acuzată de încălcarea unui statut penal federal sau statal nu este capabilă să plătească serviciile unui avocat care să o apere. În unele zone, responsabilitatea de a reprezenta pârâți lipsiți de mijloace materiale revine unui oficial guvernamental cunoscut sub denumirea de avocat din oficiu. Astfel, avocatul din oficiu este pandantul avocatului acuzării. Însă, spre deosebire de

procurorul districtual, avocatul din oficiu este de obicei numit, mai degrabă decât ales.

În unele părți ale țării există sisteme de avocați din oficiu la nivelul întregului stat; în alte regiuni, avocatul din oficiu este un oficial local, de regulă asociat cu guvernul unui comitat. Asemeni procurorului districtual, avocatul din oficiu are angajați asistenți și personal pentru investigații.

Alți avocați guvernamentali. Atât la nivel federal cât și statal, unii procurori guvernamentali sunt mai cunoscuți pentru munca lor în curțile de apel decât în tribunalele de primă instanță. De exemplu, fiecare stat are un procuror general care supravezează un corp de

În unele zone, dacă o persoană acuzată de încălcarea unei legi penale federale sau statale nu este capabilă să plătească pentru serviciile unui avocat care să o apere – cum s-a întâmplat cu pârâtul din imagine, în centru, cu fața la judecător – un oficial guvernamental cunoscut sub denumirea de avocat din oficiu este cel care îl reprezintă pe pârât.

de procurori însăcinați să se ocupe de chestiunile juridice ale statului. La nivel federal, Departamentul de Justiție are responsabilități similare în numele Statelor Unite.

Departamentul de Justiție al Statelor Unite. Deși Departamentul de Justiție este o agenție a ramurii executive a guvernării, el este în mod firesc asociat cu ramura judiciară. Multe dintre cazurile audiate în instanțele federale implică guvernul național într-o formă sau alta. Uneori guvernul este dat în judecată; în alte situații guvernul intenționează acțiunea judiciară. În ambele cazuri, un procuror trebuie să reprezinte guvernul. De majoritatea litigiilor în care este implicat guvernul federal se ocupă Departamentul de Justiție, chiar dacă și alte agenții guvernamentale au pe statul de plată procurori.

Oficiul Șefului Contenciosului din Departamentului de Justiție este extrem de important în cazurile susținute în fața Curții Supreme. Departamentul are de asemenea câteva divizii juridice, fiecare cu un personal de avocați specializați și condus de un procuror general adjunct. Diviziile juridice supervisează modul cum se ocupă de litigiile procurorii SUA, aduc cazuri în fața curților de apel și ajută oficiul șefului contenciosului în cazurile susținute în fața Curții Supreme.

Șeful Contenciosului al SUA. Șeful contenciosului din SUA, al treilea oficial ca rang din Departamentul de Justiție, este ajutat de cinci adjuncți și vreo 20 de asistenți. Principala funcție a șefului contenciosului este să decidă,

în numele Statelor Unite, care cazuri vor fi, sau nu vor fi, prezentate Curții Supreme spre revizuire. Ori de câte ori un departament sau o agenție a ramurii executive pierde un caz într-una din curțile de apel și dorește o revizuire de către Curtea Supremă, departamentul sau agenția cere ca Departamentul de Justiție să caute să obțină certiorari. Șeful contenciosului urmează să stabilească dacă să facă recurs contra hotărârii instanței inferioare.

În luarea unei astfel de decizii trebuie să se țină seama de o mulțime de factori. Poate cel mai important este acela că numărul de cazuri pe care îl poate audia Curtea Supremă într-o sesiune este limitat. Așadar, șeful contenciosului trebuie să stabilească dacă un anumit caz merită să fie analizat în detaliu de Curte. Pe lângă decizia de a cere revizuirea de către Curtea Supremă, șeful contenciosului pledează în majoritatea cazurilor guvernamentale audiate de Curtea Supremă.

Procurorii generali ai statelor. Fiecare stat are un procuror general care este principalul funcționar juridic. În majoritatea statelor, acest oficial este ales printr-un sufragiu la nivelul statului. Procurorul general supervisează un grup de procurori care se ocupă în primul rând de procesele civile în care este implicat statul. Chiar dacă de acuzarea inculpaților penali se ocupă de regulă procurorii districtuali locali, biroul procurorului general joacă deseori un rol important în investigarea activităților criminale în tot statul. Astfel, procurorul general și colectivul său pot lucra îndeaproape cu procurorul distric-

tual local în pregătirea unui caz împotriva unui anumit inculpat.

Procurorii generali ai statelor emit de asemenea opinii consultative pentru agenții statale și locale. De multe ori, aceste opinii interpretează un aspect al legii statale în privința căruia instanțele statale nu s-au pronunțat încă. Chiar dacă o opinie consultativă poate fi anulată în cele din urmă într-un caz dus în fața instanțelor, opinia procurorului general este importantă pentru stabilirea atitudinii agențiilor statale și locale.

Avocați privați în procesul judiciar

În Statele Unite, în procesele penale inculpatul are dreptul constituțional de a fi reprezentat de un avocat. Unele jurisdicții au creat birouri de apărători din oficiu care să-i reprezinte pe pârâții lipsiți de mijloace materiale. În alte zone, există câte o metodă de a numi un avocat privat care să reprezinte inculpați care nu-și pot permite să angajeze unul. Pârâții care își permit să-și angajeze propriii avocați vor face acest lucru.

În procesele civile, nici reclamantul și nici pârâtul nu au dreptul constituțional la serviciile unui avocat. Totuși, în domeniul civil chestiunile juridice sunt deseori atât de complexe încât necesită serviciile unui avocat. De obicei sunt disponibile diferite forme de asistență juridică pentru a-i asista pe cei care au nevoie de ajutor.

Avocat al apărării numit din oficiu. Când trebuie numit un avocat privat pentru a reprezenta un inculpat lipsit de mijloace, numirea se face de

obicei de către un anumit judecător pe bază ad hoc. Barourile locale sau avocații înșiși furnizează de multe ori instanțelor o listă cu avocații dispuși să ofere astfel de servicii.

Avocat al apărării privat. Unii avocații având practică privată se specializează în apărarea în procese penale. Chiar dacă viața unui avocat al apărării în procese penale poate fi prezentată ca spectaculoasă la televiziune sau în filme, în viața de zi cu zi un astfel de avocat obișnuit muncește multe ceasuri pentru bani puțini și prestigiu nesemnificativ.

Grupul de lucru al tribunalului

În loc să funcționeze ca o adunare ocazională de străini care rezolvă un anumit conflict și pe urmă își văd fiecare de drum, avocații și judecătorii care lucrează în sala de judecată a unui tribunal penal devin parte a unui grup de lucru.

Cei mai vizibili membri ai grupului de lucru al tribunalului – judecătorii, procurorii și avocații apărării – sunt asociați cu funcții specifice: procurorii se străduiesc să obțină condamnarea celor acuzați de infracțiuni penale împotriva guvernului, avocații apărării încearcă să obțină achitarea clienților lor, iar judecătorii servesc ca arbitri neutri pentru a garanta un proces corect. În pofida rolurilor lor diferite, membrii grupului de lucru al tribunalului împărtășesc anumite valori și scopuri și nu sunt niște adversari acerbi cum și-i închipuie multă lume. Cooperarea între judecători, procurori și avocați este regula.

Cel mai important scop al grupului de lucru al tribunalului este să rezolve

cazurile în mod expeditiv. Judecătorii și procurorii sunt interesați să soluționeze cazurile rapid pentru a prezenta o imagine de desăvârșire și eficiență. Pentru avocații apărării, din pricină că trebuie să se ocupe de un volum mare de cazuri pentru a supraviețui financiar, rezolvarea rapidă a cazurilor este un avantaj. Iar avocații din oficiu doresc soluționări rapide pur și simplu fiindcă nu dispun de mijloace adecvate pentru a face față la întreg volumul de cazuri pe care le au. Un al doilea scop important al grupului de lucru al tribunalului este păstrarea coeziunii grupului. Conflictul între membri face munca mai dificilă și afectează rezolvarea expeditivă a cazurilor.

În sfârșit, grupul de lucru al tribunalului este interesat de reducerea sau controlarea nesiguranței. În practică asta înseamnă că toți membrii grupului de lucru se străduiesc să evite procesele. Procesele, îndeosebi procesele cu jurați, provoacă multă nesiguranță dat fiind că ele necesită investiții substanțiale de timp și efort, fără a oferi garanția unui rezultat dezirabil.

Pentru atingerea acestor scopuri, membrii grupului de lucru folosesc mai multe tehnici. Chiar dacă se întâmplă să existe decizii unilaterale și proceduri confruntative, cea mai des uzitată tehnică în instanțele penale este negocierea. Membrii negociază o gamă largă de chestiuni – amânări (noi termene în lucrările instanței), date de audiere și schimburi de informații, de exemplu. Negocierea înțelegerilor este însă cel mai important instrument de acest gen.

Servicii juridice pentru săraci

Deși inculpații penal au dreptul constituțional de a fi reprezentați de un avocat, cei care sunt pârâți într-un caz civil sau care doresc să intenteze o acțiune civilă nu au dreptul la reprezentare. Prin urmare, celor care nu dispun de fonduri spre a angaja un avocat ar putea să le fie greu să obțină dreptate.

Pentru a rezolva această problemă, în multe zone se găsesc acum servicii de asistență juridică. Societăți de asistență juridică au fost create la New York și Chicago încă de pe la sfârșitul anilor 1880, iar în secolul XX multe alte orașe mari le-au urmat exemplul. Deși unele societăți de asistență juridică sunt sponsorizate de barouri, majoritatea sunt finanțate din contribuții private. Birourile de asistență juridică sunt de asemenea asociate cu organizații caritabile în unele zone, și pe lângă multe facultăți de drept funcționează „clinici” de ajutorare juridică, atât pentru a oferi asistență juridică săracilor, cât și o pregătire juridică valoroasă studenților. În plus, mulți avocați asigură servicii juridice „pro bono publico” (în latină „pentru binele public”) căci consideră acest lucru o obligație profesională.

PĂRȚILE LITIGANTE

In unele cazuri aduse în fața instanțelor, părțile litigante sunt persoane fizice, în timp ce în alte cazuri una sau mai multe părți litigante pot fi o agenție guvernamentală, o corporație, un sindicat, un grup de interese sau o universitate.

Ce motivează o persoană sau un grup să aducă o nemulțumire în fața

instanței? În cazurile penale, răspunsul la această întrebare este relativ simplu. Se presupune că a fost încălcată o lege statală sau federală iar guvernul dă în judecată partea acuzată de încălcarea legii. În cazurile civile, răspunsul nu este la fel de simplu. Chiar dacă unele persoane sunt oricând gata să-și aducă nemulțumirile în fața instanței, multe altele evită această cale din cauza timpului și cheltuielilor pe care le implică.

Politologul Phillip Cooper arată că judecătorilor li se cere să rezolve două tipuri de litigii: cazuri de drept privat și controverse de drept public. Litigiile de drept privat sunt cele în care o persoană sau o organizație particulară o dă în judecată pe cealaltă. În controversele de drept public, un cetățean sau o organizație susține că o agenție sau o oficialitate guvernamentală a încălcat un drept instituit printr-o constituție sau un statut. În *Hard Judicial Choices*, Cooper scrie că „acțiunile judiciare, fie ele litigii de drept public sau de drept privat, pot fi de natură politică sau compensatorie”.

Un exemplu clasic de litigiu privat, sau curent, de natură compensatorie este atunci când o persoană rănită într-un accident de automobil dă în judecată șoferul celeilalte mașini încercând să obțină daune pecuniare drept compensație pentru cheltuielile medicale făcute. Acest tip de litigiu este personal și nu are drept scop schimbarea politicii guvernamentale sau de afaceri.

Însă unele cazuri de drept privat sunt de natură politică. Procesele având ca obiect vătămarea persoanei sau răspunderea pentru un produs pot părea la

suprafață a fi de natură compensatorie pur și simplu, dar ele pot fi folosite pentru o modifica practicile de manufacturare sau de afaceri ale firmelor private date în judecată.

Un caz judecat în North Carolina oferă un exemplu elocvent. Cazul a debutat în 1993, după ce o fetiță de cinci ani a rămas blocată pe scurgerea unei piscine după ce un alt copil scosese capacul scurgerii. S-a creat o forță de aspirare atât de mare, încât înainte ca ea să poată fi salvată, scurgerea îi supsesse cea mai mare parte a intestinelor gros și subțire. Drept consecință, fetița va trebui să petreacă tot restul vieții 11 ore pe zi legată la tuburi de hrănire intra-venoasă. În 1997, un juriu i-a acordat familiei fetiței 25 de milioane de dolari ca daune compensatorii și, înainte ca juriul să apuce să ia în considerare daune punitive, producătorul scurgerii și alți doi părtași au rezolvat cazul amiabil contra sumei de 30,9 milioane de dolari. Avocatul reclamantului a spus că procesul a dezvăluit incidente similare în alte zone din țară și constituia un exemplu flagrant de lucru pe care persoanele din interiorul industriei îl știu, dar altele nu. Nu numai că familia a câștigat procesul, dar legislativul din North Carolina a adoptat o lege care cere să fie instalate mai multe scurgeri la o piscină, pentru a evita pe viitor astfel de răniri.

Majoritatea acțiunilor judiciare politice sau de natură politică sunt însă controverse de drept public. Ceea ce înseamnă că ele sunt procese intentate împotriva guvernului în primul rând pentru a pune capăt unor politici sau practici presupuse a fi ilegale. Prin ele

se pot cere de asemenea daune sau altă formă specifică de reparație. Un caz tranșat de Curtea Supremă a SUA, *Lucas v. Consiliul de Coastă din South Carolina*, este un bun exemplu. Legea din South Carolina privind Managementul Litoralului îi interzicea lui David H. Lucas să construiască locuințe familiale pe două parcele pe care le deținea pe malul mării. Un tribunal de primă instanță din South Carolina a hotărât că Lucas avea dreptul la o compensație pentru această pierdere. Curtea Supremă din South Carolina a anulat totuși hotărârea tribunalului de primă instanță și Lucas a făcut recurs la Curtea Supremă a SUA. Înalta Curte a dat o hotărâre în favoarea lui Lucas, spunând că dacă deținătorului unei proprietăți îi este refuzată orice utilizare economic viabilă a proprietății sale, a avut loc un act de sustragere și Constituția cere să i se dea o compensație.

Litigiile politice sau de natură politică sunt prevalente în curțile de apel, mai curând decât în tribunalele de primă instanță, și sunt foarte uzuale în Curtea Supremă a SUA. Litigiile compensatorii obișnuite sunt deseori încheiate la începuturile procesului judiciar căci părțile litigante consideră mai profitabil să ajungă la un acord sau să accepte verdictul unui tribunal de primă instanță. Totuși, părțile litigante în cazurile politice în general nu fac mare lucru pentru a-și promova țelurile politice câștigând victorii la nivelurile inferioare ale judiciarului. În schimb, ele preferă publicitatea mai largă de care se bucură hotărârea unui tribunal de apel. Continuarea cazurilor în curțile de apel este costisitoare, de aceea,

multe procese care ajung la acest nivel sunt sprijinite într-un fel sau altul de grupuri de interese.

GRUPURILE DE INTERESE ÎN PROCESUL JUDICIAR

Deși grupurile de interese sunt mai bine cunoscute pentru încercările lor de a influența deciziile ramurii legislative și ale celei executive, ele își urmăresc scopurile politice și în instanțe. Unele grupuri au constatat că ramura judiciară este mai receptivă la eforturile lor decât oricare alta din celelalte două ramuri ale guvernării. Grupurilor de interese care nu au resursele economice pentru a organiza un efort de lobbying intensiv în Congres sau în legislativul unui stat li se poate părea mult mai ușor să angajeze un avocat și să găsească o prevedere constituțională sau legală pe care să fondeze un caz în instanță. Tot așa, un grup mic cu doar câțiva alegători ca membri poate să nu aibă forța politică de a exercita prea multă influență asupra legislatorilor și a oficialilor din ramura executivă. Însă pentru a intenta procese în instanță un număr mare de membri și forța politică nu sunt condiții obligatorii.

Grupurile de interese pot recurge la instanțe și fiindcă ramura judiciară li se pare mai înțelegătoare față de scopurile lor politice decât celelalte două ramuri. Pe toată durata anilor 1960, grupurilor de interese având scopuri de politică liberală le-a mers foarte bine în instanțele federale. În plus, conceptul de firmă de avocatură de interes public a câștigat teren în această perioadă. Fir-

Unul din cele mai faimoase cazuri în care au fost implicate interese speciale a fost „procesul maimuțelor” din 1925, în care Uniunea Americană pentru Libertățile Civile (ACLU) l-a trimis pe Clarence Darrow, stânga, să-l apere pe profesorul de biologie John T. Scopes în procesul care a stabilit un precedent judiciar. O lege din Tennessee interzicea predarea teoriei evoluționiste. William Jennings Bryan, dreapta, a fost martor al acuzării, ca expert în Biblie.

În anii 1950 și 1960, avocații unor grupuri de interese precum Thurgood Marshall, atunci avocat principal al Asociației Naționale pentru Progresul Oamenilor de Culoare (NAACP), a reușit să convingă instanțele să sprijine lupta afroamericanilor pentru drepturi civile. Aici Marshall este prezentat cu una dintre clientele sale, Autherine Lucy, exmatriculată cu câteva zile înainte de a deveni primul student afroamerican la University of Alabama, chipurile „pentru propria ei siguranță”, ca răspuns la niște amenințări.

mele de avocatură de interes public se ocupă de cazuri care servesc interesul public în general – inclusiv cazuri în domeniile drepturilor consumatorilor, discriminărilor la angajare, protecției muncii, libertăților civile și preocupărilor de mediu.

În anii 1970 și 1980, grupurile de interese conservatoare au recurs la instanțele federale mai des decât o făcuseră înainte. Aceasta a fost parțial o reacție la succesele grupurilor de interese liberale; și s-a datorat de asemenea faptului că instanțele federale erau un for tot mai favorabil punctelor de vedere conservatoare.

Implicarea grupurilor de interese în procesul judiciar poate îmbrăca mai multe forme, în funcție de scopurile unui anumit grup. Totuși, două tactici principale ies în evidență: implicarea în cazuri cruciale, care stabilesc un precedent judiciar, și prezentarea de informații în fața instanței prin concluzii de „amicus curiae” (în latină, însemnând „prieten al curții”).

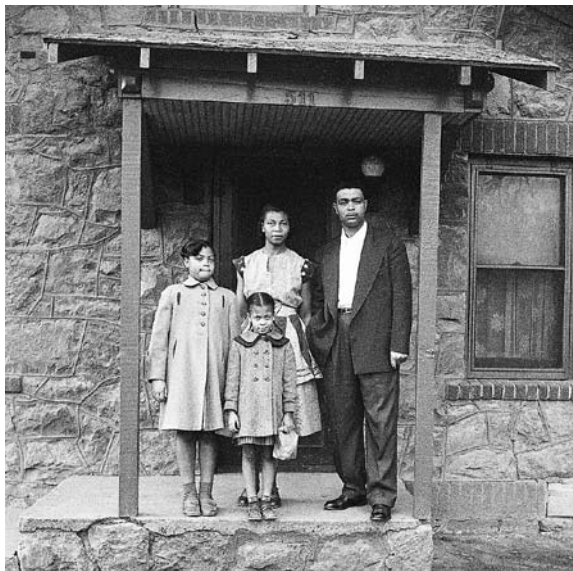
Cazurile cruciale

Din cauză că judiciarul se implică în politică numai dând hotărâri în anumite cazuri, o tactică a grupurilor de interese este să se asigure că un caz potrivit pentru a-și realiza acoperirile politice este adus în fața instanței. În unele situații asta înseamnă că grupul de interes va iniția și sponsoriza cazul furnizând toate resursele necesare. Cel mai cunoscut exemplu de acest tip de sponsorizare este *Brown v. Comitetul pentru Învățăământ* (1954). În cazul respectiv, deși acțiunea împotriva Comitetului pentru Învățăământ din Topeka,

Kansas, a fost intentată de părinții lui Linda Brown, Asociația Națională pentru Progresul Oamenilor de Culoare (NAACP) a asigurat asistența juridică și banii necesari pentru a continua cazul până la capăt, la Curtea Supremă a SUA. Thurgood Marshall, care mai târziu a devenit judecător la Curtea Supremă a SUA, a pledat în numele reclamantului și al NAACP. Drept urmare, NAACP a câștigat o victorie prin hotărârea Curții Supreme că segregatia în școlile publice încalcă clauza de ocrotire egală din Amendamentul XIV.

Grupurile de interese pot furniza asistență și într-o acțiune intentată de altcineva, dar în care sunt în joc chestiuni importante pentru grup. Un exemplu bun de astfel de situație se află într-un caz privind libertatea de religie, *Wisconsin v. Yoder*. Acțiunea a fost intentată de statul Wisconsin când a înaintat o plângere penală acuzându-i pe Jonas Yoder și alții că nu își trimit copiii la școală până la vârsta de 16 ani, cum cere legea statală. Yoder și ceilalți, membri ai religiei amish, credeau că educația dincolo de clasa a opta ducea la prăbușirea valorilor scumpe lor și la „influențe laice asupra copiilor lor”.

O organizație numită Comitetul Național pentru Libertate Religioasă Amish (NCARF) a venit în apărarea lui Yoder și a celorlalți. După o hotărâre împotriva grupului amish în tribunalul de primă instanță, NCARF a făcut recurs la tribunalul de circumscripție din Wisconsin, care a menținut hotărârea tribunalului de primă instanță. S-a înaintat un apel la Curtea Supremă din Wisconsin, care a dat o hotărâre în favoarea grupului amish, spunând că

Linda Brown, stânga, și sora ei mai mică împreună cu părinții lor, care au intentat procesul crucial *Brown v. Comitetul pentru Învățământ* (1954) care a dus la hotărârea Curții Supreme că segregatia în școlile publice încalcă clauza de ocrotire egală din Amendamentul XIV.

Abe Yoder, tânărul amish al cărui tată, împreună cu alții de aceeași religie cu el, au fost acuzați de statul Wisconsin că nu își trimit copiii la școală până la vârsta de 16 ani, așa cum cere legea statală. În acest caz de libertate de religie, grupurile de interese au venit în apărarea părinților.

legea școlarizării obligatorii încalcă clauza practicării libere a unei religii din Amendamentul I. Statul Wisconsin a înaintat apoi apel la Curtea Supremă a SUA, care, pe 15 mai 1972, a susținut obiecția religioasă pe care o ridicase NCARF față de legile privind școlarizarea obligatorie.

Așa cum ilustrează aceste exemple, implicarea grupurilor de interese în liti-gii s-a axat pe cazuri privind chestiuni constituționale majore care au ajuns la Curtea Supremă. Totuși, din cauză că numai un mic procent din cazuri ajung la cea mai înaltă instanță a țării, cea mai mare parte a muncii avocaților grupurilor de interese este o activitate de rutină la nivelurile inferioare ale judi-ciarului. În loc să elaboreze cazuri ma-jore care să ducă la crearea unor prece-dente judiciare în curțile de apel, este posibil ca acestor avocați să li se ceară doar să se ocupe de problemele juridi-ce ale clientelei grupurilor lor.

În perioada mișcării pentru drepturi civile din anii 1950 și 1960, de exem-ple, avocații interesului public nu nu-mai că au intentat acțiuni pentru ches-tiuni majore de drepturi civile; ei au apărut de asemenea activiști afroame-ricani și pentru drepturi civile care au avut probleme cu autoritățile. Acești avocați ai grupului de interese au ju-cat, deci, multe dintre rolurile unei so-cietăți specializate în asistență juridică: au asigurat reprezentare juridică celor implicați într-o importantă mișcare de schimbare socială. În plus, ei au înde-plinit importanta funcție de a atrage atenția asupra situației afroamericani-lor, menținând mai mult timp cazurile în fața instanțelor.

Concluziile de amicus curiae

Prezentarea unor concluzii de amicus curiae este cea mai simplă metodă prin care grupurile de interese se pot impli-ca într-un caz. Această metodă permite unui grup să-și aducă mesajul în fața instanței, chiar dacă nu controlează cazul. Cu condiția să aibă permisiu-nea părților la proces sau permisiunea instanței, un grup de interese poate prezenta o expunere de amicus curiae pentru a completa argumentele părți-lor. Înaintarea de concluzii de amicus curiae este o tactică folosită mai degra-bă în curți de apel decât în tribunale de primă instanță, atât la nivel federal cât și statal.

Uneori aceste concluzii sunt menite să întărească poziția uneia dintre păr-țile la proces. Când cazul *Wisconsin v. Yoder* a fost suținut în fața Curții Supreme a SUA, cauza grupului amish a fost susținută cu opinii de amicus curiae prezentate de Conferin-ța generală a Adventiștilor de Ziua a Șaptea, de Consiliul Național al Bise-ricilor lui Cristos din Statele Unite, de Consiliul Sinagodic din America, de Congresul American Evreiesc, de Comisia Națională Evreiască pentru Drept și Afaceri Publice și de Comite-tul Central Menonit.

Uneori concluziile de prieten-al-curții sunt folosite nu pentru a întări po-ziția uneia dintre părți, ci pentru a suge-ra instanței care sunt vederile grupului despre modul cum ar trebui rezolvat cazul. De multe ori concluziile de ami-cus curiae sunt înaintate în încercarea de a convinge o curte de apel să accep-te sau nu să revizuiască hotărârea unei instanțe inferioare. Un studiu al Curții

Supreme a SUA a constatat că prezența opiniilor de amicus curiae a crescut semnificativ șansele ca Curtea să acorde tratament integral unui caz.

Spre deosebire de grupurile de interese private, toate nivelurile de guvernare pot înainta concluzii de amicus

curiae fără a obține permisiune. Șeful contenciosului din Statele Unite este extrem de important în această privință și în unele situații Curtea Supremă poate să-l invite pe șeful contenciosului să prezinte o opinie de amicus curiae. ⚖

CAPITOLUL

5

PROCESUL PENAL

O femeie prim-jurat citește verdictul în instanță. Amendamentul VI al Constituției garantează americanilor dreptul la un juriu imparțial.

Procesul penal începe mai întâi cu încălcarea unei legi și continuă cu arestarea, incriminarea, judecarea și recursul. În Statele Unite nu există o procedură penală sau civilă unică. Sistemul federal are o procedură de judecare la nivel național, iar fiecare stat și teritoriu are propriul său set de reguli și reglementări care afectează procesul judiciar. Între toate aceste organisme guvernamentale există norme și similitudini și discuția se va axa în primul rând pe acestea, dar nu există două state care să aibă sisteme judiciare identice, și nici un stat nu are un sistem identic cu cel al guvernului național.

NATURA ȘI SUBSTANȚA DELICTULUI

O faptă nu este automat delict din cauză că e nocivă sau păcătoasă. O faptă constituie cu adevărat delict doar dacă ea încalcă o lege penală promulgată cum se cuvine de către Congres, de legislativul unui stat sau de altă autoritate publică. Așadar, un delict este o infracțiune împotriva statului pedepsită prin amendă, încarcerare, sau moarte. Un delict este o încălcare a obligațiilor față de comunitate în ansamblul ei și poate fi pedepsită doar de către stat. Pedepsele cu închisoarea sau cu moartea nu pot fi impuse de o instanță civilă sau într-o acțiune civilă (deși amenda poate fi o pedeapsă civilă sau penală).

În Statele Unite majoritatea delictelor constituie păcate prin omisiune, cum ar fi atacul cu circumstanțe agravante sau delapidarea de bani; unele constau din păcate prin omisiune, cum ar fi neopri-

rea la locul accidentului și neacordarea de ajutor după un accident rutier sau neînregistrarea unei declarații de impozit pe venit. Statul consideră unele infracțiuni grave, cum ar fi omuciderea sau trădarea, iar această gravitate se reflectă în pedepsele aferente, care pot fi închisoare pe viață sau condamnare la moarte. Statul consideră alte delictе ca fiind doar modic reprobabile, cum ar fi parcare pe carosabil sau tulburarea liniștii, și prin urmare pedesele cu o amendă ușoară sau o noapte în arestul local al poliției sunt ca o o palmă oficială peste mână.

Unele infracțiuni, cum ar fi răpirea sau violul, reprezintă acțiuni pe care practic toți cetățenii le consideră în afara sferei conduitei umane acceptabile, în timp ce alte delictе reprezintă acțiuni în privința cărora părerile ar putea fi împărțite. De exemplu, o lege din Michigan din 1897 spune că este ilegal să înjuri în fața unui copil, iar o lege din Nebraska interzice jocurile de bingo la reuniunile bisericești. Alte legi penale sunt de-a dreptul stupide: în Wisconsin e ilegal să cânti într-un bar, iar în Louisiana este interzis să apari beat la întrunirea unei societăți literare.

Cele mai grave delictе din Statele Unite sunt infracțiunile. În majoritatea statelor o infracțiune este un delict pentru care pedeapsa poate fi moartea (în statele care permit o astfel de pedeapsă) sau încarcerarea în penitenciar (o închisoare de stat sau federală); toate celelalte fapte penale sunt contravenții sau delictе. În alte state, și conform legilor federale, infracțiunea este o faptă pentru care pedeapsa poate fi moartea sau încarcerarea pentru un an sau mai

mult. Astfel, în unele state infracțiunile sunt deosebite în funcție de locul unde se dă pedeapsa; în unele state și conform guvernului federal, durata sentinței este elementul cheie. Exemple de infracțiuni includ omuciderea, violul cu violență și jaful armat.

Delictelor sunt considerate de stat ca fapte penale mărunte, iar pedepsirea lor constă de obicei din încarcerare într-o închisoare orășenească sau de comitat pentru mai puțin de un an. Beția în public, jocurile de noroc și vagabondajul sunt exemple obișnuite de delict. Unele state au o a treia categorie de fapte penale cunoscute drept contravenții. De multe ori acestea includ nerespectări minore ale regulilor de circulație, cum ar fi parcare nereglementară, iar pedeapsa este de obicei o amendă mică. Amenzile pot fi de asemenea o parte din pedeapsa pentru delict și infracțiuni.

CATEGORII DE DELICTE

În ziua de azi în Statele Unite cele cinci categorii largi care cuprind principalele fapte penale sunt: convenționale, economice, organizate, politice și consensuale.

Delictelor convenționale

Infracțiunile contra proprietății reprezintă partea leului din cele 31,3 milioane de delictelor convenționale comise anual în Statele Unite. Guvernul face distincție între infracțiunile contra proprietății și infracțiunile cu violență, chiar dacă cele două merg deseori mână în mână. De exemplu, hoțul care intră prin efracție într-o casă și se trezește pe neașteptate față în față cu

proprietarul care îi opune rezistență este posibil să-l rănească pe proprietar și să fie astfel implicat în mai mult decât o spargere, adică o infracțiune contra proprietății.

Cele mai puțin numeroase, dar mai temute, infracțiuni convenționale sunt cele la adresa persoanei. Acestea includ omorul și omorul prin imprudență, violul cu violență, jaful și atacul cu circumstanțe agravante.

Delictelor economice

Există patru categorii largi de delictelor economice:

- Delictelor personale constau din activitate infracțională fără violență pe care o persoană o săvârșește împotriva alteia cu speranța unui câștig bănesc. Exemplele includ scrierea intenționată a unui cec fără acoperire, înșelăciunea privind taxa pe venit și comiterea unei fraude sociale.
- Abuzul de încredere are loc când angajați ai unei firme sau ai guvernului încalcă regulile de fidelitate față de angajatorul lor sau față de clienți și se implică în practici cum ar fi mita, furtul și delapidarea de la locul de muncă și completarea de deconturi false.
- Delictelor de afaceri sunt delictelor care nu fac parte din scopul principal al afacerii sau firmei ci sunt incidentale acestuia (sau decurg din el). Publicitatea înșelătoare, încălcarea legilor antitrust și falsificarea cifrelor pentru a scădea impozitul pe venit al companiei sunt toate delictelor de afaceri.

- Jocurile piramidale sunt activități infracționale comise de oameni de afaceri sub acoperirea unei firme.

Delictelor organizate

Delictelor organizate sunt cele comise de grupuri de oameni și sunt deseori dirijate pe un gen de bază ierarhică. Ele reprezintă o activitate de durată, inextorabil asociată cu teamă și corupție. Crima organizată tinde să se orienteze spre zone deosebit de profitabile, cum ar fi traficul ilegal de droguri, jocurile de noroc, prostituția și cămătăria.

Delictelor politice

Un delict politic este de obicei un delict împotriva guvernului: trădare, revoltă armată, asasinarea unor oficiali publici și incitarea la revoltă. Totuși, termenul a ajuns să includă delictelor comise de gurun împotriva unor cetățeni individuali, grupuri disidente și guverne sau cetățeni străini – de exemplu, ascultarea ilegală a convorbirilor telefonice ale unor grupuri de disidenți politici sau refuzul forțelor armate de a ancheta incidentele de hărțuire sexuală.

Delictelor consensuale

Așa-numitele delictelor fără victime, cum ar fi prostituția, jocurile de noroc, folosirea ilegală de droguri și practicile sexuale ilegale între adulți care își dau consimțământul se numesc consensuale din cauză că atât cei care le comit, cât și cei care sunt clienți doresc activitatea interzisă.

ELEMENTELE INFRAȚIUNII

Fiecare delict are câteva elemente distincte, și dacă statul nu este în stare să demonstreze în instanță existența acestor elemente esențiale nu poate să existe condamnare. Deși e posibil ca procedura judiciară în instanță să nu se concentreze separat asupra fiecăruia dintre aceste elemente, ele sunt

Crima organizată este una dintre cele patru categorii mari care reprezintă principalele delictelor penale din ziua de azi în Statele Unite. La această conferință de presă din 20 iunie 2002, procurorul general al SUA pentru Districtul de Sud din New York, James Comey, stânga, și Kevin Donovan, dreapta, director adjunct al biroului FBI al statului New York, anunță punerea sub acuzare a 14 presupuși membri ai familiei mafioate Gambino, din New York.

totuși implicate pe parcursul întregului proces de a condamna pe cineva cum se cuvine pentru un delict penal.

O lege pentru definirea delictului și a pedepsei

Dacă o acțiune trebuie să fie interzisă sau impusă prin lege, o autoritate constituită (de obicei Congresul sau legislativul unui stat) trebuie să enunțe chestiunea astfel încât cetățenii să știe dinainte ce comportament este interzis sau impus. Cei care fac legile trebuie de asemenea să expună pedepsele ce urmează a fi aplicate persoanei care se face vinovată de comportament ilegal.

Acest principiu general are câteva consecințe logice. Una este că, prin Constituția SUA, sunt interzise legile ex post facto, adică legile care declară o anumită faptă ilegală după ce ea a avut loc. De asemenea, statul nu poate adopta acte de condamnare, care sunt legi ce vizează o anumită persoană sau grup de persoane și declară că ceva este ilegal pentru acestea, dar legal pentru toți ceilalți. O ultimă consecință este că legea care definește un delict trebuie să fie precisă astfel ca un individ mediu să poată să-și dea seama dinainte ce comportament este interzis sau impus.

Actus reus

„Actus reus” este expresia latinească ce semnifică fapta penală comisă de acuzat și care constituie temeiul urmăririi judiciare. Actus reus este elementul material al faptei. Acest element poate fi comiterea unei acțiuni care este interzisă (de exemplu, atac cu violență sau un act de violență), sau poate fi neefectuarea unei acțiuni impuse (de exemplu,

refuzul unei persoane de a opri și a da ajutor victimei unui accident rutier).

Mens rea

„Mens rea” (expresie latinească) este elementul mental principal al infracțiunii. Sistemul juridic din SUA a făcut întotdeauna distincție între daunele provocate intenționat și cele provocate prin simplă neglijență sau accident. Astfel, dacă cineva ia viața unei alte persoane, statul nu numește asta întotdeauna crimă. Dacă uciderea a fost făcută cu intenție răuvoitoare de un individ sănătos la minte, este probabil să fie numită „crimă de gradul întâi”. Dar dacă uciderea a avut loc în înfierbântarea unui scandal de cărciumă, este mai probabil ca ea să fie numită „crimă de gradul doi”, care implică o pedeapsă mai mică. Conducerea imprudentă pe autostradă care provoacă moartea altei persoane va fi numită „omor prin imprudență” – o faptă rea, desigur, dar nu la fel de gravă în ochii statului ca uciderea intenționată a unei alte persoane.

Un prejudiciu sau un rezultat

Un delict constă dintr-un prejudiciu precis sau o vătămare comisă de o persoană împotriva alteia. Delictul poate dauna societății în ansamblul ei, cum ar fi vinderea de secrete militare unui guvern străin, sau vătămarea poate fi aplicată unei persoane și, din cauza naturii ei, este considerată a afecta societatea în ansamblu. Natura daunei, cum este în situația mens rea, determină deosebi natura delictului însuși. Să luăm, de exemplu, doi șoferi care și-au tăiat unul altuia calea în trafic. Până la urmă amândoi opresc mașinile și coboară să

se ia la bătaie. Să presupunem că unul îl lovește pe celălalt atât de tare, încât acesta moare. Delictul poate fi omor (de oarecare grad). Dacă omul nu moare ci suferă o vătămare corporală gravă, delictul este atac cu circumstanțe agravante. Dacă vătămarea este minoră, acuzația poate fi simplu atac. Din cauză că natura daunei determină de multe ori fapta penală, se afirmă frecvent că natura daunei este elementul juridic cheie al delictului.

Unele acțiuni pot fi penale chiar dacă nu se produce cu adevărat nici o vătămare. Majoritatea delictelor de conspirație criminală intră în această categorie. De exemplu, dacă mai multe persoane ar pune la cale asasinarea unui judecător sau mituirea juraților în încercarea de a evita condamnarea unui criminal, fapta ar fi conspirație pentru obstrucționarea justiției. Acesta ar fi un delict, chiar dacă judecătorul nu a pățit nimic și nu li s-a dat nicio dată vreun ban juraților. Tot ce se cere este ca delictul să fie plănuit și intenționat și ca o faptă specifică, evidentă să fie înfăptuită de unul dintre conspiratori în sprijinul planului lor (cum ar fi cumpărarea unei arme sau posesia unei hărți a rutei pe care merge judecătorul de acasă până la tribunal).

O relație cauzală între acțiune și prejudiciu

Înainte de a putea exista o condamnare pentru o faptă penală, statul trebuie să aducă dovezi că acuzatul, acționând într-o succesiune firească și continuă, a produs prejudiciul. De obicei dovedirea unei relații cauzale nu este dificilă. Dacă „Bill” îl înjunghie pe „John” cu

un cuțit și îi provoacă o rană minoră, nu începe îndoială că Bill este vinovat de atac cu o armă mortală. Dar dacă John nu capătă îngrijiri medicale adecvate pentru rană, face o infecție și apoi moare? Bill este acum vinovat de omucidere sau de crimă? Sau dacă, după ce a fost înjunghiat, John se lovește din întâmplare de o a treia persoană și o rănește pe aceasta? Tot Bill este vinovat și de acest lucru?

Rezolvarea unor chestiuni ca acestea este deseori dificilă pentru judecători și jurați. Legea cere să se țină seama de toate circumstanțele. Acuzatul poate fi condamnat doar dacă statul poate dovedi că comportamentul său este cauza directă, imediată sau hotărâtoare a prejudiciului rezultat la adresa victimei.

PROCEDURILE DINAINTEA UNUI PROCES PENAL

Înainte de a se putea ține un proces penal, legile federale și statale cer o serie de proceduri și acțiuni. Unele dintre aceste etape sunt stipulate de Constituția SUA și de constituțiile statelor, altele de hotărâri ale instanțelor, iar altele de măsuri legislative. Restul sunt deseori rezultatul cutumei și al tradiției. Chiar dacă natura exactă a acestor acțiuni procedurale este diferită în practica federală și în cea statală – și de la un stat la altul – în întreaga țară există similitudini. Totuși, aceste proceduri nu sunt atât de automate sau de rutină cum ar putea părea; factorii de decizie din sistemul judiciar exercită discreție în toate etapele în conformitate cu valorile, atitudinile și concepțiile lor despre lume.

Arestarea

Arestarea este primul contact substanțial între stat și acuzat. Sistemul juridic din SUA prevede două tipuri principale de arestare – cu sau fără mandat. Mandatul se emite după ce o plângere depusă de o persoană împotriva alteia a fost prezentată și revizuită de un magistrat care a constatat cauză probabilă pentru arestare. Arestările fără mandat au loc atunci când un delict este comis în prezența unui ofițer de poliție sau când un ofițer are motiv serios pentru a crede că cineva a comis (sau este pe cale să comită) un delict. Această credință trebuie ulterior stabilită într-o declarație sau mărturie sub jurământ. În Statele Unite, până la 95 la sută din toate arestările se fac fără mandat.

Decizia unui ofițer de a face o arestare este departe de a fi simplă sau automată. Bineînțeles că un ofițer de poliție care e martor la o crimă va face arestarea pe loc, dacă e posibil. Dar majoritatea incidentelor de încălcare a legii nu sunt așa de simple și clare, iar ofițerii de poliție posedă – și fac uz de ea – o largă discreție în privința faptului dacă să aresteze pe cineva. Poliția pur și simplu nu dispune de suficiente resurse pentru a lua măsuri împotriva tuturor activităților pe care Congresul și legislativele le-au interzis. Prin urmare, trebuie să facă uz de discernământ în a stabili cum să aloce timpul și resursele existente. Libertatea de acțiune a poliției este maximă în câteva domenii.

Delictele minore. Multe manuale de poliție îi sfătuiesc pe ofițeri că, atunci când este vorba de încălcări minore ale legii, un avertisment este o reacție mai potrivită decât arestarea. Încălcările regulilor de circulație, abaterile juvenile, beția și vagabondajul reprezintă toate delikte mai puțin grave și atrag din partea polițiștilor măsuri luate pe baza propriei judecăți.

Victima nu dorește să dea în judecată. Neaplicarea legii este de asemenea regula în situațiile în care victima unui delict nu vrea să coopereze cu poliția pentru instrumentarea cazului. În cazul delictelor mărunte la adresa proprietății, de exemplu, victima este de multe ori mulțumită dacă are loc restituirea și victima nu are timp de pierdut să depună mărturie în instanță. Dacă poliția nu a investit resurse considerabile în anchetarea unui delict la adresa proprietății, ea este în general obligată să respecte dorința victimei.

Când victima unui delict continuă să aibă relații cu infractorul, poliția refuză de multe ori să facă o arestare. Astfel de relații includ pe cele dintre proprietar și chiriaș, dintre doi vecini și, până de curând, dintre soț și soție. În cel din urmă caz însă, recunoașterea crescândă a existenței violenței domestice a avut un impact semnificativ asupra procedurilor poliției.

Violul și molestarea unui copil reprezintă o altă categorie majoră de delikte pentru care deseori nu există arestări fiindcă victimele nu vor sau nu pot coopera cu poliția. De multe ori, victima îl cunoaște personal pe infractor sau este înrudită cu acesta, și teama de publici-

tate urâtă o inhibă pe victimă să înainteze o plângere.

Victima este implicată și ea în fapta ilegală. Când ofițerii de poliție constată că victima unui delict este implicată și ea într-un tip de comportament incorect sau dubios, ofițerii de multe ori optează pentru a nu face arestarea.

Prezentarea în fața unui magistrat

După ce un suspect este arestat pentru un delict, el este înregistrat la secția de poliție. Cu alte cuvinte, împrejurările în care s-a făcut arestarea sunt consemnate și acuzatului i se pot lua amprente și poate fi fotografiat. Apoi acuzatul este prezentat în fața unui oficial judiciar de rang inferior a cărui titulatură poate fi de judecător, magistrat sau comisar. O astfel de prezentare trebuie să aibă loc „fără întârziere nenecesară”; în 1991, Curtea Supremă a decis că, în lipsa unei audieri în fața instanței care să stabilească dacă arestarea a fost justificată, poliția poate reține o persoană arestată fără mandat maxim 48 de ore.

Această prezentare în instanță prilejuiește câteva evenimente importante în procesul penal. Întâi, inculpatul trebuie să fi fost informat de acuzațiile exacte și trebuie să fie informat de toate drepturile și garanțiile constituționale. Printre altele, aceste drepturi le includ pe cele din hotărârea de-acum faimoasă dată de Curtea Supremă în 1966 în procesul *Miranda v. Arizona*. Acuzatul „trebuie să fie avertizat înainte de orice interogatoriu că are dreptul să păstreze tăcerea, că orice spune poate fi folosit împotriva lui într-o instanță judecătorească, că are

dreptul la prezența unui avocat și că dacă nu își poate permite un avocat îi va fi numit unul înainte de orice interogatoriu”. (Astfel de avertismente trebuie date de asemenea de ofițerul care face arestarea dacă acesta îl interoghează pe suspect despre delict.) În unele state acuzatul trebuie să fie informat și despre alte drepturi prevăzute în Declarația Drepturilor Omului a statului, cum ar fi dreptul la un proces rapid și dreptul de a înfrunța martorii ostili.

În al doilea rând, magistratul va stabili dacă acuzatul poate fi eliberat pe caução și, dacă da, care va fi cuantumul cauțiunii. Prin Constituție, singura prevedere legată de cauțiune este că nu va fi „excesivă”. Cauțiunea este considerată un privilegiu – nu un drept – și poate fi refuzată pur și simplu în cazurile de pedeapsă capitală pentru care dovada vinovăției este puternică sau dacă magistratul crede că acuzatul va fugi de judecată indiferent cât ar fi cuantumul cauțiunii. O alternativă la cauțiune este eliberarea acuzatului pe cuvânt, adică pe baza unui angajament al acestuia că va reveni în instanță la data stabilită pentru proces.

În cazurile minore, acuzatului i se poate cere să pledeze vinovat sau nevinovat. Dacă pledează vinovat, este posibil ca sentința să fie pronunțată pe loc. Dacă acuzatul pledează nevinovat, se fixează o dată pentru proces. Totuși, în cazul grav tipic (de infracțiune), următoarea îndatorire esențială a magistratului este să stabilească dacă este necesară o audiere preliminară a inculpatului. Dacă este necesară, chestiunea este amân timeră de procuratură și începe o fază ulterioară a procesului penal.

Procesul cu mare juriu sau audierea preliminară

La nivel federal, tuturor persoanelor acuzate de un delict le este garantată prin Amendamentul V audierea cazurilor lor de către un mare juriu. Însă Curtea Supremă a refuzat să le impună statelor să respecte acest drept. Astăzi numai vreo jumătate dintre state folosesc mari jurii; în unele dintre acestea, astfel de jurii sunt folosite doar pentru tipuri speciale de cazuri. Statele care nu folosesc mari jurii au un sistem de audiere preliminară sau de proces de instrucție. (Câteva state folosesc ambele proceduri.) Indiferent de metoda folosită, scopul principal al acestei etape din procesul penal este să stabilească dacă există cauza probabilă pentru ca acuzatul să fie supus unui proces oficial.

Marele juriu. Marile jurii sunt formate din 16 până la 23 de cetățeni, selecțati de regulă la întâmplare de pe listele de alegători, care iau decizii prin votul majorității. Mandatele lor pot fi valabile de la o lună până la un an, iar unele pot să audieze peste o mie de cazuri pe parcursul mandatului lor. Numai procurorul prezintă dovezi marelui juriu. Nu numai că acuzatul și avocatul său sunt absenți de la lucrări, dar de obicei nici măcar nu au idee care mare juriu audiază cazul sau când. Dacă o majoritate crede că există cauza probabilă, atunci se dă un verdict de incriminare, cerând darea în judecată a inculpatului. Altfel nu se dă nici un verdict.

De-a lungul istoriei, s-au adus două argumente în favoarea marilor jurii. Unul este că marile jurii servesc drept

WARNING AS TO YOUR RIGHTS

You are under arrest. Before we ask you any questions, you must understand what your rights are.

You have the right to remain silent. You are not required to say anything to us at any time or to answer any questions. Anything you say can be used against you in court.

You have the right to talk to a lawyer for advice before we question you and to have him with you during questioning.

If you cannot afford a lawyer and want one, a lawyer will be provided for you.

If you want to answer questions now without a lawyer present you will still have the right to stop answering at any time. You also have the right to stop answering at any time until you talk to a lawyer.

P-4475

Din 1966, polițiștii trebuie să le comunice suspectilor drepturile lor înainte de orice interogatoriu. Ei folosesc așa-numitul „Avertisment Miranda”, botezat după numele lui Ernesto Miranda, căruia i s-a acordat rejudecarea procesului din cauză că nu îi fuseseră comunicate drepturile.

mecanism de control asupra procurorului care ar putea să-și folosească funcția pentru a hărțui o persoană nevinovată din motive politice sau personale. În mod ideal, un grup neutru de cetățeni se va interpune între un procuror lipsit de etică și acuzat. O a doua justificare în favoarea marilor jurii este de a obține certitudinea că procurorul districtual a găsit destule probe pentru a garanta că merită – atât pentru stat, cât și pentru acuzat – să suporte osteneala și cheltuielile unui proces complet.

Audierea preliminară. În majoritatea statelor care au desființat sistemul de mare juriu, se folosește o audiere preliminară pentru a stabili dacă există cauza probabilă pentru ca acuzatul să fie judecat în proces. La această audiere procuratura își prezintă cazul iar acuzatul are dreptul să facă un interogatoriu încrucișat al martorilor și să prezinte dovezi în favoarea sa. De obicei, apărarea preferă să nu se angajeze în luptă în această etapă a procesului penal; de fapt, în marea majoritate a cazurilor, apărarea renunță la o audiere preliminară.

Dacă judecătorul de instrucție stabilește că există cauza probabilă pentru un proces, sau dacă se renunță la audierea preliminară, procurorul trebuie să înainteze un rechizitoriu la instanța unde se va ține procesul. Acesta servește pentru a descrie cu exactitate acuzațiile care vor fi aduse.

Punerea sub acuzare

Punerea sub acuzare este procedura prin care acuzatul este adus în fața judecătorului în instanța unde urmează să

fie judecat, pentru a răspunde la incriminarea făcută de marele juriu sau la rechizitoriul procurorului. Procurorul sau un funcționar citește de obicei în fața întregii săli de judecată acuzațiile care i se aduc inculpatului. Inculpatul este informat că are dreptul să fie reprezentat de un avocat și că dacă este nevoie îi va fi numit un avocat, fără bani.

Inculpatul are câteva opțiuni privind modul cum să pledeze față de acuzații. Cele mai obișnuite sunt vinovat sau nevinovat. Dar acuzatul poate pleda nevinovat din motive de alienare mintală, autoritate de lucru judecat (că a mai fost judecat pentru aceeași acuzație altă dată), sau „nolo contendere” (din latină, fără contestare). Nolo contendere înseamnă că acuzatul nu neagă faptele cazului, dar susține că nu a comis nici un delict, sau poate să însemne că inculpatul nu înțelege acuzațiile. Pledoaria de nolo contendere poate fi făcută doar cu consimțământul judecătorului (și uneori și al procurorului). Ea are două avantaje. Îl poate ajuta pe inculpat să scape cu fața curată în fața publicului, căci mai târziu va putea susține că, tehnic, nu s-a dat un verdict de vinovăție, chiar dacă i s-a impus o pedeapsă sau o amendă. De asemenea, nolo contendere îl poate scuti pe inculpat de anumite sancțiuni civile care ar putea fi consecința pledării ca vinovat (de exemplu, un proces civil care ar putea urma unei condamnări pentru fraudă sau delapidare).

Dacă acuzatul pledează nevinovat, judecătorul va fixa o dată pentru proces. Dacă pledează vinovat, acuzatul poate fi condamnat pe loc sau la o dată ulterioară stabilită de judecător. Înain-

te ca instanța să accepte o pledoarie de vinovăție, judecătorul trebuie să certifice că pledoaria a fost făcută în mod voluntar și că acuzatul era conștient de implicațiile pledoariei. O pledoarie de vinovăție este practic echivalentă cu un verdict oficial de vinovăție.

Posibilitatea unei înțelegeri

Atât la nivel statal, cât și federal, cel puțin 90 la sută din toate cazurile penale nu ajung niciodată la proces. Aceasta din cauză că înainte de data procesului s-a ajuns la o înțelegere între procuror și avocatul inculpatului cu privire la acuzațiile oficiale ce urmau a fi aduse și natura pedepsei pe care statul o va recomanda instanței. De fapt, se promite o anumită formă de indulgență în schimbul unei pledoarii de vinovăție.

Din cauză că o înțelegere practic petrece soarta inculpatului înainte de proces, rolul judecătorului este pur și simplu acela de a se asigura că au fost urmate procedurile juridice și constituționale adecvate. Există trei tipuri de înțelegeri (care nu se exclud una pe alta).

Diminuarea acuzațiilor. Cea mai obișnuită formă de înțelegere între un procuror și un acuzat este o diminuare a acuzației aduse la una mai puțin gravă decât cea sprijinită de dovezi. Acest lucru îl expune pe infractor la o gamă mult redusă de posibilități de condamnare. Un al doilea motiv pentru ca un acuzat să pledeze vinovat de o acuzație diminuată este acela de a evita să aibă cazier pentru un delict stigmatizat de societate. O altă posibilitate este ca acuzatul să dorească să evite cu totul un cazier penal și să fie dispus să pledeze

vinovat de aproape orice delict oferit de procuror, decât să fie acuzat de o infracțiune.

Ștergerea acuzațiilor tangențiale. O altă formă de înțelegere este acceptul procurorului districtual de a renunța la alte acuzații care pot fi aduse unui individ. Există două variațiuni pe această temă. Una este o înțelegere de a nu aduce acuzații „pe verticală” – adică acuzații mai grave înregistrate împotriva individului. Al doilea tip de înțelegere este de a renunța la acuzațiile „orizontale”: adică de a renunța la capete de acuzare adiționale existente împotriva inculpatului pentru aceeași faptă penală.

O altă variantă a acestui tip de înțelegere este de a se renunța la clauza de recidivă din rechizitoriu. La nivel federal și în multe state, o persoană este considerată infractor înrăit la a treia condamnare pentru o infracțiune cu violență comisă oriunde pe teritoriul Statelor Unite. Sentința obligatorie pentru un criminal înrăit este închisoarea pe viață. În instanțele statale, se renunță de multe ori la acuzația de infractor înrăit în schimbul unei pledoarii de vinovăție.

O altă înțelegere de acest tip este acordul prin care actele de acuzare în diferite instanțe sunt centralizate într-o singură instanță pentru ca sentințele să poată fi simultane. Dat fiind că în multe jurisdicții se emit puneri sub acuzare sau hotărâri în audieri preliminare, acestea sunt puse pe un rol judecătoresc printr-un sistem de rotație. Asta înseamnă că un inculpat acuzat cu patru capete de acuzare de fals și o acuza-

ție de posesie de instrument falsificat poate fi pus pe rolul a cinci instanțe diferite. În general, este o practică obișnuită în astfel de districte cu mai multe instanțe de a transfera toate actele de acuzare ale unei persoane la prima instanță care apare în evidențe. Acest lucru îi permite judecătorului să facă executarea tuturor sentințelor inculpatului simultană.

Înțelegeri privind sentința. O a treia formă de înțelegere se referă la o pledoarie de vinovăție din partea inculpatului în schimbul acordului procurorului de a-i cere judecătorului o sentință mai ușoară. Importanța negocierii sentințelor se datorează resurselor limitate ale sistemului judiciar, care sunt un lucru real. La nivel statal, cel puțin, procurorii pot să îi promită inculpatului o sentință destul de bine estimată, cu convingerea că judecătorul va accepta sugestia. Dacă judecătorul nu ar accepta-o, credibilitatea procurorului ar începe să scadă repede și mulți dintre inculpații care pledaseră vinovat ar începe să pledeze nevinovat și să-și încerce șansele în instanță. Rezultatul ar fi o umflare excesivă a rolurilor instanțelor, care ar covârși sistemul judiciar și l-ar bloca. Procurorii și judecătorii înțeleg această realitate, la fel ca și avocații apărării.

Restricții constituționale și legale privind înțelegerile. Atât la nivel federal, cât și la cel statal, cerințele procedurii judiciare adecvate spun că înțelegerile trebuie făcute voluntar și cu înțelegerea condițiilor. Asta înseamnă că inculpatul trebuie să fie avertizat de către instanță cu privire la consecințele

unei pledoarii de vinovăție (de exemplu, inculpatul renunță la orice posibilitate de a se răzgândi ulterior), că acuzațul trebuie să fie sănătos la minte și că, așa cum se exprimă un stat, „Trebuie să reiasă clar că inculpatul nu este influențat de considerente de teamă sau de vreo persuasiune sau speranță iluzorie de iertare care să-l îndemne să-și mărturisească vina”.

Pentru primele două tipuri de înțelegeri – diminuarea acuzațiilor și ștergerea acuzațiilor tangențiale – în instanțele federale funcționează niște standarde mai stricte. Unul este că judecătorul nu poate participa cu adevărat la procesul de negociere; la nivel statal judecătorii pot juca un rol activ în acest proces. De asemenea, dacă s-a ajuns la o înțelegere între un procuror al SUA și inculpat, guvernul nu poate retracta acordul. Dacă guvernul federal face acest lucru, judecătorul districtual federal trebuie să retragă pledoaria de vinovăție. În fine, Regulile Federale de Procedură Penală impun ca, înainte de a putea fi acceptată o pledoarie de vinovăție, procuratura să prezinte un rezumat al dovezilor împotriva acuzatului iar judecătorul să fie de acord că există dovezi solide privind vina acuzatului.

Argumente pro și contra înțelegerilor. Pentru inculpat avantajul evident al unei înțelegeri este că este tratat mai puțin aspru decât dacă ar fi condamnat la maximum de pedeapsă. De asemenea, absența unui proces scade de multe ori publicitatea făcută cazului și, din pricină de interese personale și presiuni sociale, acuzatul poate dorește să evite durata și publicitatea unui

proces normal. În sfârșit, unii penologi (specialiști în domeniul penalităților în închisori și al reabilitării) susțin că primul pas pe calea reabilitării este ca un infractor să-și recunoască vina și să-și recunoască problemele.

Înțelegerile oferă de asemenea niște avantaje clare pentru stat și pentru societate în ansamblul ei. Cel mai evident este certitudinea condamnării, căci oricât de solide ar părea probele, achitarea este întotdeauna o posibilitate atâta timp cât urmează un proces. De asemenea, biroul procurorului distric-tual și judecătorii sunt scutiți de o cantitate uriașă de timp și efort netrebuind să pregătească și să conducă lucrări în cazuri în care nu există cu adevărat o posibilitate de nevinovăție sau care nu sunt potrivite pentru procedura judecătorească. În fine, atunci când ofițerii de poliție nu trebuie să fie în instanță depunând mărturie în procese penale, au mai mult timp să se consacre prevenirii și rezolvării delictelor.

Înțelegerile au însă și o latură negativă. Cea mai frecventă obiecție contra înțelegerilor este că sentința inculpatului s-ar putea să nu fie bazată pe motive penologice. Dat fiind numărul mare de cazuri în care înțelegerile au devenit o regulă, sentința de multe ori nu are legătură cu datele specifice ale cazului, cu nevoile corecționale ale delincventului sau cu interesul legitim al societății ca respectivul caz să fie judecat temeinic. Al doilea defect este că dacă înțelegerile devin norma unui anumit sistem, atunci poate să fie exercitată chiar și asupra unor persoane nevinovate o presiune nepotrivită de a pleda vinovat. Studiile arată că, în unele juris-

dicții, cu cât este mai mică șansa unui condamnări, cu atât mai dură este negocierea căci procurorul vrea să obțină măcar o formă de mărturisire minimală de la acuzat.

Un al treilea dezavantaj al înțelegerilor este posibilitatea unui abuz numit acuzare excesivă – un proces prin care procurorul aduce împotriva inculpatului acuzații mai grave dacă cele pe care le justifică dovezile, în speranța că astfel va avea mai multe atuuri în negocierile ulterioare cu avocatul apărării.

Un alt neajuns al sistemului de înțelegeri este nivelul foarte scăzut de transparență. Negocierile între procuror și avocatul apărării nu au loc în instanță, conduse de un jurist neutru și în văzul tuturor. Ele se fac mai degrabă la o ceașcă de cafea în cantina de la subso-lul unui tribunal unde conștiința celor doi avocați este principalul ghid.

În fine, sistemul are potențialul de a ocoli reguli esențiale de procedură și constituționale privind dovezile. Din cauză că procurorul nu trebuie să prezinte nici o dovadă sau martori în instanță, un bluf poate conduce la o condamnare chiar dacă s-ar putea ca respectivul caz să nu fie acceptat pentru judecare. Apărarea ar putea fi în dezavantaj căci în unele state regulile prezentării (legile care permit ca apărarea să cunoască în detaliu probele pe care le va prezenta procuratura) limitează pregătirea cazului de către avocatul apărării la perioada de după încheierea înțelegerii. Astfel înțelegerea ar putea să-l lipsească pe acuzat de unele drepturi constituționale elementare.

Procedura confruntativă

Modelul confruntativ se bazează pe presupunerea că fiecare caz sau controversă are două laturi: în cazuri penale guvernul susține că un inculpat este vinovat, în timp ce inculpatul își susține nevinovăția; în cazurile civile reclamantul afirmă că persoana pe care o dă în judecată i-a pricinuit o daună, în timp ce pârâțul neagă responsabilitatea. În instanță fiecare parte își prezintă propria versiune a povestirii. Teoria (sau speranța) care stă la baza acestui model este că adevărul va ieși la iveală dacă fiecărei părți i se dă posibilitatea neîngrădită de a prezenta întreaga gamă de dovezi, fapte și argumente în fața unui judecător (și juriu) neutru și atent.

Avocații care reprezintă fiecare dintre părți sunt actorii principali ai acestui spectacol din instanță. Judecătorul acționează mai mult ca un arbitru pasiv, dezinteresat, al cărui rol principal este să mențină ambele părți în limitele regulilor acceptate de procedură judiciară și ale decenței cuvenite într-o sală de judecată. Judecătorul stabilește în cele din urmă care parte a câștigat în conformitate cu regulile de administrare a dovezilor, dar numai după ce ambele părți au avut ocazia să-și prezinte integral cazul.

PROCEDURILE PE PARCURSUL PROCESULUI PENAL

Presupunând că nu s-a ajuns la o înțelegere și că acuzatul își susține în continuare nevinovăția, va avea loc un proces oficial. Acesta este un drept garantat prin Amendamentul VI tuturor americanilor acuzați de delict federale și un drept garantat de constituțiile diferitelor state – și de Amendamentul XIV – tuturor persoanelor acuzate de delict statale. Acuzatului îi sunt asigurate pe parcursul procesului numeroase drepturi constituționale și statutare. Următoarele sunt principalele drepturi pe care sunt obligate să le respecte atât instanțele federale, cât și cele statale.

Principalele drepturi garantate pe parcursul procesului

Amendamentul VI spune: „În toate intentările penale, acuzatul are dreptul la o judecată grabnică și publică.” Fondatorii au subliniat cuvântul grabnic pentru ca acuzatul să nu zacă în închisoare mult timp înainte de proces sau să-i fie amânată hotărârea sorții o perioadă de timp necuvenit de lungă. Dar cât de repede înseamnă grabnic? Deși acest cuvânt a fost definit în diferite moduri de către Curtea Supremă, Congresul i-a conferit o nouă semnificație atunci când a adoptat Legea Procesului Grabnic din 1974. Legea a stabilit limite temporale, ajungându-se până la 100 de zile, în care acuzațiile penale trebuie aduse în fața instanței, sau să se renunțe la ele. Majoritatea statelor au măsuri similare în legislație, chiar dacă

perioada exactă de timp variază de la o jurisdicție la alta. Prin „judecată publică” Fondatorii au vrut să descurajeze noțiunea de lucrări secrete în cadrul cărora un acuzat putea fi judecat fără știrea publicului și expeditat în vreun lagăr de detenție necunoscut.

Amendamentul VI le garantează de asemenea americanilor dreptul la un juriu imparțial. Asta însemna, ca cerință minimă, că potențialii jurați nu trebuie să aibă sentimente partizane față de vreuna din părți înainte de începerea procesului. De exemplu, un potențial jurat nu poate fi prieten sau rudă cu procurorul sau cu victima delictului; și nu poate fi jurat un individ care crede că oricine din rasa sau etnia inculpatului este „probabil tipul de criminal”. În practică, s-a ajuns ca acest concept de juriu imparțial format din oameni obișnuiți să fie selectat la întâmplare de pe listele de alegători – completate într-un număr tot mai mare de jurisdicții cu liste bazate pe înregistrările de automobile, permise de conducere auto, cărți de telefon, roluri fiscale ș.a.m.d.

Deși acest sistem nu asigură un eșanșion perfect al comunității, căci nu toate persoanele se înregistrează pentru a vota, Curtea Supremă a spus că această metodă este destul de bună. Înalta Curte a decis de asemenea că nici o categorie de persoane (cum ar fi afroamericani sau femeile) nu poate fi exclusă în mod sistematic de la serviciul de jurat.

Pe lângă faptul că li se garantează dreptul de a fi judecați în același loc unde s-a comis delictul și de a fi informați de acuzațiile ce li se aduc, inculpații au dreptul să fie confrunțați cu martorii împotriva lor. Au dreptul să știe cine

sunt acuzatorii lor și ce li se impută, ca să se poată formula o apărare adecvată. Acuzatului i se garantează de asemenea prilejul „de a avea asistența unui avocat pentru apărarea sa”. Până prin anii 1960, acest lucru însemna că (la nivel statal) o persoană avea acest drept doar pentru delikte grave și doar dacă-își permitea să plătească un avocat. Totuși, din cauza unei serii de hotărâri ale Curții Supreme, legea pământului garantează un avocat persoanei care este judecată pentru un delict ce poate duce la condamnare cu închisoare, iar guvernul trebuie să plătească pentru serviciile de apărare juridică dacă inculpatul este lipsit de mijloace. Aceasta este regula atât la nivel național, cât și statal.

Amendamentul V la Constituția SUA declară că „pentru aceeași infracțiune, nici unei persoane nu îi pot fi periclitare de două ori viața și integritatea corporală”. Aceasta este clauza dublei periclitări și înseamnă că nimeni nu poate fi judecat de două ori pentru același delict de către guvernul vreunui stat sau de către guvernul federal. Asta nu înseamnă totuși că o persoană nu poate fi judecată de două ori pentru aceeași faptă, dacă fapta respectivă a încălcat atât legile naționale, cât și pe cele statale. De exemplu, cineva care jefuiește o bancă din New Jersey care are autorizare federală intră în conflict atât cu legea federală, cât și cu cea a statului. Respectiva persoană poate fi judecată și achitată pentru delict de un tribunal din New Jersey, iar după aceea să fie judecată pentru aceeași faptă de către o instanță federală.

Un alt drept important garantat acuzatului atât la nivel federal, cât și sta-

tal, este de „a nu putea fi silit să depună mărturie împotriva sa în nici un proces penal”. Clauza a fost interpretată ca însemnând că dacă cineva preferă să nu depună mărturie pentru sine în instanță, acest lucru nu poate fi folosit împotriva sa de către judecător sau de juriu. Această garanție servește la întărirea principiului conform căruia în sistemul juridic din SUA statului îi revine sarcina să aducă dovezi; acuzatul este presupus nevinovat până când guvernul dovedește contrariul dincolo de orice dubiu rezonabil.

În fine, Curtea Supremă a interpretat garantarea unui proces just ca însemnând că dovezile procurate prin percheziție și confiscare ilegală nu pot fi folosite împotriva acuzatului în proces. Sursa acestei așa-numite reguli de excludere este Amendamentul IV la Constituția SUA; Curtea Supremă a făcut cenzurările sale obligatorii și pentru state. Scopul Curții a fost de a elimina orice stimulent pe care l-ar putea avea poliția pentru a obține în mod ilegal dovezi împotriva acuzatului.

Selecția juraților

Dacă acuzatul alege să nu fie judecat într-un proces decis de un singur judecător, soarta lui va fi stabilită de un juriu. La nivel federal, 12 persoane trebuie să dea un verdict unanim. La nivel statal, astfel de criterii se aplică doar în cazul celor mai grave delictе. În multe state juriul poate fi format din mai puțin de 12 persoane și să dea verdicte și altfel decât prin decizie unanimă.

Un grup de potențiali jurați este convocat să se prezinte în instanță. Ei sunt interogați în ședință cu ușile deschise

cu privire la aptitudinile lor generale pentru a servi ca jurați într-o procedură cunoscută sub denumirea de „voir dire” (din franceza veche, însemnând „a spune adevărul”). Procurorul și avocatul apărării le pun întrebări cu caracter general și specifice potențialilor jurați. Sunt cetățeni ai statului? Înțeleg bine limba engleză? Au fost, ei sau cineva din familia lor, judecați vreodată pentru fapte penale? Au citit despre cazul în discuție sau și-au format o opinie despre el?

În desfășurarea procedurii de voir dire, statul și apărarea au două țeluri. Primul este de a elimina toți membrii grupului care au un motiv evident pentru care ar putea să nu dea o hotărâre imparțială în cazul respectiv. Exemple obișnuite ar putea fi cineva care este exclus prin lege de la a face parte dintr-un juriu, un jurat care este prieten sau rudă cu un participant la proces și cineva care recunoaște deschis că are o anumită părtinire în cazul respectiv. Obiecțiile față de jurații din această categorie sunt cunoscute drept recuzări motivate și numărul unor astfel de recuzări este nelimitat. Judecătorul stabilește dacă aceste recuzări sunt valabile.

Al doilea țel pe care îl au avocații adverși în chestionarea potențialilor jurați este de a-i elimina pe cei despre care cred că nu ar fi favorabili părții lor, chiar dacă nu există un motiv evident pentru o eventuală părtinire. Fiecărei părți i se permite un număr de recuzări peremptorii – cereri adresate instanței de a exclude un potențial jurat fără a da vreun motiv. Majoritatea statelor dau de obicei apărării mai multe recuzări

peremptorii decât procuraturii. La nivel federal, de obicei se permit fiecărei părți între una și trei recuzări per juriu, în funcție de natura delictului; în cazurile capitale se permit până la douăzeci. Folosirea recuzărilor peremptorii este mai mult o artă decât o știință și se bazează de obicei pe flerul avocaților.

În trecut, avocații au reușit să excludă potențiali jurați prin recuzare a peremptorie practic din orice motiv. Totuși, în ultimii ani Curtea Supremă a interpretat clauza ocrotirii egale din Amendamentul XIV astfel încât să restrângă această discreție, interzicându-le procurorilor să folosească recuzarea pentru a exclude afroamericani sau femei din juriu penale.

Procedura chestionării și recuzării potențialilor jurați continuă până când toți cei recuzați motivat sunt eliminați, până ce recuzările peremptorii sunt epuizate sau se renunță la ele și până ce se formează un juriu de 12 persoane (6 în unele state). În unele state se aleg și jurați alternativi. Aceștia asistă la proces dar participă la deliberări numai dacă unul dintre jurații inițiali nu poate să continue până la sfârșitul lucrărilor. După ce grupul a fost ales, jurații depun jurământ în fața judecătorului sau a grefierului.

Expunerile preliminare

După începerea oficială a procesului, atât acuzarea, cât și apărarea fac o expunere preliminară (deși acest lucru nu este obligatoriu în nici un stat pentru avocatul apărării). Declarațiile lungi și detaliate sunt mai frecvente în procesele cu jurați decât în cele decise de un singur judecător. Scopul declarațiilor

preliminare este de a oferi membrilor juriului – care nu sunt familiarizați cu dreptul și cu procedurile investigațiilor penale – o prezentare a principalelor obiective ale cazului ambelor părți, dovezile care urmează să fie înaintate, martorii care vor fi chemați și ce caută să dovedească fiecare parte. Dacă declarațiile preliminare sunt bine făcute, juraților le este mai ușor să înțeleagă însemnătatea și semnificația dovezilor și mărturiilor. Procedura uzuală este ca statul să facă primul declarația preliminară, urmat de apărare, care face o declarație despre cum va combate ca netemeinic respectivul caz.

Cazul procuraturii

După declarațiile preliminare, procurorul prezintă dovezile adunate de stat împotriva acuzatului. Dovezile sunt în general de două feluri – dovezi materiale și depoziții ale martorilor. Dovezile materiale put include obiecte precum cartușe, teste balistice, amprente, eșantioane de scriere de mână, analize de sânge și de urină și alte documente sau obiecte ce pot servi drept probe materiale. Apărarea poate face obiecție față de admiterea unora dintre aceste dovezi palpabile și, dacă reușește, obține excluderea lor. Dacă nu, dovezile materiale sunt etichetate de cineva din personalul instanței și devin parte din dosarul oficial.

Majoritatea probelor în procesele penale sunt sub formă de depoziții ale martorilor. Pentru acestea există o procedură sub formă de întrebare-și-răspuns al cărei scop este obținerea de informații foarte concrete în mod ordonat. Se urmărește prezentarea doar a

acelor dovezi care sunt pertinente pentru speța respectivă și nu darea de informații derutante sau neînsemnate sau ilegale care ar putea duce la un viciu de procedură (de exemplu, dovezi că acuzatul a fost condamnat anterior pentru un delict identic).

După depoziția fiecărui martor, avocatul apărării are dreptul la un interogatoriu încrucișat. Apărarea va urmări să discrediteze depoziția martorului acuzării. Avocatul ar putea încerca să-l deruteze, să-l enerveze sau să-l înfurie pe martor, făcându-l să-și piardă auto-controlul și să înceapă să dea mărturie incoerente sau contradictorii. Depoziția unui martor al acuzării poate fi discreditată și dacă ulterior sunt prezentați martori ai apărării care contrazic versiunea evenimentelor sugerată de procuratură. După încheierea interogatoriului încrucișat, procurorul poate face un interogatoriu direct, care servește la clarificarea sau corectarea eventualelor aspecte elocvente apărute pe parcursul interogatoriului încrucișat. După ce statul și-a prezentat toate dovezile și martorii, își încheie pledoaria.

Cazul apărării

Prezentarea cazului apărării este similară ca stil și formă cu cea a acuzării. Dovezile palpabile sunt mai rare în cazul apărării și majoritatea dovezilor vor consta din depoziții ale martorilor pregătiți să dovedească netemeinicia sau să contrazică argumentele acuzării. Martorii sunt interogați de avocatul apărării la fel ca cei din cazul procuraturii. Fiecare martor al apărării poate la rândul său să fie supus unui interogatoriu încrucișat de către procurorul

districtual și pe urmă poate avea loc un nou interogatoriu direct.

Diferența dintre cazul procuraturii și cel al apărării constă în obligațiile lor în fața legii. Prin lege, apărării nu i se cere să prezinte dovezi noi sau suplimentare și nici martori. Apărarea poate consta doar din contestarea credibilității sau a legalității dovezilor și martorilor statului. Apărarea nu este obligată să dovedească nevinovăția acuzatului; ea trebuia să arate doar că procuratura nu are un caz dincolo de orice îndoială rezonabilă. Inculpatul nici măcar nu trebuie să depună mărturie. (Totuși, dacă optează pentru acest lucru, acuzatul se expune aceluiași riscuri de interogatoriu încrucișat ca oricare alt martor.)

După ce apărarea și-a încheiat pledoaria, acuzarea are dreptul să prezinte dovezi de refutare. La rândul său, apărarea poate oferi un răspuns cunoscut drept suprarefutare. După aceea, fiecare parte prezintă expuneri de încheiere. De multe ori, acesta este unul dintre episoadele cele mai spectaculoase ale procesului, deoarece fiecare parte încearcă să facă sinteza cazului său, să-și condenseze argumentele cele mai tari și să facă un ultim apel la juriu. În această etapă nu pot fi prezentate dovezi noi și argumentele ambelor părți au mai degrabă o notă emoțională și fac apel la valorile perene. Procurorul poate să vorbească despre problema criminalității în general, despre nevoia de lege și ordine, și despre necesitatea de a nu lăsa compasiunea pentru acuzat să adumbrească empatia față de victima crimei. Pe de altă parte, avocatul apărării le-ar putea aminti juraților „că noi cu toții am mai făcut greșeli în viață”,

sau să susțină că într-o societate liberă și democratică orice dubiu pe care îl au trebuie rezolvat în favoarea acuzatului. Totuși, acuzarea probabil că evită apelul la sentimente mai mult decât avocatul apărării, căci multe verdicte ale juriilor au fost răsturnate la apel după ce procurorul districtual a inclus declarații defăimătoare în expunerea de încheiere.

Rolul judecătorului în timpul procesului

Rolul judecătorului în proces, deși foarte important, este destul de pasiv. El nu prezintă nici un fel de dovezi și nu ia parte activă la interogarea martorilor. El trebuie să dea decizii în privința numeroaselor moțiuni ale avocaților acuzării și apărării privind tipurile de dovezi care pot fi prezentate și genurile de întrebări care le pot fi puse martorilor. În unele jurisdicții, judecătorului i se permite să pună întrebări relevante martorilor și să facă pentru juriu comentarii privind credibilitatea probelor prezentate; în alte jurisdicții, judecătorului nu i se permite așa ceva. Totuși, tradiția juridică americană acceptă o diversitate de stiluri judiciare, în funcție de personalitatea, pregătirea și înțelepciunea anumitor judecători.

În primul rând, judecătorul trebuie să joace rolul unei părți dezinteresate a cărei principală funcție este să aibă grijă ca ambele părți să-și prezinte cazurile cât mai complet, în limitele legii. Dacă judecătorii se abat de la aparența sau practica de a fi părți corecte și neutre, ei contravin unor precepte fundamentale ale jurisprudenței americane și exis-

tă riscul ca hotărârile lor să fie revocate de o curte de apel.

Deși judecătorii joacă în cea mai mare parte un astfel de rol, experiența și valorile juriștilor afectează și ele hotărârile pe care le iau atunci când trebuie să tranșeze o moțiune pentru care argumentele sunt aproximativ egal de puternice sau în privința unui aspect al dreptului care poate fi interpretat în diferite moduri.

Rolul juriului în timpul procesului

Rolul juraților în timpul procesului este pasiv. Datoria lor este să asculte atent cazurile prezentate de avocații adversi și pe urmă să ajungă la o decizie bazată numai pe dovezile aduse. De obicei nu li se permite să pună întrebări martorilor sau judecătorului, și nici să ia notițe în timpul desfășurării lucrărilor. Și asta nu din cauza unor interdicții constituționale sau statutare, ci în primul rând fiindcă aceasta a fost practica tradițională în tribunalele americane.

În ultimii ani, totuși, mulți judecători le-au permis juraților să se implice mai mult în arena judiciară. John F. Grady, judecător șef al Tribunalului Districtual al SUA din Chicago, le-a permis de peste un deceniu juraților să ia notițe în sala sa de tribunal. Cel puțin patru curți de apel ale SUA au aprobat tacit practica interogării martorilor de către jurați, cu condiția ca jurații să nu intervină cu întrebări în mijlocul procesului și ca avocații să aibă șansa de a obiecta față de anumite întrebări înainte ca acestea să fie puse martorilor. În unele state, câțiva judecători de primă instanță au permis juraților să participe des-

Procuratura și poliția prezintă o captură de heroină și de cocaină în valoare de peste 45 de milioane de dolari. Traficul ilegal de droguri face parte din una dintre următoarele categorii de delict: delict organizat sau delict consensual, cunoscute și drept delict fără victimă, căci atât cei care le comit, cât și clientul, doresc activitatea interzisă.

Martorii și dovezile materiale constituie principalele elemente ale cazului acuzării în majoritatea proceselor. Stânga: anchetatorii Departamentului de Poliție din Tampa iau mostre de amprente în încercarea de a da de urmele unui terorist. Sus: un expert chemat ca martor arată pe harta unei parări locul unde s-ar putea să fi avut loc o crimă.

tul de activ la proces. Cu toate acestea, atât la nivel federal, cât și statal, rolul juriului rămâne în esență pasiv.

Instrucțiunile pentru juriu

Deși treaba juriului este să cântărească și să evalueze datele cazului, judecătorul trebuie să îi instruiască pe jurați cu privire la sensul legii și cum trebuie aplicată ea. Din cauză că multe cazuri sunt răsturnate după recurs ca urmare a unor instrucțiuni neadecvate date juraților, judecătorii tind să aibă mare grijă ca exprimarea să fie corectă din punct de vedere tehnic și legal.

Toate instrucțiunile pentru juriu trebuie să conțină câteva elemente fundamentale. Unul este acela de a defini pentru jurați delictul de care este acuzat inculpatul. Acestu lucru poate implica să li se dea juraților o varietate de opțiuni despre genul de verdict pe care să-l dea. De exemplu, dacă o persoană a luat viața alteia, statul poate să-l dea în judecată pe inculpat pentru crimă de gradul întâi. Cu toate acestea, este posibil ca judecătorul să fie obligat să comunice juriului definiția legală a crimei de gradul doi sau a omuciderii dacă acesta s-ar putea să stabilească că inculpatul a fost ucigașul dar nu a acționat cu premeditare.

Judecătorul trebuie de asemenea să le amintească juraților că sarcina de a aduce probe îi revine statului și că acuzatul este presupus nevinovat. Dacă, după analizarea tuturor dovezilor, juriul continuă să aibă un dubiu rezonabil în privința vinovăției acuzatului, el trebuie să dea un verdict de nevinovat.

În fine, judecătorul îi pune de obicei în temă pe jurați cu o diversitate de

chestiuni procedurale: cum să-l contacteze pe judecător dacă au întrebări, ordinea în care trebuie analizate acuzațiile, dacă acestea sunt mai multe, cine trebuie să semneze documentele oficiale care exprimă verdictul juriului. După citirea instrucțiunilor pentru juriu (și după ce avocaților fiecărei părți li s-a dat ocazia să prezinte obiecții), jurații se retrag în sala de deliberări pentru a decide soarta acuzatului.

Decizia juriului

Juriul deliberază în izolare totală; nimeni din afară nu urmărește și nu participă la dezbaterile sale. În timpul deliberării lor, jurații îi pot cere judecătorului lămuriri privind unele chestiuni juridice și se pot uita la unele elemente aduse ca probe, dar nu au voie să consulte nimic altceva – nici dicționare de drept, nici scrieri juridice, nici opinii ale experților. Când ajunge la o decizie prin votul membrilor săi, juriul revine în sala de judecată pentru a-și anunța verdictul. Dacă până seara nu ajunge la o decizie, jurații sunt trimiși acasă cu instrucțiuni ferme de a nu discuta cazul cu alții și de a nu citi ce scrie în ziare despre caz. În cazuri foarte importante sau notorii, juriul poate fi sechestrat de către judecător, ceea ce înseamnă că membrii săi vor petrece noaptea într-un hotel local, departe de ochii publicului.

Dacă juriul ajunge într-un punct mort și nu poate da un verdict, el poate raporta acest lucru judecătorului. Într-o astfel de situație, judecătorul poate să insiste ca juriul să-și continue eforturile de a ajunge la un verdict. Sau, dacă judecătorul crede că juriul nu va reuși să depășească niciodată punctul mort,

poate să concedieze juriul și să ceară un nou proces.

Cercetările arată că majoritatea juriilor care se ocupă de cazuri penale iau o hotărâre destul de repede. Aproape toate juriile votează curând după ce se retrag să delibereze, pentru a vedea cât sunt de unite sau de divizate. În 30 la sută din cazuri nu este nevoie de mai mult de o votare pentru a se ajunge la o decizie unanimă. În 90 la sută din restul de cazuri, majoritatea de la primul scrutin sfârșește prin a câștiga. Juriile în divergență – cele în care nu se poate ajunge la un verdict – apar în general numai atunci când la primul scrutin majoritatea a depășit doar cu puțin minoritatea.

Cercetătorii au constatat de asemenea că juriile ajung deseori la același verdict pe care l-ar fi dat judecătorul, dacă ar fi fost singur responsabil de decizie. Un studiu important privind juriile le-a cerut judecătorilor să declare ce decizii ar fi luat în procesele cu jurați pe care le-au condus. Judecătorul și juriul au fost în consens în 81 la sută din cazurile penale (aproximativ la fel ca în cazurile civile). În 19 la sută din cazurile penale judecătorul și juriul nu au fost de acord, judecătorul înclinând puternic spre condamnare, în situații în care juriile au achitat.

Când membrii juriului ajung în cele din urmă la o decizie, ei se întorc în sala de judecată și verdictul lor este anunțat în fața tuturor, de multe ori de către președintele juriului. În această fază, fie procurorul, fie avocatul apărării cer de multe ori să se facă un sondaj al juriului – adică jurații să fie întrebați individual dacă verdictul general le reflec-

tă cu adevărat opinia personală. Scopul este de stabili dacă toți jurații susțin verdictul general sau dacă unul sau altul a cedat presiunii grupului. Dacă această procedură dovedește că juriul nu este tot de aceeași părere, este posibil să fie retrimis în sala de deliberări; în unele jurisdicții procesul poate fi amânat din cauza lipsei de unanimitate a juriului. Dacă se amână procesul, cazul poate fi rejudecat în fața altui juriu. Nu este vorba de dublă periclitare la adresa inculpatului, din cauză că juriul inițial nu a căzut de acord asupra unui verdict. Dacă verdictul juriului este nevinovat, inculpatul este pus în libertate pe loc și poate părăsi sala de judecată.

PROCEDURILE DUPĂ UN PROCES PENAL

La încheierea procesului penal, de regulă mai rămân două etape pentru inculpat dacă a fost găsit vinovat: pronunțarea sentinței și un apel.

Pronunțarea sentinței

Pronunțarea sentinței este condamnarea oficială a unui inculpat, când se stabilește pedeapsa sau penalitatea. La nivel federal și în majoritatea statelor, sentințele sunt impuse de judecător singur. Totuși, în câteva state, inculpatul poate să aleagă să fie condamnat fie de un judecător, fie de un juriu, iar în cazurile capitale statele cer în general să nu se impună o sentință cu moartea decât dacă ea este stabilită de 12 jurați în unanimitate. În unele state, după ce un juriu găsește pe cineva vinovat, juriul deliberează a doua oară pentru a

Inculpații din fotografiile din stânga și de sus sunt prezentați așteptând verdictul juriului și ascultând anunțarea verdictului de către judecător. După ce s-a ajuns la un verdict, judecătorul dispune de câteva săptămâni pentru a stabili pedeapsa, pe baza principiului că pedeapsa trebuie să fie pe măsura delictului. În stânga jos, un prizonier este condus înapoi în celulă.

stabili sentința. În mai multe state se formează un nou juriu special pentru darea sentinței. În această fază regulile aducerii de dovezi sunt mai laxe, iar juriului i se poate permite să audă dovezi care au fost excluse în timpul procesului propriu-zis (de exemplu, cazierul anterior al acuzatului).

După ce judecătorul pronunță sentința, de obicei trec câteva săptămâni între momentul când inculpatul este găsit vinovat și cel când se aplică pedeapsa. Acest interval îi permite judecătorului să audieze și să analizeze orice cereri post-proces pe care le-ar putea face avocatul apărării (cum ar fi o cerere pentru un nou proces) și să-i permită unui ofițer însărcinat cu supravegherea condamnaților eliberați condiționat să efectueze o anchetă pre-sentință. Ofițerul însărcinat cu supravegherea condamnaților eliberați condiționat este un specialist cu experiență în criminologie, psihologie sau asistență socială, care îi face judecătorului o recomandare privind durata sentinței ce urmează a fi aplicate. Acest ofițer de obicei studiază factori precum antecedentele infractorului, gravitatea faptei comise și probabilitatea ca infractorul să continue să se ocupe de activități ilegale. Judecătorii nu trebuie să urmeze recomandarea acestui ofițer, dar ea este totuși un factor major în calculul judecătorului privind sentința. Judecătorii au diferite alternative și o gamă întreagă de sentințe când este vorba de condamnarea unui infractor. Multe din aceste alternative implică conceptul de reabilitare și necesită asistența unor specialiști în domeniul criminologiei și cel al științelor sociale.

Cea mai ușoară pedeapsă pe care o poate da un judecător este cea de eliberare condiționată. Deseori aceasta este pedeapsa dacă delictul este considerat minor sau dacă judecătorul consideră că este puțin probabil ca vinovatul să continue să se ocupe de activități ilegale. Dacă se dă o sentință de eliberare condiționată, este posibil ca făptașul să nu stea deloc la închisoare, cât timp respectă condițiile. Astfel de condiții pot să fie să stea departe de delincvenți condamnați, să nu comită alte delikte, sau, tot mai adesea, să efectueze un serviciu pentru comunitate. Dacă un delincvent își execută fără incidente perioada de eliberare condiționată, de obicei cazierul îi este șters și în ochii legii este ca și cum nu s-ar fi comis nici un delict.

Dacă judecătorul nu înclină spre eliberarea condiționată și consideră că este necesară o condamnare la închisoare el poate aplica o pedeapsă cu închisoarea în limitele prescrise de lege. Motivul pentru care există niște limite și nu un număr de ani stabilit automat este acela că legea recunoaște că nu toate delicturile și nu toți delincvenții sunt aidoma și că în principiu pedeapsa ar trebui să fie pe măsura delictului.

În efortul de a elimina disparități flagrante între sentințe, guvernul federal și numeroase state au încercat să pună la punct un set de orientări precise care să creeze mai multă uniformitate între judecători. La nivel național acest efort s-a concretizat în adoptarea Legii Reformei în domeniul Sentințelor, din 1987, care stabilește linii orientative pentru procesul de condamnare.

Congresul a stipulat că judecătorii se pot îndepărta de la aceste orientări

doar dacă constată o circumstanță agravantă sau atenuatoare pe care comisia nu a luat-o în considerare. Chiar dacă directivele Congresului nu specifică tipurile de factori care ar putea reprezenta temeiuri pentru nerespectarea liniilor directe, Congresul a afirmat că astfel de temeiuri nu pot să includă rasa, sexul, originea etnică, crezul, religia, statutul socioeconomic, dependența de droguri sau abuzul de alcool.

Statele au și ele diferite programe pentru a evita mari discrepanțe între sentințele judecătorești. Până în 1995, 22 de state înființaseră comisii care să stabilească pentru judecătorii lor linii orientative privind condamnările, iar pe la sfârșitul anului 1997 aceste orientări erau puse în practică în 17 state. Tot în acest spirit, aproape toate statele au pus acum în aplicare legi obligatorii privind sentințele, care impun o sentință automată, specifică, pentru condamnarea pentru un anumit delict – îndeosebi pentru delictele cu violență, pentru cele în care s-a folosit o armă de foc sau cele comise de recidiviști.

În pofida influenței foarte mari pe care o au judecătorii în stabilirea sentinței, ei nu au neapărat ultimul cuvânt. Atunci când judecătorul stabilește o condamnare la închisoare, ea tot mai este supusă legilor federale și statale privind eliberarea condiționată. Comitetele pentru eliberare condiționată (și uneori președintele și guvernatorii care pot acorda grațieri sau să comute pedepse) au ultimul cuvânt în privința timpului cât un prizonier va sta de fapt în închisoare.

Apelul

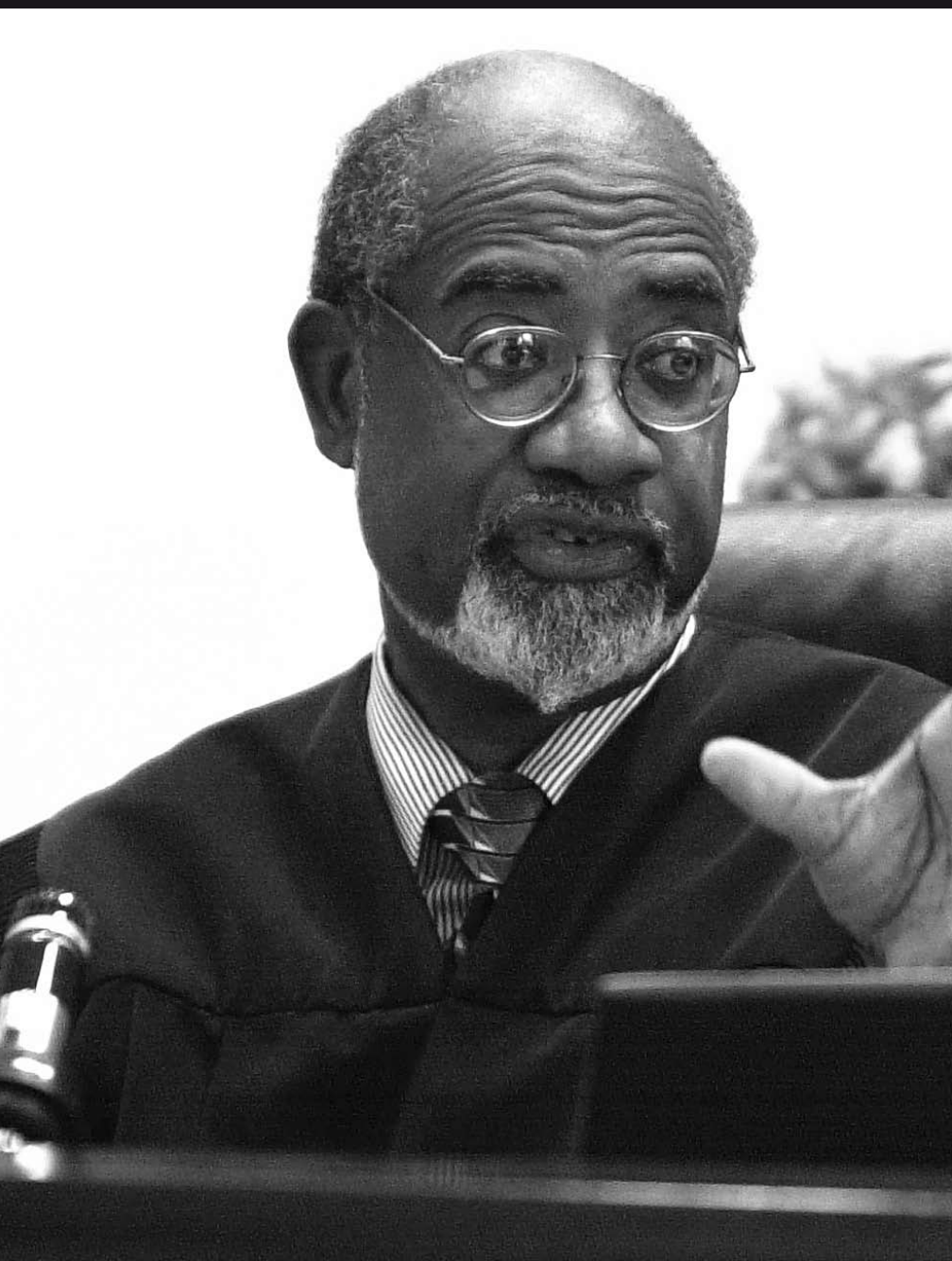
Atât la nivel statal, cât și la cel federal, oricine are dreptul la cel puțin un apel după condamnarea pentru o infracțiune, dar în realitate puțini infractori fac uz de acest privilegiu. Temeiul unui apel este că pe parcursul procesului în primă instanță s-a comis o eroare juridică. O astfel de eroare trebuie să fie reversibilă, iar nu inofensivă. O eroare este considerată inofensivă dacă producerea ei nu a avut nici un efect asupra rezultatului procesului. O eroare reversibilă, însă, este una gravă, care ar fi putut afecta verdictul judecătorului sau al juriului. De exemplu, un apel izbutit ar putea fi bazat pe argumentul că dovezile nu au fost admise în mod adevat în cursul procesului, că instrucțiunile judecătorului pentru juriu au fost lacunare, sau că pledoaria de vinovăție nu a fost făcută benevol. Cu toate acestea, apelurile trebuie să se bazeze pe chestiuni de procedură și de interpretări juridice, nu pe stabilirea faptică propriu-zisă a vinovăției sau nevinovăției inculpatului. În plus, în Statele Unite, în cele mai multe situații nu se poate face recurs împotriva duratei condamnării (atâta timp cât ea se înscrie în limitele prevăzute de lege).

Inculpații penal au totuși succes în apeluri cam în 20 la sută din cazuri, dar asta nu înseamnă că inculpatul este pus în libertate. Practica uzuală este ca instanța de apel să trimită înapoi cazul la instanța inferioară pentru un nou proces. În acest punct, procuratura trebuie să stabilească dacă erorile procedurale din procesul inițial pot fi depășite într-un al doilea proces și dacă merită timpul și efortul de a face acest lucru. Un al doi-

lea proces nu este considerat ca fiind o a doua periclitare, căci inculpatul a ales să facă recurs împotriva condamnării inițiale.

Presa și alții preocupați de chestiuni de drept atrag deseori atenția asupra unor curți de apel care pun în libertate infractori chipurile vinovați și asupra unor condamnări care sunt răsturnate pe motive tehnice. E cert că se întâmplă și astfel de lucruri, și s-ar putea afirma că este ceva inevitabil într-o țară democratică al cărei sistem juridic se bazează pe corectitudine și pe prezumția de nevinovăție a acuzatului. Totuși,

cam 90 la sută din toți inculpații pledează vinovat, și această pledoarie exclude posibilitatea unui apel. Din cei care mai rămân, două-treimi sunt găsiți vinovați în proces, și doar un mic procent dintre aceștia fac recurs. Dintre cei care fac recurs, doar aproximativ 20 la sută au o oarecare reușită. Dintre cei ale căror condamnări sunt anulate, mulți sunt găsiți vinovați la un proces ulterior. Astfel numărul persoanelor condamnate pentru delictе și ulterior eliberate din cauza unor erori reversibile ale instanței reprezintă o mică parte din 1 la sută. ⚖

CAPITOLUL

6

PROCESUL CIVIL

Judecătorul Roosevelt Robinson din Circumscripția Comitatului Multnomah (Oregon) numără voturile juriului în privința unui verdict într-un proces de delikte civile intentat împotriva unei corporații, pentru produse cu defecte.

Acțiunile civile sunt separate și distincte de procesele penale. Acest capitol se concentrează asupra instanțelor civile: care sunt deosebirile dintre dreptul civil și cel penal, alternativele la procese, și o analiză detaliată a desfășurării procesului civil.

NATURA ȘI SUBSTANȚA DREPTULUI CIVIL

Sistemul juridic american respectă câteva deosebiri importante între dreptul penal și cel civil. Dreptul penal se ocupă de comportamente care aduc prejudiciu societății în ansamblul ei. Dreptul civil se referă în primul rând la îndatoririle pe care le au cetățenii particulari unii față de alții. În cazurile civile litigiile sunt de obicei între persoane particulare, deși uneori și guvernul poate fi parte într-un proces civil. Cazurile penale implică întotdeauna punerea sub acuzare de către guvern a unei persoane pentru un presupus prejudiciu împotriva societății.

Într-o acțiune civilă, instanța încearcă să tranșeze un anumit diferend între părți, stabilind care sunt drepturile lor legale. Apoi instanța hotărăște o reparație adecvată, cum ar fi acordarea de daune bănești părții vătămate sau darea unui ordin care îi cere uneia dintre părți să facă sau să se abțină de la a face o anumită acțiune. Într-un caz penal, instanța decide dacă inculpatul este nevinovat sau vinovat. Un inculpat găsit vinovat poate fi pedepsit cu amendă, închisoare, sau ambele.

În unele situații, aceeași faptă poate duce atât la un proces penal, cât și la unul civil. Să presupunem că „Joe” și

„Pete”, doi politologi care participă la un simpozion în Atlanta, iau împreună un taxi de la aeroport până la hotelul lor din centrul orașului. Pe drum, între ei se încinge o discuție politică aprinsă. Pe când taxiul ajunge în fața hotelului, discuția a ajuns atât de aprinsă încât ajung la o confruntare fizică. Dacă Pete îl lovește pe Joe cu servieta în coaste când coboară din taxi, Pete poate fi acuzat de atac cu violență fizică. În plus, Joe poate să intenteze o acțiune civilă împotriva lui Pete, în încercarea de a obține o sumă de bani suficientă pentru a-i acoperi cheltuielile medicale.

Cazurile civile depășesc cu mult ca număr cazurile penale, atât în instanțele federale, cât și în cele statale, deși ele nu atrag atenția presei în aceeași măsură ca procesele penale. Totuși, ele pun de multe ori probleme de politică și acoperă o gamă largă de dezacorduri existente în societate. Specialistul în drept Herbert Jacob rezumă amploarea domeniului dreptului civil în *Justice in America*: „Orice înțelegere încălcată, orice vânzare care lasă un client nesatisfăcut, orice datorie nerecuperată, orice litigiu cu o agenție guvernamentală, orice defăimare și calomnie, orice rănire accidentală, orice despărțire conjugală și orice deces poate duce la declanșarea unui proces civil.”

Astfel, practic orice diferend între două sau mai multe persoane poate constitui baza unui proces civil. Numărul de procese este uriaș, dar majoritatea se încadrează în una din cele cinci categorii fundamentale.

PRINCIPALELE CATEGORII ALE DREPTULUI CIVIL

Cele cinci categorii principale ale dreptului civil sunt dreptul contractual, dreptul delictelor, dreptul proprietății, dreptul succesiunii și dreptul familiei.

Dreptul contractual

Dreptul contractual se ocupă în primul rând de acordurile benevole între două sau mai multe persoane. Câteva exemple uzuale includ contractele pentru efectuarea unui anumit tip de muncă, pentru cumpărarea sau vânzarea de bunuri, și pentru construirea sau repararea de locuințe sau sedii de firme. Esențiale în aceste contracte sunt promisiunea

făcută de către o parte și contra-promisiunea celeilalte părți, de obicei o promisiune de a plăti bani pentru serviciile sau bunurile celeilalte părți. Să presupunem, de exemplu, că „DI Burns” și „Dna Colder” încheie un contract prin care Colder este de acord să îi plătească lui Burns 125 de dolari dacă taie și aduce acasă un stângen de lemn de stejar pentru foc până pe 10 decembrie. Dacă Burns nu livrează lemnele până la acea dată, el a încălcat contractul și Colder îl poate da în judecată pentru daune.

Deși multe contracte sunt relativ simple și clare, există și domenii complexe care se bazează pe dreptul contractual și pe idei contractuale. Un astfel de domeniu este dreptul comercial, care se axează în principal pe vânzări impli-

Falimentul și drepturile creditorilor sunt domenii importante ale dreptului contractual. Sus, un avion aparținând American Airlines, care în 2003 abia a scăpat de declararea falimentului.

când credite sau un sistem de plată în rate. Dreptul comercial se ocupă de asemenea de cecuri, titluri de gaj, și alte instrumente financiare negociabile.

Un alt domeniu înrudit îndeaproape este cel al falimentului și al drepturilor creditorilor. Persoanele și firmele declarate falimentare trec printr-un proces care șterge trecutul cu buretele și îi permite persoanei care intențează acțiune de declarare a falimentului să o ia de la capăt. Procedura de falimentare este de asemenea menită să asigure corectitudinea față de creditorii. Legea falimentului a fost o preocupare majoră a legiuitorilor în ultimii ani, și acum pe lângă tribunalele districtuale ale SUA sunt atașați mai mulți judecători specializați în falimente.

Ultimul domeniu este contractul de asigurare, care este important deoarece privește atât de multe persoane. Industria asigurărilor este reglementată de agenții guvernamentale și supusă propriilor sale reguli speciale.

Dreptul delictelor civile

Dreptul delictelor poate fi descris în general ca dreptul prejudiciilor de natură civilă. El se referă la comportamente care provoacă prejudicii și nu corespund unui anumit standard fixat de societate.

Acțiunile pentru prejudiciu personal sau plângerile pentru vătămare corporală sunt esența dreptului delictelor, iar accidentele de automobil au fost dintotdeauna responsabile pentru mare parte din aceste plângeri. Unul dintre subdomeniile dreptului delictelor care cunoaște o dezvoltare rapidă este răspunderea pentru produs. Această cate-

gorie a devenit un mod tot mai eficace de a face corporațiile să dea seama pentru prejudiciile provocate de alimente, jucării, aparate electrocasnice, automobile, medicamente și o mulțime de alte produse necorespunzătoare.

Un motiv al creșterii numărului de cazuri privind răspunderea pentru produs este modificarea standardelor de aducere a dovezilor. În mod tradițional, trebuie dovedită neglijența (definită în general ca lipsă de atenție sau de grijă elementară, în condițiile specifice relevante în proces) înainte ca o persoană să poată încasa daune pentru vătămare provocată de altcineva. Totuși, unii au afirmat că de mulți ani bazarea pe conceptul de neglijență este în declin, mai ales în cazurile de răspundere pentru produs. În locul lui, instanțele folosesc un standard strict de răspundere, care înseamnă că o victimă poate recupera chiar dacă nu a existat neglijență și chiar dacă producătorul a fost atent.

Un alt motiv des invocat pentru creșterea numărului de cazuri de răspundere pentru produs este cunatumul reparațiilor acordate de juriu atunci când hotărârea este în favoarea reclamantului. Reparațiile pe care le acordă juriile pentru daune sunt de două tipuri: compensatorii și punitive. Daunele compensatorii sunt menite să acopere pierderea reală a reclamantului, cum ar fi costuri de reparații, onorarii medicale și cheltuieli de spitalizare. În schimb, daunele punitive (sau exemplare) au scopul de a-l pedepsi pe pârât sau servesc drept avertisment împotriva unui astfel de comportament pe viitor.

Ca urmare a îngrijorării provocate de sumele mari acordate de juriu și de

numărul tot mai mare de așa-numite cazuri neîntemeiate, oficialii guvernamentali, directorii de corporații, grupurile de interese și membrii comunității juridice au cerut o legislație care să reformeze dreptul delictelor. Pe parcursul anilor 1990, mai multe state au adoptat diferite măsuri de reformă a dreptului delictelor civile. Asociația Americană pentru Reformă în Domeniul Dreptului Delictelor, care servește ca susținător al acestei reforme, raportează că statele au limitat reparațiile acordate pentru daune noneconomice, și-au modificat legile care reglementează daunele punitive, sau au adoptat legi pentru penalizarea reclamanților care întentează procese neîntemeiate.

Un alt subdomeniu al dreptului delictelor aflat în creștere rapidă este cel al malpraxisului medical. Numărul de reclamații pentru malpraxis medical a crescut o dată cu marile progrese pe care le-a făcut medicina. Două probleme curente ale medicinei contemporane sunt riscul crescut pe care îl implică noi tratamente și caracterul impersonal al specialiștilor și al spitalelor. Pacienții din ziua de azi au pretenții mai mari, iar când un medic nu le împlinește furiile lor poate duce la un proces de malpraxis.

În soluționarea proceselor de malpraxis, instanțele folosesc în general tradiționalul standard de neglijență mai degrabă decât doctrina strictă a răspunderii. Asta înseamnă că legea nu încearcă să-i facă pe medici să garanteze succesul tratamentului, ci încearcă să-l facă pe medic răspunzător dacă pacientul poate dovedi că medicul nu și-a făcut datoria într-un mod corespunzător cu

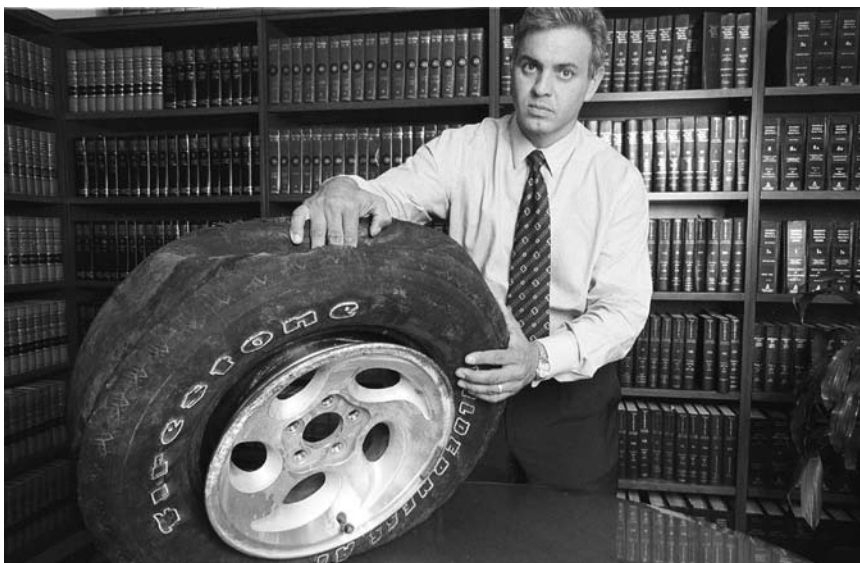
metodele acceptate ale practicii medicale. Noțiunea de practică acceptabilă diferă de la un stat la altul și astfel de chestiuni trebuie soluționate de instanțe de la caz la caz. Totuși, de regulă se face prezumția că specialiștii, inclusiv medicii, au un comportament adecvat. Ceea ce înseamnă că pentru a avea câștig de cauză în instanță împotriva unui medic, pacientul vătămat are nevoie de mărturia a cel puțin unul sau mai mulți experți care să declare că medicul nu a avut un comportament adecvat.

Dreptul proprietății

În mod tradițional, s-a făcut o distincție între proprietatea imobilă și proprietatea personală. Prima se referă de regulă la bunuri imobiliare – pământ, case și clădiri – și a inclus și recoltele semănate. Aproape orice altceva este considerat proprietate personală, inclusiv lucruri precum bani, bijuterii, automobile, mobilier și depozite bancare.

După cum scria Lawrence M. Friedman în *American Law*, „În ce privește dreptul, cuvântul proprietate înseamnă în primul rând proprietate imobilă; proprietatea personală este de importanță minoră.” Nu există un domeniu special al dreptului care să fie consacrat proprietății personale. Proprietatea personală intră de obicei sub incidența dreptului contractual, dreptului comercial sau dreptului falimentului.

Drepturile de proprietate au fost dintotdeauna importante în Statele Unite, dar astăzi drepturile de proprietate sunt mai complexe decât simpla deținere a ceva. Noțiunea de proprietate cuprinde acum, printre alte câteva lucruri, dreptul de a folosi respectiva proprietate.

Răspunderea pentru produs este unul dintre subdomeniile dreptului delictului în cea mai rapidă dezvoltare. Mulți producători sunt făcuți răspunzători tot mai des, chiar dacă au fost atenți. Sus, avocatul Ralph G. Patino, specialist în răspundere pentru produs, prezintă un pneu despre care clientul lui susține că s-a desprins de pe armătură, provocând un accident grav – una din numeroasele reclamații care au determinat Compania Firestone să retragă de pe piață în anul 2000 milioane de pneuri.

Dreptul proprietății – dreptul de a folosi și dreptul de a achiziționa proprietăți – a fost principalul subiect al întrunirii din 2003 a Comisiei Federale pentru Comunicații care discuta dacă să relaxeze reglementările privind deținerea de mass-media de către corporații.

Astăzi o ramură importantă a dreptului proprietății se ocupă de controlarea modului cum sunt folosite terenurile. Cea mai obișnuită restricție privind folosirea terenurilor este zonarea, o practică prin care legile locale împart o municipalitate în districte prezăvute pentru diferite utilizări. De exemplu, un cartier poate fi desemnat ca rezidențial, altul comercial și un altul industrial.

Primele legi privind zonarea au fost contestate pe motiv că restricțiile privind folosirea terenurilor echivalau cu luarea terenului de către municipalitate, încălcându-se astfel Constituția care spune „de asemenea, proprietatea privată nu poate fi luată pentru uz public fără o compensație justă”. Într-un fel, legile de zonare le iau într-adevăr proprietarilor de teren dreptul de a-și folosi proprietatea așa cum consideră ei potrivit. Cu toate acestea, instanțele au hotărât în general că legile de zonare nu sunt privite ca o depozitare care încalcă Constituția. Astăzi, zonarea este ceva obișnuit în orașele mari și mici de pe tot teritoriul Statelor Unite. Cei care se ocupă de sistematizarea orașelor și alți oficiali municipali recunosc necesitatea ordonanțelor de zonare pentru creșterea planificată și ordonată a zonelor urbane.

Dreptul succesiunii

Dreptul succesiunii se ocupă de modul cum se transmite averea de la o generație la alta. Sistemul juridic american recunoaște dreptul unei persoane de a dispune de averea sa așa cum dorește. Un mod obișnuit de a face acest lucru este acela de a face un testament. Dacă

o persoană lasă un testament valabil, instanțele îl vor pune în aplicare. Dacă însă cineva nu lasă un testament (sau nu l-a întocmit în mod adecvat), atunci persoana a decedat „ab intestato” (fără testament) și statul trebuie să dispună de avere.

Disponerea de către stat de respectiva avere se efectuează conform unei scheme fixe prevăzute de legile statului. Prin lege, averea fără testament trece la moștenitorii persoanei decedate – adică la rudele sale cele mai apropiate. Se întâmplă uneori ca o persoană decedată fără testament să nu aibă rude în viață. În această situație averea este predată, sau trece, statului în care a domiciliat decedatul. Legile statale interzic de multe ori ca rudele îndepărtate, cum ar fi veri de gradul doi sau frați și surori de-ai bunicilor, să moștenească.

Tot mai des, americanii pregătesc testamente pentru a se asigura că averea lor va fi transmisă conform dorinței lor, nu conform unei scheme stabilite de stat. Testamentul este un document oficial. El trebuie redactat cu foarte mare grijă și în majoritatea statelor trebuie să poarte semnătura a cel puțin doi martori.

Dreptul familiei

Dreptul familiei se ocupă de chestiuni precum căsătoria, divorțul, custodia copilului și drepturile copiilor. Este evident că el afectează în fiecare an viețile foarte multor americani.

Condițiile necesare pentru a încheia o căsătorie sunt expuse în legile statului. Prin tradiție, aceste legi stipulează vârsta minimă a părților, analizele de sânge sau examenele medicale necesare

re, starea mintală a părților, licența și taxele necesare și perioadele de așteptare.

Desfacerea unei căsătorii era cândva un lucru foarte rar. La începutul secolului al XIX-lea, unele state acordau divorțul doar prin acte speciale ale legislativului; un stat, South Carolina, pur și simplu nu permitea divorțul. În celelalte state divorțurile erau acordate doar atunci când una dintre părți dovedea că există motive de divorț. Cu alte cuvinte, divorțul putea fi obținut doar de partea nevinovată, al cărei partener se făcea vinovat de lucruri precum adulter, părăsire de domiciliu sau acte de cruzime.

Secolul XX a adus schimbări imense în legile privind divorțul. Tendința a fost de a se renunța la legile restrictive și spre un divorț fără vinovăție. Doi

factori au contribuit la acest lucru. În primul rând, de mulți ani numărul cererilor de divorț era în creștere. În al doilea rând, stigmatul care însoțea cândva persoanele divorțate practic a dispărut.

Sistemul de divorț fără vinovăție înseamnă că părțile explică pur și simplu că între ele există diferențe ireconciliabile și căsnicia nu mai este viabilă. Sistemul de divorț fără vinovăție a pus capăt caracterului confruntativ al procedurilor de divorț.

Nu la fel de ușor se rezolvă alte probleme care pot rezulta în urma desfacerii unei căsătorii. Bătăliile pentru custodia copilului, disputele privind plata alocației de întreținere pentru copil și dezacordurile privind drepturile de vizitare ajung în mod regulat în instanță. Litigiile privind custodia sunt probabil mai frecvente și mai acerbe în ziua de

Doi copii așteaptă rezultatul unei decizii de custodie din partea Tribunalului Familiar din Manhattan. Disputele de custodie au devenit mai uzuale ca urmare a divorțului fără vinovăție și instanțele trebuie să decidă tot mai des care părinte va obține custodia.

azi decât înainte de divorțul fără vinovăție. Nevoile copilului sunt pe primul plan și instanțele nu mai presupun în mod automat că asta înseamnă să i se acorde mamei custodia. Tot mai des li se acordă custodia taților, și acum este ceva obișnuit ca instanțele să acorde custodia în comun părinților divorțați.

INSTANȚELE ȘI ALTE INSTITUȚII CARE SE OCUPĂ DE DREPTUL CIVIL

Dezacordurile sunt ceva obișnuit în viața de zi cu zi a americanilor. De regulă dezacordurile pot fi soluționate în afara sistemului juridic. Totuși, uneori ele sunt atât de grave încât una dintre părți nu vede nici o alternativă, decât să intenteze un proces.

Decizia de a merge în instanță

În fiecare an, mii de potențiale cazuri civile sunt soluționate fără proces, fiindcă posibilele părți litigante își rezolvă problemele pe altă cale sau fiindcă eventualul reclamant se decide să nu intenteze proces. Când sunt confrunțați cu decizia de a apela la tribunale, de a-și rezolva diferendele sau de a uita pur și simplu de problema respectivă, multe persoane recurg la o analiză simplă cost-beneficiu. Deci cumpănesc costurile pe care le implică un proces cu beneficiul pe care l-ar putea obține dacă au câștig de cauză.

Tranzacțiile

În practică puține persoane fac uz de întreg procesul judiciar. Majoritatea cazurilor sunt soluționate fără a se re-

curge la un proces complet. În cazurile civile, un proces poate fi și lent și costisitor. În multe zone cazurile din urmă sunt atât de numeroase încât durează trei până la cinci ani pentru ca un caz să ajungă să fie judecat. În plus, procesele civile pot fi excesiv de complexe.

De multe ori, cheltuielile unui proces sunt suficiente pentru a-i descuraja pe potențialii reclamanți. Există întotdeauna posibilitatea de a pierde. Există de asemenea posibilitatea unei lungi așteptări, chiar dacă reclamantul câștigă, înainte ca hotărârea să fie pusă în aplicare (banii obținuți să fie achitați) – asta dacă e vreodată pusă complet în aplicare. Cu alte cuvinte, un proces ar putea doar să le creeze noi probleme părților implicate. Din aceste motive, s-a discutat tot mai mult de posibilitatea de a rezolva diferendele prin tranzacții.

Din partea marilor corporații până la avocați și la persoane particulare, sprijinul pentru tranzacții a crescut. Companiile americane sunt interesate să evite bătălii costisitoare și de durată în instanță ca singura cale de a soluționa litigii complexe de afaceri. În plus, avocații iau mai des în considerare alternative precum medierea sau arbitrajul atunci când e nevoie de o rezolvare mai rapidă a cazurilor sau de o abordare confidențială a unor chestiuni. Iar cetățenii particulari recurg tot mai mult la ajutorul serviciilor locale de mediere pentru a rezolva dispute familiale, certuri de cartier și plângeri ale consumatorilor.

Procesele de tranzacții se desfășoară după mai multe modele. Aceste modele sunt clasificate de obicei ca „private, supuse instanței și anexe instanței, dar

ultimele două împreună sunt deseori numite legate-de- instanță,” scrie Susan L. Keita în *Handbook of Court Administration and Management*. Cu alte cuvinte, unele procese de tranzacții private funcționează independent de instanțe. Un proces de tranzacție supus instanței operează în afara instanței ca atare, dar are totuși o oarecare relație cu instanța. Instanța administrează procesul de tranzacție într-un program anex instanței. În funcție de model și de problemă, „procesele de tranzacții pot fi voluntare sau obligatorii; ele pot fi definitive sau pot permite apeluri contra deciziei date; și pot fi consensuale, adjudicatorii sau un hibrid din cele două,” spune Keita. Procese de tranzacții folosite în mod curent sunt medierea, arbitrajul, investigația neutră, mini-judecata, procesul sumar cu jurați, și judecata privată.

Medierea. Medierea este un proces privat, confidențial, în care o persoană imparțială ajută părțile aflate în conflict să identifice și să lămurească problemele pe care le au și să ajungă singure la o înțelegere. Mediatorul nu acționează ca judecător. Părțile înseși dețin controlul asupra soluționării finale.

Medierea este foarte potrivită în situații în care adversarii au o relație de durată, cum ar fi disputele între membrii de familie, vecini, angajatori și angajați, proprietari și chiriași. Medierea este de asemenea utilă în cazuri de divorț căci schimbă procedura din una de confruntare în una de cooperare. De asemenea, custodia copilului și drepturile de vizitare sunt deseori rezolvate prin mediere. În plus, în multe zone, vătămarea personală și pretențiile la

proprietate în care sunt implicate companii de asigurări sunt soluționate prin mediere.

Arbitrajul. Procesul de arbitraj seamănă cu procedura din instanță. După ce ascultă ambele părți la o dispută, o persoană neutră numită arbitru decide cum ar trebui soluționată disputa. Nu există judecător sau juriu. Arbitrul ales de ambele părți este cel care ia decizia finală. Arbitrii provin din medii profesionale foarte diferite și deseori se oferă voluntari să dedice o parte din timpul lor pentru a-i ajuta pe oameni să-și rezolve problemele.

Persoanele care au o divergență aleg arbitrajul fiindcă înseamnă economie de timp și de bani și e mai puțin oficial decât o audiere în instanță. Majoritatea arbitrajelor se încheie în patru luni sau mai puțin, prin comparație cu șase luni sau câțiva ani pentru o hotărâre în instanță.

Arbitrajul este folosit în mod privat pentru a soluționa diferite reclamații ale consumatorilor. Exemplele includ dispute pentru reparații necorespunzătoare la automobile, probleme cu primirea înapoi a unor mărfuri cu defecte și taxarea în plus pentru unele servicii. Arbitrajul este folosit și în procese supuse instanței și anexe instanței pentru soluționarea mai multor tipuri de dispute, printre care litigii de afaceri, comerciale și de angajare.

Investigația neutră. Investigația neutră este un proces neoficial prin care o parte neutră convenită reciproc este rugată să ancheteze o dispută. De regulă, disputa implică chestiuni com-

plexe sau tehnice. Partea terță neutră analizează faptele și chestiunile în litigiu și își prezintă concluziile într-un raport sau recomandare care nu este obligatoriu să fie respectată.

Acest proces poate fi extrem de util în cazurile când se aduc acuzații de discriminare rasială sau de sex într-o companie căci astfel de cazuri provoacă afecte puternice și disensiuni interne. Dacă ambele părți sunt angajați ai aceleiași companii, conflictele de interese ar putea afecta capacitatea unui supraveghetor sau a unui manager de a efectua o investigație imparțială a pretenției discriminări. Pentru a evita aparența de incorectitudine, o companie poate apela la o terță parte neutră în speranța de a ajunge la o soluționare pe care să o poată respecta toți angajații.

Mini-judecata. Într-o mini-judecată fiecare parte își prezintă poziția ca într-un proces în fața unui grup format din reprezentanți aleși ai ambelor părți și terțe părți neutre. Fiecare grup are un consultant neutru. Mini-judecățile sunt menite să ajute la definirea chestiunilor și să pună bazele unor negocieri realiste de soluționare. Reprezentanții din ambele părți își prezintă pozițiile și argumentele în fața grupului. Drept rezultat, fiecare parte ajunge să cunoscă mai bine poziția celeilalte părți. După ce ascultă prezentarea ambelor părți, grupul, inclusiv consultantul, se întrunește pentru a găsi o soluție de compromis. Consultantul neutru poate să emită de asemenea o opinie consultativă privind temeiurile cazului. Opinia consultativă nu este obligatorie decât dacă părțile au convenit dinainte, în scris, să o respecte.

Principalul beneficiu al unui mini-proces este că ambele părți au ocazia de a căuta soluții. Și mai înseamnă și că fiecare are reprezentanți și acces la informații detaliate.

Procesul sumar cu jurați. Un proces sumar cu jurați este o procedură condusă de instanță care are loc după intentarea acțiunii, dar înainte ca ea să ajungă la judecare. Într-un proces sumar fiecare parte își prezintă argumentele unui juriu (în mod normal, șase persoane). Se prezintă o trecere în revistă a argumentelor fiecărei părți, precum și scurte expuneri preliminare și de încheiere. Avocaților li se acordă de regulă un timp scurt (o oră sau mai puțin) pentru prezentările lor. Și trebuie să se limiteze la prezentarea informațiilor care ar fi admisibile în proces. Nu se iau mărturii de la martori aflați sub jurământ, iar dezbaterile de regulă nu sunt înregistrate. Din cauză că rezultatul procedurii nu este obligatoriu, regulile sunt mai flexibile decât într-un proces normal.

Juriul dă o decizie consultativă, fără caracter obligatoriu, pe baza argumentelor prezentate. În acest cadru, verdictul este menit să-i facă pe avocați și pe clienții lor să-și înțeleagă mai bine cazul. El poate și să sugereze bazele unei soluționări a disputei. Dacă disputa nu este rezolvată imediat după procedura de proces sumar cu jurați, se ține o consfătuire pre-proces în fața instanței pentru a discuta soluționarea.

Unul dintre marile avantaje ale unui proces sumar cu jurați este timpul pe care îl implică. Un astfel de proces se încheie de regulă într-o singură zi, prin

comparație cu câteva zile sau săptămâni pentru un proces complet.

Judecata privată. Această metodă de tranzacție folosește judecători pensionari care-și oferă serviciile contra unui onorariu. Partizanii acestei proceduri susțin că ea prezintă mai multe avantaje. În primul rând, părțile au posibilitatea să aleagă o persoană cu pregătirea și experiența adecvată soluționării chestiunii. În al doilea rând, părțile au siguranța că problema va fi discutată la primul termen stabilit și nu va suferi amânări din cauză că agenda instanței este prea aglomerată. În fine, costurile pot fi mai mici decât cele ale unui proces complet. Totuși, criticii judecății private sunt preocupați de onorariile mari pretinse de unii judecători pensionari. O curte de apel din California, de exemplu, a constatat că unii judecători aflați în funcție renunță la ea pentru a câștiga mai mulți bani ca judecători privați.

Instanțele specializate

Sistemele de instanțe statale sunt deseori caracterizate printr-un număr de instanțe specializate create pentru a se ocupa de anumite tipuri de cazuri civile. De multe ori sunt create instanțe pentru relațiile familiale, care se ocupă de cazuri precum divorțuri, custodia copilului și întreținerea copilului. În numeroase jurisdicții, există instanțe care se ocupă de succesiuni și testamente.

Probabil că cele mai cunoscute instanțe specializate sunt instanțele pentru revendicări mărunte. Acestea au jurisdicție asupra cazurilor în care banii preținși nu depășesc o anumită sumă.

Suma diferă în funcție de jurisdicție, dar maximum este de obicei de 500 sau 1 000 de dolari. Instanțele pentru revendicări mărunte permit ca aceste cazuri nu foarte complexe să fie rezolvate mai puțin protocolar decât în majoritatea celorlalte instanțe de judecată. Taxele de intentare a acțiunii sunt mici și deseori nu se recomandă folosirea avocaților, astfel că orice persoană cu venituri medii își poate permite să intenteze acțiune într-o instanță pentru revendicări mărunte.

Organele administrative

Mai multe agenții guvernamentale au înființat și ele organe administrative cu autoritate cvasi-judiciară pentru a se ocupa de anumite tipuri de cazuri. La nivel federal, de exemplu, agenții precum Comisia Federală pentru Comerț și Comisia Federală pentru Comunicații desfășoară un fel de adjudecare în cadrul sferei lor de autoritate. Recursul împotriva hotărârii uneia dintre aceste agenții poate fi făcut într-o curte de apel federală.

La nivel statal, un exemplu obișnuit de organ administrativ care ajută la soluționarea revendicărilor civile este comitetul pentru compensații către muncitori. Acest comitet analizează dacă vătămarea suferită de un angajat este legată de munca sa și dacă persoana are așadar dreptul la plata unei compensații. Multe departamente statale pentru mașini au comitete de audieri care stabilesc anularea unor permise de conducere. Un alt tip de comitet administrativ care există de obicei în state dă hotărâri în chestiuni de drepturi civile și cazuri de presupusă discriminare.

PROCEDURILE PE PARCURSUL PROCESULUI CIVIL

Unele litigii sunt soluționate printr-o metodă de tranzacții, în instanțe specializate, sau de către un organ administrativ. Cu toate acestea, un număr mare de cazuri tot ajung în fața unei instanțe de judecată civile.

În general, procedura confruntativă folosită în procesele penale este folosită și în procesele civile, cu câteva deosebiri importante. În primul rând, o parte litigantă trebuie să aibă situație. Acest concept înseamnă pur și simplu că persoana care intențează procesul trebuie să aibă un interes personal în modul cum se rezolvă controversa. Altminteri, nu există controversă reală între părți și deci nu există un caz în care instanța să decidă.

O a doua deosebire importantă este că standardul de administrare a dovezilor folosit în cazurile civile este o preponderență a dovezii, nu standardul mai strict denumit dincolo-de-dubiu-rezonabil folosit în cazurile penale. Prin preponderența dovezii se înțelege de obicei că există suficiente probe pentru a depăși dubiile sau speculațiile. Ceea ce înseamnă clar că în cazurile civile se cer mai puține dovezi decât în cele penale.

O a treia mare deosebire este că multe dintre garanțiile numeroase de proces just pe care le are inculpatul într-un proces penal nu se aplică într-o procedură civilă. De exemplu, nici una dintre părți nu are dreptul constituțional la un avocat. Amendamentul VII

garantează dreptul la un proces cu jurați „atunci când valoarea în litigiu depășește 20 de dolari”. Deși acest amendament nu a fost făcut aplicabil statelor, majoritatea statelor au garanții constituționale similare.

Intentarea unui proces civil

Persoana care inițiază un proces civil este cunoscută drept reclamant, iar persoana dată în judecată este pârâtul. O acțiune civilă este denumită după numele reclamantului și cel al pârâtului, ca de exemplu Jones v. Miller. Primul apare numele reclamantului. Într-o situație tipică, avocatul reclamantului plătește o taxă și înaintează o plângere sau o petiție la grefierul instanței adevărate. Plângerea expune faptele pe care se bazează acțiunea, presupusele daune și hotărârea sau reparația dorită.

Decizia privind instanța care trebuie să audieze cazul implică două concepte: jurisdicție și loc al judecării. Jurisdicția se referă la autoritatea instanței de a exercita puterea judiciară, iar locul de judecare înseamnă localitatea unde trebuie exercitată respectiva putere.

Cerințele jurisdicționale sunt satisfăcute atunci când o instanță are autoritate legală atât asupra chestiunii disputate, cât și asupra persoanei pârâtului. Asta înseamnă că mai multe instanțe pot deține jurisdicție asupra aceluiași caz. Să presupunem, de exemplu, că un rezident din Dayton, Ohio, este grav rănit într-un accident de automobil în Tennessee, când mașina pe care o conduce e lovită de un rezident din Kingsport, Tennessee. Daunele totale pentru șoferul din Ohio și mașina sa se ridică la vreo 80 000 de dolari. Un tri-

bunal statal de primă instanță din Ohio are jurisdicție asupra chestiunii, iar Ohio poate obține probabil jurisdicție asupra pârâtului. În plus, tribunalele statale din Tennessee probabil că au și ele jurisdicție. Tribunalele federale districtuale din Ohio și Tennessee au de asemenea jurisdicție căci există diferența de cetățenie și suma disputată depășește 75 000 de dolari. Presupunând că jurisdicția este singura problemă, reclamantul poate intenta acțiunea în oricare dintre aceste instanțe.

Stabilirea locului de judecare adecvat poate fi stipulată prin lege pe baza evitării unei posibile prejudicieri, sau poate fi pur și simplu o chestiune de conveniență. Legile federale prevăd că locul de judecare adecvat este districtul în care domiciliază reclamantul sau

pârâtul, sau districtul unde a avut loc vătămarea. Legile statale privind locul de judecare sunt diferite în oarecare măsură, dar de obicei ele stipulează că atunci când este vorba de terenuri, locul de judecare adecvat este comitatul unde se află terenul. În majoritatea celorlalte situații locul de judecare este comitatul în care domiciliază pârâtul.

Chestiunile legate de locul de judecare pot avea legătură și cu prejudicierea resimțită sau temută din partea judecătorului sau a viitorului juriu. Din acest motiv avocații ridică deseori obiecții față de ținerea procesului într-un anumit loc și pot cere schimbarea locului de judecare. Chiar dacă acest tip de obiecție este asociat de obicei cu procesele penale foarte mediatizate, el se regăsește și în procesele civile.

Mediatizarea intensă îi face deseori pe avocații apărării să ceară schimbarea locului de judecare pentru a evita prejudicierea cazului clientului lor, ca de exemplu în accidentele de automobil produse de șoferi aflați sub influența alcoolului.

După ce s-a stabilit instanța adecvată și s-a înaintat plângerea, grefierul va anexa o copie a plângerii la o citație emisă pentru pârât. Citația poate fi înmănată de cineva de la biroul șerifului, de un șef de poliție federală sau de o agenție privată de servicii procedurale.

Citația îi cere pârâtului să înainteze un răspuns, cunoscut drept întâmpinare, într-o anumită perioadă de timp (de obicei 30 de zile). Dacă pârâtul nu face acest lucru, atunci el poate fi supus unei judecăți în contumacie.

Aceste acțiuni simple executate de reclamant, de grefier și de cel care predă citația declanșează procesul civil. Urmează o serie întreagă de acțiuni rapide și încălcite care preced procesul propriu-zis și pot dura câteva luni. În acest răstimp, aproximativ 75 la sută dintre cazuri sunt soluționate fără proces.

Activitățile dinaintea procesului

Moțiunile. După ce i s-a înmănat reclamatului citația, avocatul apărării poate face mai multe moțiuni. O moțiune de a invalida cererile și de anula citația instanței pe motiv că aceasta nu a fost transmisă în mod adecvat. De exemplu, un pârât poate susține că citația nu i-a fost înmănată personal așa cum cere legea statului.

Două tipuri de moțiuni au ca scop clarificarea petiției reclamantului. O moțiune de nulificare a unor cereri, pentru ca instanța să taie, sau să anuleze anumite părți din petiție fiindcă ele aduc un prejudiciu, sunt neadecvate sau irelevante. O moțiune de a aduce precizări îi cere instanței să-i solicite

reclamantului să fie mai concret în privința imputațiilor.

Un al patrulea tip de moțiune deseori prezentată în cazuri civile este cea de refuzare. Această moțiune poate susține că instanța nu are jurisdicție, sau poate stăruii că reclamantul nu a prezentat o bază solidă din punct de vedere juridic pentru acțiunea împotriva pârâtului, chiar dacă afirmațiile sunt adevărate.

Întâmpinarea. Dacă plângerea trece de hotărârile judecătorului în privința moțiunilor, atunci pârâtul înaintează un răspuns la plângere. Acest răspuns poate cuprinde recunoașteri, negări, argumente în apărare și cereri reconvenționale. Când în întâmpinare există o recunoaștere, nu mai este nevoie ca acel fapt să fie dovedit în cursul procesului. O negare însă pune o problemă faptică ce trebuie dovedită în cursul procesului. Apărarea spune că anumite fapte expuse în întâmpinare pot să-l împiedice pe reclamant să recupereze daune.

Pârâtul poate de asemenea să inițieze o acțiune separată cunoscută drept cerere reconvențională. Dacă pârâtul crede că același complex de împrejurări a condus la acțiunea contra reclamantului, atunci el trebuie să-și prezinte în instanță pretențiile, ca răspuns la pretențiile reclamantului. Reclamantul poate înainta un răspuns la cererea pârâtului. În acel răspuns, reclamantul poate să recunoască, să nege sau să se apere față de faptele afirmate în contra-pretenție.

Prezentarea. Sistemul juridic din SUA prevede proceduri de prezentare; adică fiecare parte are dreptul la informații pe care le deține cealaltă parte.

Există mai multe instrumente de prezentare:

- Depoziția este mărturia unui martor luată sub jurământ în afara instanței. Se folosește același sistem întrebare-răspuns ca în fața instanței. Toate părțile la caz trebuie informate că se va lua o depoziție, pentru ca avocații lor să fie prezenți pentru interogarea încrucișată a martorului.
- Interogatoriile sunt întrebări scrise la care trebuie să se răspundă sub jurământ. Acestea pot fi supuse doar părților, nu și martorilor. Ele se folosesc pentru a obține descrierea dovezilor deținute de părțile adverse în proces.
- Prezentarea de documente poate fi cerută de una dintre părțile la proces dacă dorește să inspecteze documente, desene, grafice, scheme, hărți, fotografii sau alte dovezi deținute de cealaltă parte.
- Dacă există dubii cu privire la starea fizică sau mintală a uneia dintre părți, instanța poate ordona acelei persoane să se supună unui examen medical.

Consfătuirea pre-proces. Înainte de a începe procesul judecătorul poate convoca o consfătuire pre-proces pentru a discuta cu avocații părților adverse chestiunile implicate în caz. Practica uzuală este ca la această consfătuire, care de obicei se ține în cabinetul judecătorului, să participe un singur judecător și avocații.

La această întâlnire, judecătorul și avocații încearcă să ajungă la un acord privind chestiunile factice incontestabile, cunoscute drept stipulații. Scopul

acestora este de a face procesul propriu-zis mai eficient prin reducerea numărului de chestiuni care trebuie argumentate în instanță. Avocații își comunică de asemenea lista martorilor și documentele care țin de fiecare caz.

Avocații și judecătorii pot de asemenea să folosească consfătuirea pre-proces pentru a încerca să soluționeze cazul. Unii judecători fac tot ce poate pentru ca respectivul caz să nu ajungă la judecată.

Procesul civil

Selecția juriului. Dreptul la un proces cu jurați într-un proces civil într-o instanță federală este garantat prin Amendamentul VII la Constituția SUA. Constituțiile statale prevăd și ele un astfel de drept. Se poate renunța la un proces cu jurați, în care caz judecătorul tranșează asupra chestiunii. Deși în mod tradițional juriul era format din 12 persoane, acum numărul variază. Majoritatea tribunalelor federale districțuale folosesc mai puțin de 12 persoane în procesele civile. Majoritatea statelor autorizează și ele jurii mai mici în unele sau în toate cazurile civile.

La fel ca în procesele penale, jurații trebuie selectați la întâmplare dintr-un eșantion reprezentativ al comunității. La tribunal este convocat un grup mare de jurați, iar atunci când un caz este atribuit unei instanțe spre judecare un grup mai mic de posibili jurați este trimis la o anumită sală de judecată.

După examinarea de *voir dire*, care poate include din partea avocaților provocări la adresa anumitor jurați, se stabilește un juriu pentru audierea cazu-

lui respectiv. Avocații pot contesta un potențial jurat, în care caz judecătorul trebuie să stabilească dacă persoana contestată este imparțială. Fiecare parte poate de asemenea să exercite un anumit număr de recuzări peremptorii – să refuze un jurat fără a da nici un motiv. Însă Curtea Supremă a SUA a decis că garanția de ocrotire egală din Amendamentul XIV interzice folosirea unor astfel de recuzări pentru descalificarea unor jurați în procese civile pe motiv de rasă sau sex. Recuzările peremptorii sunt stabilite prin legi sau hotărâri ale instanțelor și de obicei sunt admise între două și șase.

Expunerile preliminare. După alegerea juriului, avocații își prezintă expunerile preliminare. Începe avocatul reclamatului. Explică juriului despre

ce este vorba în caz și ce dorește să dovedească partea reclamantă. Avocatul pârâtului poate de obicei să opteze pentru a face o expunere preliminară imediat după ce termină avocatul reclamantului sau să aștepte până ce cazul reclamatului a fost prezentat în întregime. Dacă avocatul pârâtului așteaptă, el va prezenta cazul pârâtului continuu, de la expunerea preliminară mai departe. Expunerile preliminare sunt prețioase căci ele fac o prezentare a cazului, facilitându-i juriului înțelegerea dovezilor prezentate.

Prezentarea cazului reclamantului. În cazurile civile obișnuite, partea reclamantului este prima care își prezintă cauza și încearcă să și-o dovedească în fața juriului și ultima care face expunerile de încheiere. În prezenta-

Amendamentul VI la Constituție și constituțiile statelor garantează dreptul la o judecată cu jurați în procesele civile. Drept rezultat, mulți cetățeni, asemeni acestor femei din Comitatul Macomb, Michigan, sunt chemate să servească drept jurați.

rea cazului, avocatul reclamantului va chema de obicei martori care să depună mărturie și va prezenta documente sau alte probe.

Când este chemat un martor, acesta va fi interogat direct de avocatul reclamantului. După aceea, avocatul pârâtului va avea ocazia să pună întrebări sau să supună martorul unui interogatoriu încrucișat. Curtea Supremă din Arizona a luat de curând măsuri pentru a-i ajuta pe jurați să adopte hotărâri mai bune în cazuri civile. Printre altele, instanța cea mai înaltă a statului a votat pentru a le permite juraților să pună în scris întrebări martorilor, prin intermediul judecătorului. Și alte state se gândesc să adopte noua practică din Arizona. După interogatoriul încrucișat, avocatul reclamantului poate face un nou interogatoriu direct, care poate fi apoi urmat de un al doilea interogatoriu încrucișat din partea avocatului pârâtului.

De regulă, martorii pot să depună mărturie doar despre lucruri pe care le-au văzut cu adevărat; nu au voie să exprime opinii. Totuși, o excepție importantă de la această regulă generală este că martorilor experți li se cere în mod expres să își dea părerea în domeniile lor de specialitate.

Pentru a fi martor expert, o persoană trebuie să posede cunoștințe vaste într-un anumit domeniu. În plus, aceste cunoștințe trebuie să fie atestate în fața tuturor. De multe ori, ambele părți prezintă martori experți ale căror opinii sunt contradictorii. Când se întâmplă acest lucru, juriul este cel care trebuie să decidă care opinie este corectă.

După ce partea reclamantului și-a prezentat toate dovezile, avocatul își încheie pledoaria.

Moțiunea pentru verdict direcționat. După încheierea pledoariei reclamantului, pârâtul va înainta de multe ori o moțiune pentru un verdict direcționat. Prin înaintarea acestei moțiuni, pârâtul spune că reclamantul nu și-a dovedit cazul și de aceea ar trebui să piardă. Judecătorul trebuie să decidă dacă reclamantul ar putea câștiga în această fază dacă dezbaterile instanței ar înceta. Dacă judecătorul stabilește că reclamantul nu a prezentat dovezi suficiente de convingătoare, el va sprijini moțiunea și va direcționa verdictul pentru pârât. Astfel reclamantul va pierde procesul. Moțiunea pentru un verdict direcționat este similară cu moțiunea dinaintea procesului de refuzare.

Prezentarea cazului pârâtului.

Dacă moțiunea pentru un verdict direcționat este respinsă, atunci pârâtul își prezintă dovezile. Cazul pârâtului este prezentat în același mod ca al reclamantului. Adică se face o interogare directă a martorilor și se prezintă documente și alte probe. Reclamantul are dreptul la interogarea încrucișată a martorilor. Pot urma alte întrebări directe și încrucișate.

Replica reclamantului. După prezentarea cazului pârâtului, reclamantul poate aduce dovezi de refutare, care au ca scop dovedirea netemeinicii probelor prezentate de pârât.

Răspunsul la replica reclamatului. Avocatul pârâtului poate prezenta dovezi pentru a contra dovezile de refutare. Acest model de replică-și-răspuns poate continua până la epuizarea tuturor probelor.

Expunerile de încheiere. După prezentarea tuturor dovezilor, avocații fac expuneri de încheiere, sau însumări, pentru juriu. Avocatul reclamantului vorbește atât primul, cât și ultimul. Adică deschide și închide expunerea, iar avocatul pârâtului vorbește la mijloc. În această fază a procesului, fiecare avocat atacă dovezile adversarului ca fiind înșelătoare și poate încerca și să discrediteze martorii adversarului. Făcând acest lucru, avocații de multe ori se întrec în elocință sau fac apel la sentimentele juriului. Totuși, expunerile trebuie să se bazeze pe fapte susținute cu dovezi și prezentate în proces.

Instrucțiunile pentru juriu. Presupunând că nu s-a reușit la un proces cu jurați, instrucțiunile pentru jurați urmează după terminarea expunerilor de încheiere. Judecătorul informează juriul că trebuie să-și bazeze verdictul pe dovezile prezentate în proces. Instrucțiunile judecătorului îi informează de asemenea pe jurați cu privire la regulile, principiile și normele conceptului juridic specific despre care este vorba. În cazurile civile, un verdict în favoarea reclamantului se bazează pe preponderența dovezilor. Asta înseamnă că jurații trebuie să cântărească dovezile prezentate pe parcursul procesului și să hotărască în mintea lor că, prin temeinicie și calitate, dovezile reclamantului cântăresc mai greu.

Verdictul. Juriul se retrage în sala sa pentru deliberări. Membrii trebuie să ajungă la un verdict fără a avea contact cu exteriorul. În unele situații deliberările sunt atât de lungi și amănunțite, încât juraților trebuie să li se asigure mâncare și condiții de dormit până pot ajunge la un verdict. Verdictul reprezintă deci acordul juraților după discutarea amănunțită și analizarea dovezilor. Uneori juriul deliberază cu bună credință dar nu poate ajunge la un verdict. Când se întâmplă acest lucru, judecătorul poate declara că procesul se amână din cauza lipsei de unanimitate a juriului. Asta poate să însemne că procesul va trebui rejudecat.

După ce s-a ajuns la un verdict, juriul este condus înapoi în sala de tribunal, unde îi predă verdictul judecătorului. Părțile sunt informate care e verdictul. Apoi se obișnuiește ca juriul să fie sondat – jurații sunt întrebați individual de către judecător dacă sunt de acord cu verdictul.

Moțiunile post-proces. După ce s-a ajuns la un verdict, partea nemulțumită poate recurge la mai multe tactici. Partea perdantă poate înainta o moțiune pentru o hotărâre în pofida verdictului. Acest tip de moțiune este acceptat când judecătorul decide că niște persoane raționale nu ar fi putut da verdictul la care a ajuns juriul.

Partea perdantă poate înainta de asemenea o moțiune pentru un nou proces. Baza obișnuită pentru această moțiune este că verdictul contravine ponderii dovezilor. Judecătorul va aproba moțiunea pe acest motiv dacă este de acord că dovezile prezentate pur și simplu nu

susțin verdictul la care a ajuns juriul. Un nou proces poate fi acordat și pentru alte motive: daune excesive, daune flagrant neadecvate, descoperirea de noi dovezi, erori în administrarea dovezilor, ca să menționăm doar câteva.

În unele cazuri, partea perdantă înaintează și o moțiune pentru scutire de a respecta hotărârea. Acest tip de moțiune poate fi aprobat dacă judecătorul constată o eroare de procedură în hotărâre, descoperă noi dovezi sau stabilește că hotărârea a fost indusă prin fraudă.

Hotărârea și executarea. Un verdict în favoarea pârâtului pune capăt procesului, dar un verdict în favoarea reclamantului implică încă o fază în proces. Într-un proces civil nu există sentință, dar trebuie să existe o stabilire a reparației sau daunelor ce trebuie evaluate. Aceasta stabilire se numește hotărâre.

În situațiile în care hotărârea este pentru daune bănești și pârâtul nu plătește de bună voie suma stabilită, reclamantul poate cere ca grefierul instanței să emită un ordin de executare a hotărârii. Executarea este emisă către șerif și îi

ordonă să confişte averea pârâtului și să o vândă la licitație pentru a aduce la îndeplinire hotărârea. O alternativă este ordonarea unei popriri, care este dreptul legal de a sechestra o avere ce poate fi folosită pentru plata hotărâtă.

Apelul. Dacă una dintre părți consideră că pe parcursul procesului s-a făcut o eroare judiciară, și dacă judecătorul refuză să aprobe o moțiune post-proces pentru un nou proces, atunci partea nemulțumită poate face recurs la o instanță superioară. Cele mai obișnuite motive de recurs sunt probabil acelea că judecătorul ar fi admis dovezi care trebuiau excluse, a refuzat să admită dovezi care ar fi trebuit prezentate, sau nu ar fi dat juriului instrucțiuni corespunzătoare.

Un avocat fundamentează recursul aducând obiecții față de presupusa eroare din cursul procesului. Aceste obiecții intră în dosarul procesului și devin parte a stenogramei procesului, care poate fi revizuit de o curte de apel. Decizia curții de apel poate cere instanței inferioare să-și pună în aplicare verdictul anterior sau să țină un nou proces.

CAPITOLUL

7

JUDECĂTORII FEDERALI

În timpul președinției lui Jimmy Carter au crescut presiunile pentru includerea în magistratură a unor persoane din rândurile minorităților și ale femeilor.

În 1981, președintele Ronald Reagan a pus capăt discriminărilor de sex la Curtea Supremă, numind-o judecător pe Sandra Day O'Connor, dreapta.

Președintele Curții Supreme, Warren Burger, stânga, îi ia jurământul, în timp ce soțul ei, John J. O'Connor, centru, ține cele două Biblii ale familiei.

Principalii actori în sistemul federal sunt bărbații și femeile care servesc ca judecători în instanțe și la Curtea Supremă. Ce caracteristici au acești oameni, care îi deosebesc de restul cetățenilor? Care sunt calitățile – oficiale și neoficiale – pentru a fi numit judecător? Cum sunt selecționați judecătorii și cine sunt participanții la acest proces? Cum învață judecătorii să fie judecători? Cum sunt sancționați judecătorii și în ce condiții sunt demși?

DE UNDE PROVIN JUDECĂTORII FEDERALI?

Americanii țin la ideea că până și cineva născut într-un mediu foarte modest (precum Abraham Lincoln) poate să ajungă într-o bună zi președinte al Statelor Unite, sau măcar judecător al SUA. La fel ca majoritatea miturilor, și acesta conține un sâmbure de adevăr. În principiu practic oricine poate deveni o oficialitate publică importantă, și pot fi citate câteva exemple bine cunoscute de persoane care provenind dintr-un mediu sărac au urcat până în vârful piramidei sociale. Totuși, de obicei, judecătorii federali din America, la fel ca alți înalți funcționari și ca magnații comerțului și ai industriei provin din clasa medie și clasa medie superioară.

Judecătorii districtuali

Niciodată nu au fost adunate date privind toți judecătorii districtuali din ultimii 210 ani, dar se știu destul de multe despre judecătorii aflați în funcție în ultimele decenii.

Înainte a a fi numiți în instanțe federale, mai mulți judecători fuseseră judecători la nivel de stat sau local. Urmatorul grup ca număr au lucrat fie în domeniul politic sau guvernamental, fie în firme juridice mijlocii sau mari. Cei lucrând în firme juridice mici sau ca profesori de drept au format grupul cel mai mic.

Locul unde și-au făcut studiile judecătorii dezvăluie ceva din natura lor elitară. Toți au absolvit colegiul; cam jumătate au urmat fie cursurile uneia din cele opt mari universități private din nord-est, fie ale altei universități private pentru a-și lua diplomele de drept. Judecătorii diferă de populație în ansamblu și prin aceea că există o puternică tendință către „ereditate ocupațională” – adică mulți judecători provin din familii cu o tradiție de serviciu judiciar sau public.

Deși în populația Statelor Unite femeile reprezintă cam 51 la sută, judecătorii au fost aproape exclusiv bărbați. Până la președinția lui Jimmy Carter (1977–1981), mai puțin de 2 la sută dintre judecătorii districtuali erau femei, și chiar cu un efort conștient de a schimba această situație, doar 14,4 la sută din cei numiți de Carter ca judecători districtuali au fost femei. Minoritățile rasiale au fost și ele subreprezentate în completele de judecată, nu numai în cifre absolute ci și prin comparație cu totalul populației. Până de curând, numai Jimmy Carter numise un număr semnificativ de ne-angloamericani în magistratura federală – peste 21 la sută. În timpul administrației lui Bill Clinton (1993–2001) a avut loc o schimbare spectaculoasă. În primii șase ani, 49

la sută din cei pe care i-a numit în posturi în magistratură au fost fie femei, fie reprezentanți ai minorităților.

Cam nouă din zece judecători districțuali au fost din același partid politic ca președintele care i-a numit, iar de-a lungul timpului cam 60 la sută au avut o activitate politică susținută.

Un judecător tipic avea 49 de ani în momentul numirii. Variațiile ca vârstă de la o președinție la alta au fost mici, fără vreo tendință marcată de-a lungul timpului de la o administrație la alta.

Judecătorii de curte de apel

Judecătorii de la curțile de apel au de obicei mai multă experiență judiciară decât omologii lor de la tribunalele de primă instanță și, asemeni acestora, sau chiar în mai mare măsură, sunt absolvenți de universități private și prestigioase.

În termeni de afiliere la un partid politic, sunt puține diferențe între numirile la tribunale de primă instanță și la curți de apel. Totuși, se pare că judecătorii de la curțile de apel au o ușoară tendință să fie mai activi în partidul lor politic respectiv decât colegii lor de la tribunalele de primă instanță.

Inițiativa lui Clinton de a face magistratura să reflecte mai corect structura demografică a SUA ca rasă și sex este evidentă și în rândul judecătorilor de curte de apel. O treime dintre cei numiți de el au fost femei. Clinton a numit mai mulți afroamericani, hispanici și asiatici în curțile de apel decât orice alt președinte.

Președintele George W. Bush, la rândul său, a dovedit un mare atașament față de diversitatea rasială și sexuală.

Aproape o treime dintre numirile făcute de el la tribunalele districțuale, de exemplu, au fost „netradiționale” – femei și minorități.

Judecătorii de la Curtea Supremă

Din 1789, 106 bărbați și 2 femei au stat pe banca celei mai înalte instanțe judecătorești din America. Chiar dacă aproximativ 10 la sută din judecători au fost de origine modestă, majoritatea au provenit din familii active politic, iar aproape o treime aveau rude juriști și legături cu familii cu tradiție de serviciu judiciar.

Până în anii 1960 Înalta Curte a fost formată numai din persoane de rasă albă și de sex masculin, dar în 1967 președintele Lyndon Johnson l-a numit pe Thurgood Marshall ca primul afroamerican membru al Curții. Când Marshall s-a pensionat în 1991, președintele George H.W. Bush, tatăl președintelui George W. Bush, l-a înlocuit cu un alt afroamerican, Clarence Thomas. În 1981 bariera de sex a fost ruptă când președintele Ronald Reagan a numit-o la Curte pe Sandra Day O'Connor, iar 13 ani mai târziu i s-a alăturat și Ruth Bader Ginsburg.

Cât despre ocupațiile nepolitice ale judecătorilor de la Curtea Supremă, toți 108 au avut pregătire juridică și toți practicaseră dreptul într-o anumită etapă a carierei lor. Doar 22 la sută avuseseră experiență judiciară federală chiar înainte de numirea lor, deși mai mult de jumătate fuseseră judecători la un moment dat înainte de a fi numiți la Curtea Supremă. Asemeni colegilor lor de la nivelurile inferioare ale

judiciarului federal, judecătorii de la Curtea Supremă fuseseră mai activi politic decât americanul mediu, și practic toți împărtășiseră multe dintre orientările ideologice și politice ale președintelui care i-a numit.

CALIFICAREA JUDECĂTORILOR FEDERALI

Deși oficial nu există o calificare pe care trebuie să o aibă un judecător federal, există cerințe neoficiale bine definite.

Calificarea oficial necesară

Nu este stipulată prin Constituție sau lege calificarea necesară pentru a servi în Curtea Supremă sau în instanțele federale inferioare. Constituția indică doar că „Puterea judecătorească a Statelor Unite va fi exercitată de o Curte Supremă” și de instanțe inferioare care pot înființate de către Congres (Articolul III, Paragraful 1) și că președintele „prin și cu avizul și acordul Senatului va numi... Judecători la Curtea Supremă” (Articolul II, Paragraful 2). Congresul a aplicat aceeași procedură de selecție la tribunalele de apel și de primă instanță. Nu există examene care trebuie trecute, nici exigențe de vârstă minimă, nici stipulări ca judecătorii să fie cetățeni născuți în SUA sau rezidenți legali, nici măcar cerința ca judecătorii să aibă o diplomă de drept.

Cerințele neoficiale

Cel puțin patru factori, neoficiali dar esențiali, decid cine va sta pe banca

federală în America: competența profesională, calitățile politice, autoselecția și elementul șansă.

Competența profesională: Deși candidații la posturi din sistemul judecătorec federal nu trebuie să fie avocați, a existat obiceiul de a numi avocați care s-au remarcat profesional. Chiar dacă regulile politice îi permit președintelui să recompenseze un vechi aliat cu un loc în instanță, prin tradiție s-a creat așteptarea ca potențialul judecător să aibă o oarecare reputație pentru competență profesională, cu atât mai mult cu cât postul de judecător respectiv urcă de la tribunalul de primă instanță la curtea de apel și până la nivelul Curții Supreme.

Calitățile politice: Majoritatea celor nominalizați pentru funcții de judecători au un trecut de activism politic, din două motive. În primul rând, posturile de judecător mai sunt și acum considerate într-o oarecare măsură ca făcând parte din sistemul de patronaj politic; este mai probabil ca cei care au servit partidul să fie recompensați cu un post federal, decât cei care nu au făcut-o. În al doilea rând, o oarecare activitate politică din partea potențialului judecător este de multe ori necesară, căci altfel candidatul nu s-ar face remarcat de președinte, senatori sau lideri locali de partid care trimit numele candidaților.

Autoselecția: Chiar dacă multă lume consideră degradant și lipsit de caracter judiciar ca cineva să-și anunțe public dorința de a obține un post de judecător federal, unii potențiali judecători

pun la cale campanii discrete pentru ei înșiși sau dau de veste că sunt disponibili pentru serviciul judiciar. Puțini vor recunoaște că au făcut totul pentru a obține o numire, dar unele povești credibile spun că avocații deseori au grijă ca numele lor să iasă în față atunci când apare un loc liber.

Elementul șansă: Hazardul, sau șansa, joacă un rol important în toate numirile de judecători. A fi membru al partidului potrivit la momentul adecvat sau a fi cunoscut de cei aflați la putere, la momentul potrivit, influențează uneori la fel de mult șansele de a deveni judecător ca și pregătirea profesională.

PROCESUL DE SELECȚIE FEDERALĂ ȘI PARTICIPANȚII LA ACESTA

Cadrul de selecție pentru toți judecătorii federali este identic, chiar dacă rolurile participanților diferă în funcție de nivelul judiciarului SUA. Toate nominalizările sunt făcute de către președinte, după consultări cu personalul Casei Albe, cu biroul procurorului general, cu anumiți senatori și cu alți factori politici. Biroul Federal de Investigații (FBI), un organ al Departamentului de Justiție, efectuează de obicei un control de securitate de rutină. După ce nominalizarea este anunțată publicului, diferite grupuri de interese care consideră că au o miză în respectiva numire pot face lobby în favoarea sau împotriva candidatului. În plus, calitățile candidatului

vor fi evaluate de către o comisie a Asociației Barourilor Americane. Numele candidatului este transmis la Comisia Juridică a Senatului, care face o investigație pentru a afla cât de potrivit este nominalizatul pentru post. Dacă votul comisiei este favorabil, nominalizarea este trimisă spre dezbatere în plen în Senat, unde ea este aprobată sau respinsă printr-un vot de majoritate simplă.

Președintele

Tehnic, președintele nominalizează toți candidații la posturi de judecători, dar de-a lungul timpului șeful executivului a fost implicat mai mult în numirile la Curtea Supremă, decât la instanțele inferioare. Și asta din mai multe motive.

În primul rând, numirile la Curtea Supremă sunt considerate de către președinte – și de către opinia publică în general – mai importante și cu o semnificație politică mai mare decât cele în posturi vacante de la instanțele inferioare. Președinții folosesc deseori rarele lor ocazii de a face numiri la Înalta Curte pentru a face declarații politice sau pentru a da tonul administrației lor. De exemplu, în perioada de tensiune națională dinainte de intrarea SUA în Al Doilea Război Mondial, președintele democrat Franklin D. Roosevelt l-a înălțat pe republicanul Harlan Fiske Stone la rangul de președinte al Curții Supreme ca un gest de unitate națională. În 1969, președintele Richard Nixon a folosit numirea conservatorului Warren Burger pentru a-și îndeplini promisiunea din campanie de a readuce „legea și ordinea”. Iar în 1981, președintele Ronald Reagan a sperat să-și contrazică reputația de indiferent față

de mișcarea feministă, fiind primul care a numit o femeie la Înalta Curte.

Un al doilea motiv pentru care președinții probabil că acordă mai multă atenție numirilor la Curtea Supremă și mai puțină celor la instanțe inferioare este acela că prin tradiție li s-a permis unor senatori individuali și unor lideri de partid locali să influențeze, sau chiar să domine, numirile la instanțe inferioare.

Practica cunoscută drept curtoazie senatorială face parte din procedura de numire a judecătorilor districtuali. Conform acesteia, senatorilor din partidul politic al președintelui care sunt din statul de reședință al nominalizatului li se cere părerea despre candidat de către Comisia Juridică a Senatului. Exprimându-și opiniile despre un anumit candidat, acești senatori au practic posi-

bilitatea să se opună nominalizării acestuia. Curtoazia senatorială nu se aplică numirilor la curți de apel, deși se obișnuiește ca președinții să se bazeze pe experiența senatorilor din partidul lor din statele care compun circumscripția curții de apel.

Departamentul de Justiție

Cei care îi ajută pe președinte și personalul Casei Albe în procesul de selecție a judecătorilor sunt două persoane cheie numite de către președinte la Departamentul de Justiție – procurorul general al Statelor Unite și procurorul general adjunct. Rolul lor principal este să caute candidați pentru posturi în sistemul judecătoresc federal, care corespund criteriilor generale stabilite de către președinte. După ce se obțin mai multe nume, personalul Departamentului de

Președintele Lyndon B. Johnson, dreapta, l-a numit pe primul membru afroamerican al Curții Supreme, Thurgood Marshall, stânga, în 1967.

Justiție urmează să îl analizeze pe fiecare în parte. Este posibil să ordone o anchetă a FBI-ului privind caracterul și antecedentele candidatului; de regulă, vor citi copii ale tuturor articolelor sau discursurilor pe care le-a scris candidatul sau vor evalua opiniile scrise ale unui judecător; ar putea de asemenea să verifice la liderii de partid locali dacă respectivul candidat este fidel partidului și susține principalele măsuri de politică publică ale președintelui.

În cazul numirilor de judecători districtuali, când numele sunt deseori propuse de senatori ai statelor respective, rolul Departamentului de Justiție este mai curând cel de trior, decât de inițiator. Indiferent cine propune o listă de nume, prima sarcină a Departamentului de Justiție este să evalueze capacitatea personală profesională și politică a candidatului. În îndeplinirea acestei sarcini, Departamentul poate să conlucreze îndeaproape cu personalul Casei Albe, cu senatorii implicați în nominalizare și cu lideri de partid care doresc să contribuie la alegerea nominalizatului respectiv.

Liderii de partid statali și locali

Liderii de partid regionali nu au un cuvânt greu în numirea judecătorilor la Curtea Supremă, în care domină prerogativa prezidențială, iar rolul lor în alegerea judecătorilor de la curțile de apel este minim. Cu toate acestea, în selecția judecătorilor pentru tribunalele de primă instanță ale SUA, influența lor este extraordinară, mai ales atunci când numirile au loc în state în care nici un senator nu face parte din partidul politic al președintelui. În aseme-

nea situații, probabil că președintele se va consulta cu liderii politici statali ai propriului său partid mai degrabă decât cu cu senatorii statului.

Grupurile de interese

Mai multe grupuri de presiune din Statele Unite, care reprezintă întregul spectru politic de la dreapta la stânga, fac deseori lobby în favoarea sau împotriva nominalizărilor în funcții de judecători. Liderii acestor grupuri – pentru libertăți civile, afaceri, muncă organizată, drepturi civile – nu se feresc deloc să-i ceară președintelui să retragă nominalizarea cuiva ale cărui valori politice și sociale sunt diferite de ale lor sau să facă lobby la Senat în favoarea cuiva care le place. Grupurile de interese fac lobby pentru sau împotriva celor nominalizați la toate nivelurile sistemului judecătoresc federal.

Asociația Barourilor Americane (ABA)

De peste cinci decenii, Comitetul pentru Judiciarul Federal al ABA a jucat un rol esențial în evaluarea recomandărilor profesionale ale potențialilor nominalizați pentru funcții în judiciarul federal. Comitetul, ai cărui 15 membri reprezintă toate circumscriptiile SUA, îi evaluează pe candidați pe baza a trei criterii: moderația judiciară, competența profesională și integritatea. Un candidat aprobat de comitet este considerat fie „calificat” sau „bine calificat”, în timp ce unui candidat neacceptat i se aplică eticheta de „necalificat”.

Președintele îi nominalizează pe toți candidații la sistemul judecătoresc federal, dar senatorii individuali și liderii de partid locali dețin prin tradiție o mare influență în cazul numirilor la instanțe inferioare. Sus, doi judecători districtuali ai SUA asistă la o ceremonie de naturalizare (acordare a cetățeniei americane) în statul New York. Centru, președintele George W. Bush îi felicită pe cei nominalizați de el pentru posturi de judecători.

Jos, judecătorul principal Constance Baker Motley, dreapta, de la Tribunalul Districtual al SUA pentru Districtul de Sud al New York-ului, ia cuvântul într-o discuție a completului.

Comisia juridică a Senatului

Regulile Senatului îi cer Comisiei sale Juridice să analizeze toate numirile în judiciarul federal și să facă recomandări Senatului în ansamblu. Rolul său este așadar de a tria persoanele deja nominalizate, nu de a propune nume de posibili candidați. Comisia ține audieri pentru toate nominalizările, în care sunt audiați martori iar deliberările au loc cu ușile închise. Audierile pentru numiri la tribunale districtuale sunt mai mult de formă, căci norma de curtoazie senatorială a stabilit practic deja dacă respectivul candidat va fi acceptat de Senat. Totuși, pentru cei nominalizați la curți de apel – ca să nu mai vorbim despre o numire la Curtea Supremă – audierea comisiei este o procedură serioasă.

Senatul

Ultima etapă în procesul de numire judiciară pentru judecători federali este un vot majoritar din partea Senatului. De-a lungul timpului, două păreri generale au predominat cu privire la rolul ce-i revine Senatului. Președinți de pe vremea lui George Washington și câțiva teoreticieni au adoptat poziția că Senatul ar trebui să accepte cuminte alegerile președintelui, dacă nu există motive foarte puternice pentru contrariu. Alți teoreticieni și majoritatea senatorilor au fost de părere că Senatul are dreptul și obligația să ia o decizie proprie în privința persoanei nominalizate. În practică, rolul Senatului în procesul de confirmare judiciară a variat, în funcție de nivelul funcției de judecător federal aflată în discuție.

Pentru judecători districtuali precum pănește norma de curtoazie senatorială. Adică, atunci când cel nominalizat de președinte este acceptabil pentru senatorul sau senatorii din partidul președintelui din statul în care urmează să funcționeze judecătorul, Senatul se mulțumește de obicei să confirme numirea. Pentru numirile la curți de apel, curtoazia senatorială nu se aplică, deoarece postul liber ce urmează a fi ocupat acoperă mai mult decât doar statul a unu sau poate doi senatori. Dar senatorii din fiecare stat din circumscripția în care a apărut postul liber de regulă îi supun atenției președintelui numele unor posibili candidați. O regulă nescrisă este aceea că fiecare stat din circumscripție ar trebui să aibă cel puțin un judecător în curtea de apel a respectivei circumscripții. Atâta timp cât normele sunt respectate și cel nominalizat de președinte are o bună calificare, Senatul în ansamblu de obicei acceptă recomandările șefului executivului.

Senatul a avut tendința să-l contracizeze pe președinte dacă apar dezacorduri cu privire la cât de potrivit este un nominalizat la Curtea Supremă. Din 1789, președinții au transmis către Senat numele a 144 de nominalizați la Curtea Supremă, pentru ca acesta să-și dea avizul și acordul. Din acest număr, 30 au fost fie respinși sau „amânați pe termen nedefinit” de către Senat, sau numele au fost retrase de președinte. Astfel, președinții au avut succes cam în 79 la sută din cazuri, iar rata lor de succes pare să se îmbunătățească, dat fiind că în secolul al XIX-lea o treime din nominalizări au fost respinse de Senat. Evidențele arată că președinții au avut

cel mai mare succes în a obține aprobarea nominalizărilor lor la Curtea Supremă atunci când cel nominalizat are antecedente ce nu iscă controverse și înclinații către o politică moderată, și atunci când partidul președintelui controlează și Senatul, sau când măcar o majoritate împărtășește atitudinile și valorile esențiale ale președintelui.

PROCESUL DE SOCIALIZARE JUDICIARĂ

La colegiu și la facultatea de drept, viitorii judecători își însușesc cunoștințe importante de analiză și de comunicare, pe lângă cele fundamentale de drept. După vreo două decenii de practică juridică, viitorul judecător a învățat destule despre modul cum funcționează de fapt instanțele și legea și s-a specializat în mai multe domenii ale dreptului. În pofida acestei pregătiri, denumită uneori „socializare anticipativă”, majoritatea noilor judecători din America tot mai au multe de învățat despre ce înseamnă să fii judecător.

Nu numai că în Statele Unite lipsește un sistem de pregătire formalizat pentru profesia de judecător, dar se mai și presupune că dacă ai fost avocat vreo zece ani ai destulă experiență ca să fii judecător. Pe de altă parte, ca să devii judecător în America este nevoie de multă socializare ca boboc (învățare pe termen scurt și adaptare la noul rol) și de socializare ocupațională (pregătire la locul de muncă pe o durată de mai mulți ani).

De regulă, deși noii numiți la tribunale de primă instanță sunt avocați de pri-

ma mână și experți în câteva domenii ale dreptului în care s-au specializat, ca judecători se așteaptă de la ei să fie experți în toate subiectele juridice, li se cere să îndeplinească sarcini judiciare care de obicei nu au nici o legătură cu ceea ce făceau ca avocați (de exemplu, să dea condamnări) și li se dau o mulțime de atribuții administrative pentru care nu au o experiență anterioară (de exemplu, să învețe cum să repartizeze pe rol în mod eficient câteva sute de cazuri diferite).

Și la nivelul curților de apel există și o perioadă de socializare ca nou-venit – în pofida posibilei experiențe judiciare anterioare a judecătorului de circumscripție – și foștii judecători de primă instanță par să facă mai ușor trecerea. În perioada de tranziție, judecătorii de circumscripție tind să vorbească mai puțin în numele instanței decât colegii lor cu mai multă experiență. Deseori le ia mai mult timp să scrie opinii, se bizuie mai mult pe experiența colegilor cu mai multă vechime, sau trec printr-o perioadă de indecizie.

Pentru noii judecători de la Curtea Supremă procesul de învățare este și mai dificil. La fel ca noii judecători de curte de apel, judecătorii novici de la Curtea Supremă tind să se bizuie pe experiența celor mai vechi, să scrie mai puține opinii ale majorității și opinii divergente și să manifeste un grad de nesiguranță. Noii numiți la Înalta Curte s-ar putea să aibă mai multă experiență judiciară decât colegii lor de la instanțe inferioare, dar faptul că Curtea Supremă este implicată în luarea unor decizii de politică judiciară de mare anvergură – spre deosebire de corectarea unor

erori pe care o fac curțile de apel și de punerea în aplicare a legilor pe care o fac tribunalele de primă instanță – ar putea explica indecizia lor inițială.

Data fiind nevoia noilor juriști federați de socializare atât ca nou-veniți cât și de socializare profesională, la cine pot apela? Atât pentru judecătorii de la curțile de apel, cât și pentru omologii lor de la tribunalele de primă instanță, cea mai mare parte o pregătirii vine din partea colegilor lor mai vechi și cu experiență – îndeosebi judecătorul șef al circumscripției sau al districtului. La fel și la Curtea Supremă, judecătorii mai vechi și de multe ori chiar președintele joacă un rol principal în a transmite judecătorilor novici regulile și valorile esențiale ale Curții.

Seminarele de pregătire organizate de Centrul Judiciar Federal pentru judecători nou-numiți joacă de asemenea un rol important în pregătirea și socializarea noilor juriști. Deși unele din aceste seminare sunt conduse de specialiști din afară – experți în anumite materii din facultățile de drept – principalii instructori sunt judecători pricepuți, a căror experiență de viață reală inspiră respectul noilor membri ai judiciarului federal.

Care este semnificația acestui proces de socializare pentru funcționarea sistemului judiciar-juridic din Statele Unite? În primul rând, factorii de socializare aflați oricând la dispoziția judecătorilor novici permit o funcționare lină a sistemului, fără ieșiri din ritm. Dacă noii judecători ar fi izolați de colegii lor mai experimentați, din punct de vedere geografic sau în alt mod, le-ar trebui mai mult timp ca să învețe punctele

delicate ale meseriei lor și probabil ar avea loc mult mai multe erori în dezbaterea litigiilor.

În al doilea rând, faptul că sistemul este capabil să-și asigure singur socializarea – că judecătorii mai vechi și cu experiență îi pregătesc pe novici – este ca un fel de liant care contribuie la consolidarea sistemului. El face posibil ca valorile, practicile și orientările judiciare ale unei generații de judecători să fie transmise la alta. El conferă continuitate și un sentiment de permanență unui sistem care funcționează într-o lume în care haosul și comportamentul aberant sunt ceva obișnuit.

PENSIONAREA ȘI DEMITEREA JUDECĂTORILOR

Judecătorii încetează să-și îndeplinească îndatoririle judiciare atunci când se pensionează la cerere din motive de sănătate, dacă decedează, sau când sunt supuși unor acțiuni disciplinare din afară.

Acțiunile disciplinare împotriva judecătorilor federali

Toți judecătorii federați numiți în conformitate cu prevederile Articolului III din Constituție își mențin posturile „în caz de bună comportare”, ceea ce înseamnă de fapt pe viață, sau până când doresc ei să renunțe. Singurul mod în care pot fi înlăturați din funcție este prin punere sub acuzare (incriminare de către Camera Reprezentanților) și condamnare de către Senat. În conformitate cu exigențele constituțio-

nale (pentru judecătorii de la Curtea Supremă), punerea sub acuzare poate avea loc pentru „Trădare, luare de mită și alte crime și delictе”. Un judecător pus sub acuzare va fi judecat de către Senat, care poate să dea o condamnare prin votul a două-treimi din membrii prezenți.

Din 1789, Camera Reprezentanților a inițiat proceduri de punere sub acuzare doar împotriva a 13 judecători – deși un număr aproape egal de judecători au demisionat chiar înainte de a se lua măsuri oficiale împotriva lor. Din aceste 13 cazuri, doar 7 au dus la o condamnare, care i-a demis din funcție.

Deși actele infracționale flagrante din partea celor din sistemul judecătoresc sunt puțin numeroase, o zonă cenușie de comportament neadecvat îi poate plasa pe judecătorii culpabili undeva între un comportament acceptabil și unul la limita punerii sub acuzare. Ce este de făcut cu judecătorul federal care audiază un caz în pofida unui conflict de interese evident, care dă mereu dovadă de comportament pătinitor în instanță, ale cărui obiceiuri personale îi afectează negativ performanțele profesionale? De-a lungul timpului, în astfel de cazuri nu s-au făcut prea multe, în afară de o mustrare din partea colegilor. În ultimele decenii însă, s-au luat măsuri pentru disciplinarea judecătorilor.

La 1 octombrie 1980, a intrat în vigoare o nouă lege a Congresului. Intitulată Reforma Consiliilor Judiciare și Legea privind Comportamentul și Incapacitarea Judiciară, legea are două părți distincte. Prima parte autorizează Consiliul Judiciar din fiecare cir-

cumscripție, format din judecătorii de curți de apel și de prime instanțe și prezidat de judecătorul șef al circumscripției, să „adopte toate dispozițiile necesare și adecvate pentru administrarea eficientă și rapidă a justiției în cadrul circumscripției sale”. A doua parte a legii stabilește o procedură legală de depunere a unei plângeri împotriva judecătorilor. Pe scurt, ea permite unei părți nemulțumite să înregistreze o plângere scrisă la grefierul curții de apel. Judecătorul șef revizuieste apoi acuzația și o poate respinge dacă pare neîntemeiată, sau dintr-o diversitate de alte motive. Dacă acuzația pare valabilă, judecătorul șef trebuie să numească un comitet de anchetă format din el însuși și un număr egal de judecători de primă instanță și de curți de apel. După investigație, comitetul îi raportează consiliului, care are de ales între mai multe soluții: judecătorul poate fi exonerat; dacă acuzatul este un judecător pentru falimente, acesta poate fi demis; iar un judecător numit conform Articolului III poate fi supus unei mustrări ori unui blam privat sau public, unei certificări de incapacitate, unei cereri de demisie voluntară sau unei interdicții de a i se atribui alte cazuri. Cu toate acestea, înlăturarea din funcție a unui judecător numit în conformitate cu Articolul III nu este permisă; singura cale rămâne tot punerea sub acuzare. În cazul în care consiliul stabilește că respectivul comportament ar putea constitui motiv de punere sub acuzare, el va anunța Adunarea Judiciară, care la rândul său poate transmite cazul spre analizare Camerei Reprezentanților a SUA.

Incapacitarea judecătorilor federali

Poate că și mai dificilă decât demiterea judecătorilor pentru comportament necorespunzător este înlăturarea celor care au ajuns prea bătrâni și infirmi pentru a-și îndeplini în mod eficace însărcinările judiciare. Congresul a încercat cu oarecare succes să-i ademească pe judecătorii mai în vârstă să se pensioneze acordându-le unele avantaje financiare. Din 1984, judecătorilor federali li s-a permis să se pensioneze cu retribuție și beneficii integrale prin ceea ce s-a numit decizia a 80; cu alte cuvinte, când suma vârstei unui judecător și a anilor de serviciu este 80. Congresul le-a permis de asemenea judecătorilor să accepte un statut de seniori în loc de pensionare totală. În schimbul

unui număr de cazuri de judecată redus, li se permite să își păstreze funcția și personalul și – tot atât de important – prestigiul și respectul de sine de a fi un judecător activ.

Judecătorii își planifică astfel demisia încât ea să aibă loc atunci când partidul lor controlează președinția pentru a fi înlocuiți de un judecător cu orientări politice și judiciare similare. Un studiu din 1990 constata că mai ales după 1954, „rata pensionărilor/demisiilor judecătorilor a fost influențată puternic de considerente politice/ideologice și impregnată de spirit partizan”, demonstrând astfel că numeroși judecători se consideră ca făcând parte din legătura politică între popor, procesul de numiri judiciare și deciziile ulterioare ale judecătorilor. ⚖️

CALIFICAREA ȘI PROVENIENȚA JUDECĂTORILOR STATALI

Majoritatea legilor și constituțiilor statale cuprind puține condiții rigide pentru a fi judecător statal. Marea majoritate a statelor nu pretind ca judecătorii lor de pace să aibă diplome de drept, dar astfel de diplome se cer (fie oficial fie în practică) pentru judecătorii de primă instanță și de curți de apel.

Deși femeile constituie, cu puțin, majoritatea populației americane și deși în ultimele decenii numărul femeilor în profesiunea juridică a crescut rapid, femeile continuă să fie subreprezentate în această profesiune. Cele care servesc ca judecători statali se regăsesc mai mult la nivelurile inferioare ale judiciarului statal decât în curțile supreme, chiar dacă acest fenomen diferă foarte mult de la un stat la altul. De pe la mijlocul anilor 1990, doar vreo 14 la sută din toți judecătorii statali erau femei, iar 6 la sută erau afroamericani, hispanici sau asiatici.

Judecătorii statali, la fel ca omologii lor federali, au rămas în general în regiunea unde au crescut și au învățat. Cam trei sferturi din toți judecătorii statali s-au născut în statul unde activează, și mai puțin de o treime au plecat din stat ca să-și facă studiile sau să obțină diploma de drept. Această înclinație spre localism se reflectă și în tiparele de experiență de muncă pe care o aduc cu ei judecătorii statali. De exemplu, dintre cei care fac parte din curtea supremă a statului, doar 13 la sută au o experiență federală

anterioară, în vreme ce 93 la sută au un anumit tip de experiență statală anterioară.

Judecătorii sunt de obicei de vârstă mijlocie când ajung în bancă. Judecătorii de primă instanță statală ajung în funcție pe la vârsta de 46 de ani, ceea ce corespunde oarecum vârstei de 49 de ani pentru judecătorii federali de primă instanță. Judecătorii statali de curte de apel tind să fie ceva mai bătrâni decât colegii lor din tribunalele de primă instanță atunci când devin judecători – cam la 53 de ani, aproximativ la fel ca omologii lor federali.

În termeni de afiliere la un partid politic, judecătorii statali, fie că sunt aleși sau numiți, tind să oglindească partidul care domină în statul judecătorului. De asemenea, marea majoritate a judecătorilor statali fuseseră activi politic înainte de a deveni judecători, fie că au fost aleși, fie că au fost numiți de guvernator.

Peste jumătate din judecătorii statali de primă instanță ajung în această funcție din practici juridice private, și cam un sfert au fost avansați de pe un post inferior, cum ar fi cel de judecător de pace. Dintre cei care au practicat dreptul, majoritatea au declarat că aveau o practică generală, fără specializare. Cam unul din cinci a fost recrutat

din rândul procurorilor districtuali, și doar 3 la sută provin din practica privată a dreptului penal. Dintre cei care servesc în curțile supreme statale, aproape două treimi provin de la curți de apel intermediare sau de la tribunale statale de primă instanță.

PROCESUL DE SELECȚIE PENTRU JUDECĂTORII STATALI

La nivel statal se folosesc o diversitate de metode pentru selecția judecătorilor, și fiecare dintre ele are numeroase permutări. În esență, există cinci căi spre funcția de judecător în oricare dintre cele 50 de state: alegerea pe criterii politice, alegerea pe criterii non-politice, selecția pe criterii de merit, numirea de către guvernator și numirea de către legislativ.

Alegerea judecătorilor

Alegerea judecătorilor, fie prin scrutin politic, fie prin scrutin non-politic, este cea mai uzuală în state. Această metodă a devenit populară pe vremea președintelui Andrew Jackson (1829–1827), perioadă când americanii încercau să democratizeze procesul politic. În practică, însă, liderii de partide politice privesc de multe ori alegerile judiciare drept un mijloc indirect de a-i

răsplăti pe cei fideli partidului. În plus, judecătorii care candidează în alegeri sunt de multe ori siliți să solicite contribuții pentru campanie de la avocați și firme juridice care până la urmă vor compărea în fața lor în instanță – o posibilă sursă de conflict de interese. În fine, participarea la vot în alegerile judiciare este extrem de scăzută. Alegătorii s-ar putea să știe pe cine preferă ca președinte sau membru în Congres sau senator al statului, dar probabil că nu sunt familiarizați cu persoanele care candidează pentru funcții de judecători statali.

Ca parte a mișcării Progresiste de la începutul secolului XX, reformatorii au încercat să reducă din caracterul politic al alegerilor judiciare, făcând astfel ca judecătorii să candideze pe criterii non-politice. În principiu urmau să candideze pe baza ideilor și calităților lor, nu a partidului din care făceau parte. Dar chiar și în aceste state teoretic non-politice, partidele politice susțin anumiți candidați și contribuie la campaniile lor, astfel încât candidații ajung să fie identificați cu un partid sau cu altul.

Selecția pe criterii de merit

Selecția pe criterii de merit se folosește de la începutul anilor 1900 ca metodă preferată de selecție a judecătorilor. Primul stat care a adoptat în întregime o astfel de metodă a

fost Missouri în 1940, iar de atunci astfel de sisteme au ajuns să fie considerate drept variante ale „Planului Missouri”.

Statele cu planuri de tip Missouri folosesc o combinație de alegeri și numiri. Guvernatorul numește un judecător dintre mai mulți candidați recomandați de un grup format din cinci sau mai multe persoane, cuprinzând de obicei avocați (deseri aleși de asociația locală a barourilor), ne-avocați numiți de către guvernator, și uneori un judecător local cu vechi state de serviciu. Prin lege sau prin acord implicit, guvernatorul numește pe cineva de pe lista de recomandări. După ce funcționează o perioadă scurtă de timp, de multe ori un an, judecătorul nou-numit trebuie să se prezinte la alegeri speciale, moment în care candidează într-adevăr pe baza propriilor sale merite. (Alegătorii sunt întrebați „Judecătorul X va fi păstrat în funcție?”) Dacă titularizarea judecătorului este susținută de către alegători, cum se întâmplă practic întotdeauna, judecătorul va rămâne în funcție o perioadă destul de lungă.

Numirea de către guvernator și numirea de către legislativ

În ziua de azi, judecătorii sunt aleși de către guvernator sau de către legislativul statului doar în câteva state. Când judecătorii sunt numiți de

guvernator, politica intră aproape invariabil în joc. Guvernatorii au tendința să aleagă persoane care au fost active în politica statului și de pe urma activității cărora au beneficiat fie guvernatorul personal, fie partidul politic sau aliații guvernatorului. De asemenea, atunci când face numiri juridice, guvernatorul negociază de multe ori cu lideri politici locali sau cu membrii ai legislativului statului de al căror sprijin are nevoie. Guvernatorii pot de asemenea folosi un post de judecător pentru a răsplăti un membru al legislativului sau un politician local care i-a acordat un sprijin politic constant în trecut.

Doar câteva state le permit membrilor legislativului lor să numească judecători statali. Chiar dacă există o diversitate de criterii ce pot fi folosite pentru a alege membrii curților supreme ale statelor, când este vorba de umplerea băncilor tribunalelor de primă instanță, legislativele statale tind să facă apel la foști membri ai legislativului.

PENSIONAREA ȘI DEMITEREA JUDECĂTORILOR

Judecătorii care sunt prea bătrâni sau nu mai sunt apti să funcționeze par a pune mai puține probleme la nivel statal decât la nivel federal. Mai multe state au

planuri de pensionare obligatorii. Vârsta minimă de pensionare variază între 65 și 75 de ani, 70 fiind cea mai uzuală. Unele state au planuri de reducere a pensiei pentru judecătorii care rămân în funcție după mandatul dorit; adică, cu cât judecătorii rămân mai mult în funcție, cu atât mai mici le vor fi pensiile.

Planurile de pensionare, deși sunt eficiente pentru a-l face pe un judecător bătrân să se retragă, nu sunt de mare folos împotriva unui judecător tânăr care este incompetent, corupt sau lipsit de etică. De-a lungul întregii istorii a Americii, statele au folosit proceduri precum punerea sub acuzare, destituirea la cererea alegătorilor și rezoluții convergente ale legislativului pentru demiterea acestor judecători. Totuși, aceste metode au avut o eficiență minimă, fie pentru că erau greu de pus în practică din punct de vedere politic, fie din cauză că luau prea mult timp și erau greoaie.

Mai de curând, statele au început să înființeze comisii speciale formate deseori chiar din judecători, care să-i disciplineze pe propriii lor membri. Astfel de comisii nu sunt însă întotdeauna eficiente, căci de multe ori judecătorii detestă să-și expună un coleg cenzurii și sancționării publice.

CAPITOLUL

8

PUNEREA ÎN APLICARE ȘI IMPACTUL POLITICII JUDICIARE

Un avocat al acuzării își ține pledoaria în fața Curții Supreme a statului Washington, una dintre instanțele inferioare considerate de obicei drept cele care aplică politica instituită prin hotărârile curților de apel, respectiv ale Curții Supreme a SUA.

După ce o instanță ajunge la o hotărâre, mai multor persoane – alți judecători, oficiali publici, chiar și cetățeni particulari – li se poate cere să pună în aplicare hotărârea. Acest capitol prezintă diferenții factori implicați în procesul de punere în aplicare, reacțiilor acestora față de măsurile judiciare și metodele prin care pot să reacționeze la hotărârea unei instanțe.

În funcție de natura hotărârii instanței, măsura judiciară poate avea un impact foarte restrâns sau foarte larg. Un proces de daune suferite într-un accident de automobil ar afecta direct doar persoanele implicate și poate rudele lor apropiate. Dar faimoasa decizie din procesul *Gideon v. Wainwright* (1963) a afectat milioane de oameni într-un mod sau altul. În cazul *Gideon*, Curtea Supremă a susținut că statele trebuie să asigure un avocat inculpaților lipsiți de mijloace în procesele de infracțiuni. O mulțime de oameni – inculpați, judecători, avocați, contribuabili – au resimțit efectele acestei măsuri judiciare.

IMPACUL HOTĂRĂRIILOR INSTANTELOR SUPERIOARE ASUPRA INSTANTELOR INFERIOARE

Curțile de apel, și în mod special Curtea Supremă a SUA, sunt considerate deseori ca fiind cel mai mult implicate în stabilirea politicii judiciare, în timp ce tribunalele de primă instanță sunt considerate ca fiind cele care aplică normele. Cu toate acestea, judecătorii instanțelor inferioare

au un mare grad de independență față de curțile de apel și pot fi considerați, conform unui studiu, drept „actori independenți... care nu vor urma exemplul instanțelor superioare, decât dacă există condiții favorabile pentru a face acest lucru”.

Puterea discreționară a instanțelor inferioare

De ce au o putere discreționară atât de mare judecătorii instanțelor inferioare atunci când este vorba de punerea în aplicare a politicii unei instanțe superioare? În parte, răspunsul se află în structura sistemului judiciar din SUA. Sistemul judecătoresc a fost caracterizat dintotdeauna de independență, descentralizare și individualism. Judecătorii federali, de exemplu, sunt protejați prin numirea pe viață și de-a lungul timpului au putut să-și conducă instanțele așa cum au considerat ei că este mai bine. Măsurile disciplinare nu sunt de loc ceva obișnuit, iar judecătorii federali nu prea s-au temut de punerea sub acuzare. Pentru a-și menține postul, judecătorii statali de primă instanță trebuie în general doar să-și mulțumească electoratul.

Puterea discreționară exercitată de un judecător de la o instanță inferioară poate fi chiar rezultatul unei hotărâri date de instanța superioară. De exemplu, ca urmare a renumitului caz de desegregare a școlilor, *Brown v. Comitetul pentru Învățământ din Topeka* (1954), Curtea Supremă le-a spus judecătorilor districtuali federali, care aveau sarcina să pună în aplicare hotărârea, că școlile publice trebuiau să înceapă neapărat cât se poate de curând și pe urmă să pro-

cedeze cât mai rapid permit condițiile la desegregare. Ce înseamnă a începe neapărat și cât se poate de curând? Cât de repede trebuie un district școlar să se miște pentru a proceda cât mai rapid permit condițiile? Curtea Supremă nu a furnizat un răspuns concret la aceste întrebări.

Deși nu toate hotărârile Curții Supreme sunt atât de interpretabile, destule dintre ele sunt. Hotărârea unei instanțe poate fi neclară din mai multe motive. Uneori chestiunea sau obiectul poate fi atât de complex încât este greu de trasat o politică limpede. În cazurile de obscenitate, de exemplu, Curtea Supremă nu a avut dificultăți în a decide că materialele pornografice nu au dreptul la protecția de care beneficiază libertatea cuvântului conform Amendamentului I la Constituție. Însă definirea obscenității s-a dovedit a fi o altă chestiune. Expresii precum „curiozitate bolnăvicioasă”, „vădit dezgustător”, „standarde contemporane ale comunității” și „fără valoare socială de îndreptare” au devenit ceva obișnuit în opiniile emise în procese de obscenitate, dar acești termeni lasă mult loc pentru o interpretare subiectivă.

Politicile stabilite de instanțele cu membri egali sunt deseori ambigue din pricină că opinia majorității este scrisă astfel încât să mulțumească mai mulți judecători. Opinia majorității poate fi de asemenea însoțită de mai multe opinii convergente. Când se întâmplă acest lucru, judecătorii de la instanțele inferioare nu mai au un precedent clar după care să se ghideze. De exemplu, în *Furman v. Georgia* (1972), Curtea Supremă a anulat pedeapsa cu moartea

în mai multe state, dar dintr-o diversitate de motive. Unii judecători s-au opus pedepsei cu moartea per se, pe motiv că reprezintă o pedeapsă crudă și neobișnuită ce încalcă Amendamentul VIII al Constituției. Alții au votat pentru abolirea legilor statale fiindcă erau aplicate în mod discriminatoriu. Incertitudinea creată prin hotărârea din 1972 i-a afectat nu numai pe judecătorii de la instanțele inferioare, ci și legislativele statelor. Statele au adoptat o puzderie de legi extrem de divergente privind pedeapsa cu moartea și au provocat o cantitate considerabilă de noi litigii.

Puterea discreționară a unui judecător de la o instanță inferioară în procesul de punere în aplicare poate fi afectată și de modul în care este comunicată politica unei instanțe superioare. Cu siguranță că instanța la a cărei decizie s-a făcut recurs va fi informată de hotărâre. Totuși, nu se fac eforturi sistematice, oficiale, pentru a informa celelalte instanțe despre decizie sau pentru ca judecătorii instanțelor inferioare să aibă acces la o copie a opiniei. Hotărârile care conțin noua politică judiciară sunt puse la dispoziția publicului în formă tipărită sau pe Internet, și se așteaptă de la judecători să le citească dacă au timp și doresc s-o facă.

Opiniile Curții Supreme, ale instanțelor federale inferioare și ale curților de apel statale sunt disponibile în numeroase biblioteci din tribunale, facultăți de drept și universități. Ele se găsesc tot mai mult și pe Internet. Această disponibilitate răspândită nu garantează însă că ele vor fi citite și înțelese clar. Mulți judecători din instanțele statale

inferioare, cum ar fi judecătorii de pace și cei din instanțele pentru delikte juvenile, nu sunt avocați și nu au prea mult interes și pricepere să citească hotărâri judiciare complexe. În sfârșit, chiar și acei judecători care sunt interesați de hotărârile instanțelor superioare și sunt capabili să le înțeleagă nu au timpul necesar pentru a se ține la curent cu toate noile opinii.

Date fiind aceste probleme, cum iau cunoștință judecătorii de hotărârile instanțelor superioare? Un mod este de a afla despre ele de la avocații care prezintă cazuri în instanțele inferioare. Se presupune în general că avocații adversi vor prezenta precedentele relevante în expunerile lor în fața judecătorului. Judecătorii care au pe lângă ei stagiari se pot baza și pe aceștia pentru a cerceta deciziile recente ale instanțelor mai înalte.

Astfel unele politici ale instanțelor mai înalte nu sunt rapid și riguros puse în aplicare din simplul motiv că judecătorii de la instanțele inferioare nu știu de ele. Chiar și politicile despre care judecătorii de la instanțe inferioare știu, se poate să nu le fie foarte clare. Oricare din aceste motive contribuie la puterea discreționară exercitată de judecătorii de la instanțele inferioare aflați în postura de a trebui să pună în aplicare politicile judiciare.

Interpretarea de către instanțele inferioare

Un studiu constată că „anunțurile importante de politică judiciară aproape întotdeauna necesită o interpretare din partea altcuiva decât inițiatorul lor”. Acest lucru este cu siguranță valabil

pentru politicile judiciare stabilite de curțile de apel. Prima exercitarea a puterii discreționare a unui judecător de instanță inferioară poate fi aceea de a interpreta ce vrea să spună hotărârea instanței superioare. Modul în care interpretează judecătorul de la o instanță inferioară politica stabilită de o instanță mai înaltă depinde de mai mulți factori. Multe politici nu sunt clar enunțate. Astfel că persoane rezonabile ar putea să nu fie de aceeași părere în ce privește interpretarea corectă. Însă uneori chiar și declarațiile de politică ce nu suferă de ambiguitate sunt interpretate diferit de judecători diferiți.

Preferințe de politică proprii ale fiecărui judecător vor influența și ele interpretarea pe care o dă politiciii formulate de o instanță mai înaltă. Judecătorii aduc cu ei caracteristicile mediului din care provin. Unii sunt republicani, alții democrați; un judecător poate fi mai îngăduitor, altul mai strict. Ei provin din diferite regiuni ale țării. Unii au fost procurori; alții au fost în primul rând avocați ai apărării sau avocați de corporații. Pe scurt, proveniența lor poate să le influențeze preferințele de politică. Astfel încât judecătorii de la instanțe inferioare pot să citească din politica unei instanțe superioare doar ideile care coincid cu ale lor. Rezultatul este că o măsură de politică judiciară poate fi primită cu entuziasm de unii judecători și complet respinsă de alții.

Strategiile folosite de instanțele inferioare

Judecătorii care sunt în favoarea politicii unei instanțe superioare și o acceptă vor încerca firește să o pună în

aplicare și chiar să o amplifice. Unii judecători au riscat chiar ostracizarea socială și diferite forme de hărțuire pentru a pune în practică politici în care credeau dar care nu erau populare în comunitățile lor.

Judecătorii cărora nu le place decizia de politică a unei instanțe superioare pot să o pună în aplicare doar când și când sau numai constrânși. Un judecător care nu este fundamental de acord cu politica stabilită de o instanță mai înaltă poate folosi mai multe strategii. O strategie rareori folosită este sfidarea, când judecătorul pur și simplu nu aplică politica instanței superioare într-un caz judecat de el.

O astfel de sfidare pe față nu e un lucru foarte neobișnuit. Alte strategii nu sunt atât de drastice. Una este de a evita pur și simplu să trebuiască să aplice politica. Un caz poate fi respins pe motive tehnice sau procedurale, astfel ca judecătorul să nu trebuiască să se pronunțe asupra temeiurilor reale ale cazului. Se poate stabili, de exemplu, că reclamantul nu se află în situația de a intenta acțiune sau că speța a devenit ipotetică căci chestiunea s-a rezolvat înainte de începerea procesului. Judecătorii de la instanțe inferioare evită uneori să accepte o anumită politică declarând o porțiune din decizia instanței mai înalte ca fiind „dictă” (în latină, însemnând declarație autoritară). Dicta se referă la partea din opinie care nu contribuie la logica de bază a hotărârii. Ea poate fi utilă ca orientare, dar nu este obligatorie. Ce constituie dicta este deschis la mai multe interpretări.

O altă strategie folosită de judecătorii care nu sunt fundamental de acord

cu o politică judiciară este să o aplice cât mai îngust posibil. O metodă este ca judecătorul instanței inferioare să dea decizia că nu există un precedent aplicabil deoarece există diferențe faptice între cazul instanței superioare și cel judecat de instanța inferioară. Cu alte cuvinte, dat fiind că cele două cazuri pot fi diferențiate, precedentul nu trebuie urmat.

Influențele asupra judecătorilor de la instanțele inferioare

Uneori instanțele inferioare trebuie să dea decizii în cazuri pentru care nu au fost oferite standarde precise de către instanțe mai înalte. Când se întâmplă acest lucru, judecătorii de la instanțele inferioare trebuie să caute în altă parte orientări despre cum să judece cazul cu care sunt confrunțați. Un studiu observă că judecătorii de la instanțele inferioare aflați în această situație „pot să fie influențați în modul cum tranșează un anumit caz de o mare diversitate de factori, cum ar fi afilierea lor de partid, ideologia lor sau normele lor regionale”.

INFLUENȚA CONGRESULUI ASUPRA PROCESULUI DE PUNERE ÎN APLICARE

După ce se ia o hotărâre judiciară federală, Congresul poate reacționa în diferite moduri: poate să sprijine sau să obstrucționeze implementarea hotărârii. În plus, el poate modifica interpretarea dată de instanță legii. În fine, Congresul poate

monta un atac împotriva unui anumit judecător.

Atunci când trebuie să dea o hotărâre într-un caz, instanțele trebuie de multe ori să interpreteze legi federale. Uneori interpretarea judiciară poate să difere de ceea ce a intenționat majoritatea din Congres. Când se întâmplă acest lucru, Congresul poate schimba legea cu una nouă care de fapt să anuleze interpretarea inițială a instanței. Totuși, marea majoritate a hotărârilor judiciarelor federal nu sunt schimbate de către Congres.

Pe lângă faptul că dau decizii privind legile, instanțele federale interpretează Constituția. Congresul are două metode de răsturnare sau modificare a unei interpretări a Constituției care îi displace. În primul rând, Congresul poate replica cu o altă lege menită să evite problemele constituționale. În al doilea rând, o decizie constituțională poate fi răsturnată în mod direct printr-un amendament la Constituția SUA. Deși de-a lungul timpului au fost înaintate multe astfel de amendamente, nu e ușor de obținut votul nece-

Președintele Lyndon B. Johnson, după ce a ratificat Legea Drepturilor Civile din 1964, se întinde să dea mâna cu Dr. Martin Luther King, Jr. Această lege a fost un exemplu de rol cheie al Congresului în punerea în aplicare a hotărârilor Curții Supreme, în cazul de față politica de eliminare a segregăției din școli.

sar a două treimi din fiecare cameră a Congresului pentru a propune un amendament și de a realiza apoi ratificarea de către trei sferturi dintre state. Doar patru hotărâri ale Curții Supreme din istoria Curții au fost răsturnate prin amendamente la Constituție.

Atacurile Congresului împotriva instanțelor federale în general și împotriva anumitor judecători în particular sunt o altă metodă de a reacționa față de hotărârile judecătorești. Aceste atacuri pot lua forma unor acuze verbale din partea unui membru al Congresului, amenințări cu punerea sub acuzare a unor judecători aflați în funcție sau investigații mai amănunțite ale concepțiilor judiciare ale unor potențiali nominalizați în posturi de judecători federali.

Congresul și instanțele federale nu sunt însă adversari firești. Represaliile împotriva judiciarului federal sunt destul de rare și deseori cele două ramuri conlucrează în armonie pentru scopuri politice similare. De exemplu, Congresul a jucat un rol cheie în punerea în aplicare a politicii Curții Supreme de eliminare a segregăției din școli, adoptând Legea Drepturilor Civile din 1964, care a împuternicit Departamentul de Justiție să inițieze procese împotriva districtelor școlare care nu respectau hotărârea din procesul *Brown v. Comitetul pentru Învățământ*. Articolul VI din lege a furnizat de asemenea o armă puternică în lupta pentru eliminarea segregăției, amenințând școlile vinovate de segregăție cu refuzul finanțării federale. În 1965, Congresul și-a întărit sprijinul pentru politica de eliminare a segregăției în școlile publice adoptând Legea Învățământului Elementar

și Secundar. Această lege îi conferea guvernului federal un rol mult mai amplu în finanțarea învățământului public și astfel amenințarea de a li se tăia fondurile federale a devenit o problemă serioasă pentru multe districte școlare segregate. Acest sprijin din partea Congresului a fost semnificativ căci probabilitatea de respectare a unei politici crește atunci când există unitate între ramurile guvernării.

INFLUENȚA RAMURII EXECUTIVE ASUPRA PROCESULUI DE PUNERE ÎN APLICARE

Uneori se întâmplă ca președintele să trebuiască să pună direct în aplicare o hotărâre judiciară. Un exemplu este *Statele Unite v. Nixon* (1974). Ancheta unui comitet senatorial privind mușamalizarea unei spargerii la sediul Partidului Democrat de la Hotelul Watergate din Washington, D.C., a condus direct la înalți oficiali guvernamentali din preajma președintelui. În cursul anchetei s-a dezvăluit de asemenea că președintele Richard Nixon instalase un sistem automat de înregistrare a convorbirilor în Biroul Oval. Leon Jaworski, care fusese numit procuror special pentru a ancheta afacerea Watergate, a cerut să fie prezentate anumite înregistrări despre care credea că vor aduce dovezile de care avea nevoie în punerea sub acuzare a înalților oficiali. Nixon a refuzat să predea înregistrările invocând privilegiul executivului și nevoia de confidențialitate în discuțiile ducând la decizii prezi-

dențiale. Hotărârea Curții Supreme i-a dat dispoziție președintelui să predea înregistrările citate judecătorului John J. Sirica, cel care se ocupa de procesele oficialilor guvernamentali. Nixon s-a supus directivei Înaltei Curți și astfel a fost pusă în aplicare o hotărâre ce a dus repede la căderea lui. În două luni el a demisionat din funcția de președinte, în august 1974.

Chiar atunci când nu este direct implicat în punerea în aplicare a unei politici judiciare, președintele poate fi capabil să influențeze impactul acesteia. Date fiind statutul și proeminența funcției sale, un președinte poate încuraja sprijinirea sau opoziția față de o nouă politică judiciară, doar prin cuvinte și fapte.

Un președinte poate propune legi care afectează direct instanțele. Președintele Franklin D. Roosevelt, de pildă, a îndemnat fără succes Congresul să mărească numărul judecătorilor de la Curtea Supremă ca să o poată „umple” cu judecători care susțineau agenda legislativă a administrației sale.

Puterea de a face numiri îi dă de asemenea președintelui ocazia să influențeze politicile judiciare federale, căci președintele numește toți judecătorii federali, cu avizul și consimțământul Senatului.

Un președinte poate influența măsurile de politică judiciară prin activitățile Departamentului de Justiție, care face parte din ramura executivă. Procurorul general și subordonații săi pot pune accentul pe anumite chestiuni în funcție de țelurile politicii de ansamblu a președintelui. Reversul medaliei însă este acela că Departamentul de Justiție poa-

te, în mod discreționar, să dezaccentueze anumite măsuri politice neurmându-le riguros în instanțe.

Un alt înalt funcționar în măsură să influențeze politica judiciară este șeful contenciosului. De-a lungul timpului, acesta a fost perceput ca având o dublă responsabilitate, atât față de ramura judiciară, cât și față de cea executivă. Din cauza relației strânse a șefului contenciosului cu Curtea Supremă, acestui oficial i se spune uneori „al zecelea judecător”. Șeful contenciosului este privit deseori ca un consilier care dă sfaturi Curții cu privire la sensul legilor federale și al Constituției. Șeful contenciosului stabilește de asemenea care dintre cazurile în care este implicat ca parte guvernul federal vor fi trimise pentru recurs la Curtea Supremă. În plus, el poate înainta o concluzie de *amicus curiae* îndemnând Curtea să aprobe sau să refuze petiția de certiorari a altei părți litigante, ori să susțină sau să se opună unei anumite politici recomandate Înaltei Curți.

Multe hotărâri judiciare sunt de fapt puse în aplicare de diferite departamente, agenții, birouri și comisii ale ramurii executive. De exemplu, în cazul hotărârii Curții Supreme în procesul *Frontiero v. Richardson* (1973), Forțele Aeriene SUA au avut de jucat rolul principal în punerea în aplicare. Cazul *Frontiero* contesta legile federale care asigurau beneficii membrilor de sex masculin căsătoriți ai Forțelor Aeriene, dar nu și celor căsătoriți de sex feminin. Locotenenta Sharron Frontiero a contestat această politică pe motiv că reprezenta o discriminare sexuală. Un tribunal federal districtual din Alaba-

ma a dat o decizie în sprijinul politicii Forțelor Aeriene. Locotenta Frontiero a făcut recurs la Curtea Supremă, care a răsturnat decizia instanței inferioare și a cerut Forțelor Aeriene să pună în aplicare o nouă politică.

ALȚI IMPLEMENTATORI

Punerea în aplicare a politicilor judiciare este efectuată deseori de oficiali de la nivelul statelor sau federali. Multe dintre hotărârile date de Curtea Supremă în privința procesului penal just, cum ar fi *Gideon v. Wainwright* și *Miranda v. Arizona* (1966), au fost puse în aplicare de judecători de instanțe statale și alți oficiali statali. Ofițeri de poliție statali și locali, de exemplu, au jucat un rol major în implementarea cerinței *Miranda* ca învinuiților de fapte penale să li se aducă la cunoștință ce drepturi au. Hotărârea *Gideon* că trebuie asigurat un avocat pe cheltuiala statului pentru inculpații în procese penale lipsiți de mijloace materiale a fost pusă în aplicare de avocați din oficiu, asociații ale barourilor locale și avocați individuali numiți de instanțe.

Membrii legislativelor și ai executivelor statale sunt și ei implicați de multe ori în procesul de implementare. Judecătorul care constată că s-a comis o neregulă, poate alege dintre mai multe opțiuni de reparație. Printre opțiunile cele mai obișnuite se numără reparații procesuale, standarde de performanță și acțiuni reparatorii specifice. Reparațiile procesuale prevăd lucruri precum comitete consultative, participare cetățenească, comitete de evaluare,

proceduri de soluționare a litigiilor și consilieri speciali care să analizeze o problemă și să vină cu o soluție. Reparațiile nu specifică o anumită formă de acțiune. Standardele de performanță cer reparații specifice – de exemplu, un anumit număr de unități de cazare sau școli ori un anumit număr al personalului într-o închisoare sau instituție pentru sănătate mintală. Mijloacele specifice de atingere a acestor țeluri sunt lăsate la latitudinea oficialilor numiți în proces. Exemple de acțiuni reparatorii specifice sunt asigurarea de autobuze școlare, modificarea zonelor școlare și schimbarea dimensiunilor și condițiilor celulelor de închisoare sau camerelor de spital. Acest tip de reparație nu îi acordă părâtului nici un fel de flexibilitate privind reparația specifică sau mijloacele de a o realiza.

Implementarea acestor hotărâri reparatorii le revine deseori, măcar în parte, legislativelor statale. O ordonanță care cere un anumit număr de celule de închisoare sau un anumit număr de gardieni în sistemul penitenciar poate necesita noi cheltuieli din partea statului, pentru care legislativul va trebui să aloce fonduri. Tot așa, o ordonanță de a construi instituții pentru sănătate mintală mai moderne sau de a asigura aparatură mai modernă va însemna o creștere a cheltuielilor statului. Guvernatorii sunt și ei implicați în ducerea la îndeplinire a acestor tipuri de decrete reparatorii căci ei sunt puternic implicați în procedurile de bugetare la nivel de stat. În plus, ei pot semna sau opune un veto legilor.

Uneori judecătorii numesc anumite persoane care să ajute la aducerea la

îndeplinire a decretului reparatoriu. Consilierilor speciali li se dă de obicei oarecare autoritate de a lua decizii. În unele situații sunt folosiți și supervizori numiți de instanță, dar ei nu îl scutesc pe judecător de răspunderea de a lua decizii. Supervizorul are de fapt rolul de a culege informații și raportează modul în care se achită pârâtu de îndeplinirea decretului reparatoriu. Când ordonanțele nu sunt puse în aplicare sau când obstacole de un fel sau altul blochează înaintarea în asigurarea unei reparații, judecătorul poate numi pe cineva ca administrator judecătoresc (executor), împuternicindu-l să nu țină seama de obstacolele organizaționale normale, pentru a duce treaba la bun sfârșit.

Un grup de persoane a fost puternic implicat în implementarea politicilor judiciare: miile de bărbați și femei care formează comitele școlare din toată țara. Există două domenii majore de politică care i-au amestecat pe membrii comitetelor școlare într-o controversă destul de puternică atunci când au fost confrunțați cu sarcina de a pune în aplicare politica Curții Supreme.

În primul rând, când Înalta Curte a hotărât în 1954 că segregarea nu are ce căuta în școlile publice, comitetelor școlare și directorilor de școli, împreună cu judecătorii districtuali federali le-a revenit greul punerii în aplicare a hotărârii respective. Rolul lor în acest proces a afectat viețile a milioane de elevi, părinți și contribuabili din toată America.

Al doilea domeniu care a implicat comitetele școlare a fost politica Curții Supreme privind religia în școlile publice. În *Engel v. Vitale* (1962), Curtea

a declarat neconstituțională o cerință din New York ca în școlile publice să fie recitată zilnic o rugăciune scrisă de stat. Unele districte școlare au reacționat la decizie cerând în schimb recitarea unui verset din Biblie sau a Tatălui Nostru. Raționamentul lor a fost că din moment ce statul nu a scris Tatăl Nostru sau Biblia, nu încăleau politica Curții. Un an mai târziu, Curtea Supremă a abrogat aceste noi practici, arătând că încălcarea constituțională consta în sprijinirea activității religioase iar hotărârea ei nu ține de faptul că rugăciunea a fost sau nu scrisă de stat.

IMPACTUL POLITICILOR JUDICIARE

În cele din urmă, importanța deciziilor Curții Supreme depinde în primul rând de impactul lor asupra societății americane în ansamblu. Unele politici care au avut un efect semnificativ sunt în domeniile egalității rasiale, procesului penal just și avortului.

Egalitatea rasială

Mulți susțin că decizia Curții Supreme în *Brown v. Comitetul pentru Învățământ* a dat imboldul campaniei pentru egalitate rasială în Statele Unite. Însă și Congresul și ramura executivă au fost implicați în procesul de asigurare a implementării politicii de eliminare a segregăției. Dar, prin hotărârea *Brown*, instanțele sunt cele care au inițiat urmărirea unei politici naționale de egalitate rasială.

La început, hotărârile instanțelor erau deseori vagi, ducând la ocolirea noii politici. Însă judecătorii Curții

Supreme și mulți judecători federali de la instanțe inferioare au fost insistenți, menținând politica de egalitate rasială pe agenda de politică națională. Insistența lor a dat roade prin adoptarea Legii Drepturilor Civile din 1964, la 10 ani după decizia *Brown*. Legea, care s-a bucurat de sprijin puternic din partea președinților John F. Kennedy (1961–1963) și Lyndon B. Johnson (1963–1969), a făcut ca atât Congresul, cât și președintele să fie percepuți clar ca suporteri ai egalității rasiale în America.

Un alt aspect al importanței judiciare în procesul de adoptare a orientărilor politice este decizia *Brown* și cazurile ce i-au urmat. Chiar

dacă timp de câțiva ani instanțele au fost practic singure în lupta pentru egalitate rasială, deciziile lor nu au trecut neobservate. Charles A. Johnson și Bradley C. Canon susțin în *Judicial Policies Implementation and Impact* că decizia *Brown* „a fost o hotărâre foarte vizibilă a Curții, o încercare a judiciarului de a declanșa una dintre cele mai mari reforme sociale din istoria Americii. Și este sigur că în anii care au urmat, afroamericani și aliații lor au făcut presiuni considerabile asupra organelor guvernamentale pentru a elimina segregarea din școli. De fapt, presiunile au depășit curând cu mult cadrul școlar, cerând integrarea tuturor aspectelor vieții americane.”

Cadeții de la Institutul Militar din Virginia spun rugăciunea înaintea mesei de seară la 2 aprilie 2001, la scurt timp după ce Uniunea Americană pentru Libertățile Civile a intentat acțiune pentru a sili școala să renunțe la rugăciuni. Rolul religiei în școlile publice a fost una dintre chestiunile cele mai controversate în fața sistemului judecătoresc al SUA în ultimii 40 de ani.

Procesul penal just

Adoptarea unei politici judiciare în domeniul procesului penal just este foarte strâns legată de numirea lui Earl Warren ca președinte al Curții Supreme a SUA (1953–1969). Vorbind despre acest domeniu, Archibald Cox, fost Șef al contenciosului, spunea că „nu a existat niciodată o reformă atât de radicală a procedurii penale într-un timp atât de scurt”. Deciziile Curții Warren vizau în primul rând schimbarea procedurilor urmate de state în judecarea inculpaților penal. La vremea când War-

ren a părăsit Curtea Supremă, fuseseră instituite noi politici pentru a se ocupa de o gamă largă de activități; printre cele cu consecințe importante s-au numărat *Mapp v. Ohio* (1961), *Gideon v. Wainwright* și *Miranda v. Arizona*.

Decizia *Mapp* a extins regula de excludere, care se aplicase de mai mulți ani guvernului național, la state. Această regulă cerea ca instanțele statale să excludă din proces dovezile confiscate în mod ilegal de către poliție. Chiar dacă unele departamente de poliție, mai ales în marile zone urbane, au încercat să instituie directive speciale pe care să le urmeze ofițerii lor în obținerea de dovezi, aceste eforturi nu au fost generale. Din cauza diferențelor în practicile poliției și în deciziile instanțelor inferioare a ce înseamnă percheziție și confiscare valabile, punerea în aplicare a hotărârii *Mapp* nu a fost uniformă pe tot teritoriul Statelor Unite.

Poate că și mai important în reducerea impactului sperat al deciziei *Mapp* a fost lipsa de sprijin ferm pentru regula de excludere din partea judecătorilor Curții Supreme. De la bun început, decizia nu a fost unanimă, iar după mai mulți ani unii judecători au criticat în mod deschis regula de excludere. În plus, hotărâri ulterioare ale Curții Supreme au lărgit sfera investigațiilor juridice, limitând astfel aplicabilitatea regulii.

Decizia în procesul *Gideon v. Wainwright* a afirmat că inculpaților lipsiți de mijloace materiale trebuie să li se asigure un avocat atunci când sunt judecați pentru infracțiuni de către instanțele statale. Multe state furnizau de obicei avocați în astfel de procese chiar și

DIVISION OF CORRECTIONS
CORRESPONDENCE REGULATIONS

NOTE: WILL NOT BE DELIVERED WHICH DOES NOT CONFORM WITH THESE RULES

No. 1 - Only 3 letters each week, not to exceed 8 lines letter-size 8 1/2 x 11" and written on one side only, and 10 lines paper, to be written between lines. Your complete name must be signed at the close of your letter. Change, always, letters from other people, satisfactory or not, must not be received in your letters.

No. 2 - All letters must be addressed to the complete prison name of the inmate. Cell number, where applicable, and prison number must be placed in lower left corner of envelope, with your complete name and address in the upper left corner.

No. 3 - No post paid envelopes, including a postage stamp. Unstamped envelopes will be destroyed.

No. 4 - Letters must be written in English only.

No. 5 - No checks, money orders, or money orders; no separate envelopes to be delivered only if mailed direct from the publisher.

No. 6 - An affix must be used in the form of Postal Money Order, in the inmate's complete prison name and prison number.

INSTITUTION _____ CELL NUMBER _____

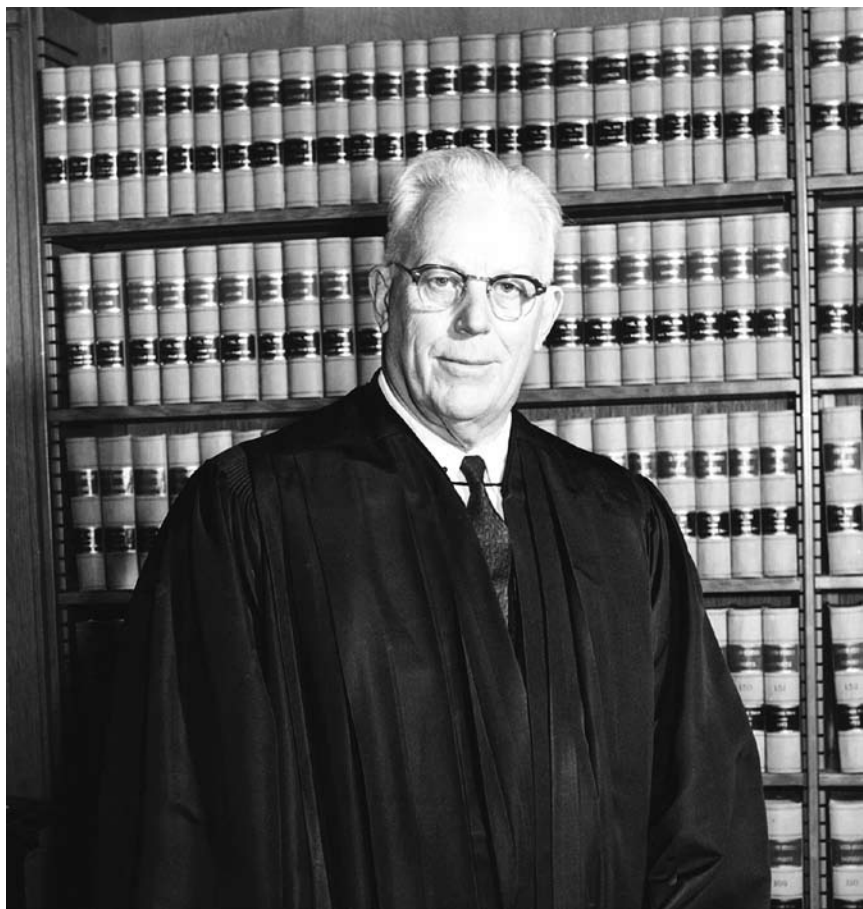
NAME _____ ADDRESS _____

In The Supreme Court of The United States
Washington, D.C.
Clarence Earl Gideon
Petitioner
vs.
H.G. Cochran, as
prisoner, prisoners
of Corrections State
of Florida
No. 790 Miss
COT. TERM 1961
U.S. Supreme Court

In The Honorable Earl Warren,
Justice of the United States
Come now The petitioner, Clarence
Earl Gideon, a citizen of The United States
of America, in proper person, and appearing
as his own counsel, who petitions this
Honorable Court for a Writ of Certiorari
directed to The Supreme Court of The State
of Florida, to review the order and judgment
of the court below denying the
petitioner a writ of Habeas Corpus.

Petitioner submits that The Supreme
Court of The United States has the authority
and jurisdiction to review the final judgment
of The Supreme Court of The State
of Florida, the highest court of The State
under sec. 344(8) Title 28 U.S.C.A. and
because The "Due process clause" of The

După ce Clarence Earl Gideon a depus plângere la Curtea Supremă că nu avuse reprezentare legală în fața unei instanțe din Florida, judecătorii au hotărât în 1963 că inculpaților lipsiți de mijloace materiale trebuie să li se asigure avocați atunci când sunt judecați pentru cazuri de infracțiuni.

Președintele Curții Supreme a SUA Earl Warren, aici într-o fotografie din 1961. În perioada cât a deținut această funcție, 1953–1969, Curtea Supremă a declanșat reforme majore în procedura penală prin decizii fundamentale, printre care *Gideon v. Wainwright* și *Miranda v. Arizona*.

înainte de decizia Curții. Celelalte state au început să o respecte în moduri diferite. În multe regiuni au fost create programe de apărători din oficiu. În alte zone, asociațiile barourilor locale au cooperat cu judecătorii pentru a pune în aplicare o metodă de a respecta noua politică a Curții Supreme.

Impactul deciziei *Gideon* este limpede și mai substanțial decât al celei din procesul *Mapp*. Unul dintre motive este, neîndoielnic, faptul că multe state implementaseră deja politica cerută de decizia *Gideon*. Era pur și simplu mai larg acceptată decât politica stabilită prin decizia *Mapp*. Deși Curtea nu a specificat dacă trebuie asigurat un avo-

cat din oficiu sau un avocat numit de instanță, rămâne limpede că inculpatul fără mijloace trebuie să beneficieze de ajutorul unui avocat. În plus, Curtea Supremă, sub conducerea următorului președinte al ei, Warren Burger (1969–1986), nu a dat înapoi de la politica de pe vremea lui Warren de a asigura un avocat pentru inculpații săraci, cum a făcut în domeniul percheziției și confiscării, la care se referea decizia *Mapp*. Toți acești factori au dus la un impact mai pregnant al politicii enunțate în decizia *Gideon*.

În *Miranda v. Arizona*, Curtea Supremă a făcut un pas mai departe și a hotărât că ofițerii de poliție trebuie să le comunice suspectilor arestați drepturile lor constituționale, dintre care unul este să aibă un avocat de față pe durata interogatoriului. Suspectilor trebuie de asemenea să li se comunice că au dreptul să păstreze tăcerea și că orice declarație pe care o fac poate fi folosită în instanță; că dacă nu-și pot permite un avocat, li se va asigura unul pe cheltuielile statului; și că au dreptul să înceteze oricând să mai răspundă la întrebări. Aceste cerințe sunt atât de clar enunțate, încât departamentele de poliție le-au copiat pe cartonașe pe care polițiștii le poartă în buzunarul de la cămașă. Iar atunci când arestează un suspect, ofițerii de poliție trebuie doar să scoată cartonașul și să le citească drepturile.

În privința gradului de respectare de către ofițerii de poliție a politicii Curții Supreme instituite prin decizia *Miranda*, se poate spune că acesta a fost mare. Unii cercetători au pus însă la îndoială impactul deciziei *Miranda* din pricina metodei prin care suspectilor

li se pot aduce la cunoștință drepturile lor. Una este să îi citești cuiva de pe un cartonaș; și alta este să explici ce vor să spună cerințele Curții Supreme și pe urmă să-ncerci să-l faci pe suspect să le înțeleagă. Privit din această perspectivă, impactul politicii enunțate în *Miranda* nu este foarte clar.

Curtea condusă de Burger nu s-a arătat dornică să susțină ferm politica *Miranda* a Curții Warren. Deși hotărârea *Miranda* nu a fost abrogată, impactul ei a fost în oarecare măsură limitat. În *Harris v. New York* (1971), de exemplu, Curtea condusă de Burger a decis că declarațiile făcute de o persoană căreia nu i se dăduse avertismenul *Miranda* puteau fi folosite pentru a contesta credibilitatea depoziției sale în proces. Pe urmă, Curtea, sub conducerea președintelui William Rehnquist (1986–2005), a decis în *Davis v. United States* că poliția nu trebuie să sisteze interogarea unui suspect care face o cerere ambiguă de a avea prezent un avocat.

Congresul a reacționat la *Miranda*, la doi ani după decizie, adoptând o lege care în esență făcea ca admisibilitatea declarației unui suspect să depindă doar de faptul dacă a fost făcută de bună voie. Legii nu i s-a acordat prea mare atenție până în 1999, când Curtea de Apel pentru Circumscripția a Patra, într-un caz implicând un presupus jefuitor de bancă care a cerut anularea unei declarații pe care o făcuse FBI-ului pe motiv că nu primise „avertismenul *Miranda*” înainte de a fi interogată, a decis că legea era respectată căci declarația lui fusese făcută de bună voie. Hotărârea curții de apel a dat naștere întrebării dacă trebuie urmată legea

dată de Congres sau decizia *Miranda* a Curții Supreme. La 26 iunie 2000, Curtea Supremă a SUA a stabilit că, *Miranda* fiind o hotărâre constituțională a Curții, nu putea în fapt să fie anulată de o lege dată de Congres. Cu alte cuvinte, decizia *Miranda* continuă să guverneze declarațiile făcute în cadrul interogatoriilor din perioada de custodie în instanțele statale și federale.

Pe scurt, impactul politicilor penale ale Curții Supreme a fost inegal, din mai multe motive. În unele situații, problema a fost ambiguitatea. În altele, judecătorii nu au sprijinit ferm politica respectivă, sau sprijinul a scăzut când s-au schimbat judecătorii Curții Supreme. Toate aceste inconstanțe se transformă într-o mai mare putere discreționară pentru cei care se ocupă de implementare.

Avortul

În *Roe v. Wade* (1973), Curtea Supremă a hotărât că femeia are un drept absolut la avort în primul trimestru de sarcină; că un stat poate reglementa procedura de avort în al doilea trimestru pentru a proteja sănătatea mamei; și că, în al treilea trimestru, statul poate reglementa sau chiar interzice avorturile, cu excepția cazurilor în care viața sau sănătatea mamei este pusă în pericol.

Reacția față de această hotărâre a fost imediată, și la început negativă. Ea a venit sub formă de scrisori adresate unora dintre judecătorii Curții Supreme, discursuri publice, introducerea de rezoluții în Congres, și pledoarii în Congres pentru amendamente privind „dreptul la viață”. Dată fiind natura polemică a deciziei Curții, spitalele nu

s-au grăbit să sprijine decizia modificându-și politicile proprii de avorturi.

Reacția față de politica Curții în materie de avorturi nu numai că a continuat, dar s-a deplasat și spre alte sfere. În recente alegeri prezidențiale, platformele și candidații a două partide majore au adoptat poziții opuse în problema avortului. Platformele și candidații democrați și-au exprimat în general sprijinul pentru *Roe v. Wade*, în timp ce platformele și candidații republicani au dat dovadă de o opoziție față de decizia Curții Supreme.

Congresul a fost și el deosebit de activ ca reacție la hotărârea Curții Supreme în problema avortului. Ne-reușind să obțină adoptarea unui amendament la Constituție pentru a răsturna decizia *Roe v. Wade*, forțele antiavort – cunoscute și drept pro-viață – au făcut cu succes lobby ca să împiedice alocarea de fonduri federale pentru avorturi la cerere. În 1980, Curtea Supremă, printr-un vot de cinci la patru, a menținut constituționalitatea unei astfel de interdicții.

Majoritatea legilor date ca urmare a deciziei *Roe* au fost statale. Un studiu constată că în doi ani după decizie, 32 de state adoptaseră 62 de legi privind avortul, majoritatea limitând accesul la avorturi reglementând procedurile de avort sau interzicând avortul în anumite condiții.

După decizia *Roe*, activitatea grupurilor de interese a crescut spectaculos. Grupurile ostile deciziei au organizat numeroase demonstrații publice împotriva acesteia și pe urmă au început să picheteze clinici. Grupurile de interese care susțineau decizia *Roe v. Wade*

și-au concentrat mai mult eforturile asupra instanțelor.

În timp ce bătăliile pe tema avortului se purtau în instanțe, campanii politice și arene legislative, alții au preferat o abordare mai directă, demonstrând și blocând centrele de avorturi. Dar Curtea Supremă a decis că astfel de demonstrații pot fi supuse unor restricții de timp rezonabil, loc și modalitate. Această poziție a fost reafirmată pe 28 iunie 2000, când Curtea a menținut o lege din Colorado care declara ilegal ca cineva să abordeze cu bună știință o altă persoană pentru a-i înmâna fără con-

simțământul acesteia o broșură, pentru a etala o pancartă sau a protesta verbal la 30 de metri distanță de un centru de sănătate.

Concluzii

Unele politici judiciare au un impact mai mare asupra societății decât altele. Puterea judecătorească joacă un rol mai mare în stabilirea politicilor naționale decât și-au imaginat cei care au elaborat Constituția. Cu toate acestea, „instanțele americane nu sunt instituții atotputernice”, scrie Gerald N. Rosenberg în *Hollow Hope: Can Courts*

După decizia Curții Supreme în procesul *Roe v. Wade* privind avortul, se duc bătălii între susținătorii și opozanții avortului în Congres, la toate nivelurile judiciarului și în arena politică.

Bring About Social Change? „Ele au fost concepute cu restricții severe și plasate într-un sistem politic de împărțire a puterilor. A le cere să producă reforme sociale semnificative înseamnă să uităm istoria lor și să le ignorăm constrângerile.”

În acest cadru complex de cerințe și speranțe politice și sociale concurente se situează rolul de factor politic al instanțelor. Din cauză că celelalte două ramuri ale guvernării nu sunt uneori receptive la cerințele anumitor segmente ale societății, singura alternativă pentru acele persoane sau grupuri este să recurgă la instanțe. Organizațiile pentru drepturi civile, de exemplu, nu au făcut mari progrese până când nu au găsit în Curtea Supremă un for pentru susținerea eforturilor lor de eliminare a segregăției din școli.

După ce grupurile pentru drepturi civile au avut oarece succes în instanțele federale, și altele s-au simțit încurajate să folosească drept strategie contenciosul. De exemplu, susținătorii drepturilor femeilor au urmat un model instituit de grupurile minoritare atunci când au început să-și ducă nemulțumirile în fața instanțelor. Ceea ce începuse ca o revendicare mai restrânsă a egalității rasiale a ajuns astfel o mișcare largă de revendicare a egalității și pentru alte grupuri dezavantajate din societate.

Este deci limpede că instanțele pot anunța decizii de politică ce atrag atenția națională și poate subliniază faptul că alți factori politici nu au acționat în mod corespunzător. În acest mod, judiciarul poate invita alte ramuri să-și exercite puterea de a lua decizii de politică. Deciziile de consolidare dovedesc voința judiciarului de a urma o anumită politică și a menține vie invitația pentru alți factori politici de a se alătura strădaniei sale.

Ținând seama de toate elementele, instanțele par a fi cel mai bine dotate pentru a elabora și implementa politici înguste, cu un caracter mai puțin controversat. Politica stabilită în cazul *Gideon* oferă un bun exemplu. Decizia că inculpaților săraci în procese penale la nivel de stat trebuie să li se asigure un avocat nu a fost întâmpinată cu proteste puternice. În plus, era o politică ce avea nevoie în primul rând de sprijinul judecătorilor și al avocaților; acțiunea din partea Congresului și a președintelui nu era neapărat necesară. O politică de egalitate pentru toate segmentele societății, pe de altă parte, este atât de largă și încărcată de controverse, încât trebuie să treacă dincolo de sfera judiciarului. Când se întâmplă acest lucru, instanțele devin doar o parte, chiar dacă una importantă, a procesului politic. ◊

CONSTITUȚIA STATELOR UNITE ALE AMERICII

Acest text al Constituției Statelor Unite respectă originalul. Parantezele [] indică părțile care au fost modificate sau anulate prin amendamente.

PREAMBUL:

Noi, Poporul Statelor Unite, în vederea realizării unei Uniuni mai strânse, așezării dreptății, asigurării liniștii interne, înzestrării pentru apărarea obștească, promovării Prosperității generale și asigurării Binecuvântărilor Libertății pentru noi înșine și pentru Urmașii noștri, decretăm și promulgăm Constituția de față pentru Statele Unite ale Americii.

ARTICOLUL I

Paragraful 1

Toate puterile legislative acordate prin această Constituție vor fi exercitate de către un Congres al Statelor Unite care va fi alcătuit din Senat și din Camera Reprezentanților.

Paragraful 2

Camera Reprezentanților va fi alcătuită din membri aleși la fiecare doi ani de către populația diferitelor State, iar Alegătorii din fiecare Stat vor avea calificările cerute pentru Alegătorii ramurii celei mai numeroase din legislatura Statului.

Nu va fi ales Reprezentant cel care nu a împlinit vârsta de douăzeci și cinci de ani, care nu este de șapte ani cetățean al Statelor Unite și care, în momentul alegerii sale, nu locuiește pe teritoriul Statului în care va fi ales.

Reprezentanții și taxele directe vor fi repartizate diferitelor State [care ar putea fi incluse în cadrul acestei Uniuni în conformitate cu numărul populației lor care va fi stabilit prin adăugarea la numărul total de persoane libere, inclusive cele obligate la serviciu pentru un anumit număr de ani și cu excluderea Indienilor care nu plătesc impozite, a trei cincimi din toate celelalte persoane.] Numărătoarea propriu-zisă se va efectua în limitele a trei ani după prima sesiune a Congresului Statelor Unite și apoi în fiecare perioadă succesivă de zece ani în modul în care se va hotări prin lege.

Numărul Reprezentanților nu va depăși câte unul la fiecare treizeci de mii, dar fiecare Stat va avea cel puțin câte un Reprezentant; și până la efectuarea numărătorii, Statul New Hampshire va avea dreptul de a alege trei Reprezentanți, Massachusetts opt, Rhode Island și Providence Plantations unul, Connecticut cinci, New York șase, New Jersey patru, Pennsylvania opt, Delaware unul, Maryland șase, Virginia zece, Carolina de Nord cinci, Carolina de Sud cinci și Georgia trei.

În cazul în care apare un loc vacant în reprezentarea vreunui Stat, Autoritatea Executivă a acelui Stat va organiza alegeri pentru ocuparea locului vacant.

Camera Reprezentanților își va alege Președintele său și ceilalți demnitari și va exercita puterea exclusivă de punere sub acuzare a demnitarilor.

Paragraful 3

Senatul Statelor Unite va fi alcătuit din câte doi Senatori din fiecare Stat, [aleși de legislativul acelui Stat] pentru o perioadă de șase ani; fiecare Senator va dispune de un singur vot.

Imediat după ce se vor întruni ca urmare a primei alegeri, ei vor fi împărțiți cât de egal posibil în trei clase. Locurile Senatorilor din prima clasă vor fi declarate vacante la sfârșitul celui de al doilea an, ale celor din clasa a doua la sfârșitul celui de al patrulea an, iar ale celor din clasa a treia la sfârșitul celui de al șaselea an, așa încât o treime să fie aleasă la fiecare doi ani; [dacă vor apărea locuri vacante prin demisie sau din altă cauză, în perioada dintre sesiunile Corpurilor Legiuitoare într-un Stat oarecare, puterea executivă va putea face numiri temporare până la sesiunea viitoare în vederea ocupării locurilor vacante.]

Nu va fi ales Senator cel care nu a împlinit vârsta de treizeci de ani, care nu este de nouă ani cetățean al Statelor Unite și care, în momentul alegerii sale, nu locuiește pe teritoriul Statului în care va fi ales.

Vicepreședintele Statelor Unite va fi Președintele Senatului, dar nu va avea drept de vot decât în cazul în care voturile sunt împărțite în mod egal.

Senatul își alege celelalte persoane oficiale, precum și un Președinte pro tempore în lipsa Vicepreședintelui sau atunci când acesta va exercita funcția de Președinte al Statelor Unite.

Senatul va avea puterea exclusivă de a judeca toate punerile sub acuzare ale demnitarilor. Atunci când are loc sesiunea în acest scop, Senatorii vor depune jurământ sau vor face o declarație solemnă. Dacă se judecă Președintele Statelor Unite, sesiunea va fi prezidată de către Președintele Curții Supreme de Justiție. Nimeni nu va fi condamnat fără aprobarea dată de două treimi din membrii prezenți.

În caz de acuzare a unui demnitar, judecata nu va hotărî decât îndepărtarea din funcție și pierderea dreptului de a deține sau de a se bucura de orice fel de funcție onorifică, de încredere sau remunerată oficial în Statele Unite; dar persoana condamnată poate fi totuși supusă acuzării, procesului, condamnării și pedepsei în conformitate cu legea.

Paragraful 4

Data, locul și modul de efectuare a alegerilor de Senatori și Reprezentanți vor fi hotărâte în fiecare Stat de către Corpurile Legiuitoare ale aceluiași Stat; în orice moment însă, Congresul poate întocmi sau modifica prin lege astfel de regulamente, [cu excepția fixării localităților unde se aleg Senatori.]

Congresul se va întruni cel puțin o dată pe an [și această întrunire va avea loc în prima zi de luni din decembrie] dacă nu se stabilește o altă dată prin lege.

Paragraful 5

Fiecare Cameră va examina alegerile, realegerile și calificările propriilor săi membri și o majoritate din fiecare va alcătui o permanență pentru efectuarea lucrărilor; dar un număr mai redus poate amâna lucrările de la o zi la alta și poate fi autorizat să oblige membrii absenți să asiste, în felul și cu penalizările prevăzute de fiecare Cameră.

Fiecare Cameră poate hotărî regulamentul său de procedură, poate pedepsi membrii săi pentru comportare dezordonată și poate, cu o aprobare de două treimi, exclude un membru.

Fiecare Cameră va ține un registru al sesiunilor sale și din când în când va publica textul, cu excepția acelor părți care după părerea lor sunt secrete; voturile pentru și împotriva ale membrilor fiecărei Camere privitoare la oricare problemă vor fi menționate în registru la cererea unei cincimi din membrii prezenți.

În timpul sesiunii Congresului, nici una din Camere nu va putea, fără consimțământul celeilalte Camere să-și suspende sesiunea timp de peste trei zile, nici să schimbe locul stabilit pentru întrunirea celor două Camere.

Paragraful 6

Senatorii și Reprezentanții vor primi o compensație pentru serviciile lor ce va fi stabilită prin lege și achitată de Trezoreria Statelor Unite. În toate cazurile, cu excepția trădării, acțiunilor criminale și violării liniștii publice, ei se vor bucura de imunitate parlamentară în timpul prezenței lor la sesiunea Camerei respective și în timpul deplasării lor de la și spre aceasta; de asemenea, pentru discurs sau dezbateri în oricare din Camere, ei nu vor putea fi interogați în vreun alt loc.

Nici un Senator sau Reprezentant nu va putea fi numit în timpul exercitării mandatului său într-o funcție civilă oficială în Statele Unite, funcție care a fost creată sau a cărei retribuție a crescut în timpul mandatului; nici o persoană care deține o funcție oficială în Statele Unite nu va putea fi membru în vreuna din Camere atâta timp cât își continuă exercitarea funcției.

Paragraful 7

Toate proiectele de lege pentru stabilirea impozitelor vor fi întocmite de Camera Reprezentanților, iar Senatul va putea face propuneri sau cere amendamente ca și pentru alte legi.

Orice proiect de lege votat de Camera Reprezentanților și de Senat este înaintat Președintelui Statelor Unite, înainte de a fi promulgat ca lege; dacă acesta îl aprobă, îl semnează, iar dacă nu aprobă, îl returnează împreună cu obiecțiunile sale Camerei de unde provine proiectul, care va menționa în detaliu în registrul său obiecțiunile și va proceda la reconsiderarea lui. Dacă, după reconsiderare, două treimi din acea Cameră vor fi de acord să aprobe proiectul, acesta va fi înaintat, împreună cu obiecțiunile Președintelui, celeilalte Camere, care de asemenea îl va reconsidera, și dacă va fi aprobat de două treimi din această Cameră, va fi promulgat ca lege. Dar, în toate aceste cazuri, voturile ambelor Camere vor fi determinate prin da și nu, iar numele persoanelor care votează pentru sau împotriva proiectului de lege vor fi menționate în registrul respectiv al fiecărei Camere. Dacă un proiect de lege oarecare nu va fi restituit de către Președinte în limitele a zece zile (fără duminici) după ce i-a fost înaintat, proiectul va fi promulgat ca lege ca și cum ar fi fost semnat de el, în afară de cazul când Congresul împiedică restituirea prin suspendarea sesiunii, și astfel nu va deveni lege.

Orice fel de ordin, rezoluție sau vot pentru care poate fi necesară aprobarea de către Senat și Camera Reprezentanților (cu excepția problemei suspendării sesiunii), va fi înaintat Președintelui Statelor Unite; și, înainte de intrarea sa în vigoare, va fi aprobat sau respins de acesta, apoi aprobat din nou de două treimi din Senat și Camera Reprezentanților, în conformitate cu regulamentele și restricțiile prescrise în cazul unui proiect de lege.

Paragraful 8

Congresul va avea puterea

De a impune și colecta taxe, impozite de orice fel, taxe vamale, de a achita datoriile și de a asigura apărarea comună și bunăstarea generală a Statelor Unite; dar toate taxele, impozitele și taxele vamale vor fi uniforme pe teritoriul Statelor Unite;

De a efectua împrumuturi în numele Statelor Unite;

De a reglementa comerțul cu națiunile străine și între diferitele State, precum și cu triburile de Indieni;

De a hotărî un regulament uniform de naturalizare și legi uniforme cu privire la faliment pe teritoriul Statelor Unite;

De a bate monedă, de a reglementa valoarea acestora, precum și a monedelor străine și de a fixa standardele de măsuri și greutate;

De a dispune pedepsirea falsificării titlurilor și monedei curențe a Statelor Unite;

De a stabili oficii poștale și căile de transport ale poștei;

De a promova progresul științei și artelor utile prin asigurarea pe timp limitat a dreptului exclusiv de autor și inventator pentru operele și descoperirile respective;

De a înființa judecătoria de grad inferior Curții Supreme;

De a defini și pedepsi pirateria și acțiunile criminale comise în largul mării și crimele împotriva legii națiunilor;

De a declara război, de a acorda autorizații de capturare și confiscare a navelor comerciale străine și de a întocmi regulamente cu privire la capturile efectuate pe mare și pe uscat;

De a recruta și întreține armate, dar nu se vor aloca fonduri în acest scop pentru o durată de peste doi ani;

De a organiza și întreține marina de război;

De a redacta legi pentru comanda și reglementarea forțelor armate terestre și navale;

De a lua măsuri pentru chemarea miliției în vederea aplicării legilor Uniunii, pentru reprimarea insurecțiilor și respingerea invaziilor;

De a lua măsuri pentru organizarea, înzestrarea cu arme și instruirea miliției precum și pentru comanda acelei părți din miliție care va putea fi folosită în serviciul Statelor Unite, rezervându-se Statelor respective dreptul de numire a ofițerilor și autoritatea de a instrui miliția în conformitate cu regulamentele prevăzute de Congres;

De a exercita puterea legislativă exclusivă în toate cazurile asupra aceluși District (care nu va avea o suprafață mai mare de zece mii pătrate) care, prin cedare de către unele State și acceptare de către Congres, va putea deveni reședința Guvernului Statelor Unite, și de a exercita o autoritate asemănătoare asupra tuturor terenurilor achiziționate cu acordul Corpurilor Legiuitoare ale Statului în care acestea se vor afla, pentru construcția de forturi, depozite, arsenale, docuri și alte construcții necesare; și

De a întocmi toate legile care vor fi considerate necesare și corespunzătoare pentru punerea în aplicare a puterilor mai sus menționate și a tuturor puterilor acordate prin Constituția de față Guvernului Statelor Unite sau oricărui department sau funcționar al acestuia.

Paragraful 9

Migrația sau importarea oricăror persoane pe care oricare dintre Statele acum existente consideră indicat să le admită nu va fi interzisă de Congres înainte de anul una mie opt sute și opt, dar o taxă sau un impozit nu mai mare de zece dolari de persoană pot fi aplicate asupra unor astfel de importări.

Privilegiul Actului de Habeas Corpus nu va fi suspendat decât în cazuri de rebeliune sau periclitate a siguranței publice.

Nu se va vota nici un act de condamnare care declară o faptă ilegală atunci când este făptuită de o persoană (sau clasă de persoane), dar nu pentru toată populația, sau lege ex post facto.

Nu se va aplica capitația [sau alt impozit direct] decât în raport cu recensământul sau numărătoarea care se va efectua după cum s-a arătat mai sus. Nu se vor aplica taxe sau impozite asupra mărfurilor exportate de oricare Stat.

Nici un fel de reglementare comercială sau taxe preferențiale nu se vor acorda porturilor unui Stat în raport cu cele ale altui Stat, iar vasele care se deplasează din sau spre un Stat nu vor fi obligate să intre în port, să achite taxe vamale sau alte taxe în alt Stat.

Fondurile vor fi obținute de la Trezorerie numai în urma alocării lor efectuată prin lege; o dare de seamă periodică și un decont de venituri și cheltuieli pentru toate fondurile publice vor fi publicate din când în când.

Statele Unite nu vor acorda nici un fel de titluri de noblețe și nici o persoană deținând o funcție oficială remunerată sau de încredere în Statele Unite nu va accepta, fără acordul Congresului, vreun dar, o retribuție, o funcție sau un titlu de orice fel de la vreun rege, principe sau un stat străin.

Paragraful 10

Nici unul din State nu va încheia un tratat, o alianță sau o federație; nu va acorda autorizații de capturare și confiscare a navelor străine; nu va bate monedă; nu va emite creanțe; nu va achita datorii decât în monedă de aur și argint; nu va vota un act de condamnare care declară o faptă ilegală atunci când este făptuită de o persoană (sau clasă de persoane), dar nu pentru toată populația, sau lege ex post facto sau un act legal atacând obligația contractuală, sau va acorda vreun titlu de noblețe.

Nici unul din State nu va aplica, fără acordul Congresului, vreun impozit sau vreo taxă asupra importurilor și exporturilor cu excepția acelor care sunt absolut necesare pentru executarea legilor sale de inspectare, iar produsul net al tuturor taxelor și impozitelor aplicate de oricare din State asupra importurilor sau exporturilor va fi vărsat la Trezoreria Statelor Unite; și toate legile în această privință vor fi supuse revizuirii și controlului de către Congres.

Nici unul din State nu va aplica, fără acordul Congresului, taxe de tonaj la vase, nu va menține armată sau vase de război în timp de pace, nu va încheia vreun tratat sau acord cu alt Stat sau cu o putere străină, nu va porni la război decât în cazul de invazie sau de pericol atât de iminent, încât nici o întârziere nu este permisă.

ARTICOLUL II

Paragraful 1

Puterea Executivă va fi exercitată de către Președintele Statelor Unite ale Americii. El își menține funcția pe un termen de patru ani și, împreună cu Vicepreședintele, ales pentru același termen, va fi ales după cum urmează:

Fiecare Stat va numi, conform prevederilor Corpurilor sale Legiuitoare, un număr de Electori, egal cu numărul total al Senatorilor și Reprezentanților la care Statul are dreptul în Congres; dar nici un Senator sau un Reprezentant sau vreo persoană deținând vreo funcție de încredere sau remunerată oficial în Statele Unite nu va fi numită ca Elector.

[Electorii se vor întruni în Statele lor respective și vor vota prin buletin de vot pentru două persoane, dintre care cel puțin una nu va locui în același Stat cu ei. Apoi, ei vor întocmi o listă a tuturor persoanelor pentru care au votat și a numărului de voturi depus pentru fiecare; ei vor iscăli și vor certifica această listă și o vor transmite sub sigiliu la reședința Guvernului Statelor Unite, pe adresa Președintelui Senatului. Președintele Senatului, în prezența Senatului și a Camerei Reprezentanților, va deschide toate certificatele și se va proceda apoi la numărarea voturilor. Persoana cu cel mai mare număr de voturi va deveni Președinte dacă acest număr reprezintă o majoritate din numărul total de Electori numiți; și dacă va exista mai mult decât o persoană cu o astfel de majoritate și cu un număr egal de voturi, atunci Camera Reprezentanților va alege imediat prin buletin de vot pe una din ele ca Președinte; dacă nici o persoană nu deține majoritatea, atunci Camera Reprezentanților va alege în același mod Președintele dintre primele cinci nume de pe listă. Dar, pentru alegerea Președintelui, voturile vor fi depuse pe State, reprezentanța fiecărui Stat dispunând de un vot; numărul minim suficient, în acest scop, va cuprinde unul sau mai mulți membri din două treimi din State, și o majoritate din toate Statele va fi necesară pentru a se efectua alegerea. În toate cazurile, după ce s-a ales Președintele, persoana care obține numărul cel mai mare de voturi al Electorilor va fi Vicepreședintele. Dar, dacă rămân două sau mai multe persoane cu număr egal de voturi, Senatul va alege prin buletine de vot pe Vicepreședinte.]

Congresul poate decide data alegerii Electorilor și fixa ziua în care vor vota, care zi va fi aceeași pe întreg teritoriul Statelor Unite.

Nimeni în afara unui cetățean născut pe teritoriul Statelor Unite sau care este cetățean în momentul aprobării Constituției de față nu va fi eligibil în funcția de Președinte; nici nu se va putea alege în această funcție o persoană care nu a împlinit vârsta de treizeci și cinci de ani și nu locuiește de patrusprezece ani pe teritoriul Statelor Unite.

În cazul îndepărtării Președintelui din funcție sau în caz de deces, demisie sau incapacitate de a exercita puterea și obligațiile acestei funcții, acestea vor trece asupra Vicepreședintelui, și Congresul poate lua decizii prin lege în caz de îndepărtare, deces, demisie sau incapacitate, atât a Președintelui cât și a Vicepreședintelui, hotărând care persoană oficială va funcționa ca Președinte și această persoană va funcționa efectiv până când incapacitatea este înlăturată sau până când se alege un Președinte.

Pentru serviciile sale, Președintele va primi, la perioade fixe, o compensație care nu va fi nici mărită, nici scăzută în timpul perioadei pentru care a fost ales, și în cursul acelei perioade nu va primi nici o altă retribuție de la Statele Unite sau de la vreunul dintre State.

Înainte de a-și prelua funcția, el va depune următorul jurământ sau declarație solemnă: „Eu jur (sau declar) în mod solemn că voi îndeplini cu cinste funcția de Președinte al Statelor Unite și că, din toate puterile mele, voi păstra, proteja și apăra Constituția Statelor Unite.”

Paragraful 2

Președintele va fi Comandantul Șef al Armatei și Marinei Militare a Statelor Unite și al miliției diferitelor State atunci când este chemată în serviciul propriu-zis al Statelor Unite; el poate cere, în scris, părerea conducătorului fiecărui Departament executiv asupra oricărui subiect legat de însărcinările departamentelor respective și el va avea puterea de a acorda amnistiei sau grațieri pentru delictele comise împotriva Statelor Unite cu excepția cazurilor de punere sub acuzare a demnitarilor.

El va avea puterea, prin și cu avizul și acordul Senatului, de a încheia tratate cu condiția ca două treimi dintre Senatorii prezenți să fie de acord; și, prin și cu avizul și acordul Senatului, el va numi Ambasadori, alți Miniștri și Consuli, Judecători la Curtea Supremă precum și alți funcționari ai Statelor Unite ale căror numiri nu sunt prevăzute a fi altfel făcute de această Constituție și care vor fi stabilite prin lege; Congresul însă poate acorda prin lege Președintelui singur, judecătorilor sau șefilor de departamente, dreptul de a efectua numirile de funcționari inferiori considerați ca fiind necesari.

Președintele are puterea de a completa toate locurile vacante care pot apărea în timpul dintre sesiunile Senatului prin acordarea de mandate care expiră la sfârșitul sesiunii viitoare.

Paragraful 3

Din când în când, Președintele va informa Congresul asupra Stării Uniunii și îi va recomanda spre considerare măsurile pe care el le judecă a fi necesare și oportune; el poate, în cazuri extraordinare, să convoace ambele Camere sau una dintre ele și, în caz de dezacord între ele cu privire la data suspendării sesiunii, el le poate suspenda până la data pe care o socotește corespunzătoare; el primește Ambasadori și alți Miniștri; el supraveghează aplicarea corectă a legilor și numește toți funcționarii Statelor Unite.

Paragraful 4

Președintele, Vicepreședintele și toți funcționarii civili ai Statelor Unite vor fi înlăturați din funcție în caz de punere sub acuzare și condamnare pentru trădare, mituire și alte crime și delictе.

ARTICOLUL III

Paragraful 1

Puterea judecătorească a Statelor Unite va fi exercitată de o Curte Supremă și de judecătorii care vor fi instituite și stabilite din când în când de către Congres. Judecătorii, atât cei de la Curtea Supremă cât și cei de la judecătorii, își vor menține posturile în caz de bună comportare și, la date fixe, vor primi pentru serviciile lor o compensație care nu va putea fi micșorată atâta timp cât își exercită funcția.

Paragraful 2

Puterea judecătorească va cuprinde toate cazurile, privind legea și echitatea, prevăzute sub incidența acestei Constituții, a legilor Statelor Unite și a tratatelor încheiate sau care vor fi încheiate sub autoritatea lor; toate cazurile privitoare la Ambasadori, alți Miniștri și Consuli; toate cazurile privind amiralitatea și dreptul maritim; controversele în care sunt implicate Statele Unite, controversele între două sau mai multe State; [dintre un Stat și cetățenii altui Stat;] dintre cetățenii diferitelor State; dintre cetățenii aceluiași Stat care pretind pământuri sub concesiunea altor State și dintre un Stat sau cetățenii acestuia și State, [cetățeni sau supuși] străini.

În toate cazurile privitoare la Ambasadori, Miniștri și Consuli și în cazurile în care un Stat este implicat, jurisdicția de primă instanță va fi exercitată de Curtea Supremă. În toate celelalte cazuri menționate mai sus, Curtea Supremă va judeca în apel atât în drept, cât și în fapt, cu acele excepții și în baza acelor regulamente care vor fi prevăzute de Congres.

Judecarea tuturor crimelor, cu excepția cazurilor de punere sub acuzare a unui demnitar, va fi efectuată de un juriu pe teritoriul Statului unde s-au comis acțiunile criminale; dar dacă acțiunile nu au fost comise pe teritoriul vreunui Stat, judecata va avea loc în locul sau locurile hotărâte de Congres prin lege.

Paragraful 3

Trădarea împotriva Statelor Unite va consta numai din purtarea unui război contra lor sau din înțelegerea cu dușmanii lor prin acordarea de ajutor și sprijin. Nimeni nu va fi condamnat ca trădător decât dacă există doi martori care să certifice că au asistat la acea acțiune sau dacă inculpatul face mărturisiri în fața Curții.

Congresul va avea autoritatea de a pronunța pedepsirea trădării, dar nici o consecință legală a trădării nu va determina condamnarea la moarte sau degradare civică decât în timpul vieții persoanei în cauză.

ARTICOLUL IV

Paragraful 1

Fiecare Stat va acorda deplină încredere actelor publice, registrelor și procedurilor judiciare ale celorlalte State. Congresul va putea prescrie prin legi generale felul în care astfel de registre, acte și proceduri vor putea fi probate și efectul acestei Acțiuni.

Paragraful 2

Cetățenii fiecărui Stat vor avea dreptul să se bucure de toate privilegiile și imunitățile cetățenilor din diferitele State.

O persoană acuzată în oricare Stat de trădare, crimă sau alt delict și care fuge de judecată și va fi găsită în alt Stat, va putea fi predată, la cererea autorității executive din Statul de unde a fugit, pentru a fi transportată în Statul care are jurisdicție asupra crimei.

[Nici o persoană care are un serviciu sau lucrează într-un Stat sub regimul legilor acelui Stat și care fuge în alt Stat nu va putea fi eliberată, ca urmare a oricăror legi sau reglementări din acest Stat, din serviciu sau din muncă, ci va fi predată la cererea părții căreia i se datorește acel serviciu sau muncă.]

Paragraful 3

Congresul poate admite State noi în Uniunea de față; dar nici un nou Stat nu va fi întemeiat sau alcătuit în limitele jurisdicției vreunui alt Stat și nici un Stat nu va fi alcătuit prin unirea a două sau mai multe State sau părți de State fără acordul Corpurilor Legiuitoare ale Statelor în cauză precum și al Congresului.

Congresul va avea autoritatea de a revoca și elabora toate deciziile și reglementările necesare privitoare la teritoriu sau la alte bunuri aparținând Statelor Unite, și nimic din Constituția de față nu va fi interpretat în așa fel, încât să prejudicieze vreo revendicare a Statelor Unite sau a unui anumit Stat.

Paragraful 4

Statele Unite vor garanta pentru fiecare Stat din această Uniune o formă republicană de guvernământ și le vor proteja pe fiecare împotriva unei invazii, și la cererea Corpurilor Legiuitoare sau a guvernului (atunci când Corpurile Legiuitoare nu se pot întruni) împotriva violenței interne.

ARTICOLUL V

Congresul, ori de câte ori va fi considerat necesar de către două treimi din ambele Camere, va propune amendamente la această Constituție sau, la cererea Corpurilor Legiuitoare ale două treimi din diferitele State, va convoca o convenție pentru propunerea de amendamente care, în ambele cazuri, vor fi valabile pentru toate scopurile practice, ca parte din Constituția de față, după ratificare de către Corpurile Legiuitoare ale trei pătrimi din diferitele State, sau prin convenții în trei pătrimi din acestea, dat fiind că și unul, și altul dintre sistemele de ratificare poate fi propus de Congres; se prevede condiția [că nici un amendament făcut înainte de anul una mie opt sute și opt nu va afecta în nici un fel prima și a patra clauză din Paragraful Nouă, Articolul Întâi; și] că nici un Stat nu va fi lipsit, fără acordul său, de sufragiu egal în Senat.

ARTICOLUL VI

Toate datoriile contractate și angajamentele luate înainte de adoptarea acestei Constituții vor fi valabile față de Statele Unite în baza acestei Constituții, precum erau și față de Confederație.

Constituția de față și legile Statelor Unite care vor fi întocmite în temeiul ei și toate tratatele încheiate sau care vor fi încheiate în baza autorității Statelor Unite vor forma legea supremă a țării, iar judecătorii din toate Statele vor fi obligați să le aplice oricare ar fi dispozițiile contrare ale Constituției sau legilor vreunui din State.

Senatorii și Reprezentanții menționați mai sus și membrii diferitelor Legislative ale Statelor și toți funcționarii Guvernului sau Justiției vor fi legați prin jurământ sau prin declarație solemnă să respecte Constituția de față; dar nici un test religios nu va fi cerut vreodată drept calificare pentru vreun post sau funcție publică oficială în Statele Unite.

ARTICOLUL VII

Ratificarea de către Convențiile a nouă State va fi suficientă pentru adoptarea acestei Constituții de către Statele care o ratifică.

Dată în Convenție prin Acordul Unanim al Statelor prezente azi în ziua a șaptesprezecea a lunii septembrie în anul una mie șapte sute optzeci și șapte după Cristos și în al doisprezecelea an al Independenței Statelor Unite ale Americii.

Drept pentru care iscălim mai jos numele noastre spre mărturie.

Go. WASHINGTON
Președinte și deputat de Virginia

Delaware

Geo. Read
 Gunning Bedford jun
 John Dickinson
 Richard Bassett
 Jaco: Broom

Maryland

James McHenry
 Daniel of St Thos. Jenifer
 Danl Carroll

Virginia

John Blair
 James Madison Jr.

North Carolina

Wm. Blount
 Richd. Dobbs Spaight
 Hu Williamson

South Carolina

J. Rutledge
 Charles Cotesworth Pinckney
 Charles Pinckney
 Pierce Butler

Georgia

William Few
 Abr. Baldwin

New Hampshire

John Langdon
 Nicholas Gilman

Massachusetts

Nathaniel Gorham
 Rufus King

Connecticut

Wm. Saml. Johnson
 Roger Sherman

New York

Alexander Hamilton

New Jersey

Wil: Livingston
 David Brearley
 Wm. Paterson
 Jona: Dayton

Pennsylvania

B. Franklin
 Thomas Mifflin
 Robt Morris
 Geo. Clymer
 Thos. FitzSimons
 Jared Ingersoll
 James Wilson
 Gouv Morris

AMENDAMENTE LA CONSTITUȚIA STATELOR UNITE

(Primele zece amendamente, cunoscute și drept Declarația Drepturilor Omului, au fost ratificate în 1791.)

Preambulul la Declarația Drepturilor Omului

Congresul Statelor Unite

început și ținut în City of New York,
miercuri patru martie una mie șapte sute și optzeci și nouă.

Convențiile mai multor State, care la momentul adoptării de către ele a Constituției, și-au exprimat dorința, pentru a preveni interpretarea ei greșită sau să se abuzeze de puterile ei, de a se adăuga alte clauze declarative sau restrictive: și dat fiind că extind temeiul încrederii publice în Guvernare, vor asigura cel mai bine scopurile benefice ale instituției sale.

PRIN HOTĂRÂREA Senatului și a Camerei Reprezentanților a Statelor Unite ale Americii, întrunit în Congres, două treimi din ambele Camere fiind prezente, următoarele Articole vor fi prezentate Corpurilor Legiuitoare ale Statelor, ca amendamente la Constituția Statelor Unite, care Articole, toate sau unele, după ce vor fi ratificate de numitele Corpuri Legiuitoare, vor fi valabile în toate privințele, ca parte a numitei Constituții; și anume

ARTICOLE adăugite la, și Amendamente la Constituția Statelor Unite ale Americii, propuse de Congres, și ratificate de Corpurile Legiuitoare ale mai multor State, în conformitate cu Articolul al cincilea din Constituția originală.

AMENDAMENTUL I

Congresul nu va elabora nici o lege care să stabilească o religie sau să interzică practicarea liberă a unei religii, sau să reducă libertatea cuvântului sau a presei, sau dreptul poporului la întrunire pașnică sau de a adresa Guvernului cereri privind repararea nedreptăților.

AMENDAMENTUL II

O Miliție bine reglementată fiind necesară pentru securitatea unui Stat liber, nu este permisă încălcarea dreptului poporului de a deține și purta Arme.

AMENDAMENTUL III

În timp de pace, nici un Soldat nu va fi încartiruit într-o locuință fără consimțământul Proprietarului, și aceasta nici în timp de război, decât în modul prescris de lege.

AMENDAMENTUL IV

Dreptul poporului de a-i fi asigurată apărarea personală, a locuințelor, documentelor și bunurilor împotriva unor percheziții și confiscări nejustificate nu poate fi violat, și nu vor fi emise Mandate decât pe bază de motive probabile, susținute prin Jurământ sau declarație, și menționând cu precizie locul care urmează să fie percheziționat și persoanele sau obiectele care urmează să fie reținute.

AMENDAMENTUL V

Nici o persoană nu poate fi reținută pentru a da seamă privind o infracțiune capitală sau altă faptă infamă decât pe baza unei declarații sau puneri sub acuzare emisă de o Curte cu Jurați, cu excepția cazurilor apărute în forțele armate terestre sau navale, sau în Miliție, în acțiune concretă pe timp de Război sau în situațiile de pericol la adresa publicului; pentru aceleași infracțiuni, nici unei persoane nu îi pot fi periclitate de două ori viața și integritatea corporală; de asemenea, nimeni nu poate fi silit să depună mărturie împotriva sa în nici un proces penal, nici să fie privat de viață, libertate sau proprietate fără o judecată legală; de asemenea, proprietatea privată nu poate fi luată pentru uz public fără o compensație justă.

AMENDAMENTUL VI

În toate intentările penale, acuzatul are dreptul la o judecată grabnică și publică din partea unui juriu imparțial al Statului sau districtului în care infracțiunea a fost comisă, și care district a fost în prealabil determinat prin lege, și să fie informat cu privire la natura și motivul acuzației, să fie confruntat cu martorii acuzării, să fie obligat să obțină Martori în favoarea sa și să dispună de asistența unui avocat în apărarea sa.

AMENDAMENTUL VII

În Procesele de drept comun, atunci când valoarea în litigiu depășește douăzeci de dolari, dreptul la proces cu jurați este păstrat, iar nici o faptă judecată de către un juriu nu poate fi reexaminată de un alt Tribunal din Statele Unite decât în conformitate cu regulile codului de drept comun.

AMENDAMENTUL VIII

Nu vor fi cerute cauțiuni excesive, nici nu vor fi impuse amenzi excesive, nici nu vor fi date pedepse crude sau neobișnuite.

AMENDAMENTUL IX

Menționarea unor drepturi anumite în Constituție nu va fi interpretată ca negare sau denigrare a altor drepturi ce revin poporului.

AMENDAMENTUL X

Puterile care nu sunt delegate Statelor Unite de către Constituție, și nici nu sunt interzise de aceasta Statelor, sunt rezervate Statelor respective sau poporului.

AMENDAMENTUL XI (1795)

Puterea judecătorească a Statelor Unite nu poate fi interpretată ca fiind aplicabilă în procese privind legile sau echitatea intentate sau judecate împotriva unuia dintre Statele Unite de către Cetățeni ai unui alt Stat [al federației], sau de către Cetățeni sau Supuși ai unui Stat Străin.

AMENDAMENTUL XII (1804)

Electorii se vor întruni în Statele respective și îi vor alege prin vot secret pe Președinte și pe Vicepreședinte, dintre care cel puțin unul trebuie să nu fie locuitor al statului lor; pe buletinele lor de vot, ei vor numi persoana votată pentru Președinte, iar pe buletine separate, persoana votată pentru Vicepreședinte, și vor face liste separate cu toate persoanele votate pentru Președinte și respectiv toate persoanele votate pentru Vicepreședinte, cu numărul de voturi acordate fiecăreia, liste pe care le vor semna și certifica și le vor trimite, sigilate, sediului de guvernământ al Statelor Unite, adresate Președintelui Senatului; în prezența Senatului și Camerei Reprezentanților, Președintele Senatului va deschide toate certificatele, după care

voturile vor fi numărate; persoana cu cel mai mare număr de voturi pentru Președinte va deveni Președinte, dacă numărul de voturi constituie o majoritate din numărul total al Electorilor numiți; dacă nici o persoană nu are o asemenea majoritate, dintre persoanele, cel mult trei, cu cele mai mari numere de voturi de pe lista celor votate pentru Președinte, Camera Reprezentanților îl va alege imediat, prin vot secret, pe Președinte. Dar Președintele va fi ales în acest caz de către State, reprezentanța fiecărui stat având un vot; unul sau mai mulți deputați reprezentând două treimi din totalul Statelor vor constitui un cvorum în acest scop, iar o majoritate din totalul Statelor va fi necesară pentru o alegere. [În cazul în care Camera Reprezentanților nu va alege un Președinte, atunci când dreptul de alegere îi este încredințat, înainte de cea de a patra zi a lunii martie imediat următoare, Vicepreședintele va fi Locțiitor al Președintelui, la fel ca în cazul morții sau altei incapacități constituționale a Președintelui.] * Persoana cu cel mai mare număr de voturi pentru Vicepreședinte va deveni Vicepreședinte, dacă numărul de voturi constituie o majoritate din numărul total al Electorilor numiți, iar dacă nici o persoană nu are o asemenea majoritate, Senatul îl va alege pe Vicepreședinte dintre cele două persoane cu cele mai mari numere de voturi de pe listă; două treimi din numărul total al Senatorilor vor constitui un cvorum în acest scop, iar o majoritate din numărul total va fi necesară pentru o alegere. Nici o persoană care nu este eligibilă în sens constituțional în funcția de Președinte nu este eligibilă în cea de Vicepreședinte al Statelor Unite.

*Înlocuit prin Paragraful 3 din Amendamentul XX

AMENDAMENTUL XIII (1865)

Paragraful 1

Nici sclavia, nici servitudinea involuntară, cu excepția cazului în care constituie pedeapsă pentru infracțiune, dată prin condamnarea justă a persoanei respective, nu este permisă în interiorul Statelor Unite sau în oricare loc aflat sub jurisdicția lor.

Paragraful 2

Congresul este împuternicit să aplice acest articol printr-o legislație corespunzătoare.

AMENDAMENTUL XIV (1868)

Paragraful 1

Toate persoanele născute sau naturalizate în Statele Unite și supuse jurisdicției lor sunt cetățeni ai Statelor Unite și ai Statului în care locuiesc. Nici un Stat nu va elabora sau aplica vreo lege care să reducă privilegiile sau imunitățile cetățenilor Statelor Unite, iar nici un Stat nu poate priva vreo persoană de viață, libertate sau proprietate în lipsa unei proceduri legale juste, sau refuza vreunei persoane aflate în jurisdicția lui ocrotirea egală din partea legilor.

Paragraful 2

Reprezentarea va fi împărțită între diferitele State în conformitate cu numărul [populației], luându-se în considerație întregul număr al persoanelor din fiecare Stat, [cu excepția Indienilor nesupuși impunerilor fiscale.] Dar când dreptul de a vota oricând pentru alegerea electorilor pentru Președinte și Vicepreședintele Statelor Unite, Reprezentanților în Congres, funcționarilor executivi și judecătorești ai unui Stat sau membrilor Legislativului unui Stat este refuzat oricărui locuitor de sex bărbătesc ai unui Stat, în vârstă de cel puțin douăzeci și unu de ani*, și cetățeni ai Statelor Unite, sau când [acest drept] este în vreun fel redus, cu excepția cazului în care motivul este participarea la o răzvrătire, sau o altă infracțiune, baza reprezentării va fi redusă conform proporției pe care numărul unor asemenea cetățeni de sex bărbătesc o reprezintă în raport cu numărul total de cetățeni de sex bărbătesc în vârstă de cel puțin douăzeci și unu de ani din Statul respectiv.

*Modificat prin Paragraful 1 din Amendamentul XXVI

Paragraful 3

Nici o persoană nu poate fi Senator sau Reprezentant în Congres, sau elector pentru Președinte și Vicepreședinte, sau deținător al unei funcții oficiale, civile sau militare, a Statelor Unite, sau a oricărui Stat, dacă, o dată ce a depus anterior un jurământ, ca membru al Congresului, sau ca funcționar al Statelor Unite, sau ca membru al Legislativului oricărui Stat, sau ca funcționar executiv sau judecătoresc al oricărui Stat, [angajându-se] să sprijine Constituția Statelor Unite, a participat apoi la o insurecție sau răzvrătire împotriva acestora, sau a acordat ajutor sau încurajare dușmanilor lor. Totuși, Congresul, printr-un vot reprezentând două treimi din totalul [membrilor] fiecărei camere, poate înlătura această incapacitate.

Paragraful 4

Validitatea datoriilor publice ale Statelor Unite, autorizate prin lege, incluzând datoriile făcute pentru plata pensiilor și a recompenselor pentru servicii prestate în scopul suprimării insurecțiilor sau răzvrătirilor, nu poate fi pusă la îndoială. Dar nici Statele Unite, nici oricare Stat nu vor face sau plăti vreo datorie sau obligație pentru ajutorarea unei insurecții sau răzvrătiri împotriva Statelor Unite, sau vreo revendicare legată de pierderea sau emanciparea vreunui sclav; orice datorii, obligații sau revendicări de acest fel vor fi considerate drept ilegale și neavenite.

Paragraful 5

Congresul este împuternicit să aplice, printr-o legislație corespunzătoare, prevederile acestui articol.

AMENDAMENTUL XV (1870)

Paragraful 1

Dreptul cetățenilor Statelor Unite de a vota nu poate fi refuzat sau redus de către Statele Unite sau de către vreunul dintre State din motiv de rasă, culoare sau stare anterioară de servitudine.

Paragraful 2

Congresul este împuternicit să aplice acest articol printr-o legislație corespunzătoare.

AMENDAMENTUL XVI (1913)

Congresul este împuternicit să stabilească și să încaseze impuneri pe venituri, indiferent de sursa acestora, fără împărțire între diferitele State și fără a fi luate în considerație vreun recensământ sau vreo numărătoare.

AMENDAMENTUL XVII (1913)

Senatul Statelor Unite va fi alcătuit din câte doi Senatori din fiecare Stat, aleși de populația Statului respectiv, pentru o perioadă de șase ani; fiecare Senator va dispune de un vot. Electorii din fiecare Stat vor trebui să îndeplinească condițiile cerute pentru electorii ramurii celei mai numeroase a legislativelor Statelor.

În cazul apariției unor locuri vacante în reprezentarea vreunui Stat în Senat, autoritatea executivă a Statului respectiv va anunța în scris alegeri pentru ocuparea locurilor vacante de acest fel – numai dacă legislativul oricărui Stat poate împuternici autoritatea executivă a Statului respectiv să facă numiri temporare până când poporul [decide] prin vot ocuparea locurilor vacante, conform deciziei legislativului.

Acest amendament nu poate fi interpretat ca având vreun efect asupra alegerii sau duratei mandatului vreunui Senator ales înainte ca amendamentul să devină valid ca parte a Constituției.

AMENDAMENTUL XVIII (1919, abrogat prin Amendamentul XXI)

Paragraful 1

După un an de la ratificarea acestui articol, producerea, vânzarea sau transportarea băuturilor alcoolice în interiorul Statelor Unite și al tuturor teritoriilor aflate sub jurisdicția lor, precum și importarea și exportarea acestora sunt pe această cale interzise.

Paragraful 2

Congresul și diferitele State sunt concomitent împuternicite să aplice acest articol prin legislații corespunzătoare.

Paragraful 3

Acest articol nu va intra în vigoare în afară de cazul în care va fi fost ratificat ca amendament al Constituției de către legislativele diferitelor State, conform prevederilor Constituției, în decurs de șapte ani de la data înăntării lui efective [spre ratificare] de către Congres.

AMENDAMENTUL XIX (1920)

Dreptul cetățenilor Statelor Unite de a vota nu poate fi refuzat sau redus de către Statele Unite sau de către vreunul dintre State din motiv de sex. Congresul este împuternicit să aplice acest articol printr-o legislație corespunzătoare.

AMENDAMENTUL XX (1933)

Paragraful 1

Durata mandatelor Președintelui și Vicepreședintelui va lua sfârșit la amiază în a 20-a zi a lunii ianuarie, iar durata mandatelor Senatorilor și Membrilor Camerei Reprezentanților la amiază în a treia zi a lunii ianuarie, în anii în care duratele acestor mandate ar lua sfârșit dacă acest articol nu ar fi ratificat, iar duratele mandatelor succesorilor lor vor începe concomitent.

Paragraful 2

Congresul se va întruni cel puțin o dată pe an, iar această întrunire va avea loc la amiază în a treia zi a lunii ianuarie, cu excepția cazului în care o altă zi va fi stabilită prin lege.

Paragraful 3

În cazul în care, la data fixată pentru începutul duratei mandatului Președintelui, Președintele ales va fi decedat, Vicepreședintele ales va deveni Președinte. În cazul în care nu va fi fost ales un Președinte înainte de data fixată pentru începutul duratei mandatului, sau dacă Președintele ales nu se conformează condițiilor cerute, Vicepreședintele ales va activa ca președinte până când va exista un Președinte care se va conforma condițiilor cerute, iar Congresul poate decide prin lege în cazul în care nici Președintele ales, nici Vicepreședintele ales nu se conformează condițiilor cerute, hotărând cine va activa ca Președinte, sau modul în care va fi aleasă o persoană care să activeze [ca Președinte], iar o asemenea persoană va activa în conformitate până când un Președinte sau un Vicepreședinte se va conforma condițiilor cerute.

Paragraful 4

Congresul poate decide prin lege în cazul morții oricăreia dintre persoanele dintre care Camera Reprezentanților poate alege un Președinte ori de câte ori dreptul de alegere îi va reveni, precum și în cazul morții oricăreia dintre persoanele dintre care Senatul poate alege un Vicepreședinte ori de câte ori dreptul de alegere îi va reveni.

Paragraful 5

Paragrafele 1 și 2 vor intra în vigoare în a 15-a zi a lunii octombrie de după ratificarea acestui articol.

Paragraful 6

Acest articol nu va intra în vigoare în afară de cazul în care va fi fost ratificat ca amendament al Constituției de către legislativele [unei majorități] de trei pătrimi din totalul Statelor în decurs de șapte ani de la data înaintării lui.

AMENDAMENTUL XXI (1933)

Paragraful 1

Cel de-al 18-lea articol de amendament al Constituției Statelor Unite este abrogat pe această cale.

Paragraful 2

Transportarea sau importarea de băuturi alcoolice în oricare Stat, Teritoriu sau posesiune a Statelor Unite în scopul livrării sau folosirii lor, prin încălcarea legilor în vigoare, este interzisă.

Paragraful 3

Acest articol nu va intra în vigoare în afară de cazul în care va fi fost ratificat ca Amendament al Constituției de către adunări ținute în diferitele State, conform prevederilor Constituției, în decurs de șapte ani de la data înaintării lui efective [spre ratificare] de către Congres.

AMENDAMENTUL XXII (1951)

Paragraful 1

Nici o persoană nu va fi aleasă în funcția de Președinte mai mult decât de două ori, și nici o persoană care a deținut funcția de Președinte, sau a activat ca Președinte, vreme de peste doi ani din durata unui mandat acordat prin alegeri unei alte persoane nu va fi aleasă în funcția de Președinte mai mult decât o dată. Acest Articol nu este însă aplicabil în cazul unei persoane care deține funcția de Președinte la data propunerii Articolului de față

de către Congres și nu va împiedica o persoană care deține funcția de Președinte, sau activează ca Președinte, în perioada de mandat în care acest Articol intră în vigoare, să dețină funcția de Președinte sau să activeze ca Președinte până la sfârșitul perioadei de mandat respective.

Paragraful 2

Articolul de față nu va intra în vigoare în afară de cazul în care va fi fost ratificat ca amendament al Constituției de către legislativele [unei majorități] de trei pătrimi din totalul Statelor în decurs de șapte ani de la data înaintării lui [spre ratificare] de către Congres.

AMENDAMENTUL XXIII (1961)

Paragraful 1

Districtul în care se află [instituțiile de] Guvernământ ale Statelor Unite va numi în modul hotărât de Congres:

Un număr de Electori ai Președintelui și Vicepreședintelui egal cu numărul total de Senatori și Reprezentanți în Congres la care Districtul ar avea dreptul dacă ar fi Stat, dar în nici un caz mai mare decât al Statului cu cea mai mică populație; ei se vor adăuga celor numiți de către State, dar vor fi considerați, în scopurile legate de alegerea Președintelui și Vicepreședintelui, drept Electori numiți de către un Stat, și se vor întruni în District și vor îndeplini sarcinile prevăzute de cel de al 12-lea Articol de amendament.

Paragraful 2

Congresul este împuternicit să aplice acest articol printr-o legislație corespunzătoare.

AMENDAMENTUL XXIV (1964)

Paragraful 1

Dreptul cetățenilor Statelor Unite de a vota în oricare alegeri preliminare sau de alt fel pentru Președinte sau Vicepreședinte, pentru Electori pentru Președinte sau Vicepreședinte, sau pentru Senatori sau Reprezentanți în Congres nu poate fi refuzat sau redus de către Statele Unite sau de către vreunul dintre State din motiv de neplată a unei taxe pe cap de locuitor sau a oricărui alt impozit.

Paragraful 2

Congresul este împuternicit să aplice acest articol printr-o legislație corespunzătoare.

AMENDAMENTUL XXV (1967)

Paragraful 1

În cazul înlăturării din funcție a Președintelui sau în cazul decesului sau demisie sale, Vicepreședintele devine Președinte.

Paragraful 2

Ori de câte ori funcția de Vicepreședinte va deveni vacantă, Președintele va numi un Vicepreședinte care va prelua funcția în urma confirmării printr-o majoritate de voturi în ambele Camere ale Congresului.

Paragraful 3

Ori de câte ori Președintele transmite Președintelui pro tempore al Senatului și Președintelui Camerei Reprezentanților o declarație scrisă conform căreia el este incapabil să îndeplinească împuternicirile și sarcinile funcției sale, și până când el transmite o declarație scrisă în sens contrar, aceste împuterniciri și sarcini vor fi îndeplinite de către Vicepreședinte activând ca Președinte.

Paragraful 4

Ori de câte ori Vicepreședintele și o majoritate fie a funcționarilor principali ai departamentelor ramurii executive, fie a unui alt organ stabilit prin lege de către Congres transmit Președintelui pro tempore al Senatului și Președintelui Camerei Reprezentanților o declarație scrisă conform căreia Președintele este incapabil să îndeplinească împuternicirile și sarcinile funcției sale, Vicepreședintele va prelua imediat împuternicirile și sarcinile funcției ca locțiitor al Președintelui.

Ulterior, în cazul în care Președintele transmite Președintelui pro tempore al Senatului și Președintelui Camerei Reprezentanților o declarație scrisă conform căreia nu există nici o incapacitate, el va relua împuternicirile și sarcinile funcției sale, în afară de cazul în care Vicepreședintele și o majoritate fie a funcționarilor principali ai departamentelor ramurii executive,

fie a altui organ stabilit prin lege de către Congres transmit în decurs de patru zile Președintelui pro tempore al Senatului și Președintelui Camerei Reprezentanților o declarație scrisă conform căreia Președintele este incapabil să îndeplinească împuternicirile și sarcinile funcției sale. În acest caz, Congresul va decide, întrunindu-se în acest scop în decurs de 48 de ore, dacă nu se află în sesiune. Dacă Congresul, în decurs de 21 de zile de la data primirii ultimei declarații scrise menționate, sau, dacă Congresul nu se află în sesiune, în decurs de 21 de zile de la data când trebuie să se întrunească, decide printr-o majoritate de voturi de două treimi [din totalul deputaților] ambelor Camere că Președintele este incapabil să îndeplinească împuternicirile și sarcinile funcției sale, Vicepreședintele va continua să le îndeplinească în calitate de Locțiitor al Președintelui; altminteri, Președintele va relua împuternicirile și sarcinile funcției sale.

AMENDAMENTUL XXVI (1971)

Paragraful 1

Dreptul cetățenilor Statelor Unite în vârstă de cel puțin 18 ani de a vota nu poate fi refuzat de către Statele Unite sau de către vreunul dintre State din motiv de vârstă.

Paragraful 2

Congresul este împuternicit să aplice acest articol printr-o legislație corespunzătoare.

AMENDAMENTUL XXVII (1992)

Nici o lege, prin care se modifică compensația pentru serviciile Senatorilor și Reprezentanților, nu va intra în vigoare până nu va fi avut loc o alegere de Reprezentanți.

GLOSAR

Act de condamnare fără proces. Lege, interzisă prin Constituția SUA, care declară o faptă ilegală atunci când este făcută de o persoană (sau clasă de persoane), dar nu pentru toată populația.

Activism (judiciar). Disponibilitatea unui judecător de a introduce într-o speță propriile sale valori despre ce înseamnă o orientare publică bună sau rea. *V. și* autoconstrângere (judiciară).

Actus reus. Elementul material al infracțiunii, care poate fi comiterea unei acțiuni interzise (de exemplu, un jaf) sau neîndeplinirea unei acțiuni obligatorii (de exemplu, aceea de a opri și a acorda asistență victimei unui accident de automobil).

Acțiune de grup. Proces intentat de persoane cu nemulțumiri similare față de aceeași entitate; de exemplu, un grup de fumători cu cancer pulmonar care dă în judecată un producător de țigări.

Acuzare excesivă. Procedul prin care un procuror acuză pârâtul într-un proces penal de infracțiuni mai grave decât îndreptățesc faptele pentru a obține din partea avocatului acuzatului o înțelegere mai favorabilă.

Amicus curiae. („Prieten al curții.”) O persoană (sau grup), care nu este parte într-o speță, care prezintă opinii (de obicei sub forma unor concluzii scrise) despre cum ar trebui decisă speța.

Argumentare verbală. Un prilej pentru avocați de a-și rezuma poziția în fața instanței și de a răspunde la întrebările judecătorilor.

Autoconstrângere (judiciară). Abținerea unui judecător de la a-și exprima într-un caz propriile idei despre ce înseamnă o politică publică bună sau rea. *V. și* activism (judiciar).

Cauțiune. Sumă de bani depusă la tribunal de pârât ca garanție că se va prezenta în momentul procesului.

Certificare. Procedură prin care una dintre curțile de apel ale SUA cere Curții Supreme a SUA instrucțiuni sau clarificări într-o anumită chestiune juridică. Judecătorii Curții Supreme pot decide să onoreze sau nu această cerere, sau pot cere ca întreg dosarul speței să fie trimis Curții Supreme pentru revizuire și hotărâre finală.

Chestiune federală. Dacă un caz juridic se axează pe interpretarea unei legi federale, a Constituției SUA sau a unui tratat, atunci el cuprinde o chestiune federală și cazul respectiv poate fi audiat de o instanță a SUA.

Chestiune politică. Atunci când instanțele refuză să dea o decizie deoarece consideră că, prin Constituția SUA, părinții fondatori au considerat că problema respectivă este de latitudinea Congresului sau a președintelui.

Competență teritorială. Locul geografic un este judecat un caz.

Completuri din trei judecători (ai curților de apel). Majoritatea hotărârilor curților de apel ale SUA nu sunt luate de întreaga curte împreună, ci de câte trei judecători, deseori aleși la întâmplare pentru a audia un caz.

Corpus juris. Întreg corpul de legi pentru o anumită entitate juridică.

Curte de apel. Instanță superioară tribunalului obișnuit de primă instanță și care are funcția de a revizui sau corecta deciziile judecătorilor de primă instanță.

Curtoazie senatorială. Conform acestor practici, senatorii din partidul politic al președintelui care au obiecții față de un candidat pe care președintele dorește să îl numească în funcția de judecător districtual în statul lor de reședință au drept de veto în privința numirii.

Daune. Bani plătiți de către părți reclamantilor care câștigă în procese civile, drept compensație pentru prejudiciul suferit de reclamant. Daunele compensatorii sunt menite să acopere pierderea reală suferită de reclamant; daunele punitive sunt menite să-l pedepsească pe părât.

Decizia a patru. La Curtea Supremă, cel puțin patru judecători trebuie să accepte un caz înainte ca acesta să fie audiat de Curte în ansamblul ei.

Decizia a 80. Când suma vârstei unui judecător federal și a anilor de serviciu este 80, Congresul îi permite persoanei să se pensioneze cu plata salariului și beneficiilor integrale.

Delict. Infracțiune minoră. Pedepsa este de obicei detenția într-o închisoare orașenească sau de comitat pentru mai puțin de un an.

Depoziție. Declarație verbală făcută în fața unui funcționar împuternicit prin lege să ceară prestarea unui jurământ. Astfel de declarații sunt deseori luate pentru a examina potențialii martori în procedura de prezentare.

Drept civil. Dreptul care se ocupă de relațiile dintre persoane private, dintre o persoană privată și o corporație, sau dintre două corporații.

Drept cutumiar. Sistem juridic moștenit din Anglia, bazat pe precedente juridice sau pe tradiție în loc de jurisprudență sau coduri de legi sistematice.

Drept penal. Dreptul care se ocupă de delikte împotriva statului însuși, de acțiuni ce pot să fie îndreptate împotriva unei persoane dar sunt considerate ca o ofensă la adresa întregii societăți – de exemplu, jaful armat sau violul.

Drept privat. Acesta se ocupă de drepturile și îndatoririle pe care le au persoanele și instituțiile private în relațiile dintre ele.

Drept public. Relațiile pe care le au indivizii cu statul ca entitate suverană – de exemplu, codul fiscal, legile penale și legislația privind Securitatea Socială.

Drept statutar. Tipul de lege promulgat de un corp legislativ, precum Congresul, legislativul unui stat, sau un consiliu orașenesc.

En banc. Sesiuni ale curții la care participă toți membrii curții, nu doar un complot restrâns de judecători.

Eroare reversibilă. O eroare comisă la nivelul instanței de judecată, care este atât de gravă încât cere curții de apel să anuleze hotărârea judecătorului de primă instanță.

Grup de lucru al tribunalului. Participanții reguțați la activitățile de zi cu zi ale unui anumit tribunal. Cei mai vizibili membri ai acestui grup sunt judecătorii, procurorii și avocații apărării.

Habeas corpus. Ordonanță judecătorească folosită de obicei pentru a aduce un prizonier în fața instanței spre a stabili legalitatea încarcerării sale.

Hotărâre. Decizia oficială a unei instanțe care dă soluția finală în litigiul dintre părțile la un proces.

Hotărâre declarativă. Când o instanță subliniază drepturile părților în conformitate cu un statut, un testament sau un contract.

Incriminare. Decizia unui mare juriu de a ordona ca un pârât să fie judecat deoarece juriul crede că există cauza probabilă care să justifice un proces.

Infrațiune. Orice încălcare a legii pentru care pedeapsa poate fi moartea sau închiderea într-un penitenciar.

Infrațiune contra statului. Delict împotriva statului, ce poate fi pedepsit prin amendă, închisoare sau moarte.

Instanțe cu membri egali. Instanțe având mai mult de un judecător, care sunt aproape întotdeauna curți de apel.

Interogatorii. Întrebări scrise trimise de o parte într-un proces părții adverse ca parte a prezentării anterioare procesului în spețele civile. Partea care primește interogatoriile trebuie să răspundă la ele în scris, sub jurământ.

Interogatoriu încrucișat. În cursul unui proces, întrebările puse unui martor care a fost chemat la bară de avocatul advers.

Interpretare echitabilă a legii. Domeniul dreptului în care judecătorul este capabil să ofere un remediu care va preveni sau va vindeca răul pe cale să se producă; de exemplu, o hotărâre care interzice o grevă ilegală organizată de un sindicat.

Ipotetic. Descrie o speță atunci când datele esențiale sau statutul părților s-au modificat semnificativ în intervalul dintre intentarea acțiunii și aducerea cazului în fața judecătorului.

Izolare (a juriului). În cazurile foarte importante sau faimoase, juriul poate fi izolat de ochii publicului de către judecător, ceea ce înseamnă de obicei că juriul este cazat și hrănit, în grup, pe cheltuiala contribuabililor.

Întâmpinare. Declarația oficială scrisă a unui pârât care răspunde la o plângere civilă și pune bazele apărării sale.

Înțelegere. O înțelegere sau acord la care se ajunge între procuror și avocatul acuzatului prin care se promite o anumiță formă de indulgență în schimbul plederii ca vinovat.

Judecător de pace. Oficialitate judiciară de nivel inferior în fața căreia este adus acuzatul după arestare. Are obligația de a-l informa pe acuzat ce învinuiri i se aduc și ce drepturi legale are.

Jurisdicție. Autoritatea unei instanțe de a audia și decide dispute legale și de a-și pune în aplicare hotărârile.

Jurisdicție convergentă. Situație în care două instanțe au dreptul legal de a judeca același caz. De exemplu, atât Curtea Supremă a SUA, cât și tribunalele de primă instanță au jurisdicție convergentă în unele spețe intentate de către sau împotriva ambasadorilor sau avocaților.

Jurisdicție de apel. Autoritatea unei instanțe superioare de a revizui hotărârea unei instanțe inferioare.

Justifiabilitate. Dacă un judecător ar trebui să audieze sau să se abțină de la a audia anumite tipuri de cazuri. Diferă de jurisdicție, care se referă la dreptul tehnic al unui judecător de a audia un caz. De exemplu, procesele care se ocupă de chestiuni politice sunt considerate nejustifiabile.

Lege. Normă socială confirmată prin aplicarea forței fizice, sub formă de amenințare sau în fapt. Partea care aplică o astfel de forță fizică este privită de societate ca având în mod legitim acest tip de autoritate, ca de exemplu un ofițer de poliție.

Lege ex post facto. Interzisă prin Constituția SUA, o astfel de lege declară o faptă ca fiind ilegală după ce fapta a avut loc.

Legi de condamnare obligatorie.

Reglementări care cer întemnițarea autotomată a unui delincvent condamnat, de obicei pentru o perioadă de timp minimă. Aceste legi sunt deseori pentru infracțiuni violente în care s-a folosit o armă de foc și pentru recidiviști.

Mandat. Emis după ce o reclamație, făcută de o persoană împotriva alteia, a fost prezentată și revizuită de un magistrat care a constatat motive suficiente pentru arestare.

Mare juriu. Un organism format din 16 până la 23 de cetățeni care ascultă dovezile incriminatorii prezentate de procurori și stabilește dacă există cauza probabilă pentru a crede că o persoană a comis o infracțiune.

Mens rea. Elementul mental al infracțiunii – adică ce a intenționat cel care a făcut infracțiunea. De obicei, cu cât mai intențională și mai premeditată este starea mentală, cu atât mai gravă este infracțiunea.

Metodă inchizitivă. Procedura folosită în majoritatea tribunalelor europene și latino-americane prin care judecătorul și juriul iau parte activă la proces, iar avocații acționează doar pentru a ajuta la completa ancheta judiciară. *V.* și procedură confruntativă.

Nolo contendere. („Fără contestare.”) Pledoaria unui inculpat într-un caz penal în care acesta nu neagă faptele cazului dar susține că nu a comis nici o infracțiune, sau poate să însemne că inculpatul nu înțelege învinuirile.

Numire în perioadă de vacanță. O numire în funcție făcută de către președinte în perioada de vacanță a Congresului. Persoanele numite în acest mod pot rămâne în funcție până la reluarea activității Congresului.

Opinie a instanței. Explicarea în scris de către judecător a hotărârii instanței. Deoarece într-o curte de apel speța poate fi audiată de un complet de judecată, opinia poate avea două forme. Dacă toți judecătorii sunt total de acord cu rezultatul, un singur judecător va scrie opinia în numele tuturor. Dacă nu toți judecătorii sunt de acord, hotărârea oficială se va baza pe părerea majorității și un membru al majorității va scrie opinia.

Opinie convergentă. Opinia unui membru al instanței care este de acord cu concluziile la care s-a ajuns într-o speță, dar oferă propriile sale justificări ale hotărârii.

Opinie divergentă. Opinia unui membru al unei instanțe care nu este de acord cu concluzia la care a ajuns instanța în speța respectivă.

Opinii consultative. Decizii date în privința unei chestiuni abstracte sau ipotetice (lucru pe care instanțele americane nu trebuie să-l facă).

Ordonanță de certiorari. Ordonanță emisă de Curtea Supremă a SUA prin care i se dă dispoziție curții inferioare să transfere dosarele pentru un caz pe care urmează să-l audieze în recurs.

Ordonanță de mandamus. Ordonanță a unui tribunal prin care o oficialitate publică este obligată să-și îndeplinească datoria.

Pârât. Într-o speță civilă, persoana sau organizația împotriva căreia intenționează acțiune reclamantul; într-o speță penală, persoana acuzată de infracțiune.

Per curiam. („De către instanță.”) Opinie nesemnată a instanței, deseori scurtă.

Perioadă de probă. Pedepsa pentru o infracțiune care îi permite vinovatului să rămână în comunitate și afară din închisoare atâta timp cât respectă dispozițiile instanței în ce privește comportamentul său.

Petit jury (sau juriu de primă instanță). Un grup de cetățeni care audiază dovezile prezentate de ambele părți aflate în proces și stabilesc faptele în litigiu.

Plângere. Declarație scrisă înaintată de reclamantul care inițiază un proces civil. Aceasta menționează presupusele neajunsuri pricinuite de pârât și cere instanței reparație.

Prejudiciu. Ofensă civilă sau nerespectarea obligațiilor față de altă persoană.

Prezentare. Procedura prin care avocații află despre probele adversarilor lor în pregătirea procesului. Instrumente tipice de prezentare sunt depozițiile, interogatoriile și solicitările de documente.

Primă jurisdicție. Instanța care, conform legii, trebuie să fie prima care audiază un anumit tip de caz. De exemplu, în procese între cetățeni din state diferite în care sunt în joc sume de cel puțin 75 000 USD, tribunalele districtuale federale sunt instanțele de primă jurisdicție.

Pro bono publico. („Pentru binele obștesc.”) Se referă de obicei la reprezentarea legală efectuată fără onorariu în scop caritabil sau obștesc.

Procedură confruntativă. Procedura folosită în tribunalele americane unde procesul este văzut ca o luptă între două părți oponente, iar rolul judecătorului este să acționeze ca un fel de arbitru pasiv. *V.* și metodă inchizitivă.

Proces decis de judecător. Proces fără jurați, în care judecătorul decide care dintre părți are dreptate.

Proces de novo. Un nou proces în care întreg cazul este rejudecat ca și cum nu ar fi avut loc un proces anterior.

Proces între cetățeni din state diferite. Acțiune judecătorească civilă intentată de un cetățean dintr-un stat împotriva unui cetățean din alt stat.

Punere sub acuzare. Procedura prin care pârâtul este adus în fața judecătorului în instanța unde urmează să fie judecat pentru a răspunde acuzațiilor marelui juriu sau rechizitoriului procurorului.

Punere sub acuzare (pentru înaltă trădare). Singura modalitate prin care un judecător federal poate fi demis din funcție. Camera Reprezentanților aduce acuzele, iar Senatul, după proces, condamnă cu votul a două treimi din membri săi.

Putere de a emite ordonanțe. Puterea guvernatorilor de stat de a completa detaliile legislației adoptate de legislațiile statelor.

Rechizitoriu. Declarație a acuzațiilor împotriva inculpatului pregătită de procuror și care, dacă este aprobată de judecător, va face ca inculpatul să fie judecat pentru presupusele delictе. Acesta este folosit în statele unde nu funcționează un mare juriu.

Reclamant. Persoana care înaintează plângerea într-un proces civil.

Recuzare peremptorie. Obiecție pe care un avocat o poate avea față de un viitor jurat. Juratul poate fi eliminat de pe lista juriului fără ca avocatul să trebuiască să dea un motiv public pentru obiecție. Numărul de astfel de recuzări este limitat prin lege.

Revizuire judiciară. Puterea ramurii judiciare de a declara neconstituționale acte ale ramurii executive sau ale celei legislative.

Selecție pe criterii de merit. Metodă de selecționare a judecătorilor la nivel de stat, care cere ca guvernatorul să facă numirea pe baza unei liste scurte de nume înaintată de o comisie creată în acest scop. După ce funcționează o perioadă scurtă de timp, judecătorul trebuie să participe la alegeri pentru menținerea în funcție. Alegătorii stabilesc astfel dacă judecătorul trebuie menținut în funcție pentru un mandat întreg.

Situație. Condiția cuiva care dorește să intenteze un proces. Pentru a avea situație, persoana trebuie să fi suferit (sau să fie în situația iminentă de a suferi) un prejudiciu semnificativ.

Socializare (judiciară). Procedura prin care un nou judecător este pregătit oficial și neoficial să-și îndeplinească sarcinile funcției.

Stare decisis, doctrina de. („Acceptarea a ceea ce s-a hotărât.”) De fapt, tradiția de a accepta și urma decizii anterioare ale instanțelor și precedente juridice stabilite.

Tranzacții. Metode de rezolvare a litigiilor (adesea cu ajutorul unor terțe părți neutre) fără proces. Medierea și arbitrajul sunt două tehnici bine cunoscute de obținere a unei tranzacții.

Tribunale districtuale cu trei judecători. Pentru unele tipuri de cazuri importante, Congresul a stabilit că nu pot fi audiate de un singur judecător federal de primă instanță, ci trebuie să fie judecate de un complet din trei judecători, dintre care unul de la curtea de apel.

Voir dire. Procedura prin care doi avocați adversi îi chestionează pe potențialii jurați pentru a stabili dacă jurații ar putea provoca prejudicii cazurilor lor individuale.

BIBLIOGRAFIE

CĂRȚI

Administrative Office of the United States Courts. *United States Courts: Their Jurisdiction and Work*. Washington, DC: 1989.

Fallon, Richard H., Hart, Henry Melvin, and Wechsler, Herbert. *Hart and Wechsler's the Federal Courts and the Federal System*, 5th ed. New York, NY: Foundation Press, 2003.

Baum, Lawrence. *American Courts: Process and Policy*. 5th ed. Boston, MA: Houghton Mifflin, 2001.

Chemerinsky, Erwin. *Federal Jurisdiction*, 4th ed. New York, NY: Aspen Publishers, 2003.

Feinman, Jay M. *Law 101: Everything You Need to Know About the American Legal System*. New York, NY: Oxford University Press, Inc., 2000.

Franklin, Carl J. *Constitutional Law for the Criminal Justice Professional*. Boca Raton, FL: CRC Press, 1999.

Friedman, Lawrence Meir. *Law in America: A Short History*. New York, NY: Modern Library, 2002.

Mullenix, Linda S., Martin Redish, and Georgene Vairo. *Understanding Federal Courts and Jurisdiction*. New York, NY: Matthew Bender, 1998.

Posner, Richard A. *The Federal Courts: Challenge and Reform*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1996.

Stumpf, Harry P. *American Judicial Politics*, 2nd ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 1998.

PAGINI DE WEB

Facts About the American Judicial System
<http://www.abanet.org/media/factbooks/judifact.pdf>

Federal Courts and What They Do
[http://www.fjc.gov/public/pdf.nsf/lookup/FCtsWhat.pdf/\\$file/FCtsWhat.pdf](http://www.fjc.gov/public/pdf.nsf/lookup/FCtsWhat.pdf/$file/FCtsWhat.pdf)

The Federal Court System in the United States: An Introduction for Judges and Judicial Administrators in Other Countries
<http://www.uscourts.gov/library/internationalbook-fedcts2.pdf>

InfoUSA – Judicial Branch
<http://usinfo.state.gov/usa/infousa/politics/judbranc.htm>

Introduction to the Legal System
http://www.cec.org/pubs_info_resources/law_treat_agree/summary_enviro_law/publication/usdoc.cfm?varlanşenglish&topics1

JURIST: The Legal Education Network
<http://www.jurist.law.pitt.edu>

Law Library Resource Exchange
<http://www.llrx.com/>

Legal Encyclopedia
<http://www.nolo.com/lawcenter/ency/index.cfm>

Library of Congress: Guide to Law
Online

<http://www.loc.gov/law/guide/us.html>

National Center for State Courts – Court
Information Database

[http://www.ncsconline.org/WCDS/
index.htm](http://www.ncsconline.org/WCDS/index.htm)

Prosecutors in State Courts, 2001

[http://www.ojp.usdoj.gov/bjs/pub/pdf/
psc01.pdf](http://www.ojp.usdoj.gov/bjs/pub/pdf/psc01.pdf)

State Court Organization, 1998

[http://www.ojp.usdoj.gov/bjs/pub/pdf/
sco98.pdf](http://www.ojp.usdoj.gov/bjs/pub/pdf/sco98.pdf)

The Supreme Court of the United States

<http://www.supremecourtus.gov>

Understanding the Federal Courts

<http://www.uscourts.gov/understand02/>

Surse foto:

Ilustrațiile au fost furnizate de AP/Wide World Photo, cu următoarele excepții

Pagina 8: © Michael Geissinger/The Image Works.
9: © David M. Jennings/The Image Works. 11: stânga jos; © Kent Meireis/The Image Works, dreapta jos; © Bob Daemmrich/The Image Works. 29: insert; © John Nordell/The Image Works. 30: prin amabilitatea Curții Supreme a SUA. 44-45: prin amabilitatea Societății de Istorie a Curții Supreme din Florida, Tallahassee. 47: North Wind Picture Archives (2). 60: © Syracuse Newspapers/Carl J. Single/The Image Works. 76: © Bob Daemmrich/The Image Works. 79: © Syracuse Newspapers/John Berry/The Image Works. 85: jos; © Hulton Archive/Getty Images. 87: sus; © Time Life Pictures/Getty Images. 90-91 © James Pickerell/The Image Works. 99: © Hulton Archive/Getty Images. 113: sus; © Harry Scull Jr.-Pool/Getty Images; centru; © George Martell/Getty Images. 121: © Scott Olson/Getty Images. 124: sus; © Robert King/Newsmakers/Getty Images; jos; © Alex Wong/Getty Images. 126: © Carrie Boretz/The Image Works. 146: © Hulton Archive/Getty Images. 148: sus; © Syracuse Newspapers/The Image Works. 170: © Hulton Archive/Getty Images.

Editor executiv: **George Clack**

Redactori coordonatori: **Rosalie Targonski,**
Mildred Solá Neely

Grafică/Machetă: **Min-Chih Yao**

Ilustrația copertei: **Sally Vitsky**

Selecție foto: **Maggie Johnson Sliker**

Produced by the Regional Program Office, Vienna
RPO 2006-137 Romanian
(Outline of the U.S. Legal System)

BUREAU OF INTERNATIONAL INFORMATION PROGRAMS

U.S. DEPARTMENT OF STATE

<http://usinfo.state.gov>